JAZZ, BLUES, EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

JAZZ

NİSAN-MAYIS-HAZİRAN 2010 / 02 • 106422 • YIL 14 • SAYI 58 • 6 TL

BOYUT YAYIN GRUBU

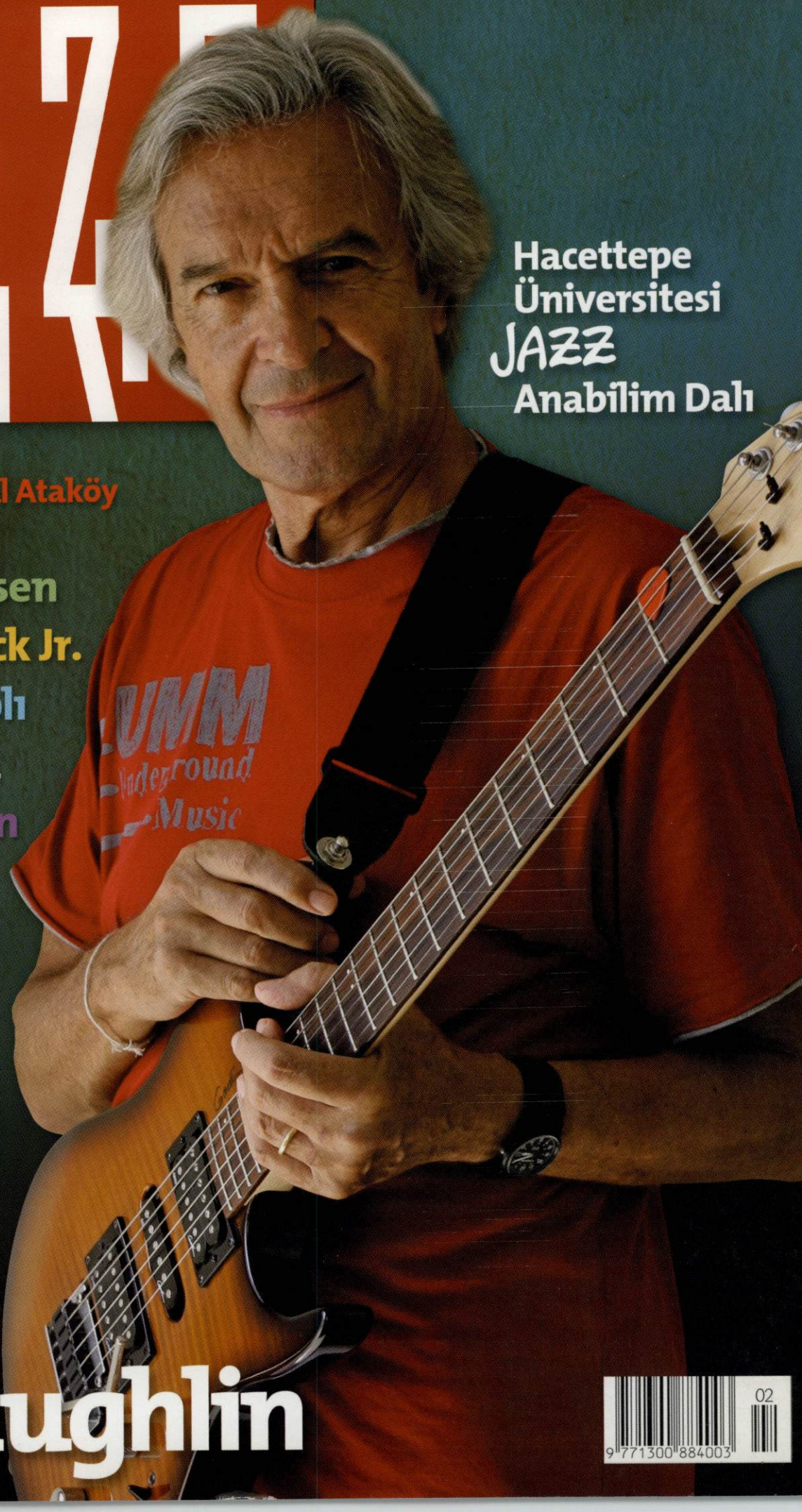

Hacettepe Üniversitesi JAZZ Anabilim Dalı

Sheraton İstanbul Ataköy Jazz Günleri

Tord Gustavsen

Harry Connick Jr.

Erdoğan Çaplı

Nüket Aruca

Jan Lundgren

Aaron Parks

John McLaughlin

02

9 771300 884003

Windows®. Sınırsız Yaşam. ASUS, Windows 7 ürününü önerir.

ASUS®

Inspiring Innovation • Persistent Perfection

ASUS N SERİSİ

Muhteşem "Süper Sonik" Multimedya Keyfi.

USB 3.0 ile Kusursuz Görsel - İşitsel Performans

- ASUS SonicMaster teknolojisi ile muhteşem ses deneyimi
- Kristal netliğinde görüntü kalitesi sunan grafik işlemcisine sahip ASUS Video Magic teknolojisi
- En son Intel® yeni Core™ işlemci

Multimedya artık birden fazla duyuya hitap ediyor. Intel® Core™ i5 işlemci ve Windows® 7 Home Premium tarafından desteklenen ASUS N61J Serisi notebook, parmaklarınızın ucuna sınırsız bir eğlence dünyası getiriyor. Zengin multimedya içeriği çağımızın trendlerine son derece uygun. USB 2.0 ile karşılaştırıldığında 10 kata kadar daha hızlı veri transferi yapabilen USB 3.0 ile dosyalarınızı arkadaşlarınızla paylaşmak artık daha da kolay. Yüksek tanımlı videolar, TV programları, MP3... ASUS N61J ile hiçbir şey imkansız değil. N Serisi'nin görsel ve işitsel performansı tek kelimeyle muhteşem. MP3'lerin ses kalitesini artırmak üzere tasarlanmış SonicMaster, çarpıcı netlik ve canlılık seviyesi sağlayan Intelligence Splendid ve Video Magic teknolojileri sayesinde işitsel ve görsel performansın sınırlarını zorluyor. Yeni ASUS notebookla, daha önce hissetmediğiniz bir multimedya deneyimi yaşayacaksınız.

Windows® 7

Şimdi bilgisayarınız daha kolay.

NARDIS

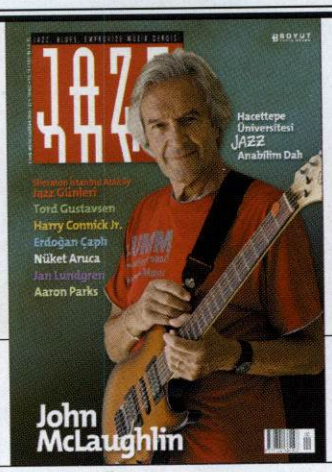

JAZZ

Sayı: 58
Nisan-Mayıs-Haziran 2010
Kapak: John McLaughlin

Merhabalar,

2010 Kültür Başkenti İstanbul'da jazz adına oldukça fazla hareketlenme var. Konserler, hep yeni projeler... Festivaller de farklı değil, İstanbul dışında olup da dergimize yetişmeyen Zonguldak Jazz Günleri Mart ayı sonundaydı, Afyon Müzik Festivali de Nisan ayında yer alacak.

Mayısta İstanbul'a gelecek olan **John McLaughlin** ile Can Ergelmiş telefonda çok iyi bir röportaj çıkardılar. **Joshua Redman** ve **Aaron Parks** ile ayaküstü olsa da bir iki şey konuşuldu. Aaron Parks ile ayrıca Amerika'dan bize yazan Sevim Yolaçtı da görüştüğü için konular birbirini tamamladı aslında. **Stacey Kent** ile yeni albümüyle ilgili Tunçel Gülsoy görüştü. Yurt dışında okuyan gençlerimiz eğitim konuları içinde önemli yer tutan **Bill Evans**'a bakışlarını birbirleri ile konuşup üstelik kaleme de alınca oldukça keyifli bir yazı çıktı. Fred Wesley konser sonrası röportajı ile, Sarp Maden ise yeni albümünü sizlere tanıtmak için yazarlarımız ile konuştular. Melis Sökmen ise oldukça önemli bir proje ile gündeme geldi. Anadolu'da pek çok kenti kapsayan bir turne yaptı. Bu turnede yer alan sanatçılar Amerikan Jazz Ambassador'larıydı. Dergimizin bu sayısında oldukça değişik bir konudan yola çıkarak oluşturduğumuz röportajlar ile Bahar Yapıcılar'ın keleminden bir trafik kazasına 26 yaşında iken kaybettiğimiz jazz vokalisti **Nüket Aruca**'yı anmak istedik. Ercan Akbay 80'li yılların sonlarındaki "Jazzino" adlı jazz kulübünün ortaklarından idi. Pek çok jazz müzisyeninin sahne aldığı bu kulüpte yaşananları fon olarak kullanarak harika bir "roman" ortaya çıkarmış. Romanı okuyunca kahramanı olan Serra'nın Nüket Aruca olduğu çok çabuk anlaşılıyor (ya da biz çok yakından tanıdığımız için anladık). Ama ölümü ve diğer konular tabiî ki kurmaca. Biz de buradan yola çıkarak o dönem Nüket Aruca'nın etrafındaki kişileri konuşturduk. Bence mutlaka romanı da okuyun, adı **Değirmenlere Karşı**.

IKSV yeni **Salon**'unda dergimizin baskıya girdiği günlerde **Charlie Haden**'ın **Quartet West** projesini ağırlıyordu. Diğer mekanlar ayrıca **Balık Ekmek** jazz'lı günler hızla sürerken, Haziran ayı içinde **Sheraton Ataköy Otel**'nin muhteşem konuklarla ortaya çıkışı festival tadındaki etkinliklere sahne olacak. Kadın trompetçi **Ingrid Jensen**, vokalist **Roseanna Vitro**, bir jazz devi **Benny Golson** ve yine bir dev Fransız akordeoncu **Richard Galliano** bu günlerin, gecelerin konuğu olarak İstanbul'da sahne alacaklar. **CRR** son dönem oldukça keyifli konserleri programına aldı. **Brad Mehldau**, **Joshua Redman**, **Al DiMeola**, **Paco Delucia** konserlerini İstanbullular takiplerine almalı. Takipte olunacak yerler çok İstanbullular için; Nardis Jazz Club, Ghetto, Babylon, Salon, İstanbul Jazz Center buraların başında geliyor.

Mart ayının son günlerinde kaybettiğimiz gitarist **Herb Ellis** ile ilgili yazıyı önümüzdeki sayıya bıraktık. Kanadalı şarkıcı **Llhasa**, jazz fotoğrafcısı **William Gottlieb**, Viktor Bensusan'ın kaleminden **Ed Thigpen**, **Johnny Arf** ve **John Dankworth** ile ilgili son yazıları ise bu sayımızda okuyabileceksiniz.

Ayrıca bu sayımızda yine çok özel bir dosya konusu olarak ele aldığımız **Erdoğan Çaplı** ile ilgili geniş bir araştırma yazısını da okuyabilirsiniz. Bir başka araştırma yazısı da yaşayan bir sanatçıya ait. Orhan Kahyaoğlu'nun kaleminden; **Tord Gustavsen** hakkında.

Sizlere üç ay boyunca okuyabileceğiniz yine keyifli bir sayı hazırladığımıza inanıyoruz. Hem okuyarak hem de piyasaya çıkan yeni CD'leri de edinebildiğiniz kadar dinleyerek, alamıyorsanız radyolardaki programları dinleyerek, konserleri izleyerek bu çok keyifli bir müzik olan jazz ile yaşamınıza renk katmanızı dileriz.

Müzikle kalın...

Zuhal FOCAN
focan@nardisjazz.com

YAYIMLAYAN: BOYUT YAYINCILIK A.Ş.
Genel Yönetmen ve Sorumlu Müdür
Bülent ÖZÜKAN

Genel Sanat Yönetmeni
Murat ÖNEŞ

Yayın ve Reklam Yönetmeni
Zuhal FOCAN
focan@nardisjazz.com

Tasarım **Bülent USTAOĞLU**

Katkıda Bulunanlar
Alexandra IVANOFF, Aslı DELİKARA, Aslı GÜNGÖR, Bahar YAPICI, Başak YAVUZ, Can ERGELMİŞ, Devrim DİKKAYA, Derya DOĞU, Dilek HİMAM ER, Elif SEVEN, Erdem KORKMAZ, Emra İŞLEK, Filiz KÜÇÜK, Füsun LEVET, Güneş BAYRAK, Işıl KILKIŞ, Kaan ÇAĞLAYANGÖL, Leyla Diana GÜCÜK, Özgen ÖZMAN, Sami KISAOĞLU, Seda BİNBAŞGİL, Selim BENBA, Selda BAYRAKTAR, Serdar SIRTANADOLU, Serkan ÇAKIT, Sevim YOLAÇTI, Seval Deniz KARAHALİLOĞLU, Sirel EKŞİ, Uğur HÜKÜM, Ülkem ÖZSEZEN.

YÖNETİM / REKLAM

Genel Müdür
Nilgün ÖZÜKAN

Genel Müdür Yardımcıları
Matbaa: **Memduh ARSLAN**
Müessese: **Ejvet OKTAY**

Reklam Satış Yönetmeni
Selim EREM

Reklam Satış/Pazarlama
Zeynep GÖKIRMAK BİÇİCİ

Abone: Sedef Varıcı
sedef.varici@boyut.com.tr

www.boyutstore.com

Yönetim
Boyut Yayın Grubu
Koza Plaza A26 Tekstilkent 34235
Esenler / İSTANBUL

Baskı
Boyut Matbaacılık A.Ş.
Matbaacılar Sitesi 1. Cadde
No: 115 34204
Bağcılar / İSTANBUL
Tel: +90 212 413 33 33
Fax: +90 212 413 33 34

ISSN 1300-8846

© Her türlü yayın hakkı, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince Boyut Yayın Gurubu'na aittir. Tanıtım amacıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

BOYUT YAYIN GRUBU
© 2010 BOYUT YAYINCILIK ve TİCARET A.Ş.

Garanti
CA2 YEŞİLİ
ÖĞRETMEN AKADEMİSİ VAKFI
Öğretmenin sınırı yok...
Doğa Eğitim
Garanti
18 yıl
PLATFORM
GARANTİ GÜNCEL SANAT MERKEZİ
GARANTİ GG GALERİ
OSMANLI BANKASI MÜZESİ
12 DEV ADAM
POTANIN PERİLERİ
BASKETBOL 12 DEV ADAM OKULLARI
TÜRKO

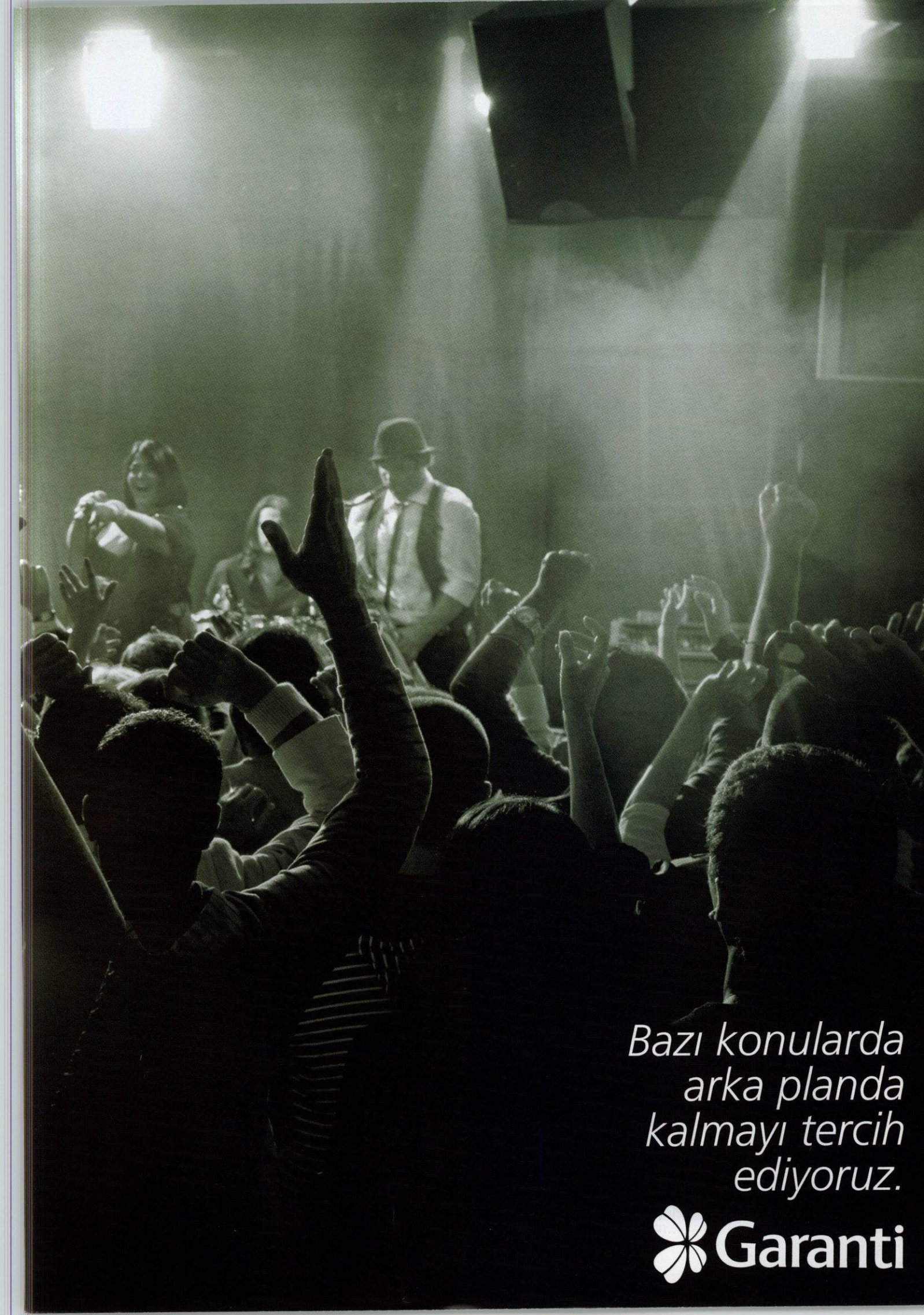
Bazı konularda
arka planda
kalmayı tercih
ediyoruz.
Garanti

JAZZ Hotel Nişantaşı, Haziran'da açılıyor

Nişantaşı, yeni bir butik otele kavuşuyor. 12 lüks odadan oluşan Jazz Hotel, Haziran ayında, Nişantaşı'nda kapılarını açacak.

Her odanın, ünlü bir jazz sanatçısının ismi ile adlandırılacağı Jazz Hotel'de, farklı müzisyenlerin melodileri duyulacak.

JAZZ Hotel, jazz teması üzerine yapılan dekorasyonu, objeleri, yalın ve modern dekorasyonu ile şehrin kalbinde sizleri bekliyor.

YES Hotels'e bağlı olan JAZZ Hotel; grubun diğer oteli Gallery Residence&Boutique Hotel ile Süleyman Nafiz sokağın devamında aynı paralelde yer alacak.

Adres:
Bahtiyar sokak No: 1 34371 Nişantaşı- İstanbul
E mail: jazz@jazzhotel.com.tr

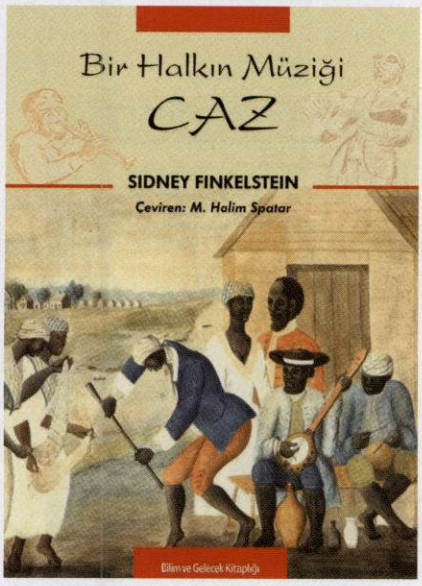

Bir Halkın Müziği Caz

Sidney Finkelstein
Çeviren: M. Halim Spatar
1. Baskı, Kasım 2009
ISBN 9786055888053
282 sf.

Jazz, Siyahların, Amerikan toplumunda beyaz ırkçılığına, Ku-Klux-Klan'a, ırk ayrımcılığına karşı verdikleri uzun ve acılı mücadeleler boyunca, Amerikan Yerlileri ve dünyanın hemen her köşesinden gelen göçmenlerle birlikte ezenlere karşı ortak bir mücadele ve ortak bir kültüre doğru gelişme ve bütünleşme içinde yarattığı özgün ve önemli bir müziktir.

Jazz, bugün, eğrisi ve doğrusuyla uluslararası bir sanat ve insanlığın kültür hazinesinin demirbaşlarından biridir. Jazz'ı daha yakından anlayabilmek için, jazz'ın yaratıcısı olan Amerika'nın siyah insanlarının tarihini, beyazların tarihi kadar incelemek ve bir bileşim halinde kavramak gerekir. Bu aynı zamanda, hem dünya çapında bir emperyalist güç, hem de siyah, beyaz ve pek çok başka ırktan oluşan halkıyla çok değerli sanat, bilim, müzik ve kültür birikimleri ve insanları yetiştiren bir ülke olan bugünkü Amerika'yı daha iyi anlamak için gereklidir.

Yazar ve müzik, edebiyat, sanat eleştirmeni Sidney Finkelstein'ın, "Amerika'nın modern bir Roma İmparatorluğu olma hırsı ile dünyaya yüklenişinin bazı yanlarını aydınlatan ve aslında jazz'ın bir eğlence müziği olmayıp büyük bir sanat olduğunu; her müzik ve her sanat gibi jazz'ın da, tin-pan-alley müziği gibi plak şirketleri, kumpanyalar ve mali menfaatlerce yozlaştırılmış birçok yüzü olmasına rağmen, gerçek jazz sanatçılarının niteliklerini daima yüksekte tuttuklarını anlamama yol açan bu kitabını çeviriyorum" diyor.

Caz -Bir Halkın Müziği-nin, özellikle Yeni Dünya'nın yaratıcı siyah insanlarının müzik, sanat ve kültür dünyasına katkılarına biraz olsun dikkat çekmesi, jazz'ın gerektiği gibi anlaşılıp tartışılmasına katkıda bulunması ve müzik kitaplığımızda yerini alması umut ve dileğiyle.

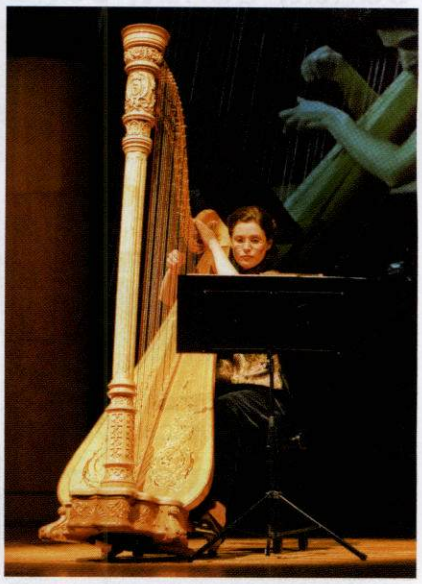

Ceren Necipoğlu Belgeseli ve "Bir Kitap Gibi"

Geçtiğimiz yıl Haziran ayında Brezilya/Atlantik Okyanusunda düşen uçak kazasında kaybettiğimiz değerli eğitmen ve arpist Ceren Necipoğlu'nun "Bir Kitap Gibi" albümü, sanatçının Uluslararası Rio Arp Festivali'nde seslendirdiği repertuarın, öğrencileri ve meslektaşları tarafından seslendirilmiş stüdyo kaydı ve onun çeşitli konserlerden alınmış canlı kayıtlarının yer aldığı 2 CD ve bir kitaptan oluşmaktadır. Sanatçının Rio dönüşü geçekleştirmek istediği bu albüm, üyesi olduğu Arp Sanatı Derneği tarafından hazırlanmış ve bir arşiv niteliğini de taşımaktadır. Sanatçının son konseri için derlediği bu çok özel seçki, bir gezginin güzergâhı üzerinde bulduğu ve özenle topladığı taşları sergilemesini andırdığı gibi, kimi taşların da oluşumu içerisinde bil fiil yer almasına benziyor. Kapsamlı albüm kitapçığına eklenen program notları Necipoğlu'nun seslendirdiği müziklerle nasıl ve nerede karşılaştığını açıklıyor. Albümde etkileyici bir diğer unsur da parçaların bireysel güzellikleri bir yana, her birinin içerik bakımından derinliği ve yan yana gelişlerinden doğan bütünlük hissinden kaynaklanıyor. Sanki müzik dinlemenin yanı sıra bir kitap da okurmuş hissini yaşatan bu anlam derinliğini, Şirin Pancaroğlu yakın arkadaşı Ceren Necipoğlu'na aktarırken "bir kitap gibi" benzetmesini kullanmış ve Necipoğlu gözlerindeki pırıltıyla Rio'ya hareket ettiği gün bu benzetmeye cevap vermiştir.

Timuçin Şahin'den New York'ta "Bafa" konseri

Perdesiz double-neck gitarıyla adından soz ettiren jazz gitaristimiz Timuçin Şahin, son albümü "Bafa"yı New York'ta düzenlediği CD Release konseriyle tanıttı.

Improvize müziğin özgün isimlerinden Şahin'in, "Bafa" gölüne ithaf ettiği aynı isimli albümü müzik çevrelerinde olumlu eleştiriler aldı.

Glen Astarita E-jazz news'daki albümle ilgili eleştirisinde Şahin'i jazz, free-jazz, progressive rock ve doğu modalitesini ustaca harmanlayan bir sihirbaz olarak tanımlıyor. Gitaristin müziğini heyecan verici ve hareketli olarak niteleyen Astarita, Şahin'in müziğinin içsel ve hareketli sesleri düşsel bir labirentte birleştirdiğine dikkat çekiyor.

Almanya'da Echo Jazz Award'a aday gösterilen "Bafa"da Timuçin Şahin'e alto saksofonda John O' Gallagher, basta Thomas Morgan ve davulda Tyshawn Sorey'in eşlik ediyor. Jazz severler albüme, müzik marketlerin yanı sıra itunes ve benzeri internet sitelerinden de ulaşabilirler.

İŞ SANAT'TA CAZ

İş sanat
10. YIL

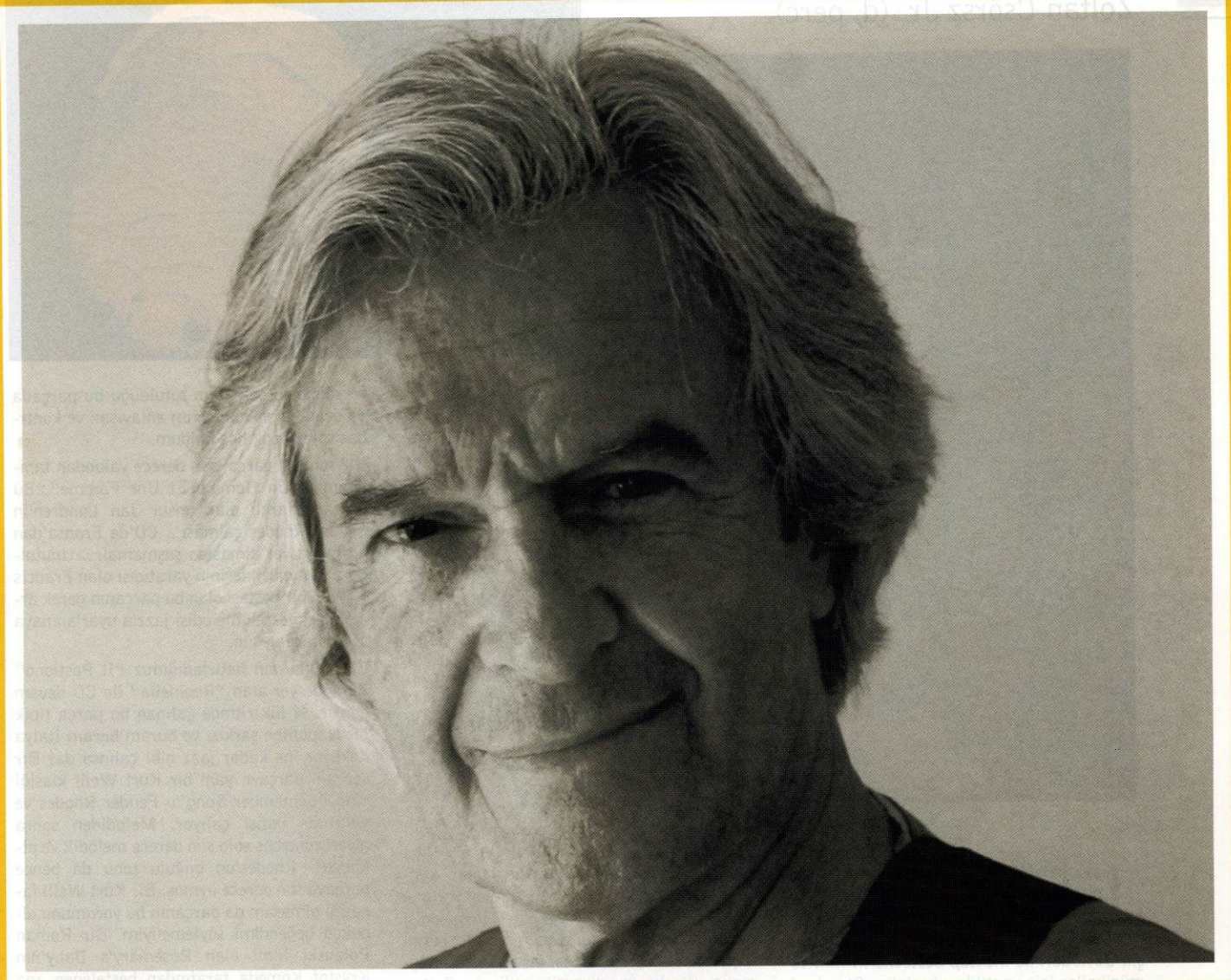

18 Mayıs Salı, 20.00

Cazın Ustaları
JOHN MCLAUGHLIN & THE 4TH DIMENSION

biletix Bilet için: biletix.com | (216) 556 98 00 | Biletix satış noktaları Ayrıntılı bilgi için: issanat.com.tr | (212) 316 10 83

KAZANAN
75
Joe Zawinul & The Zawinul Syndicate
[Heads Up International]
Urbanus
Stefon Harris & Blackout
[Concord Jazz]
Sounding Point
Julian Lage
[Emarcy/Decca]
At World's Edge
Philippe Saisse
[E1 Music]
Big Neighborhood
Mike Stern
[Heads Up International]

En İyi Jazz Vokal Albüm - Best Jazz Vocal Album
%51 veya daha fazlasının vokalli olduğu albümleri kapsar.

KAZANAN
Dedicated To You: Kurt Elling Sings The Music Of Coltrane And Hartman
Kurt Elling
[Concord Jazz]
No Regrets
Randy Crawford (& Joe Sample)
[PRA Records]
So In Love
Roberta Gambarini
[Groovin' High/Emarcy]
Tide
Luciana Souza
[Verve]
Desire
Tierney Sutton (Band)
[Telarc Jazz]
En İyi Emprovize Jazz Solosu - Best Improvised Jazz Solo
Enstrümantal jazz solo performansı için bir kayıttaki iki eşit performanscı bir oy için aday olabilir. Eğer aday gösterilen solist başka bir sanatçının albümünde yer alıyorsa bu sanatçının adı parantez içinde verilmekte. Single veya tek bir parça için

KAZANAN
Dancin' 4 Chicken
Terence Blanchard, soloist
Track from: **Watts (Jeff "Tain" Watts)**
[Dark Key Music]
All Of You
Gerald Clayton, soloist
Track from: **Two-Shade**
[ArtistShare]

Ms. Garvey, Ms. Garvey
Roy Hargrove, soloist
Track from: **Emergence**
[Groovin' High/Emarcy]
On Green Dolphin Street
Martial Solal, soloist
Track from: **Live At The Village Vanguard**
[CamJazz]
Villa Palmeras
Miguel Zenón, soloist
Track from: **Esta Plena**
[Marsalis Music]
En İyi Jazz Emprovize Enstrümantal Jazz Albümü - Best Jazz Instrumental Album, Individual Or Group
%51 ya da daha fazla enstrümantal olarak çalınan albümleri kapsar.

KAZANAN
Five Peace Band - Live
Chick Corea & John McLaughlin Five Peace Band
[Concord Records]
Quartet Live
Gary Burton, Pat Metheny, Steve Swallow & Antonio Sanchez
[Concord Jazz]
Brother To Brother
Clayton Brothers
[ArtistShare]
Remembrance
John Patitucci Trio
[Concord Jazz]
The Bright Mississippi
Allen Toussaint
[Nonesuch]
En İyi Büyük Jazz Ensemble Albümü - Best Large Jazz Ensemble Album
Büyük jazz grupları için. Big bandleri de kapsar. Albümün %51 ya da daha fazlasının entrümantal olması gerekir.

KAZANAN
Book One
New Orleans Jazz Orchestra
[World Village]
Legendary
Bob Florence Limited Edition
[MAMA Records]
Eternal Interlude
John Hollenbeck Large Ensemble
[Sunnyside]
Fun Time
Sammy Nestico And The SWR Big Band
[Hänssler Classic]
Lab 2009
University Of North Texas One O'Clock Lab Band
[North Texas Jazz]
En İyi Latin Jazz Albümü - Best Latin Jazz Album
Vokal veya enstrümantal.

KAZANAN
Juntos Para Siempre
Bebo Valdés And Chucho Valdés
[Sony Music/Calle 54]
Things I Wanted To Do
Chembo Corniel
[Chemboro Records]
Áurea
Geoffrey Keezer
[ArtistShare]
Brazilliance X 4
Claudio Roditi
[Resonance Records]
Esta Plena
Miguel Zenón
[Marsalis Music]

En İyi Geleneksel Blues Albümü - Best Traditional Blues Album
Vokal veya enstrümantal.

KAZANAN
A Stranger Here
Ramblin' Jack Elliott
[ANTI]
Blue Again
The Mick Fleetwood Blues Band Featuring Rick Vito
[429 Records]
Rough & Tough
John Hammond
[Chesky Records]
Stomp! The Blues Tonight
Duke Robillard
[Stony Plain Records]
Chicago Blues: A Living History
Billy Boy Arnold, Lurrie Bell, Billy Branch & John Primer
Larry Skoller, producer
[Raisin' Music]
En İyi Günümüz Blues Albümü - Best Contemporary Blues Album
Vokal veya enstrümantal.

KAZANAN
Already Free
The Derek Trucks Band
[Victor Records]
This Time
The Robert Cray Band
[Nozzle Records/Vanguard]
The Truth According To Ruthie Foster
Ruthie Foster
[Blue Corn Music]
Live: Hope At The Hideout
Mavis Staples
[ANTI]
Back To The River
Susan Tedeschi
[Verve Forecast]

En İyi Reggae Albümü - Best Reggae Album
Vokal veya enstrümantal.

KAZANAN
Mind Control - Acoustic
Stephen Marley
[Ghetto Youths/Tuff Gong/Universal Republic]
Rasta Got Soul
Buju Banton
[Gargamel Music, Inc.]
Brand New Me
Gregory Isaacs
[Tad's Record]
Awake
Julian Marley
[Ghetto Youths/Tuff Gong/Universal Republic]
Imperial Blaze
Sean Paul
[VP/Atlantic]

En İyi Geleneksel World Müzik Albümü - Best Traditional World Music Album
Vokal veya enstrümantal.

KAZANAN
Douga Mansa
Mamadou Diabate
[World Village]
Ancient Sounds
Rahim Alhaj And Amjad Ali Khan
[UR Music]
Double Play
Liz Carroll & John Doyle
[Compass Records]
La Guerra No
John Santos Y El Coro Folklórico Kindembo
[Machete Records]
Drum Music Land
Ten Drum Art Percussion Group
[Wind Music]
En İyi Günümüz World Müzik Albümü - Best Contemporary World Music Album
Vokal veya Enstrümantal.

KAZANAN
Throw Down Your Heart: Tales From The Acoustic Planet, Vol. 3 - Africa Sessions
Béla Fleck
[Rounder]
Welcome To Mali
Amadou & Mariam
[Nonesuch]
Day By Day
Femi Kuti
[Mercer Street Records]
Seya
Oumou Sangare
[Nonesuch]
Across The Divide: A Tale Of Rhythm & Ancestry
Omar Sosa
[Half Note Records]

En İyi Vokalist Eşlikli Enstrümantal Aranjman - Best Instrumental Arrangement Accompanying Vocalist(s)
Aranjör Ödülü (sanatçı adı parantez içinde yazılı) - Single ya da tek parça için - An Arranger's Award. (Artist names appear in parentheses.) Singles or Tracks only.

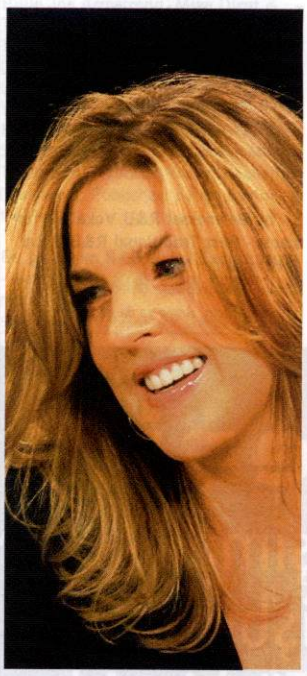

KAZANAN
Quiet Nights
Claus Ogerman, arranger (Diana Krall)
Track from: **Quiet Nights**
[Verve]
A Change Is Gonna Come
David Foster & Jerry Hey, arrangers (Seal)
Track from: **Soul**
[143/Warner Bros.]
Dedicated To You
Laurence Hobgood, arranger (Kurt Elling)
Track from: **Dedicated To You: Kurt Elling Sings The Music Of Coltrane And Hartman**
[Concord Jazz]
In The Still Of The Night
Thomas Zink, arranger (Anne Walsh)
Track from: **Pretty World**
[AtoZink Music]
My One And Only Thrill
Vince Mendoza, arranger (Melody Gardot)
Track from: **My One And Only Thrill**
[Verve]

Elif Seven
elifseven@yahoo.com.tr

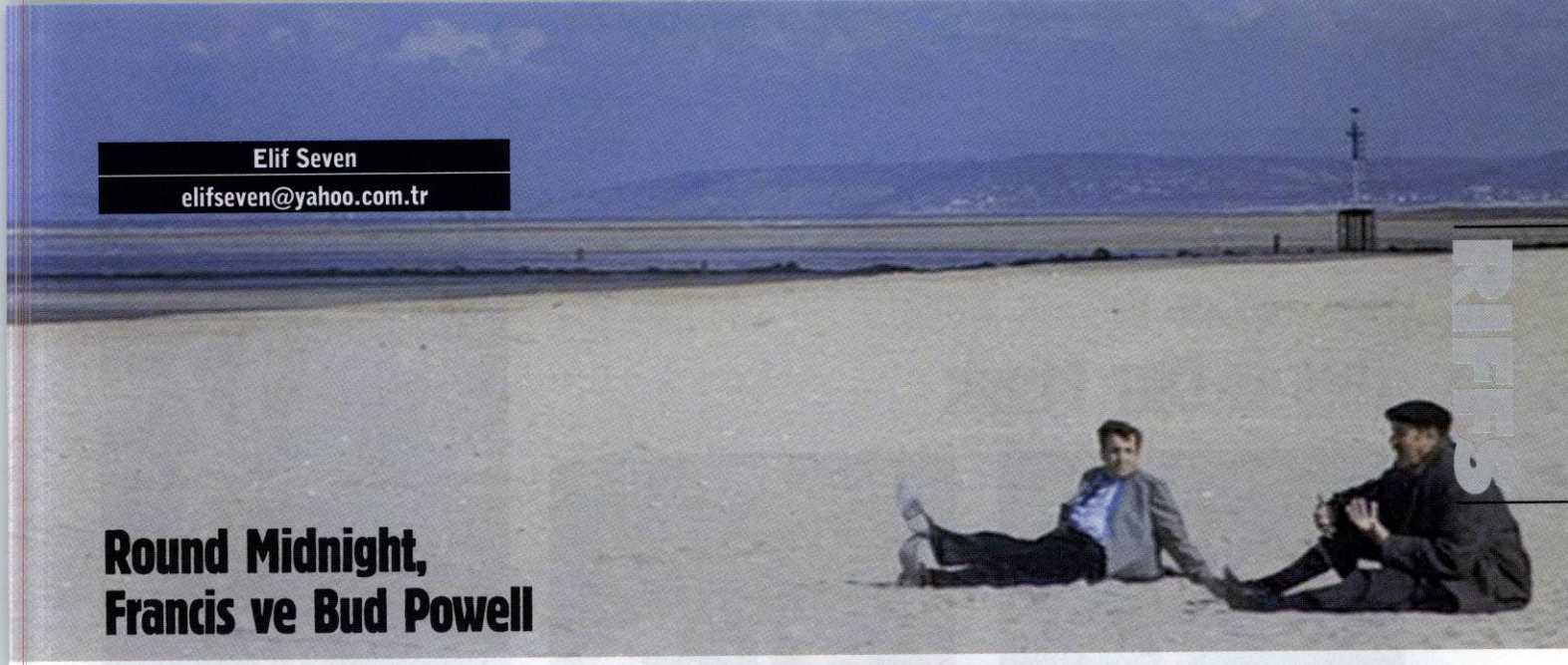

Round Midnight, Francis ve Bud Powell

Uğrunda her şeyi yapabileceğimiz insanların sayısı iki elin parmaklarını geçmese de, o "en özel" insanlara sahipsek eğer, şanslıyız demektir! Bir insan girer hayatımıza, onu önce "tanırız" sonra "anlarız" sonunda da "benimseriz". İşte o benimseme evresi her şeyin üzerinde. Oraya gelmek için koşulsuz sevmek gerekir, fanatizm gibi biraz... Ama sonra dönüş yok, ne yaparsa yapsın, ne olursa olsun severiz o "en özel"imizi, kardeş gibi, sevgili gibi, dost gibi.

Francis de Dale'i işte aynı böyle seviyor "Round Midnight"ta. Yönetmen Bertrand Tavernier'nin 1986 yapımı filmi, Francis Paudras ile jazz piyanisti Bud Powell'ın dostluğunun anlatıldığı "Dance of the infidels" adlı kitaptan esinlenme. Filmdeki karakterimizin de adı Francis ve o da kitabın yazarı Francis Paudras gibi grafik tasarımcı. Mekanlar, olaylar, kişiler gerçeğe bağlı kalınarak senaryoya uyarlanmış, Francis'in hayranı olduğu kişinin Bud Powell gibi piyanist değil de bir saksofoncu olarak kurgulanması dışında. 60larda Amerika'daki ırkçılıktan muzdarip, o dönem Avrupa'da jazz'ın kalbi olan Paris'e göç etmiş ünlü bir tenor saksofoncu. Adı Dale Turner. Gerçek adı Dexter Gordon. Baş rolde Gordon'ın oynamasının nedeni, filmin Bud Powell dışında Lester Young'a da ithaf edilmiş olması mıdır yoksa Dexter Gordon'ın da Bud Powell gibi bebop'ın öncülerinden olması mıdır bilemedim. Belki de nedeni, bu üç dahinin de aynı kaderi paylaşmış olmasıdır: evden uzak bir hayat, alkol, uyuşturucu ve o kaçınılmaz son.

Yağmurlu bir gecede Paris'teki "Blue Note" jazz kulübünün önünde, sırılsıklam beklerken görüyoruz o zamanlar fakir olan Francis'i. Yağmurlu da olsa beklenmeyecek gibi değil içeride çalan ekip: Herbie Hancock piyanoda, Bud Powell'ın da Avrupa yıllarındaki ayrılmaz başçısı Pierre Michelot basta, John McLaughlin gitar, Dexter Gordon tenor saksofon ve Bobby Hutcherson davulda. Gel de bekleme! Parası olmadığı için kapıdan dinliyor sırılsıklam bir şekilde "ilah" Dale Turner'ını ta ki bir gece kapıda tanışıp ona bir içki ısmarlayıncaya kadar. İlk tanıştıkları andan itibaren hayranlığını gizlemeye hiç gerek duymuyor Francis. O kadar samimi ve gerçek ki... Birbirlerini tanımaya başlıyorlar yavaş yavaş. Francis, Dale'in hayatının zorluklarıyla yüzleşiyor ve onu bu hayattan kurtarmak için yapabileceklerinin sınırları olmadığını gösteriyor. Dale'i, jazz'cıların ikamet ettiği Louisiane Oteli'ndeki "Buttercup" adlı korkunç kadının elinden kurtarmak için yeni bir eve taşınıp, çok sevdiği dostunu yanına alması bunlardan sadece bir tanesi. Peki bu fedakarlıklar Dale'i kötü alışkanlıklarından vazgeçirebiliyor mu? Önemli değil. Daha doğrusu önemli olan bu değil.

Dale Turner karakteri de Bud Powell'ın kendisi gibi zeki, hassas, biraz kırılgan, bazen çocuksu ve kesinlikle çok güçlü bir espri yeteneğine sahip. Ama Dale Turner'ın hayatı kesinlikle Bud Powell'ınkinden daha acısız. En azından filmde öyle görüyoruz biz. Powell'ın karısı olmadığı halde olduğunu iddia ederek konserlerden kazandıklarının çoğunu cebe indirip, en kötüsü de her akşam ona şizofreni ilacı adı altında fazlasıyla yüklü ilaç verip uyuşturan Buttercup, filmde sevimliye varacak derecede olumlu şekilde tasvir edilmiş. Francis'in de gerçekle kurgu arasında farklılıklar gösterdiğini söyleyebiliriz. Filmi bir Fransız sinemacı 1964 senesinde çekmeyi teklif etmiş aslında, hem de Bud Powell'ın kendisini oynaması şartıyla ama sponsor bulamadığından o iş Bertrand Tavernier'ye kısmet olmuş. İyi de olmuş. Dexter Gordon hem Bud Powell ve Lester Young'a olan hayranlığından hem de belki biraz da son dönemlerini yaşamanın verdiği sükunetten, rolünü fazlasıyla hakkını vererek oynamış. İzlerken, gözlerindeki hüzünün rol icabı mı yoksa gerçek mi olduğunu anlamakta zorlanıyor insan. Sonra birden, dostu Francis'le güldüğü sahneleri görüyoruz. Mutlu... Hayatında müziğin ve sevdiği birilerinin olması insana iyi geliyor belli ki. Uğruna akıl hastanesine girdiği dostu Thelonious Monk'tan sonra, kendini açtığı tek insan Francis belki de. Belki Francis olmasaydı, gözlerine o çocuksu gülüş yerleşmezdi, belki "Una noche con Francis" hiç yazılmazdı, belki Francis onu düşerken tutmasaydı, son yıllarını bu kadar mutlu geçirmezdi. Bir insanı gerçekten sevmenin filmi "Round Midnight". "Seni seviyorum"u hiç duymayıp hep gördüğümüz bir hikaye Francis'le Bud'ınki, Francis'le Dale'inki. Tam 12 sene önce bir sinema salonunda tek başıma izlemiştim "Round Midnight"ı. O zaman Francis'le henüz tanışmamıştım. Hayatın kimi ne zaman karşımıza çıkaracağı hiç belli olmuyor. Önemli değil. Daha doğrusu önemli olan bu değil.

Sami Kısaoğlu
sami.kisaoglu@gmail.com

Free Jazz'da Dönüm Noktası Bir Albüm: This is Our Music

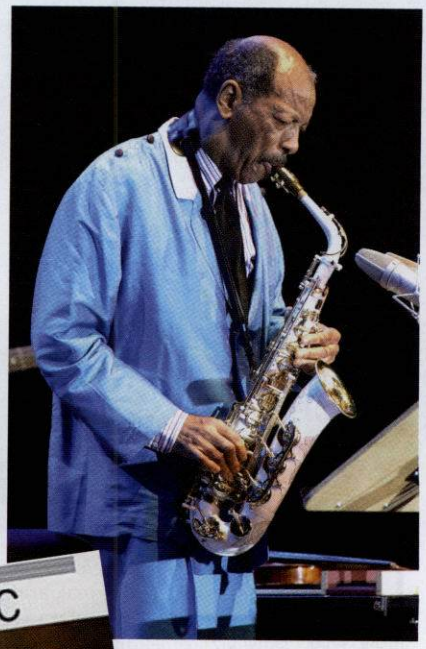

Tarih çizgisinde 1950'ler ve bunu takip eden sonraki 10 yıllık dönem Birleşik Devletlerin neredeyse tüm sanat disiplinlerinde bir merkez konumuna ulaştığı yıllardır. Özellikle 150'den fazla dilin konuşulduğu, onlarca farklı kültüre ev sahipliği yapan New York bu yıllarda birçok sanatçı için yeni bir başlangıç noktası oluşturur. Yirminci yüzyılın ilk yarısından itibaren Amerikan kültürel hareketinin doğum yeri olarak kabul edilen New York dans, yeni müzik, jazz, resim, edebiyat gibi alanlarda birçok öncü sanatçı çıkarır. Hip hop'dan Tin Pan Alley ekolü bestecilerine kadar popüler müzik alanında da önemli gelişmelere ev sahipliği yapan New York bu yıllarda Amerikan kültürel ve sanatsal hareketinin kalesi konumundadır adeta.

Yeni müzik alanında raslamsallığa ve deneyselliğe önem veren ve yapıtlarında yeni bir öneri olarak izleyici ile paylaşan John Cage, Morton Feldman, Earle Brown ve Christian Wolff gibi bestecileri barındıran şehir; resim alanında Birleşik Devletlerin dünya sanat tarihinde önemli bir yer edinmesine sağlayan Jackson Pollock, Willem de Kooning, Mark Rothko ve Robert Motherwell gibi isimlerin sergilerini ağırlar. Modern dans alanında yaşanan rönesansında doğum yeri konumunda olan New York özellikle ressam ve bestecilerin çeşitli dans topluluklarıyla birlikte yaptıkları çalışmalara da sahne olur. Judson Dance Theater ile modern dans alanında radikal değişimlere sahne olan New York modern dans sahnesi Yvonne Rainer, David Gordon, Steve Paxton, Trisha Brown, Meredith Monk gibi isimlerinin koreografileriyle altın çağını yaşar gibidir.

Geçtiğimiz yüzyılın ikinci yarısından itibaren jazz müzik alanında da peşi sıra önemli gelişmelere sahne olan New York, Free Jazz'ı yaratan müzisyenler için bir çekim noktası olur. Ornette Coleman, John Coltrane, Miles Davis ve Cecil Taylor'ın kendilerine çizmiş oldukları yolda emin adımlarla ilerlerken yapmış oldukları albümler jazz müziğinin tarih çizgisinde birbiri ardına önemli kırılmalara neden olur. Cecil Taylor 1956'da yayınladığı ilk albümü Jazz Advance ile avant-garde jazz tanımının büyük ölçüde sözlüklere girmesine neden olurken 1959'da Miles Davis, A Kind of Blue albümü ile jazz'ın akorlar üzerine yapılan doğaçmaların dışındaki ifade biçimleri ile de var olabileceğini gösteriyor, antik Yunan'dan gelen modlara sololarında yeniden hayat veriyordu. 1960 yılına gelindiğinde birbirlerinden tamamen farklı stillerde çalan iki saksofon ustasının iki yeni albümü jazz tarihinde birkez daha yeni açılımlara sahne olmasına neden oluyordu. John Coltrane'nin Giant Step, Ornette Coleman'ın This is Our Music albümleri jazz müziğinin tarih çizgisinde birkez daha önemli kırılmalara neden olmanın yanısıra Coltrane ve Coleman'ın jazz dünyasındaki yerlerini sağlamlaştırıyordu.

Nesuhi Ertegünün prodüktörlüğünü yapmış olduğu This is Our Music albümü zamanla Coleman'ın de en sevdiği piyanosuz dörtlü çalışması olmasının yanısıra yıllar içinde avant-garde jazz'ın köşetaşı kayıtlarından biri haline gelir. Albüm dönemin jazz meraklılarını her bakımdan şaşırtmayı başarır. Kontrbas'da 23 yaşında olan Charlie Haden, davulda Ed Blackwell ve trompette Don Cherry yer aldığı albüm eleştirmenler, müzisyenler ve jazz dinleyicileri arasında kutuplaşmalara neden olur. Coleman'ın grup üyelerine ritmik ve melodik anlamda maksimum özgürlük tanıdığı albümde Gerswin'in Embraceable You isimli klasiği bambaşka bir kimlik kazanıyordu. 1960 yazında kaydedilen albümün en dikkat çekici yanlarından birini kolektif doğaçlamalar oluştururken eserleri oluşturan akorlar, aralıklar, ölçüler, tempolar ve melodi çizgileri o dönem için yepyeni bir jazz fikri öneriyordu.

Albümde birbirleriyle çekişme içinde olan her kolektif bölümün yoğunluğundan ayrı bir solo meydana geliyor, bu solo kolektif çalınan yeni bir bölüme yol açıyordu. Eserlerin tonal merkezlerinin Coleman tarafından sürekli olarak esnetildiği ve ton merkezinden uzaklaştırıldığı albüm enstrümanlar arasında ortaya çıkan disonans seslerin çokluğu ile de dikkat çekiyordu. Gerswin'in Embraceable You eseri hariç tüm bestelerin Coleman'a ait olduğu albüm dönemin jazz dörtlüleri yapısı üzerinde de derin izler bırakıyordu. Jazz eleştirmenleri arasında ilk başlarda bir doğaçlamacı olarak kabul görmemiş olsada kariyerinin ilk yıllardan itibaren bestelerinin güzelliği ile kabul gören Coleman This is Our Music albümündeki 6 bestesi ile de beğenilir. Coleman, o dönemde müziğindeki armonik özgürlüğü günlük hayata dair yaptığı bir benzetme ile açıkar: "Sabah kalkınca dışarı çıkıp gününü yaşamaya başlamadan önce giyinmek zorundasın. Ama nereye gideceğini sana söyleyen elbisen değildir. Sen nereye gidersen, o da oraya gider. Melodi elbisen gibidir."

Her ne kadar jazz müziğinde devrim yapmak gibi bir düşüncesi hiçbir zaman olmamış olsada jazz'a getirmiş olduğu armonik serbestlik ile bu müzikteki en büyük devrimlerden birini yapmış olan Coleman 50 yılı geride bırakan kariyerinde günümüzde de bizleri şaşırtmaya devam etmekte. This is Our Music albümünün 60 yılı dolasıyla andığımız Coleman geçtiğimiz yıllarda kaydetmiş olduğu Sound of Grammer (2006) albümü ile sadece Pulitzer Ödülünü almakla kalmadı jazz dünyasını birkez daha derinden etkiledi.

Sara, 1929
Mahmud Cûda

Erdem Korkmaz
erdem@genccazcilar.org

School for Jazz and Contemporary Music

Bu sayımızda tekrar Avrupa'ya dönüyoruz ve jazz eğitimi konusunda merak edilen bir ülke olan Hollanda'dan bir okulla iletişime geçiyoruz.

Daha önce bu sayfalarda Hollanda'dan Amsterdam Konservatuarı'na yer verilmişti. Her ne kadar Amsterdam Konservatuarı imkanları bağlamında çok iyi bir seçenek olsa da, bize ulaşan müzisyenlerden ve özellikle genç arkadaşlardan Hollanda konusunda başka seçeneklerin neler olduğuna daire sorular da geliyor. Bu nedenle, bu sayıda incelediğimiz DJAM (Jazz en Lichte Muziek-Jazz and Contemporary Music) üzerinde biraz durmaya karar verdik. 1990 yılında kurulmuş ve jazz eğitimine odaklanmış özel bir okul olan DJAM Amsterdam'da yer almaktadır. Amsterdam hakkında çok fazla bilgi vermeye gerek yok. Okul genellikle kabareler ve profesyonel tiyatrolara yer veren Polanentheater binasında yer almaktadır. Christian Hassenstein öncülüğünde Hollanda'nın çeşitli konservatuarlarındaki eğitimcilerin katkısıyla kurulmuştur. Okul yöneticilerine göre okulun başat amacı; sadece temel düzeyde bir eğitimden öte özellikle emprovizasyon yeteneğinin geliştirilmesi ve kulak eğitiminin verilmesidir.

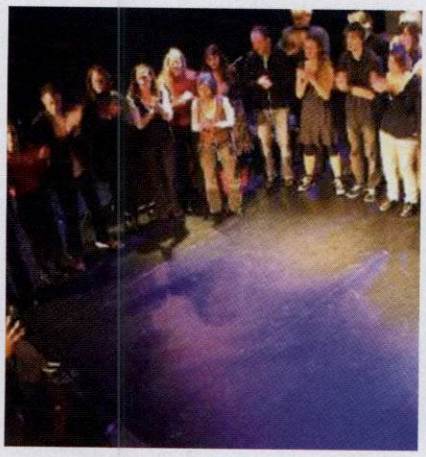

DJAM'da enstrüman bazında baktığımızda performans olarak; gitar, trompet, akordeon, keman, vokal, davul, saksofon, bas, piyano, trombon olduğunu görüyoruz. Ayrıca, orkestra çalışmaları ve acapella eğitimi de veriliyor. Eğitimcilere baktığımızda göreli olarak genç bir eğitimci grubu olduğunu söylemek mümkün. Öte yandan, dersler bazı temel eğitimleri almak şeklinde olabildiği gibi öğrenciler çeşitli paket programlardan da istediklerini seçip ona katılabiliyorlar. Peki nedir bu paket programlar diye bir soru sorduğumuzda cevabı şöyle vermek mümkün: üç başlık altında program var, bunların her biri aracılığıyla eğitim almak isteyen kişiye farklı içerikler sunuluyor. İlk program en kapsamlı olanı ve müzik teorisi, kulak eğitimi, beden ve orkestra çalışmalarını kapsıyor. İkinci program ise daha çok kulak eğitimi ve genel müzik teorisine yönelmek isteyen öğrenciler için daha uygun. Üçüncü program ise giriş sınavı gerektiren ve belirli bir düzeydeki öğrencilerin pratik olarak da kendilerini geliştirmeleri amacıyla tasarlanmış. Programların tümünde grup çalışmaları var ancak nitelik ve nicelik açısından farklılıklar taşıyor. Öte yandan, yine tüm programlarda belirlenmiş olan ev ödevleri şeklindeki çalışmalar var.

Müzik eğitiminin olmazsa olmaz parçalarından biri de elbette ki sahne performansları. Sahne performansı için DJAM'da sunulan bazı seçenekler var. Okuldaki çeşitli enstrümanlardan oluşan küçük orkestralar veya dönem sonu gösterileri gibi sahne imkanları var. Her ne kadar bu seçenekler öğrencilere katkı sağlayacaksa da yeterli olmadığını düşündürüyor. Bunu da okulun eksik olan yönlerinden biri olarak değerlendirmek mümkün.

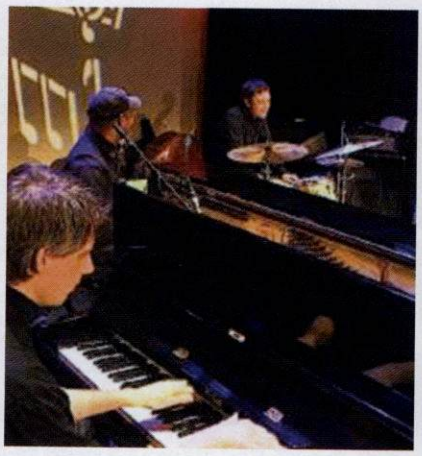

Ders içeriklerine biraz daha yakından baktığımızda neler görüyoruz peki? Öncelikle; orkestra çalışmaları öğrencilerin ve grubun düzeyine göre farklı yoğunluklarda işleniyor. Burada amaç, belirli ifadeleri çalabilmek, emprovizasyon yeteneğini geliştirmek, seçilmiş jazz standartlarını çalmak olarak sıralanabilir. Elbette ki bu orkestralar çeşitli zamanlarda sahne de alıyorlar. Müzik teorisi başlığının altında ise; genel müzik eğitimi, armoni ve ileri düzey teori sınıfları yer alıyor. Diğer bir ana başlık ise jazz içinde olmazsa olmaz diyebileceğimiz emprovizasyon. Emprovizasyon için akor geçişleri, tematik ve melodik emprovizasyon, dinleyerek analiz etme, ifade ve solo oluşturabilme gibi pratiğe de dayalı bir eğitim verilmekte. Diğer bir başlık olan kulak eğitiminde; ritmik anlayışının geliştirilmesi ve piyano ile armoni çalışmaları yer alıyor. Günümüzde jazz içerisinde, belki de jazz müziğinin doğası gereği, yeni arayışların ve eğilimlerin olduğunu ifade etmek mümkün. Bu bağlamda, beden perküsyonu, emprovizasyon ve sahne sunumu gibi dersler de bulunmakta. DJAM'da eğitim görmek isteyen adaylar giriş sınavı sonucunda düzeylerine göre beş ayrı grup içerisinden kendilerine uygun olana yerleştiriliyorlar. Eğitim dönemi içerisinde kişilerin durumuna göre gruplar arasında geçişler de olabiliyor. Önümüzdeki dönem için başvurular Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında olacak. Giriş sınavları iki aşamalı oluyor. Teorik bilgi düzeyinin belirlenmesine yönelik olan ilk aşamada adayların müzik teorisine ne düzeyde hakim oldukları belirleniyor. Bilginin ölçülmesi için kolaydan başlayıp zorlaşan sorular kullanılıyor. Sınavın ikinci aşamasında ise adaylardan tercihen jazz standardı olmak üzere iki tane şarkı çalmaları isteniyor. Böylece müzik kulağı, emprovizasyon ve ritm duygusu ile ilgili adayların ne düzeyde olduğu belirlenebiliyor. Giriş sınavı için başvuru ücreti 35 Euro.

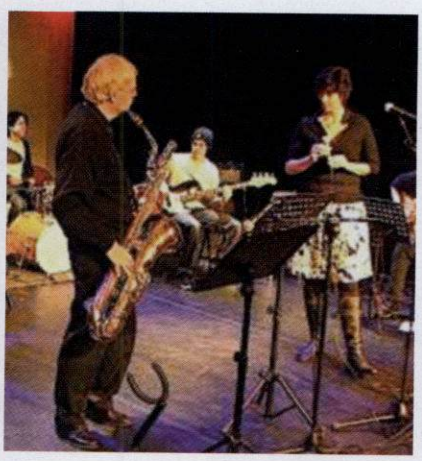

2010-2111 için akademik takvimi incelediğimizde derslerin Eylül'de başlayıp Mayıs'ta sona erdiğini ve 3 haftalık yılbaşı tatili dışında 30 haftalık eğitim döneminin olduğunu görüyoruz. Hafta sonu da derslerin olduğu okulda öğrenciler isterlerse sadece hafta sonu veya hafta içi ders almak gibi bir seçeneğe de sahipler. Ücretler ise 840 ile 1750 Euro arasında değişiyor. Bu ücretin sadece eğitimi içerdiğini unutmamak gerekiyor. Ders materyali için de ayrıca programa göre değişiklik gösterse de 100 Euro civarında bir ücret talep ediyorlar.

Genç Cazcılar olarak bu sayfada genellikle konservatuarları inceliyoruz ama özellikle ekonomik kaygılardan dolayı bu tarz okullara da ilginin arttığını gözlemlemek mümkün. Bu nedenle bu sayıda DJAM üzerinde duruldu. Okul orkestralarının bazı konserlerini http://www.youtube.com/djamschool adresinden izlemek de mümkün. Her zaman olduğu gibi merak edilenler hakkında caz@genccazcilar.org adresine e-posta gönderebilirsiniz.

ECM

Dünyada caz ve yeni müziğe damgasını vuran firma. THE INDEPENDENT

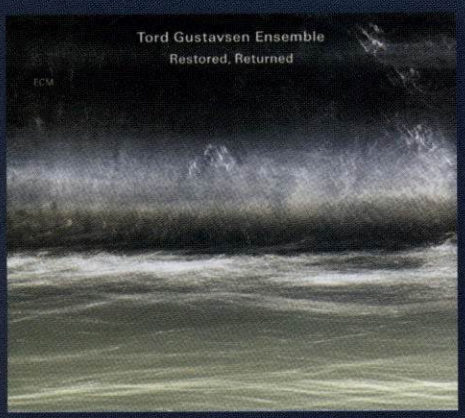

Tord Gustavsen Ensemble
Restored, Returned
ECM 2107

Manu Katché
Third Round
ECM 2156
Manu Katché yeni albümüyle 1 Nisan'da İş Sanat'ta

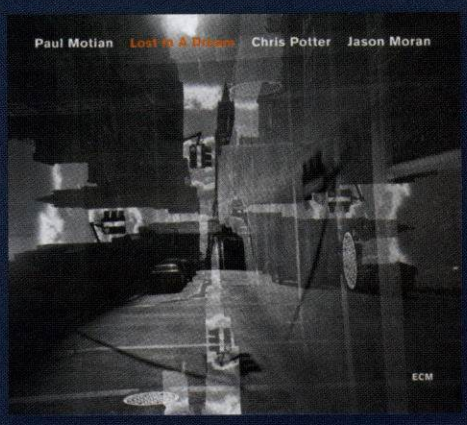

Paul Motian, Chris Potter, Jason Moran
Lost In A Dream
ECM 2128

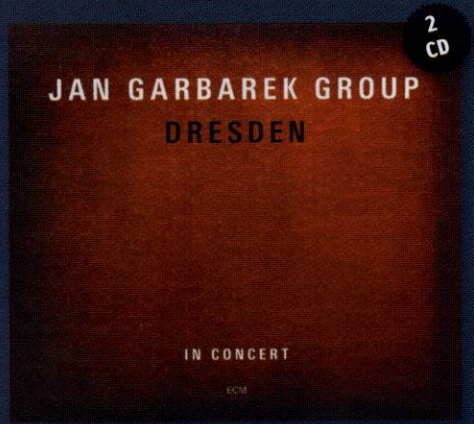

Jan Garbarek Group
Dresden: In Concert
ECM 2100.01

Keith Jarrett
Tribute
ECMLP 1420.21

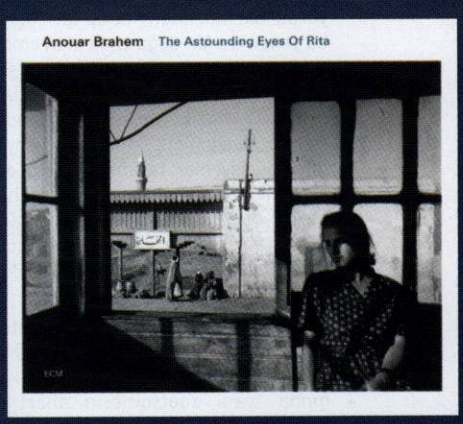

Anouar Brahem
The Astounding Eyes of Rita
ECM 2075

AK MÜZİK

A.K. MÜZİK YAPIM ORG. OSMANLI SOK. OSMANLI İŞ MERKEZİ 18/13 GÜMÜŞSUYU İSTANBUL | T: (212) 243 4151 | W: WWW.AKMUZIK.COM.TR

F.Dilek Himam Er
dilek@genccazcilar.org

Jazz ve Moda

Sofistike ve farklı bir tarz; Hips Cats ve Hipster Stili

Ted Polhemus, "müzik stilleri değiştikçe, müzisyenlerin giysileri de değişir ya da tersi de olabilir mi?" diye sormuş. İyi ki de sormuş böylece kafamız sürekli müzik içinde dolanırken bu müziği icra edenler hakkında yeni bilgilerle de donanmış oluyoruz. Zihnimizde ve kulaklarımızda sürekli onlarla ilgili müthiş sahne performansları ve müzikleri dışında, yaşam biçimleri ve tarzları anlamında bir şeyler daha öğreniyoruz. Dergimizin bu sayısında jazz ile bağlantılı bir başka müzik akımına ilişkin yeni ve son derece "cool" ve "trendy" bir gruba bakacağız: işte karşınızda "hipster"lar...

Daha önceki yazılarımızda ele aldığımız Zootsuit giyen sevgili zazous'lar 1940'ların avantgarde jazz müzisyenleri olarak karşımıza çıkmıştı. Bu grup 1930'ların ve 1940'lı yılların başlarında "swing" çalarak ve bunu da zaman zaman hip, jive tarzı ile bir araya getirerek oldukça zengin ve orkestrasyonu güçlü bir müzik ortaya koymuşlardı. Zoot suit giysisinin gösterişi gibi bu müzik de oldukça gösterişli bir müzikti. 40'lı yılların sonlarında İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yeni ve son derece deneysel bir müzik türü ortaya çıktı. "Bebop" denilen bu müzik ve onun doğal aurası New York City'nin küçük jazz kulüplerinde başlamıştı. 52. Cadde'de Three Deuces, the Onyx, the Downbeat Club ve Kell's Stable gibi isimler vardı. Kalabalık bir orkestradansa az miktarda bir kadro bir araya geliyordu bu müzikte. Set-up'ları açısından da bu yeni müziğin doğasında olan emprovize ritimlere de oldukça uygun bir hava söz konusu idi. Birçok insan için anlaşılmaz ve yabancı gelen bu müziği yapan o dönemde Charlie Parker, Thelonious Monk ve Dizzy Gillespie gibi müzisyenler tarafından icra ediliyordu. Bu yeni müzik son derece zihinsel bir öz içermekteydi ve sadece eğlendirme amaçlı değildi. Müzisyenler ise buna bağlı olarak son derece ciddi durmaktaydılar ve farklı bir görsel dil geliştirmişlerdi.

Thelonious Monk'un grubuyla Minton's Playhouse'un dışında çektirdiği resimde (bkz. Resim 1) bir önceki dönemlerle kıyaslandığında -yani zootsuitlerin abartılı vatkalı büyük ceketlerini düşündüğümüzde- son derece dar ceketler giydikleri görülmekteydi. Ancak aksesuarlara bakıldığında ise Monk bir kravat takmak yerine boynunun etrafında bir fular bağlıyordu. Monk'un bu fuları ayrıca kozmik hi-tech renk tonları ile kesinlikle çok göz alıcı idi ve aynı zamanda da siyah beresi ile de farklılığını ortaya koymuştu. Bu görüntü ise Cab Calloway'in abartılı görüntüsünden kesinlikle çok farklıydı.

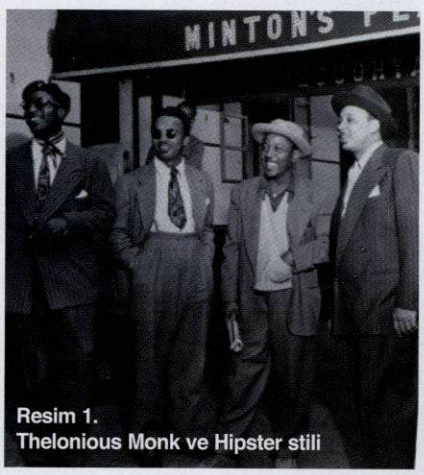

Resim 1.
Thelonious Monk ve Hipster stili

Resim 1. Thelonious Monk ve Hipster stili

Thelonious Monk bu yeni görüntüsüyle adeta şöyle der gibiydi: "Ben bir hip cat'im" diyerek yeni modaya uygun görüntüsünü anlatmaktaydı. Bugünkü moda tabirle "trendy" bir görüntüydü de ayrıca. Bu arada Charlie Parker, fazla göz önünde olmayı sevmemekteyken Monk ve Gillespie bu anlamda medyayı da başarılı şekilde kullanmışlardı yeni "hip" görünümleriyle. Bu iki sanatçının müzikleri gibi keçi sakalları ve sıra dışı tonlardaki eklektik stillerdeki baş aksesuarları da taklit edilmekteydi.

Polhemus bu anlamda Hipster veya Hip kelimesini de tarihsel olarak şöyle tanımlamaktadır: Hipster kelimesi aslında 1950'li yıllarda bebop müziğiyle tanımlanmaya başlamışsa da Cab Calloway ile 1938 yılında Hipster's Dictionary'yi yayınlanmıştı aslında. Daha önce de belirtildiği gibi Malcome X de bu kavramı 1940'lı yılların başında kendini ve zoot-suit giymiş arkadaşlarını tanımlamak için kullanmıştı. Bununla birlikte bu kavramın erken dönemlerde "siyah" bir kavram olduğu belirtilirken 40'lı yılların sonunda "beyaz zenci" anlamında da kullanılmıştır. Esas siyah hipster renginden dolayı kendini nasıl beyaz toplumdan kendini soyutladıysa (ya da tam tersi), beyaz hipster da kendini bu şekilde uzaklaştırmıştı. Bu yüzden hipster olmak "düz ve sade" yaşam stillerine karşı bir tepki olarak karşımıza çıkmıştır, ayrıca da 1940/1950'li yılların biker, beat, bebopper gibi altkültürlerinin çok büyük bir kısmını tanımlayarak oldukça yaygın bir kavram olmuştur. Marlon Brando'nun The Wild One'daki tarzı hipster psikolojisini gayet iyi yansıtmaktadır. Bu arada beat'lerin ve sonrasında da hippilerin de minnettarlık duyacağı son derece aşikar bir tavır da ortaya çıkacaktır.

Resim 2.
Marlon Brando

Resim 2. Marlon Brando

Bununla birlikte stil olarak hipsterlar çok daha fenomen olmuş bir gruptur. Özellikle de bereleri, kullandıkları renkler ve keçi sakallarıyla dünyaya gerek duruşları gerekse de müzikleriyle kalıcı bir tarzla adlarını kazımışlardır. Önümüzdeki sayıda bu grubun da etkisini bulacağımız farklı bir "hip" tarz hakkında bilgi vereceğiz, görüşmek üzere.

Kaynakça:
Ted Polhemus, Streetstyle, s.28,29

Bir anda dünyanın başka bir ucuna kaçmak,
görmediğiniz yerlere yakından bakmaksa istediğiniz...

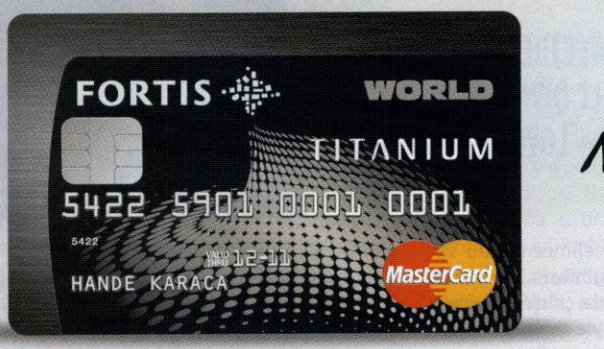

Neden olmasın?

FORTIS

Avrupa'da ve Türkiye'de bir ilke imza atıyoruz, hayallerinin peşinden gitmek isteyen seçkin müşterilerimize benzersiz bir kart sunuyoruz: Fortis Titanium Worldcard. Fortis Titanium Worldcard ile Lounge, havaalanı transferi, seyahat sigortası, uçak bileti servis bedeli, kaza durumunda ücretsiz araç kiralama, concierge hizmetleri, 1.500'e yakın sağlık kuruluşunda indirim, evde doktor muayenesi hizmeti ve daha pek çok ayrıcalığa sahip olacaksınız.

Fortis Titanium Worldcard sahibi olmak için Titanium yazıp 3787'ye SMS atın.

Fortis Titanium Worldcard ile ilgili ayrıntılı bilgi için 444 2 144 Fortis Telefon Bankacılığı'nı arayabilirsiniz.

www.fortisworldcard.com | 444 2 144

Dorothy: 10 - 15 yaşlarında annemle birlikte çalardım. İyi bir grubumuz vardı.

(Tiny'nin 78. yılı için düzenlenen doğum günü partisinden bir görüntü geliyor). Her stili çalıyorduk. (Birlikte şarkı söylemeye başlarlar). Basta Dorothy, davulda Ruby ve trompette Tiny. Tiny solo çalmaya başlıyor. Görüntüde eski fotoğraflar.

16 yaşındayken Tiny'e rastladım. O zamanlar çok heyecan vericiydi. Çok güzel bir kadın jazz grubuydu. Çaldıklarında çok güzel bir his oluşurdu. Bir gün "Blue Note"a geldiğimi hatırlıyorum. O zamanlar bazı lokallere 18 yaşından itibaren girilebiliyordu. Bu grup insanların rahatça deşarj olmalarını sağlıyordu. Kısaca çok muhteşemdi. Muhteşem çalıyorlardı ve izleniyorlardı. Partide Tiny'nin yanına torunu gelir ve birlikte çalmaya başlarlar. Torununa da trompeti o öğretmiştir. Birlikte düet yaparlar. Doğumgünü partisi filminden sonra röportajın yapıldığı Tiny'nin evinde devam ediliyor.

Tiny: Ben hep çalıştım taki bir kaç yıl öncesine kadar. Ama yine buradayım. Daha 76 yaşındayım. İhtiyacım olan her şeyim var. Ruby piyano çalmaya başlar o sırada Tiny devam eder. Her şey Renei (Ruby) için. Her şeyim onun. Renei'siz yaşayamazdım.

Renei şarkı söylemeye başlar:

Seni istiyorum ve sana ihtiyacım var.

Sana "benim" demek istiyorum,

sana sahip olmak istiyorum, bu bir cennet.

Tiny: Orası ona göre olmasaydı kendine bir yer de bulamazdı. O her şeyi birarada tutmayı başardı.

Greta: Sizdeki o özel şey nedir?

Tiny: Ben de kavrayabilmiş değilim. Bu başka bir şey, sevecenlik, şefkat (Renei piyano başında).

Renei: Mutfakta olduğum zamanlar, bulaşıkları ben yıkarım. Mutfaktaki kaostan kurtulmak için çabalıyordum. Ne olduysa oldu. Bu kolay ve rahat. Sakarlık yok! Olmamalı... diyerek tavayı fırına sürer.

Tiny: 1953 yılından bu yana hiç bir kayıt yapmadım. Şayet trompet çalmak yerine şarkıcı olsaydım resmim hala burada olurdu. Las Vegas'ta, Broadway'de genç bir profesör gibi. Ama savaştan sonra sadece akşam eğlenceleriydi. Cab, Basie ve Duke ile birlikte çalabilirdim. Ama o dönemin sansasyonlarına göre yeterince güçlüydüm. Olağanüstü... Kızlar beyaz, sarı, kahverengiydiler. Ama bunun için her şeyi verebilirdim. Biz biraz erken geldik fakat hala varız.

Tiny: Bugüne kadar hep trompet çalark para kazandım. Müzik! Trompet çalan kız! Tamam mı anladınız mı! Trompet çalarak gösteriyi bitiriyor. Piyanoda Dorothy, davulda Renei.

Müzikler Tiny Davis ve Ruby Lucas
Doroty Houston, Tiny'nin kızı bas ve piyanoda.
Stevie Houston, Tiny'nin torunu
Camera: Greta Schiller, David Wallace, Peter Kotner

Anita O'Day

Velma Middleton

01/09/1917 tarihinde St. Louis'in Missouri eyaletinde dünyaya gelmiş ve 10/02/1961 tarihinde Freetwon, Sierra Leone'de vefat etmiştir. O yıllardaki neredeyse tüm sanatçıların kaderiymiş gibi, Middleton da 1930'lu yıllarda şarkı şöylemeye bir gece kulübünde başlamıştır. 1938 yılında Connie McLean'in orkestrasında misafir sanatçı olarak yer almıstır. Daha sonra da solist olarak çalışmaya başlamış ve 1942 yılında Louise Armstrong'un grubunda çalmaya başlamıştır. İlk kayıdını 1946 yılında bir plak doldurarak gerçekleştirmiştir. 1947 yılında Armstrong'un Big Band'inin dağılmasıyla **All Stars** isimli grubunda yer almıştır. Burada Armstrong, Middleton'dan seyircilere komik numaralar yapmasını da istemişti. Hafızalarda yer eden düetlerinden bazıları şunlardır: That's My Desire, Baby It's Cold Outside ya da Big Butter ve Egg Man. 1952 yılında isminin altında **Duotone** yazılmaya başlandı. Daha sonra iki albüm çıkarttı. Biri 1948 yılında Earl Hines ile diğeri ise 1952 yılında Cozy Cole ile olmuştur.

Middleton, Armstrong ile bir Afrika turnesinde iken 10/02/1961 tarihinde, yolda vefat etmiştir.

Anita O'Day

18/10/1919 tarihinde Chicago'nun Illinois eyaletinde dünyaya gelmiş ve 23/11/2006 tarihinde Kalifornia'nın West Hollywood eyaletinde vefat etmiştir. Anita Belle Colton olarak bilinen sanatçı, Amerikalı ünlü bir jazz şarkıcısıdır. Jenerasyonunun karizmatik ve emprovize yeteneğine sahip en büyük swing şarkıcılarındandır.

Kariyeri çok genç yaşlarda başladı. Daha sonra bir dans maratonunda yarışmacı olarak yer aldı ve adını O'Day olarak değiştirdi.

1930'lu yılların ortalarına doğru revü danscısı olarak çeşitli Chicago kulüplerinde sahne almıştır. 1937 yılında Vialogo kulüpte tanıştığı davulcu Don Carter ile evlenmiştir. Carter, O'Day'in kariyer hayatında belirleyici bir rol oynamış ve müzik teorisi dersleri de vermiştir. Gerçi hiç bir zaman vibrato olarak şarkı söylememiştir. İddia edilene göre bir bademcik ameliyatının yanlış yapılması nedeniyle, küçük dil eksikliği oluştuğu belirtilmiştir. Ancak buna rağmen bir şarkıcı olmaya karar vermiştir. 1938 yılında ilk başarısı olarak OFF- Beat isimli Jazz Kulübü'nü kurmuştur. Bu kulüp sayesinde bir çok ünlünün bir araya gelmesi sağlanmıştır. Orada grup lideri ve davulcu Gene

kleer
cut loose

KABLOSUZ KULAKLIKLARDA DIGITAL RF DÖNEMİ

MeTan ofiste deneyebilirsiniz!

SENNHEISER RS 180

Kablouz ses iletiminde dünya lideri Sennheiser, kablosuz kulaklıklarda çıtayı çok yükseklere koyuyor: Kleer teknolojisini kullanan ve Digital RF tekniği ile çalışan yeni RS serisi kulaklıklar ile duyacağınız sesin -kablo ile olduğu kadar net- kalitesine inanamayacaksınız!
Kablosuz kulaklık teknolojisinin geldiği son nokta ile tanışmak için bizi arayıp randevu alabilirsiniz.

MeTan
Sennheiser Türkiye Distribütörü
Adres: İnönü cad. Devres Han 50/2-B 34437 Gümüşsuyu / İstanbul
Tel: 0212 293 37 50 / 51 **Faks:** 0212 252 39 66 www.kulakligim.com bilgi@kulakligim.com

SENNHEISER

yıda müzik, kültür ve edebiyat programlarına danışmanlık yapmıştır. Birçoğunu kendi hazırladığı bu programlar arasında, ***Rüzgar Gibi, Albüm, Müzikalite***, gibi müzik programları anılabilir. Ayrıca, çeşitli kültür ve sanat programının da danışmanlığını yapan Kahyaoğlu, 13 usta şair için hazırlanan bir belgeselin önericisi ve danışmanı olur. Bu programın adı "***Söz Uçar***"dır.

Yazarımızın edebiyat alanında "***Hoyrat Bir Ruhun Eksilme Tabloları***" (Şiir/1993), "***Aşk ve Harf***" (Şiir/2000), "***Rahimdeki Ot***" (Şiir/2007), "***Güneşte Ayıklanmış- Melih Cevdet Anday Şiiri*** (Derleme/2004), "***Mor Külhani – Ece Ayhan Şiiri***" (Derleme/2004) adını verdiği şiir ve araştırma kitapları bulunmaktadır.

"Müzik Kültürüne Olan Eşsiz Katkıları"

Müzik alanında ise 1983 yılında yayınlanan ilk kitabı ***Pink Floyd'un*** ardından "***Jethro Tull***" (1991, 2000), "***Bülent Ortaçgil- Ayrı Düşmüşüz Yan yana***" (2002), "Caz ***ve Ötesi***" (2003), "***And Dağlarından Anadolu'ya Devrimci Müzik Geleneği – Grup Yorum***" (2003) adını verdiği her biri hayranları için eşsiz birer kaynak olan müzik kitaplarını yayınlar.

"...30'lu yaşlarımdan sonra jazz ve türevi müzikler, deneysel ve kaynaşım sound'larında yaşanan müzikal açılımlar hep odak noktam oldu. Öte yandan, bir araştırmacı olunca, Türkiye'nin popüler müziğini izlememek mümkün değildi. Bir araştırma- inceleme alanı olarak, bir tür sosyolojik boyutta Türk popu üzerine incelemeler yapmak daha çok ilgimi çekti. Çünkü bu kültürün kopmaz parçasıydım."

Değerli yazarımız her ne kadar rock ve jazz üzerine müzik yazıları yazsa da zamanla ilgisini Türk pop müziği üzerine yoğunlaştırır.

"Jazz, rock ve türevi müzikler üzerine özgün incelemeler yapmanın zorluğunu unutmamak gerek. Çünkü bu alanlarda, söz konusu müziklerin kültür coğrafyasında yaşayan çok sayıda araştırmacı rock ve jazz üzerine o kadar önemli kitaplar yayımladılar ki, ben de 30'umdan sonra asıl yarı-akademik araştırma alanımın Türkiye Popüler Müziği olduğuna karar verdim."

Jazz ve rock hep önemli bir izleme alanım oldu. Üstüne de çalıştım. Ama, yazınsal anlamda Türk popüler müziğine de aynı oranda ilgili biri durumundaydım. Evet bu belki bir maymun iştahlılık. Ama, benim doğam, mizacım, müzik ilgim böyle kompleks bir şey. Son cümlede, en çok jazz ve türevi müzikleri seviyor dinliyorum. Ama, diğerlerini de izlemekten hiç vazgeçmiyorum.

Uzun bir süredir JAZZ Dergisi içinde her biri incelikli bir araştırmanın ürünü olan yazılar kaleme alan Orhan Kahyaoğlu, dergiciliğe soyunan Don Kişot'ların ülkemizde ki serüvenini en iyi bilenlerdendir.

"Dev bir finansın bünyesinde çıkmayan her dergi Türkiye'de sorunludur. Kültürün her alanındaki dergicilikte durum aynıdır. Dergilerin ömürlerini finanssız sürdürememelerinin nedeni, bence her geçen gün daha vahşileşen kapitalizmin mantığı ve işleyişidir. Kültür dergileri genelde küçük sermayelerle ortaya çıkar. En kötü durumda, bir orta ölçek işletmeyle ilişkili olarak varoluşunu sürdürür. Kendim de dergi çıkarttığım için biliyorum.

Bir işletme sermayeniz olmadığı sürece derginin ömrü Türkiye'de risklidir. Ömrü birkaç ay, ya da birkaç yılı geçmez. Dergilerin iyi satması bile kapanmasını engelleyemez. Çünkü yayımcılığın altyapısal masrafları hiç bitmez. Buna ekonomik olarak ayak uydurmak son derece zordur. Tabii buna ek olarak, devrede Zuhal Focan türü cefakar editörler veya yayın kurulu üyeleri bulunmak zorunda. Ama, tüm bu engellere rağmen, Türkiye'de hala, kültürel nabzı tutan, sürdüren değindiğimiz türden dergiler olagelmektedir."

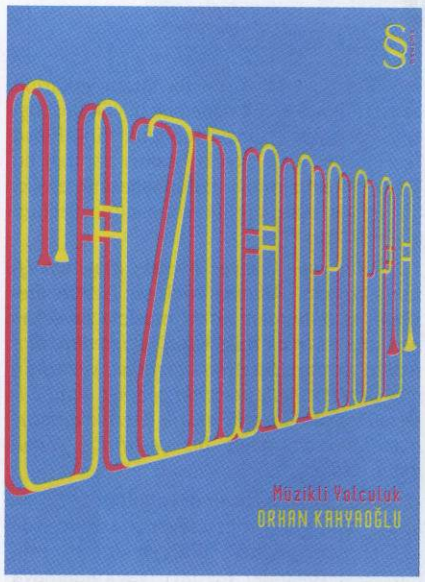

Everest Yayınları'ndan yeni piyasaya çıkan kitabı Cazdan Popa'nın kapağı

"JAZZ Dergisi Olan Özel İlgisi"

Çok sayıda ki müzik ve edebiyat dergisi deneyimini ilk sayılarından itibaren Jazz Dergisi için de cömertçe sunan Orhan Kahyaoğlu, gerek derinliği gerekse güzel Türkçesi ile, yazıları en fazla merak ve takip edilen yazarlarımız arasındadır.

"Jazz dergisinde, baştan beri yazdıklarımın "köşe yazıları" olduğunu pek düşünmüyorum. Benim için hoş olan yan, istediğim uzunlukta, imkanda inceleme türü yazılar da yayımlayabilmem. Bu derginin ilk döneminden beri yazarı olmak tabii ki hoş. Benim için hoş bir nokta daha, belli bir konsept içinde tasarladığım kitapların uzun makalelerini Jazz adına hazırlamak, yazmak, yetiştirmek. Bu bir üretim temposu kazandırıyor. Bu kadar uzun ömürlü bu Jazz dergisini ve Zuhal Focan'ı öncelikle kutlamak gerek."

Peki..., hatırı sayılır editörlük deneyimi olan yazarımızın tümüyle kendisinin şekillendireceği bir jazz dergisi nasıl olabilirdi?

"... dünya ve Türkiye'deki jazz gündemi, konser, turneleri izlemenin yanında; her sayı mutlaka bir ya da iki tane teorik bazlı uzun jazz makaleleri yayımlarım. Tabii ki çeviri olarak. Çünkü bu türden metinler bilindiği üzere batı dünyasında yazılıp yayımlanıyor.

Bana, yine bir jazz dergisi editörlüğü önerilse, 25 küsur yıllık bir müzik yazarı olduğumdan ve yazarlığın zorluk ve sıkıntılarını iyi bildiğimden ve hep komik teliflerle yazı yazdığımdan dolayı; dergi yazarlarının teliflerine fazlasıyla özen gösteririm. Tabii ki taleplerim olumlu cevap almaz. Diretirim. Olmadı editörlükten vazgeçerim. Dergi kültüründe, Türkiye'de yazarların telifleri her zaman komik noktada. Adam gibi bir telif hakkı tutturmadan, artık editörlük yapamayacağımı söylerim. Düşüm gerçekleşirse de; klasik jazz'dan, en deneysel ve avangartlarına kadar, her tür jazz'ı içinde barındıran bir dergi gözetirim."

"Üretime Odaklı Eğitimci Kimliği..."

Bir dönem eğitim dünyası içinde de önemli görevler üstlenen yazarımız özellikle 1995-2002 yılları arasında Akademi İstanbul Müzik Bölüm Başkanlığı sıfatıyla Müzik Sosyolojisi, Jazz Tarihi, Dünya Müziği, Türk Pop Tarihi gibi konularda dersler verdi. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde müzik ve toplum adlı dersi de veren Kahyaoğlu, İSTA İletişim ve Sanat Teknolojileri Akademisi'nde yöneticilik, BÜSEM (***Bahçeşehir Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi***) de danışmanlık yaptı.

Orhan Kahyaoğlu halen üniversitelerde, özellikle de Sürekli Eğitim Bünyesinde danışmanlıklar yapıyor. Geri kalan zamanlarında ise kendi deyimiyle "***bir emekli***" olarak üretmeye..., kitaplar yazmaya ve hazırlamaya devam ediyor.

Nisan ayı içinde "***Jazz'dan Pop'a- Müzikli Yolculuk***" adlı kitabının yayınlanacağı müjdesini veren Kahyaoğlu, bir seçmeler bütünü olacak olan kitabının jazz makalelerinden, Türk Pop'u denemelerine kadar birçok türden yazıyı bir araya getirdiğinden dolayı "**Caz*'dan Pop'a***" ismini verdiğini belirtmekte.

Bir başka müjde de özellikle koleksiyoncular için önemli bir yazı dizisi niteliğinde, uzun süredir dergimiz sayfalarında yer alan, çoğunluğu jazz plak firmalarını mercek altına aldığı "***Firmalar- Soundlar***"ı merkez yapan; bağımsız firmaların serüvenini anlatan yazılarının kitaplaşacak olması.

"Son Söz..."

Kitaplaşmasını istediği edebiyat incelemelerinden oluşan bir dosyası da bulunan Orhan Kahyaoğlu, yazılara dair hiçbir değerlendirme, kritik, övgü ya da (***kendi deyimiyle!***) sövgüye fazla rastlamadığını özellikle belirtmekte. "***Keşke yapıcı eleştiriler yapılsa ve bana yararı olsa!***" diyerek ülkemizdeki bu duyarsızlığa olan kırgınlığını bize nezaketle hissettirmekte.

Yıllar içinde müzik yazarlığına olan saygınlığın artmasında çok önemli bir emeği olan ustamıza bir kez daha teşekkür eder, İlk kitabı Pink Floyd'da yer alan unutulmaz "***Shine On You Crazy Diamond***" şarkısından kendisini bize anımsatan bir mısrayla sevgimizi gönderiyoruz:

"***Gel buraya kızgın, imgeleri görebilen, gel buraya ressam, ve tutuklu ve parılda***".

boşlukta dalgalanan fuar standı...

Altında her tür ürünün sergilenmesine

olanak veren, sınırsız bir tasarım

Isısan Buderus, Gea, Daikin , Sodex 2008, Istanbul

ECA Serel, ISH 2007 Frankfurt

Kütahya, Unicera 2008, Istanbul

REMAR

Hoşdere Köyü Mevkii,Isıso Sanayi Sitesi U 2 Blok No15 34500 Bahçeşehir, Büyükçekmece-İstanb

MİMARLIK DEKORASYON LTD.ŞTİ. Telefon. 0212 623 01 73 pbx Faks. 0212 623 01 82 info@remar.com.t

www.remar.com.t

Derleyen: Ali Sönmez
(ali.sonmez.2010@gmail.com)

Şu jazz dedikleri...

"Yaptığımız bu son derece kapsamlı müziğe daha iyi bir isim bulmamız gerekir. Amerika'da başlayan ve gelişen bu özgün müzik için 'Jazz'in artık doğru bir sözcük olduğunu düşünmüyorum... Belki Amerikan Klasik Müziği daha uygun bir terim." – **Ahmad Jamal**

Genç Koleksiyoncu: AHMAD JAMAL

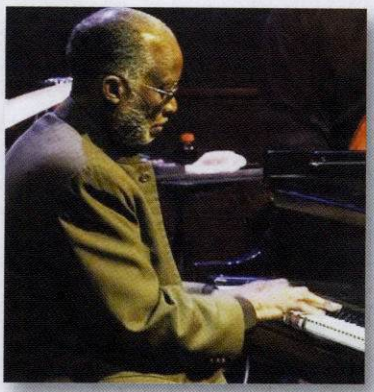

2 Temmuz 1930 günü, Pennsylvania eyaletinin Pittsburgh kentinde dünyaya gözlerini açan Ahmad Jamal'in gerçek ismi Fritz Jones'tur. 21 yaşında Müslümanlığı seçip Ahmad Jamal ismini kullanmaya başlamıştır. Dahi bir yetenek olarak 3 yaşında piyano taburesine oturan, 7 yaşından itibarense klasik piyano eğitimi görmeye başlayan Jamal, 11 yaşındayken girdiği bir yarışmada Liszt'in "Etüdler"ini seslendirerek profesyonel müzik yaşamına atıldı. Daha ortaokuldayken zenci opera sanatçısı Mary Caldwell ve piyanist James Miller'dan master düzeyinde dersler aldı. Bu dönemde ilgi duyduğu piyanistler arasında Art Tatum, Duke Ellington, Count Basie, Nat "King" Cole ve Teddy Wilson gibi Jazz ustaları vardı. Lise yıllarında çeşitli topluluk ve mekânlarda Jazz piyanisti olarak olarak çalışan Jamal, daha okulu bitirmeden evlendi ve baba oldu. 17 yaşında, liseden mezun olur olmaz, ailesine bakabilmek için, George Hudson'ın orkestrasına girdi ve turnelere çıkmaya başladı. 1949 yılında çocukluk arkadaşı olan kemancı Joe Kennedy Jr'ın grubu Four Strings'e katılan piyanist, ertesi yıl Kennedy'nin ayrılması üzerine "Three Strings" adını alan bu grubun liderliğini üstlendi. Genç piyanistin yanısıra gitarist Ray Crawford ve kontrbasçı Eddie Calhoun'dan oluşan bu sıra dışı üçlü, Chicago'daki Blue Note ve New York'taki Embers adlı kulüplerde sahne aldı ve ünlü prodüktör John Hammond tarafından keşfedilerek Columbia şirketinin Jazz/Black Music markası olan Okeh için ilk plak kayıtlarını yaptı. 1951'de Müslümanlığı seçen ve o günden itibaren Ahmad Jamal adını kullanmaya başlayan piyanist müzik çalışmalarını Chicago'da sürdürmeyi yeğledi. 1955 yılında gitarda Ray Crawford ile kontrbasta Israel Crosby'den oluşan ve kendi adını taşıyan bir üçlüyle, bu kentte yeni kurulan ve ağırlıklı olarak Blues kayıtları yapan Chess plak şirketinin Argo markası için "Chamber Music of New Jazz" adlı albümü doldurdu. Bu plağı dinleyen Miles Davis, Jamal'in bestelerine ve yorumlarında esleri kullanış biçimine hayran kaldı. Başka meslektaşlarına kolay iltifat etmeyen usta ama ukala trompetçi, "tüm ilhanını Ahmad Jamal'den aldığını ve onun lirizmine bayıldığını" söylemiş ve özellikle 1950'lerin ikinci yarısında, ünlü aranjör ve orkestra şefi Gil Evans'la gerçekleştirdiği büyük orkestra projelerinde Jamal'in bestelerini seslendirmişti. (Meraklısına not: TRT Radyo 3'te yayınlanmakta olan programım "Şu Caz Dedikleri"nin 17 yıldır değişmeyen sinyalinde yer alan 3. ve son parça, Davis'in "Miles Ahead" albümünde yorumladığı Ahmad Jamal bestesi "New Rhumba"dır!) 1956 yılında, üçlüsünden gitarist Ray Crawford'u çıkararak yerine New Orleans'lı davulcu Vernel Fournier'yi alan ve müzik çalışmalarına çoğu Jazz müzisyeninin tercih ettiği New York yerine Chicago'da devam eden Jamal, kendine özgü minimalist stili, sıra dışı ritm anlayışı ve grup arkadaşlarıyla sağladığı mükemmel uyumla dikkat çekiyordu. 1958 yılında üçlüsüyle, Chicago'daki Pershing Oteli'nin barında sürekli grup olarak sahne alan Jamal, buradaki performanslarını plak olarak yayınlamayı düşündü. Bu amaçla Pershing'e 1895 yapımı bir Steinway piyano satın alındı ve 16 Ocak gecesi, Phill Chess'in iki kanallı, küçük, basit teyp kayıt cihazıyla, Jamal ve üçlüsünün iki sette seslendirdiği 43 parçanın kaydı yapıldı. Bunlara arasından sekizi seçilerek "Ahmad Jamal at the Pershing – But Not for Me" adlı LP'de toplandı. Bu parçalardan birinin süresi 8 dakikayı buluyordu ve bu, bir zamanlar Tommy Dorsey Orkestrası'nın tanıttığı, Jamal'in 1950'lerin başında Okeh için yaptığı ilk kayıtlarda da seslendirdiği "Poinciana"ydı. Genelde 3-4 dakikalık 45 devirli plakları, bugünkü deyimle "single"ları mikrofona getirmeyi yeğleyen radyolar, bu oldukça uzun ama çok dingin ve keyifli yoruma sık sık yer vermeye başladılar. Jamal'in rahat, bol soluklu ve lirik uslubunu yansıtan bu melodinin müzikseverler tarafından olağanüstü ilgi görmesi sonucunda, "At the Pershing" albümü, popüler long-play'lerin yer aldığı Billboard ve Cashbox listelerine girdi, 3 numaraya kadar yükseldi ve tam 108 hafta listelerde kalarak bir milyon adetten fazla satış yaptı. Repertuarında popüler parçaların Jazz çeşitlemelerine ağırlık vermesi, melodik doğaçlamayı yeğlemesi ve yumuşak tuşesi nedeniyle, çoğu kez hemşehrisi Erroll Garner'a benzetilen Ahmad Jamal'in müzik yaşamının en başarılı bulunan plakları genellikle Spotlite, Blackhawk gibi dönemin ünlü Jazz mekânlarında kaydedilmiş canlı performanslarıdır. 1959 yılında dini inançlarının peşinde Kuzey Afrika'ya giden ve burada bir yıl kalıp Mısır ve Sudan'ı da ziyaret eden Jamal, ABD'ye geri döndüğünde, albümlerinin satışından elde ettiği gelirle, Chicago'da Alhambra adlı adlı bir kulüp açtı ve burada yaptığı kayıtları iki ayrı albümde topladı. Dini inançları yüzünden içki satışına izin vermediği bu mekân, ne yazık ki bir yıl sonra kapandı! Bebop'ın ön plana çıktığı bir dönemde yetişmesine karşın Mainstream Jazz'ı yeğleyen piyanist, 1950'li yılların sonu ve 60'lı yılların başında, tıpkı Bill Evans gibi, piyano üçlüsüne kolektif bir "sound" sağlaması ve adeta küçük bir orkestra havası vermesiyle ünlenmişti. Ancak 1962 yılında, Israel Crosby ile Vernel Fournier'nin yanından ayrılıp piyanist George Shearing'in üçlüsüne katılması ve bir süre sonra da eşinden boşanması üzerine, Jamal üç yıl boyunca müzikten uzaklaştı ve bir süre Pakistan'da fıkıh hocalarından ders aldı. 1965 yılında eski davulcusu Vernel Fournier'nin yanına basçı Jamil Nasser'ı da ekleyen Ahmad Jamal, ertesi yıl Fournier'nin bir kez daha ayrılması üzerine, davula Frank Gant'ı geçirdi ve bu yeni üçlüsüyle 1968-73 arasında Impulse! plak şirketi için ardı ardına kayıtlar yaptı. 1974'te Impulse!'tan ayrılan piyanist, 20th Century Fox'a geçti ve 1980 yılına kadar, bu plak şirketinin tek Jazz müzisyeni olarak, o dönemin Fusion ortamına ayak uydurdu. Tamamen ticari amaçlarla, elektrikli piyano kullanarak, yaylılar, nefesli sazlar, perküsyon ve funk şarkıcıları eşliğinde, bugün kendisinin de unutmayı yeğlediği tatsız ve anlamsız R&B ve pop albümleri doldurdu. Meslek yaşamının bu en başarısız döneminde ismi Jazz dünyasında iyice unutulmaya başlayan piyanist, 1985 yılında Atlantic'le anlaştı ve eski günlerine dönebilmek için gayretle çalışmaya başladı. Bu şirket için 5 yıl içinde kaydettiği 5 albüm de Jazz listelerinde boy gösterdi. 60 yılı aşan müzik yaşamının başlangıcındaki 10 yıllık parlak bir dönemin ardından şöhretini yavaşça kaybeden Ahmad Jamal, Jazz'da geçmişe dönüşün hızlandığı 1990'lı yılların başında adeta yeniden doğdu. Yeni albüm projeleri gerek eleştirmenler, gerekse Jazzseverler tarafından ilgi gören deneyimli piyanist, 1994'te, ABD'nin kamu alanında en büyük sanat destekçisi olan National Endowment for the Arts'ın "Amerikan Jazz Ustaları Bursu"na layık görüldü ve aynı yıl Yale Üniversitesi'nden Duke Ellington Ödülü'nü aldı. Ertesi yıl ise, "At the Pershing" albümünde yer alan "Poinciana" ve "Music, Music, Music", Jazz tutkunu sinemacı Clint Eastwood'un yönetip başrolü oynadığı "The Bridges of Madison County"nin soundtrack'inde kullanılınca, Ahmad Jamal, 35 yıl sonra geniş halk kitleleri tarafından yeniden keşfedildi. Yine 1995 yılında piyasaya sürülen albümü "The Essence", usta piyaniste Fransa'da En İyi Yabancı Jazz Müzisyeni olarak bir Altın Django ödülü kazandırdı. 1997 yılından beri Fransız Dreyfus Jazz şirketi için birbirinden başarılı albümler çıkaran, yorulmaksızın sürdürdüğü yoğun konser ve festival programı içinde ülkemizi de üç kez ziyaret eden Ahmad Jamal, bugün 80 yaşında olmasına karşın, Jazz dünyasının en faal duayen müzisyenlerinden biri hiç kuşkusuz... Önemi son 20 yıla kadar epeyce göz ardı edilmiş usta piyanistin sayıları 70'i aşan, ancak çoğu ne yazık ki henüz CD olarak yayınlanmayan albüm çalışmaları arasından yaptığımız seçimleri, her zamanki gibi, Jazz'a olan ilginize, bütçenize ve hedeflediğiniz koleksiyonun çapına göre sınıflandırdık. Öncelikli olarak alınması gereken, en başarılı yapıtlarını birer okla vurguladık. Bunlar arasından belli bir dönemde ülkemize ithal edilmiş olan CD'leri de birer ay-yıldızla işaretledik.

DERLEME ALBÜMLER

(İlk CD'lerini alacaklar ve kısıtlı bütçeler için)

- The Legendary Okeh & Epic Recordings (1951-55) EPIC/LEGACY 93580 C
- Priceless Jazz (1958-73) GRP 9899 C
- Cross Country Tour (1958-61) CHESS/GRP 18132 (2 CD) C
- * Les Incontournables (1985-89) ATLANTIC/WARNER JAZZ 35825

ÖZGÜN ALBÜMLER

(Kapsamlı bir koleksiyonu hedefleyenler için)

- Chamber Music of New Jazz (1955) GRP 268202 C
- Complete Live at the Pershing Lounge (1958) GAMBIT 69264
- Complete Live at the Spotlite Club (1958) GAMBIT 69265
- Poinciana (1963) CHESS/MCA 31266
- Awakening (1970) IMPULSE!/GRP 12262 C
- Freeflight (1971) IMPULS/GRP 11332 C
- * Waltz for Debby (w/ Gary Burton) (1981) GIANTS OF JAZZ 53330
- * Digital Works (1985) ATLANTIC 81258 C
- Live at the Montreal Jazz Festival 1985 (1985) ATLANTIC 81699 C
- * Pittsburgh (1989) ATLANTIC 82029
- Chicago Revisited: Live at Joel Segal's Jazz Showcase (1992) TELARC JAZZ 83327 C
- Olympia 2000 (2000) + Live in Paris '92 (1992) DREYFUS 36873
- * I Remember Duke, Hoagy & Strayhorn (1994) TELARC JAZZ 83339 C
- The Essence (1994-95) BIRDOLOGY/ VERVE 529327 C
- * Big Byrd: The Essence, Pt. 2 (1994-95) DREYFUS 37008
- * Nature: The Essence, Pt. 3 (1997-98) DREYFUS 37018
- * Picture Perfect (2000) BIRDOLOGY 85268
- In Search of Momentum (2002) DREYFUS 36644 C
- * After Fajr (2004) DREYFUS 36676 C
- It's Magic (2007) DREYFUS 36918 C
- A Quite Time (2009) DREYFUS 36945

KOMPLE SETLER

- Complete Recordings (1951-56) DEFINITIVE 11292 (2 CD)
- Complete Alhambra and Blackhawk Performances (1961) JAZZ LIPS 759 (2 CD)

ÖLÜMSÜZ STANDARTLAR

I'M A FOOL TO WANT YOU

Söz ve Müzik: Jack Wolf, Joel Herron, Frank Sinatra

I'm a fool to want you
I'm a fool to want you
To want a love that can't be true
A love that's there for others too

I'm a fool to hold you
Such a fool to hold you
To seek a kiss not mine alone
To share a kiss that Devil has known

Time and time again
I said I'd leave you
Time and time again
I went away
But then would come the time
when I would need you
And once again
these words I had to say

Take me back, I love you
I need you
I know it's wrong,
it must be wrong
But right or wrong
I can't get along
Without you.

YESTERDAYS

Söz: Otto Harbach
Müzik: Jerome Kern

Yesterdays
Yesterdays
Days I knew as happy sweet
Sequestered days
Olden days
Golden days
Days of mad romance and love
Then gay youth was mine
And truth was mine
Joyous free and flaming life
Forsooth was mine
Sad am I
Glad am I
For today I'm dreaming of
Of yesterdays
Then gay youth was mine
The truth was mine
Sad am I
Glad am I
For today I'm dreaming of
Of yesterdays

ŞU CAZ DEDİKLERİ

Her Cuma gecesi 23:00 - 24:00 arasında, TRT Radyo 3'te.

Önemli kadın Jazz şarkıcılarının kapsamlı tanıtımı, Nina Simone'un özgün albümleriyle sürüyor.

2 Nisan	At Carnegie Hall - 2 (1963) + Folksy Nina (1963)
9 Nisan	Nina with Strings (1963-64) + In Concert - 1 (1964)
16 Nisan	In Concert - 2 (1964) + Broadway-Blues-Ballads (1964)
23 Nisan	I Put a Spell on You (1965) + Pastel Blues - 1 (1965)
30 Nisan	Pastel Blues - 2 (1965) + Let It All Out (1965)
7 Mayıs	Wild Is the Wind (1965) + High Priestess of Soul - 1 (1966)
14 Mayıs	High Priestess of Soul - 2 (1966) + Nina Simone Sings the Blues -1 (1967)
21 Mayıs	Nina Simone Sings the Blues - 2 (1967) + Silk & Soul (1967)
28 Mayıs	'Nuff Said (1968) + Black Gold - 1 (1969)
4 Haziran	Black Gold - 2 (1969) + To Love Somebody (1969)
11 Haziran	Black Soul (1970) + Nina Simone and Piano - 1 (1970)
18 Haziran	Nina Simone and Piano - 2 (1970) + Here Comes the Sun (1971)
25 Haziran	Heart & Soul (1972) + Emergency Ward - 1 (1973)
2 Temmuz	Emergency Ward - 2 (1973) + It's Finished (1974)

BİR KİTAP / BİR VİDEO

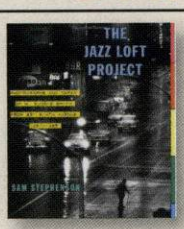

THE JAZZ LOFT PROJECT
Photographs and Tapes of W. Eugene Smith from 821 Sixth Avenue, 1957-1965

Sam Stephenson
Knopf (ABD), 2009
ISBN: 978-0-307-26709-2
288 sayfa, Bez Ciltli
40.00 $

Özet:
Efsanevi fotoğrafçı W. Eugene Smith'in 1957-65 yılları arasında, New York'un Chelsea mahallesinde inzivaya çekildiği, ancak kapısını devrin genç veya ünlü Jazz müzisyenlerine devamlı açık tuttuğu "loft"ta çekilmiş siyah-beyaz muhteşem fotoğraflar ve aynı mekânda yapılmış ses kayıtlarının yazılı dökümü aracılığıyla bir dönemin kültürel hayatına ayna tutan; Jazz ve fotoğraf tutkunlarına büyük keyif verecek bir kitap.

Detay:
1950'lerin ortasından, 1960'ların ortasına kadar geçen 10 yıl, çoğu Jazz eleştirmeni tarafından Jazz müziğinin son (ve belki de en) parlak dönemi olarak kabul edilir. İşte elimizdeki, 30x25x3 sm boyutlarında, 2 kg tartan bu kitap, (ünlü 1959 Town Hall konserinini provaları için bu mekânı kullanan) Thelonious Monk, Pepper Adams, Roland Kirk, Zoot Sims, Sonny Clark, Joe Farrell, Don Ellis, Freddie Redd, Wilbur Ware, Bill Evans ve Jim Hall gibi tanınmış Jazz müzisyenlerinin sık sık ziyaret ettiği, müzik yaptığı, aralarında sohbet ettiği efsanevi bir entelektüel mekânı ve onun aracılığıyla, NY'ta dönemin kültür hayatını anlatıyor. Duke Üniversitesi'ndeki Belgesel Çalışmalar Merkezi'nin çok yönlü "Jazz Loft Projesi"nin müdürü olan Sam Stephenson tarafından derlenen bu eserin en büyük eksikliği, kitabın alt başlığında ima edildiğinin aksine, 1700 makara teypte bulunan 4.000 saatlik ses kayıtlarını içermiyor olması! Ama bu eksikliği http://www.jazzloftproject.org/ adresinde "sounds"u tıklayarak, ya da WNYC radyosunun hazırladığı özel programlar (http://beta.wnyc.org/shows/jazz-loft/) aracılığıyla giderebilirsiniz.

STAN GETZ
The Last Recording

Geneon (ABD)
2004 (1990)
93' / Renkli; 1.33:1
Dolby 5.1 Surround
DVD Region 0 / NTSC
19.98 $

Özet:
Ünlü tenor saksofoncu Stan Getz'in, ölümünden bir yıl önce, 1990 yılında Münih'te Filarmoni Salonu'nda verdiği konser sırasında filme alınmış son performansı. Çok kaliteli görüntü ve sese sahip bu DVD'nin özellikle görsel arşiv yapan Jazzseverlerin koleksiyonunda bulunması gerek.

Detay:
Daha önce 2 CD'lik "The Final Concert Recording" adlı sette yayınlanan bu kayıtlarda Getz'e, 80'li yıllardaki favori partneri olan ve "müzikal yüreğimin ikinci yarısı" olarak tanımladığı piyanist Kenny Barron'un yanısıra, kontrbasıyla Alex Blake, davuluyla Teri Lyne Carrington ve synthesiser'larıyla Eddie del Barrio ile Frank Zotoli eşlik etmiş. Tenor saksofonda Lester Young'ın "cool" çalış ekolünün en büyük takipçisi kabul edilen usta müzisyen bu konserinde, ünlü Jazz standartlarını, Amerikan popüler melodilerini ve o dönemde Herb Albert için kaydettiği "Apasianado" adlı Latin Jazz süitinden bazı şarkıları seslendiriyor. Bunlar sırasıyla: Apasionado; On a Slow Boat to China; Espanola; Coba; Seven Steps to Heaven; El Cahon; Yours and Mine; Voyage; Lonely Lady; Blood Count; What is This Thing Called Love; People Time; ve Amourous Cat... Ne yazık ki bu kayıtlardan sadece bir yıl kadar sonra, 6 Haziran 1991'de, kanserden hayatını kaybedecek olan Getz, bu başarılı konser performansında saksofonunu sanki hiç hasta değilmişçesine, o her zamanki duyarlılığı ve kadife yumuşaklığına ilave olarak yaşama tutunuşunu gösteren tutkulu bir güçle çalıyor. Tenor saksofonun unutulmaz lirik üstadının şanına yakışan bir veda mesajı...

EFSANEVİ JAZZ MEKÂNLARI

CAFÉ SOCIETY

1 Sheridan Square @ Greenwich Village

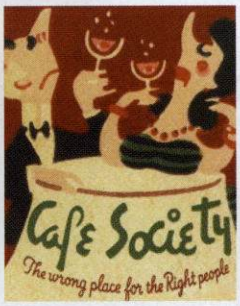

1938-1949 yılları arasında Jazz dünyasının sayılı mekânlarından bir olarak üne kavuşan Cafe Society, (zenci mahallesi Harlem'deki küçük bir kulübü saymazsak) New York'ta ve belki de bütün Amerika'da siyahlarla beyazların bir arada oturup eğlenebildiği ilk gece kulübüdür. 18 Aralık 1938 gecesi, L şeklindeki bir bodrum katında, ırkçılıktan nefret eden, sol görüşlü, Jazz tutkunu New Jersey'li eski bir ayakkabı satıcısı olan Barney Josephson tarafından açılan ve programlarında Jazz'ın yanı sıra Blues ve komediye de yer veren bu efsanevi kulüp, ilanlarında "Wrong Place for Right People / Doğru İnsanlar için Yanlış Mekan" sloganını kullanarak, kısa sürede sadece Jazzseverlerin değil, New York'lu entelektüellerin, sanatçıların, işçi liderlerinin, öğrencilerin ve solcuların favori mekânına dönüşmüştür. Burada sahne alan Jazz müzisyenleri arasında ilk akla gelenler, kulübün açılış gecesinde tanınmamış genç bir şarkıcı olarak mikrofona gelen Billie Holiday (ki Josephson'un ısrarı üzerine, ilk kez burada seslendirdiği, zencilerin linç edilmesini protesto eden ünlü şarkısı "Strange Fruit"ü, her gece performanslarının sonunda yorumlayarak büyük sansasyon yaratmıştır), Mary Lou Williams, Albert Ammons, James P. Johnson, Meade Lux Lewis, Lester Young, Coleman Hawkins, Count Basie, Lena Horne, Sarah Vaughan, Teddy Wilson, Art Tatum ve Django Reinhardt da vardır. 1940'lı yılların sonunda, ABD'deki Komünist Avı'nın kurbanı olan Josephson, kulüpte görünüp mimlenmek istemeyen eski müşterilerinin ayaklarını çekmesi üzerine, 1949'da mekânı kapatarak "Cookery" adlı bir lokantaya dönüştürmüştür. Günümüzde aynı adreste Axis adını taşıyan bir çağdaş tiyatro kumpanyasının salonu bulunmaktadır. (Café Society hakkında daha fazla bilgi için, Barney Josephson ile eşi Terry Trilling-Josephson tarafından kaleme alınan "Café Society: The Wrong Place for the Right People" adlı kitabı (University of Illinois Press, 2009) salık veririm.)

Orhan Kahyaoğlu
orhankahyaoglu@hotmail.com

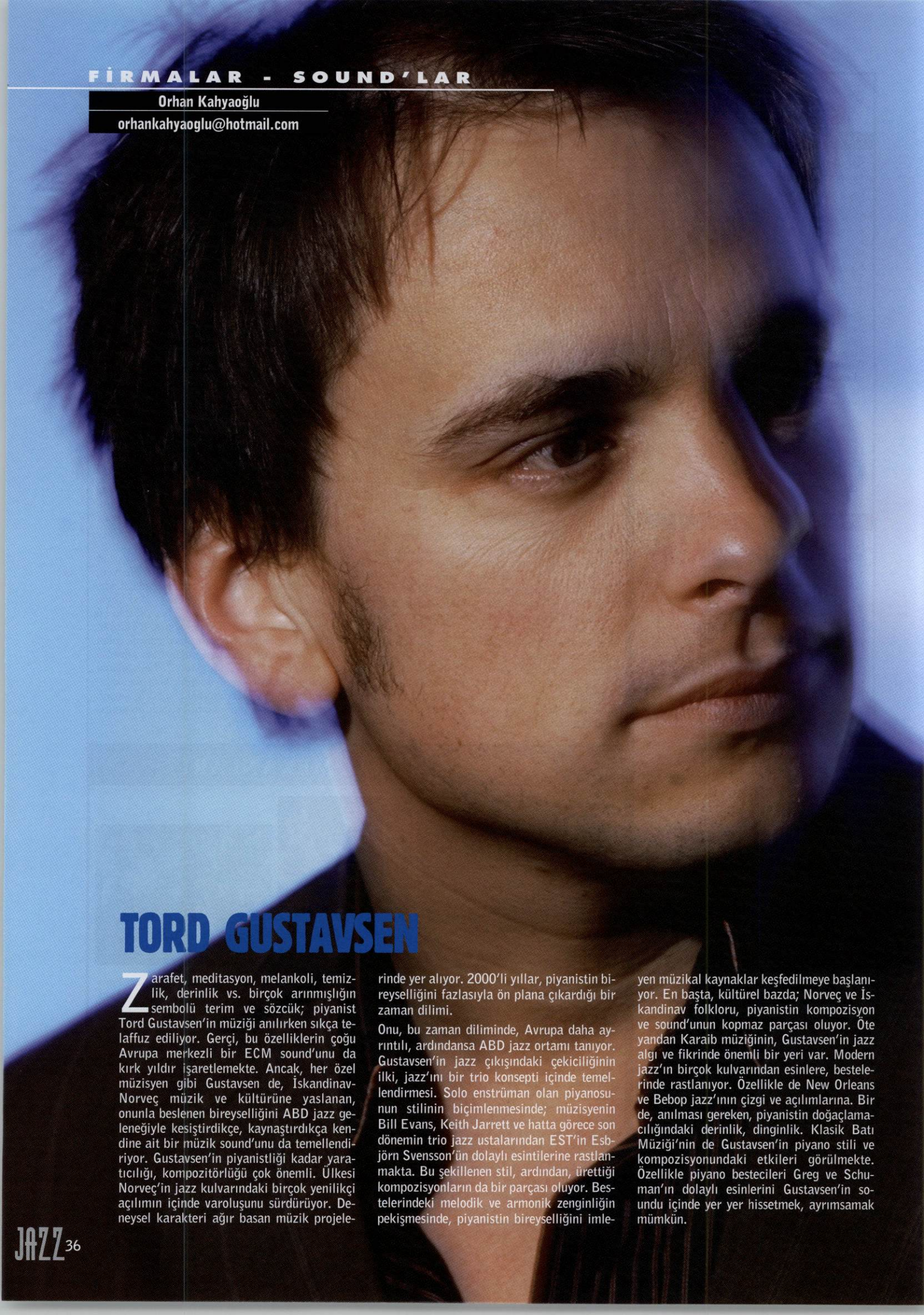

TORD GUSTAVSEN

Zarafet, meditasyon, melankoli, temizlik, derinlik vs. birçok arınmışlığın sembolü terim ve sözcük; piyanist Tord Gustavsen'in müziği anılırken sıkça telaffuz ediliyor. Gerçi, bu özelliklerin çoğu Avrupa merkezli bir ECM sound'unu da kırk yıldır işaretlemekte. Ancak, her özel müzisyen gibi Gustavsen de, İskandinav-Norveç müzik ve kültürüne yaslanan, onunla beslenen bireyselliğini ABD jazz geleneğiyle kesiştirdikçe, kaynaştırdıkça kendine ait bir müzik sound'unu da temellendiriyor. Gustavsen'in piyanistliği kadar yaratıcılığı, kompozitörlüğü çok önemli. Ülkesi Norveç'in jazz kulvarındaki birçok yenilikçi açılımın içinde varoluşunu sürdürüyor. Deneysel karakteri ağır basan müzik projelerinde yer alıyor. 2000'li yıllar, piyanistin bireyselliğini fazlasıyla ön plana çıkardığı bir zaman dilimi.

Onu, bu zaman diliminde, Avrupa daha ayrıntılı, ardındansa ABD jazz ortamı tanıyor. Gustavsen'in jazz çıkışındaki çekiciliğinin ilki, jazz'ını bir trio konsepti içinde temellendirmesi. Solo enstrüman olan piyanosunun stilinin biçimlenmesinde; müzisyenin Bill Evans, Keith Jarrett ve hatta görece son dönemin trio jazz ustalarından EST'in Esbjörn Svensson'ün dolaylı esintilerine rastlanmakta. Bu şekillenen stil, ardından, ürettiği kompozisyonların da bir parçası oluyor. Bestelerindeki melodik ve armonik zenginliğin pekişmesinde, piyanistin bireyselliğini imleyen müzikal kaynaklar keşfedilmeye başlanıyor. En başta, kültürel bazda; Norveç ve İskandinav folkloru, piyanistin kompozisyon ve sound'unun kopmaz parçası oluyor. Öte yandan Karaib müziğinin, Gustavsen'in jazz algı ve fikrinde önemli bir yeri var. Modern jazz'ın birçok kulvarından esinlere, bestelerinde rastlanıyor. Özellikle de New Orleans ve Bebop jazz'ının çizgi ve açılımlarına. Bir de, anılması gereken, piyanistin doğaçlamacılığındaki derinlik, dinginlik. Klasik Batı Müziği'nin de Gustavsen'in piyano stili ve kompozisyonundaki etkileri görülmekte. Özellikle piyano bestecileri Greg ve Schuman'ın dolaylı esinlerini Gustavsen'in soundu içinde yer yer hissetmek, ayrımsamak mümkün.

Görüldüğü gibi, Gustavsen, birçok müzikal bileşeni kendi sound'u içinde özel bir yapıya döndürüyor. Bu çaba ve üretim, piyanistin 2003 yılıyla birlikte ECM'den çıkmaya başlayan üç trio albüm ile karşılığını buluyor. Az önce değindiğimiz her müzikal nokta, bu trio albümlerinin bir yansımaları durumunda. Piyanistin özel müzik vizyonunun şekillenmesinde, triodaki yol arkadaşları basçı Harold Johnsen ve davulcu Jarle Vespestad'ın uyum ve katkısı es geçilemez. Toplumların gerilimli, kaotik ve huzur bozucu yaşama ritmine karşı Gustavsen triosuyla hep bir alternatifin peşinde koşuyor. Artık dünyada yadırgatıcı hale gelen; sadelik, arınmışlık, sofistikelik piyanistin müziğinin kuşatıcı öğeleri olmuş. Gerçi, bu özelliklerin çoğunun, geniş anlamda ECM sound'unun da bir karşılığı olduğunu söyleyenlere rastlanabilir. Evet, Gustavsen'in trio sound'undaki sofistikelik de, bireysel deneycilik de ECM ve Manfred Eicher'in müzik aurasını yer yer çağrıştırıyor. Ama, Gustavsen, tüm bu esin alanı, düzenleme tarzı içinde bile, sıyrılıp, kendinin olan bir evren kurabiliyor. Örneğin, Siyah Müzik'in özel damarları olan blues ve gospel da Gustavsen'in müziğine dolayımlı olarak hep giriyor. Hem de zorlama değil. Sound'un ve piyanistin bireyselliğinin yansımaları olarak.

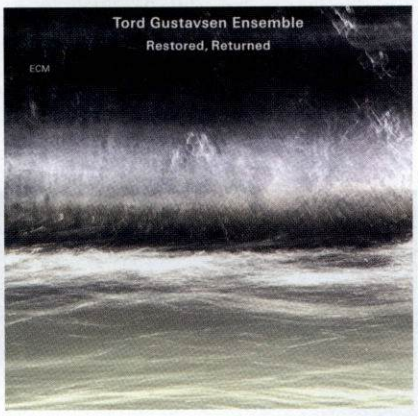

Jazz'da, melodinin topyekün baskınlığından hep ürkülür. Gustavsen, müziğinde, melodik öğeyi çoğu kez bir anlatımcı role taşıyor. Sound'un temizlik ve arınmışlığının arka planında melodik gücün yattığının farkına varılıyor. Derinleştikçe, bazen melankolikleşen, bazense duygusal çatışkıların uzlaşması anlamına gelen bir ruh halinin izleriyle karşılaşılıyor. Ama, tüm bu ruhsal zenginlik ve arınmışlığa rağmen, Gustavsen'in sound'u bugüne kadar hep hüzün duygusunu da derinde imlemekte. Adımları, yani ritmi yavaş, ama tempolu hale gelişinde bile ilginç bir durağanlığın işaretleriyle karşılaşmak, sanatçının müziğinin çarpıcı niteliklerinden.

Gustavsen'in sound'u bu arınmışlık arayışı yüzünden hep riskli. Bu, üç trio albümün ardından, 2009 sonbaharında çıkan Ensemble albüm projesinde de dikkati çekiyor. Devreye ikinci trio albüm "The Ground" ile daha çok giren gözlemcilik, yeni ensemble albümü "Restored, Returned"de de dikkat çekmeyi sürdürüyor. Bu gözlemler, kompozisyonlar albümler boyu daha kristalize edilebiliyor.

Melodinin yanında bir romantizmin de, bu müzikte sıkça belirginleştiği hissedilmekte. Bu özellik, müziğinde, yer yer arınmışlığı zedeliyor. Müzisyenin kendine has kurduğu hayal gücüne, bu romantizm biraz sekte vuruyor. Arınmışlığın, aslında, bir romantizmden çok, toplum ve dünyanın çatışkılı, sert yanını görüp, ona bir duygusal tepki anlamına da geldiğini hissetmek gerekiyor. Yoksa, romantizme yaklaşmak, yakınlaşmak değil.

Gustavsen'in trio albümlerinde Bill Evans'ın estetik algısının, kurduğu müzik cümlelerinin kuşatıcı etkileri yanında; çokça biçimde Keith Jarrett Trio ile Esbjörn Svenson Trio arasında gezinen; iki trionun sound'una da dokunan, ama bu iki trionun sound'undan esinlerle, tavrını değiştirmiş, başkalaştırmış bir Gustavsen müziğine yol alınıyor. Bu piyanist de, diğer trioların ustaları gibi, müziklerine özel bir lirizm kazandırıyor. Gustavsen, özellikle de İskandinav ve azıcık da Latin folklorlarından beslenen bir gücü öne çıkarıyor. Piyanist, bu üç trio albümünün ardından çıkardığı Ensemble projesinde, bu kez, blues ve gospel esini çok bir vokale de yönelip, şarkı formuna sıkı sıkıya bağlı bir albümü üretebiliyor. Ama, hep olduğu gibi, burada da yoğun tutkudan, gerilimden uzak duran; jazz'ındaki deneyciliği bile bu gergin titreşimlerin uzağında tutan bir folklorik masumiyet arayışını kovaladığı açık.

Nitekim, Gustavsen'in müziği ve sound'una, insan psikolojisinin ruh halinin çarpıcı, dinamik esinlerine diplerde rastlanabiliyor. Zaten, ilginçtir ki, piyanist, kapsamlı müzik eğitiminden önce, psikolojide derece almış. Sonra da Trondheim Müzik Konservatuarı'nda müzik eğitimi görmüş. Oslo Üniversitesi'ndense Jazz Teorisi derslerini tamamlamış. Bu ilginç eğitim birikimi, onu yalnız Norveç müzik ortamının içine yerleştirmeyip; Avrupa'nın uluslararası jazz ortamına da kısa zamanda taşımış. Jazz ve öte birçok Norveç merkezli projede yerini almıştır piyanist. Örneğin, bu ülkenin ünlü şarkıcısı Silje Nergaard'ın uzun süre yanında çalar Gustavsen. Siri Gjaere, Kristin Asbjornsen ve Live Maria Roggen, piyanistin yanında çaldığı diğer şarkıcılar. Ve elimizdeki son ensemble albümünde, piyanist, konuk vokalist olarak Asbjornsen'i bu projenin parçası kılıyor. Sayısız Norveç merkezli proje ve albüm içinde olduğu yerler, onu Avrupa'ya da tanıtmaya başlamış. Örneğin, yoğun çalıştığı Silje Nergaard Band'in yanında; Ulrich Drechsler Dörtlüsü'yle, Carl Petter Opsahl gibi isimlerle çalışmış. Son albümünün konuk vokalisti olan Kristin Asbjornsen ve Solveig Slettahjell'in solo albümlerinde de yer almıştı.

Piyanistin trio projeleri de, 2000'li yılların başında şekillenir. Ve ilk trio albüm "Changing Places" ile birlikte, 2003 yılında, adından en çok söz edilen gruplar arasına girer. Bu ilk biçimlenişte, ECM sound'unun dolayımlı kuşatıcılığı yanında, melodinin büyüsü hemen jazz dünyasının ilgi odağı olabilmiştir. Gustavsen'in, ECM'den öte bir gizemidir gün ışığına çıkan. Bir dinginlik ve durağanlık duygusu görece yavaş bir tempo içinde şekillenirken; ortaya çıkan müzik ne tek başına Avrupa jazz'ına, ne de ABD jazz'ına eklemlenen bir sound'un habercisiydi. Bu iki çizgi jazz tam bir arınmışlığın bileşeniydi. Ama, bilinen anlamda bir fusion müziği- jazz'ı da hiç değildi. Folklor ve jazz geleneğinin yanında bir blues ve gospel ruhunun, müziğinin esinleriyle karşılaşıldı. Başta, müzisyenin ülkesi Norveç olmak üzere, Gustavsen'in bu ilk albümü, jazz dünyasında, ağırlıklı Avrupa'da büyük ilgi gördü. Kendine has bir müzikal aura oluşturmuştu "Changing Places" albümü. Duyumlarımıza göre, 2003'de çıkan bu çalışma, son on yılın en iyi ECM albümü

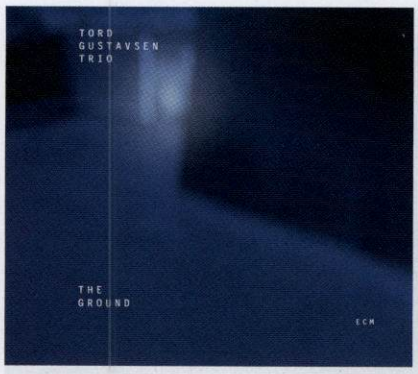

kabul edildi. Piyanist, daha ilk çalışmasında, triosuyla birlikte, jazz'a apayrı bir modernist tat kazandırmıştı.

2005'de yayımlanan, trionun ikinci albümü "The Ground" artık trionun kısa ömründe ulaştığı önemli bir olgunluk dönemini işaretliyordu. Yazının başlarında söz ettiğimiz albüm özgün İskandinav müziğinden gospel ve blues'a; New Orleans'dan Karaib müziğine uzanan geniş bir müzikal arenanın en anlamlı bileşenleriyle doluydu. Kavramsal düzeyde bir özel acı duygusunun derinleştiği jazz algı ve yapısı çıkmıştı ortaya. Ve bu özellik, aslında, son ensemble albümüne kadar devam etti. Temiz melodik duygular, özel doğaçlamalar parçaların yapısını daha da güçlendiriyordu. Trio, görece bir popülerliğe doğru yol almıştı. Jazz geleneğine yaslanan ilginç imge ve hikayeler yakalanıyordu. Müzikal yaratıcılığın zorlanışıydı bunlar. Trio için müzikal anlamda tekli bir organizmaya dönüşmüş bir yapı olduğunu söyleyenler vardı ki, haklıydılar. Yavaşlık bir ateşliliği, özgürlüğü de gizil olarak yansıtabiliyordu albümde. Barok Müzik'in etkilerinden Frank Sinatra'nın klasik jazz'ına dahi dokunan ilginç bu sound içi yolculuktu albümde öne çıkan. Çok güçlü, üst düzey melodik doğaçlamalar bu albümle daha öne çıktı.

Gustavsen, "The Ground"la birlikte sanki büyük bir yol kat etmiş. Müziğini, tam olarak kişiselleştirmişti. Bunda, basçı Harold Johnsen ve davulcu Jarle Vespestad'ın çekici katkıları vardı. Tüm hüzün kokularına rağmen, albümün saçtığı ışıltılarda, trio'nun ritimcilerinin rafineliği, teknik beceriyi de aşan ruhaniliğinin kaçınılmaz katkıları oldu. Yer yer swing esintilerine bile rastlandı bazı parçalarda. Tonun, entonasyonun ve duygusal melodilerin de gücü hep ortaya çıktı. Basın anlatımcılığıyla, davulun yaratıya dönen izlenimci kesitlerinin çekişmesi noktasında benzersiz bir ritim tavrı ortaya çıkmıştı. Ama, hepsini kuşatan bir lirizmin belirleyiciliği söz konusu oldu. Artık bu ikinci albümde, Gustavsen kendi jazz lisanını kurmuş ki; çok az müzisyen, kısacık zamanda böyle bir müzikal düzlemi yakalayabilirdi. "Tears Transforming", "Edges Of Happiness" ve "Token Of Tango" gibi besteler, piyanistin farklı müzikal yüzlerini yansıtan örneklerdi.

Tord Gustavsen Trio, aynı kadroyla üçüncü albümünü, 2007 yılında "Being There" adıyla çıkardı. Gustavsen müziğinin meditatif olduğu kadar hipnotik bir yanı da var. Bu özellik, "Being There" albümünde daha çok dikkat çekiyor. İspanyol müziği esinlerinin bulunduğu "Where We Went" parçasında bu nitelikleri yakalamak mümkün. Özellikle bu albümle birlikte, Gustavsen artık bir tür "ilahiler" yazmaya yönelecekti. Son derece mistik ballad'lardı ön plana çıkan. Klasik müziğin pastoral renkleri farklı bir kimlikle piyanistin jazz'ına yerleşecekti. Özgünlük, müziğindeki formların oturmuşluğundan da kaynaklanıyordu. Bu albümde, dinleyiciyi transe bir yolculuğa zorlayan melodi ve ritimler evreni içinde geziniliyor. Konsantrasyonun hat safhada olduğu bir müzik ve sound'la ilk kez bu denli baş başa kalınıyordu. Tabii ki bunda, Manfred Eicher'in katkılarını es geçmek olası değil. Avrupa ile ABD'nin kaynaşımı değil de karışımı bir jazz'dı ortaya çıkan. Romantizm bile, mistik bir atmosfere yaslanıyordu çoğu parçada. Armoni ve form duygusunun bu denli gün yüzünde hissedildiği belki nadir albümlerdendi "Being There". İlahi bir ruh dokusu içinde kristalize bir temizliği yansıtıyordu müzik. Norveç müziğinde alttan alta varolan melankoli duygusu çoğu parçaya sirayet ediyordu bu albümde. Daha önce değindiğimiz Edward Greg ve Robert Schuman'ın piyano müziklerinin derin esintilerini de çokça "Being There" çalışmasında yakalıyor dinleyici.

İnsanı tedirgin eden nokta, Gustavsen'in "Being There"le birlikte yeni bir artistik mükemmeliyetin peşine düşmeleriydi. Arınmışlık, kişiselliğin kopmaz parçasıydı. Deneyim, biraz da müzikte deney gibiydi. Gustavsen, triosuyla güçlü bir müzikal edanın 2000'li yıllar boyu temsilcisi oldu. Hem de görece popüler bir duruşla. Hem mükemmeliyetçi, hem popüler! İşte, üç trio albümle birlikte, piyanistin vardığı düzlem, onu, müziğinde yeni bir açılıma, mecraya doğru taşıdı. Piyanist, 2008 yılında bir dörtlü oluşturdu.

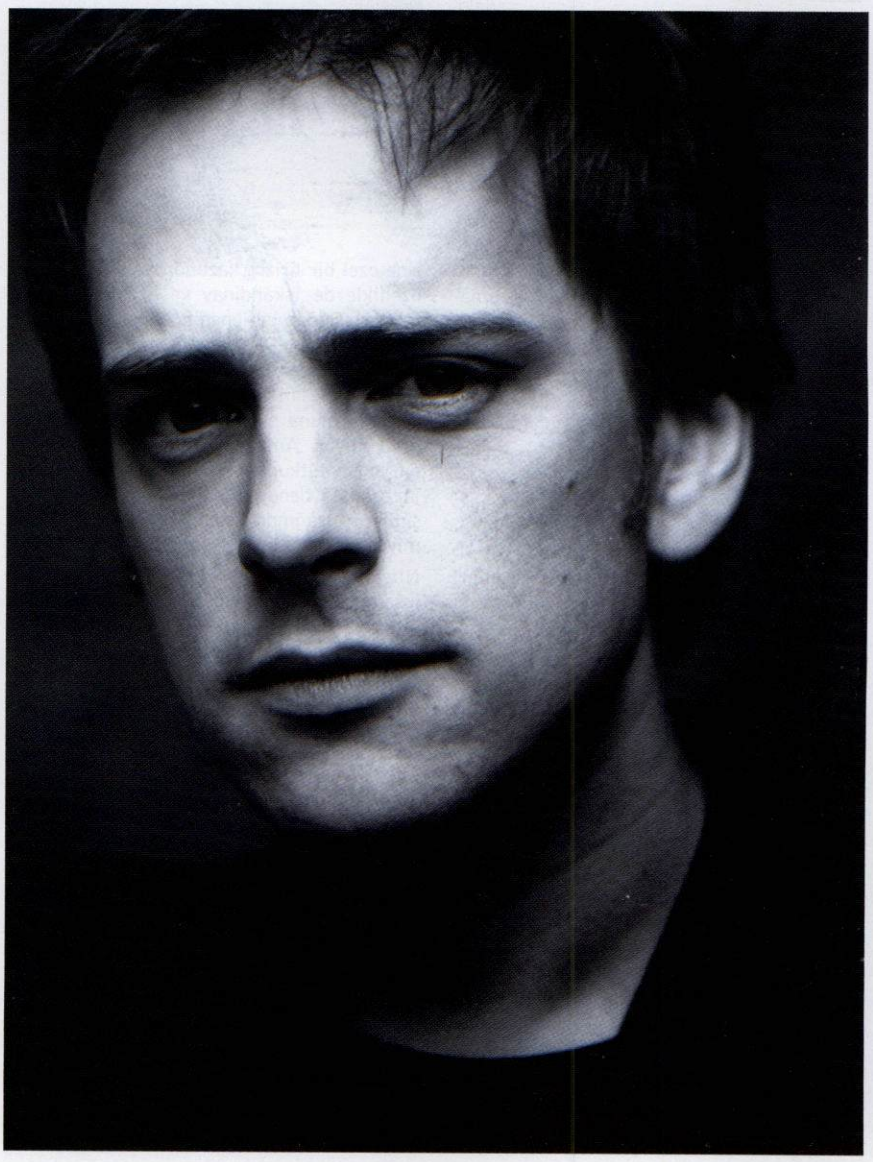

Trio'nun belkemiği olan basçı Harold Johnsen'in yerine, İskandinav jazz'ının ilginç basçılarından Mats Eilertsen, yeni ensemble'de yerini alacaktı. Bu basçıyı, ECM ailesinde yer alan gitarist Jacop Young veya piyanist Bobo Stenson gibi önemli isimlerin albümlerinde görmüşlüğümüz vardı. Ensemble'nin bir başka yeni müzisyeni ise saksofoncu Tore Brumberg oldu. Bu saksofoncuyu da, ECM ailesinin en önemli ustalarından basçı Arold Andersen'in 1980'lerin ikinci yarısında çıkan bazı albümlerinde görmüştük. Tenor ve soprano saksofon çalan Brunberg için, bazı eleştirmenler post- Garbarek açılımının sembol ismi olarak görmektedir. Evet bu Tord Gustavsen Ensemble'da bir de önemli konuk var. Önce de söz ettiğimiz gibi, Gustavsen'in önceki yıllar albümünde, konserlerinde çaldığı etkili şarkıcı Kristin Asbjornsen vokalleriyle albümde oldukça özel bir yer işgal ediyor.

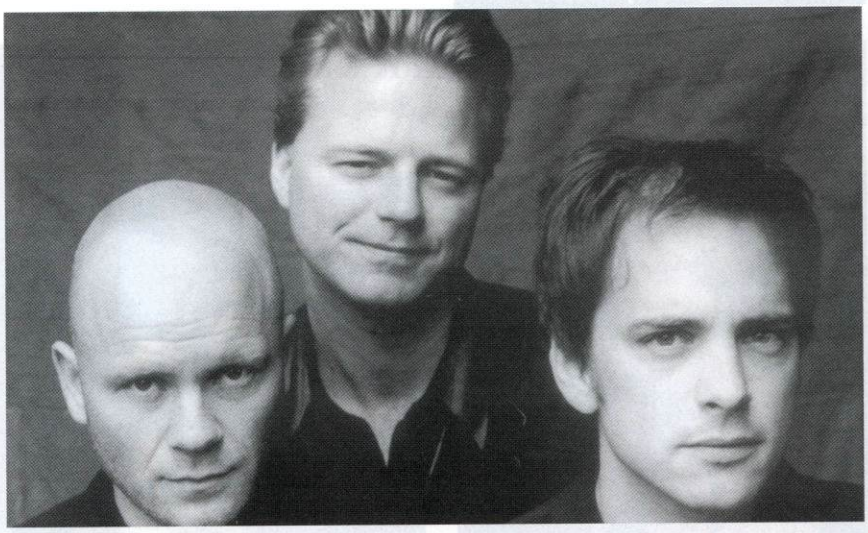

Evet, öncelikli bir ensemble projesi olan yeni albüm "Restored, Returned"de, aslında piyanist, trio albümlerinde şekillenen jazz algı ve felsefesinden çok uzak durmuyor. Kendi müzik imgelemini yeni bir vücuda taşıyor. Ensemble'nin davulcusu, piyanistin kıdemli yol arkadaşı Jarke Vespested'in de, Gustavsen sound'unun tam anlamıyla dönüşmemesinin asıl kaynaklarından biri. Yine, sessizlik ve dinamizm albümde iç içe. Bu çalışmadaki asıl fark, değindiğimiz katkılarla, dört şiir-şarkının albümde yer alması. İş bunla da bitmiyor. Gustavsen, modern şiir tarihinin en ilginç şairlerinden W.H. Auden'in seçme şiirler kitabı "Another Time"dan seçtiği dört şiiri besteliyor. Folklordan jazz'a, blues'dan gospel'a uzanan müzikal kaynaklarına sadık duran Gustavsen,bu şiirlerle müziğini buluşturup, yeni şarkı formlarına, yapılarına doğru yol alıyor. İşin ilginç yanı, Kristin Asbjornsen'in piyanist müziğine olan garip sadakatiyle parçalara değişik bir vokal vücudu kazandırması. Vokalistin bluesy olduğu kadar bulutlu kısık sesi, yer yer gospel duygusunu da yansıtarak şarkılara işleniyor. Çok somut bir enstrüman durumunda vokal. Ve sound'un yeniden biçimlenişinde, bu şarkıcının vokallerinin kuşatıcılığı var. Gustavsen'in melodilerindeki temizlik, arınmışlık albüm boyu yine belirleyici. Piyanist, bu dörtlüsünü 2008 yılında oluşturuyor. Vossajazz Festivali'ne bu yılın kasım ayında çıkıyorlar. Bu müzikal projede, albüme de yansıyan duo veya trio parçalarla da karşılaşılabiliyor.

Müzisyenin, bireyselliğini, bu kez farklı biçimde pekiştirmeye çalıştığı açıkça tespit edilebiliyor. Norveç ve İskandinavya'nın derin lirizmi, bu coğrafyayı yansıtan mood'lar iç içe bir Gustavsen jazz'ı ve güzellemesine dönüşüyor. Günümüzün çekici tınıları, sesleri de parçalara siniyor "Restored, Returned" albümünde. Ninniler, ilahiler ve ballad'ların sarmalandığı bir şarkılar dünyası albümde ağırlığını koymuş. Önceki albümler gibi tempo "yavaş" ama dibe, derine doğru akıyor. Bir yazar, Gustavsen için "Az konuşan, çok söyleyen bir müzisyen" demişti; gerçekten de bu tavrını müziğinin ana atmosferi haline sokuyor bu albümde. Piyanist, yeni kuşak Avrupa müziğinin açılıma en eğilimli müzisyeni olduğunu açıkça albümüyle yansıtıyor. Hatıralar, müzik cümlelerinin hep kaynağı durumunda. Gustavsen, yeni yol arkadaşı, saksofoncu Brunborg'a bazı bestelerinde ayrıcalık tanıyor. "The Child Within" bunlardan biri. Gustavsen'in müziğindeki melodikliği en iyi yansıtan örneklerden biriyse "Spiral Song". "The Gaze" ise, piyanistin, hep değindiğimiz doğaçlama tavrını incelikleriyle öne çıkarıyor.

Yapısal açıdan güçlü ve zengin bir albüm bu. Müzisyenin intellekt duruşuyla doğal acısı parçalarda iç içe girmiş. İnsan ruhunun aydınlık ve karanlık yüzleri, tüm kıvrımlarıyla kompozisyonların içine yedirilmiş. İşte tam bu düzlemde, ensemble üyeleri kadar, hatta bazen ondan da çok; şarkıcı Asbjornsen'in sesindeki hakikilik dikkat çekiyor. Gustavsen, W.H. Auden'in metaforik ve imge yüklü şiirini öyle iyi kavramış ki, ortaya çıkan folk, jazz, blues, gospel karışımı bestelerde şairin düşlemiyle, müzisyenin kendi düşlemi arasındaki kesişmeyi, vokalistten büyülü bir biçimde dinliyor müziksever. "Lay Your Sleeping Head, My Love" adlı parçada vokalistin mükemmel ballad'çılığı da dikkate değer. Aslında, yeni basçıyla farklı bir trio duygusu, algısının da bu parçada biçimlenişi önemli. Albüme adın veren ve bir Auden şiiri de olan "Restored, Returned" de vokalistle ensemble arasındaki uyumun en çarpıcı yüzüne rastlanıyor. "Wrapped In A Yielding Air" adlı şiirin çarpıcı bir blues duygusuyla yeni bir kişiliğe dönüşüne şahit olunmakta. Albümde, üç farklı bölüm olan "Left Over Lullaby" ise baştan beri değindiğimiz, Gustavsen jazz'ının tüm kaynaklarını bir araya getiriyor. Hüzün, içlilik ve derinlik bu tavır içinde yeniden hayat buluyor. "O Stand, Stand At The Window", şiirinin şarkıya dönüşmesiyle, dünya şiiri ve imgelemiyle, modern müziğin imgelemi arasında kesişme noktalarıyla karşılaşılıyor.

Gustavsen, kendi stilini devamlı yenilemenin yanında, jazz ufkuna, İskandinav jazz'ına da farklı cümleler, düşlemler kazandırıyor. Dinginlik, ruhanilik, hayata bakış tarzındaki yumuşaklık, görece durağan tavır ortaya benzersiz bir caz duruşu çıkarmış. Vokalist dahil beş müzisyenin de müzikte mükemmellikten çok arınmışlığa doğru yol aldığını; en azından Gustavsen'in bu tavrını özenle sürdürdüklerini kanıtlıyorlar. Karamsarlıktan çok, acı duygusunu; abartmadan ve belki müzikal olarak "kullanmadan" bir arınmışlığa yol alıyorlar. Bu süreç dış dünyayı gözlemledikçe, iç dünyaya doğru derinleşiyor. Gustavsen, bu noktada, bireyselliğinden hiç ödün vermeden, devamlı kendi imgelerinin takipçisi olmayı sürdürüyor. Ensemble'nin albüm boyu çarpıcı bir iç diyaloğu var. Solistlerle ritimciler tek bir müzik vücuduna dönmüş. Doğaçlamalarını bile sıkça melodik cümlelerin üstünden kurabiliyorlar.

"Restored, Returned"de, Gustavsen'in ilk albümü "Changin Places" gibi müzikal açılımlarla dolu. Kendi coğrafyasının müzikal kaynaklarını, ruhunu zedelemeden yeniden vücuda döndürmek müzikle çok zor. Hele jazz'da. Ama, Tord Gustavsen piyanist kimliği usta kompozitörlüğüyle garip bir estetik haz arayışının peşinde. Ama, bu, bir mükemmeliyet değil. Onun estetik tavrında, mükemmeliyetin yeri olmadığı, önemli olanın sanatta dingin, derin duruş olduğu bir kez daha gün yüzüne çıkıyor.

Sevim Yolaçtı
sevjazz@gmail.com

Jazz'ın parlayan yeni yıldızı; Aaron Parks

Besteci ve piyanist Aaron Parks, 26 yaşında genç bir jazz müzisyeni.

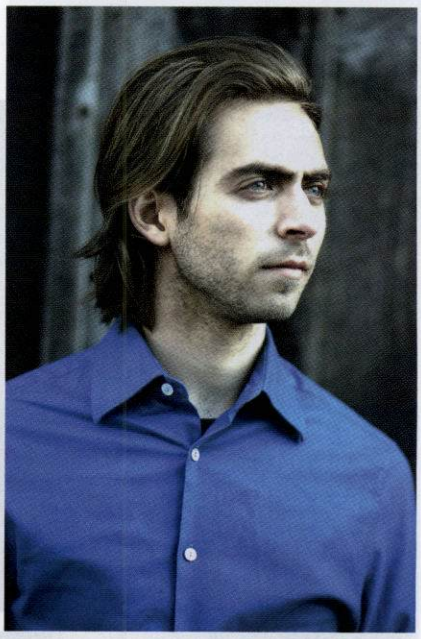

İki yıl önce Blue Note'dan yayınlanan "Invisible Cinema" albümü ile eleştirmenlerin ve jazz dinleyicilerinin dikkatini çeken Parks, geçtiğimiz aylarda Joshua Redman ile İstanbul'da konser verdi. JazzTimes Dergisi'nin "New Visionary" jazz müzisyenleri arasında gösterdiği Aaron Parks ile New York'taki bir cafe'de buluşarak keyifli bir söyleşi yaptık. * Washington eyaletinin Seattle kentinde, küçük ve izole bir adada yetişen Parks, müziğe 10 yaşında evlerindeki piyanoda yaptığı denemeler ile başlamış.

"Küçük bir adada büyüdüm, evimizde ailemin kiraladığı bir piyano vardı ve çok ilgiliydim. Sürekli denemeler yapıp gürültülü sesler çıkarıyordum. Pacific Northwest yağmur, gökgürültütüsü ve şimşeklerin yoğun olduğu dramatik bir yer. Bu sesleri çok severdim ve onları piyanoda taklit etmeye çalışırdım. Ailem çıkardığım gürültü-patırtının üzerine bana piyano dersleri aldırmaya karar verdi. O yıllarda zamanımın çoğu müzik, matematik ve bilgisayarla geçiyordu, müzisyen olacağımı hiç düşünmemiştim. Benim için dönüm noktası 14 yaşında katıldığım bir jazz workshop'u oldu, çalıp müziğin içinde tamamen kendimi kaybettiğim o deneyimleri yaşamaya başladım, adeta müzik beni çalıyordu ve bu duygular büyük bir tutkuya dönüştü".

"Müziğe başladığımdan beri doğaçlama yapmaktan ve yeni melodiler yaratmaktan zevk aldım. Formal klasik piyano eğitimi almadım. İlk piyano öğretmenim bana kulaktan çalmayı öğretti ve müziği bu şekilde öğrendim. Bununla ilgili bir anım var. Piyano çalmaya ilk başladığım yıllarda kasabamızdaki big band'in giriş sınavına bildiğim tek jazz parçası olan Glenn Miller'ın "In the Mood"u ile katıldım ve kabul edildim, o zaman henüz nota okumayı bilmiyordum ve müzik eğitimi olan annem provalara gelerek müziği takip etmemde bana yardımcı oluyordu. Müziği ölçü ölçü öğrendim ve bir araya getirdim. Jazz'a ilgim klasiklerden Gene Harris'in grubu ile başladı, sonrasında dinlediğim McCoy Tyner benim için bir dönüm noktası oldu. Ardından Brad Mehldau ve Keith Jarrett'ın müziklerini keşfettim".

• 14 yaşında liseyi okumadan Washington Üniversitesi'nin erken giriş programına kabul edilen Parks, aynı anda matematik, bilgisayar ve müzik eğitimi aldığını söylüyor. "Ortaokul yıllarında ilgilendiğim konular aldığım eğitimin ilerisindeydi ve Washington üniversitesindeki "early acceptance" programını kazanıp liseyi atlayıp üniversiteye başladım. Bir yıl yoğun lise ve ardından üniversitenin ilk yılını okuduktan sonra akademik hayatın bana göre olmadığını farkettim ve kendimi tamamen müziğe vermek için "Manhattan School of Music"e transfer oldum. Okulda piyano / bestecilik eğitimi ve yanı sıra Kenny Barron'dan dersler alarak iki yıl içinde mezun oldum". * New York'a taşınmış olmasının üzerinden bir yıl geçtikten sonra 5inci Amerikan Jazz Piyano yarışmasında birinci olan ve Amerikan Piyanistler Derneği'nin 2001 Cole Porter Fellow'una layık görülen Aaron Parks, 18'inci yaşgününde Grammy ödüllü trompet ustası Terence Blanchard'ın, Herbie Hancock tarafından "günümüzün en heyecan verici gruplarından biri" olarak adlandırılan grubuna davet edildi. Sonrasında gitarist Kurt Rosenwinkel'in grubu ile dünya turnesine çıkan Parks, bu iki sanatçıyla olan deneyimlerinin müzikal gelişimine büyük katkısı olduğunu anlatıyor. "Bir grupta çalmak lider olmaktan çok daha kolay, side man'likten liderliğe geçiş çok ilginç bir deneyim. Bu konuda Terence'e hayranım, kendisi her zaman ilginin merkezi olmak zorunda değil, grubunda çalan müzisyenleri yaratıcı olabilecekleri bir şekilde serbest bırakıyor. Beş yıl boyunca Terence Blanchard ile çalıştım ve ondan çok şey öğrendim. Ben de her zaman ilginin odağı olmaktan hoşlanmıyorum, bazen piyanoyu ön plana çıkarmak yerine gitar ya da davulun heyecan yaratmasını tercih ediyorum. Kurt Rosenwinkel ise bunun tam tersi, onunla olan çalışmalarımın beni özellikle yapı ve armoni konusunda geliştirdiğine inanıyorum. Kurt ile çalışmak benim için çok özel müzikal bir deneyimdi.

• Terence Blanchard'ın Bounce, Flow ve Grammy ödüllü A Tale of God's Will albümlerinde yer almasının ardından efsanevi jazz plak şirketi Blue Note tarafından keşfedilen Parks, "Invisible Cinema" isimli büyük çaptaki ilk albümünü yayınladı. "Birçok efsane ismin yanı sıra genç kuşaktan Robert Glasper ve Jason Moran gibi Blue Note'un kataloğundaki etkilendiğim müzisyenlerle aynı çatı altında olmak harika bir duygu" diye ifade eden Parks, Blue Note ile ikinci albüme yönelik görüşmeler yaptıklarını söyledi.

• Virtüözitesi ve yazdığı kompleks armonilerinin yanı sıra jazz, rock ve hip-hop'u ustaca birleştiren Aaron Parks, "Invisible Cinema" albümünde güçlü temaları ve melodik bestesiyle dikkat çekiyor. Parks, albümünün kısa, öz ve belli bir hedefe yönelik olmasını amaçladığına değiniyor. "Benden müziğimi iki kelime ile tanımlamamı istediklerinde "spontane" ve "sinematik" sözcüklerini seçmiştim. Albümün adının birçok değişik anlamları var, "Invisible Cinema" müziği tanımlıyor, müzik görülemez ama müzisyenler arasında drama ve karşılıklı hikaye anlatımı vardır. Bunun dışında albümün benim için gerçek sinema gibi bir senaryosu da var ve bu senaryonun anlatımı parçaların sıralandırması, isimleri ve müziğin içinde gizli. Albüm aynı zamanda dinleyicilerin kendilerinden birşeyler keşfetmelerine olanak tanıyor, bir olmuşluktan değil ama ne olabilirdi'den yola çıkarak herkesin kendine göre yorumlayabileceği tamamıyle kurgusal bir hikayeyi barındırıyor".

• Eleştirmenlerin post-rock ve pop etkilerine dikkat çektiği albümde yine Parks'ın müzikal ruh ikizim dediği davulcu Eric Harland'ın ustalıkla bezediği funk/hip-hop ritimleri ve Kurt Rosenwinkel'e ithafen yazdığı "Nemesis" ön plana çıkıyor. Parks, rock müzik konseri görselliği ve enerjisindeki canlı showlarının albümden farklı olduğunu ve müziğin canlanıp daha ötelere uzandığını, beklenmedik dönüşler yaptığını belirtiyor. "Bestecilik gizemli bir deneyim. Derin sulara dalmak gibi. Piyanonun başına oturup zinhimi temizleyerek başlıyorum. Fikirler, melodiler bu şekilde ortaya çıkıyor, ritim yine bir başka önemli öge. Alternatif Rock, hip-hop, klasik müzik ve ilgimi çeken ne bulursam dinliyorum ve bunlarin etkilerini müziğimde hissediyorum. Eğer bir fikir yeterince güçlü ise bütün bir besteyi onun etrafında oluşturabiliyorsunuz. "Peaceful Warrior" buna iyi bir örnek, parçayı başındaki pentatonic düşünce'yi alıp değişik şekillerde sunarak oluşturdum. Bazı parçalar birden ortaya çıkarken bazılarının üzerinde aylarca/ yıllarca çalışıyorum. Bence müzikte kendi sesinini bulmak diye birşey yok, sevdiğiniz müziği çalmak ve bunun verdiği mutluluk size kendi sesiniz getiriyor ve adeta o sizi buluyor".

Fotoğraf: John Bouchet ve Ina McLaughlin

18 Mayıs'ta İş Sanat'da Fourth Dimension projesiyle; John McLaughlin

En son *Remember Shakti* projesiyle, Zakir Hussain ve kendi önderliğindeki bir toplulukla ülkemize konuk olan John McLaughlin, bu kez bambaşka bir ekiple ve bambaşka bir sound'la 18 Mayıs Salı akşamı İş Sanat'ta sahne alacak. Usta gitarist, *Fourth Dimension* projesiyle, retrospektif bir bakış açısı sergileyecek ve tüm müzik yaşamı boyunca yaşadıklarını, hissettiklerini, edindiği tecrübeleri, bütünsel bir anlayışla bir araya getirerek bizlere sunacak. McLaughlin'e bu konserde, *Fourth Dimension* ekibini oluşturan Gary Husband (keyboard ve davul), Etienne M'Bappe (bas gitar) ve Mark Mondesir (davul) eşlik edecek.

McLaughlin'in, müzisyenlik vasıfları olduğu kadar, insani vasıfları da son derece üstün. Müzisyen, yıllar boyunca, yaşamın anlamını aramış, kendi ruhunu zenginleştirme yolunda sorgulamalardan kaçınmamış, farklı spiritüel alanlarda araştırmalar yapmış, insan yaşamı ve sonrasıyla ilgili birbirinden farklı bakış açılarını incelemiş, bunlar hakkında düşünmüş ve bir kısmını uygulayarak kendi gerçekliğini oluşturmuş, kendi yolunu çizmiş. Ve bugün hem kendi spiritüelliği, hem de müzisyenliği açısından olgunluğa erişmiş, bu olgunluğunun yanı sıra da insanüstü bir alçakgönüllülüğe sahip.

Son projesinden bahsetmeden önce, geçmişe yapacağımız kısa bir yolculuk, müzisyenin hangi yollardan geçtiğini izlememiz, bugüne nasıl geldiğini görmemiz ve bugün neler hissettiğini anlamamız için yol gösterici olacaktır. Ne de olsa, bugün bizi biz yapan, yaşadıklarımız ve yaşamadıklarımız, yani en basit anlamıyla sadece seçtiklerimiz ve dolayısıyla seçmediklerimiz değil mi?

John McLaughlin, 1942 yılında, İngiltere'de, Yorkshire'da doğdu. Klasik gitar eğitimi alan müzisyenin İngiltere'de kaydettiği en önemli ve Amerika'ya taşınmadan önceki son albümü, 1969 yılında Tony Oxley ve John Surman ile birlikte yer aldığı, teknik anlamda müthiş bir gitarist olduğunu da açıkça gösteren *Extrapolation*'dı.

1969 yılında New York'a taşınan McLaughlin, ilk olarak *Lifetime* üçlüsünde Tony Williams ve Larry Young ile çaldı. Kısa sürede Miles Davis'in dikkatini çeken müzisyen, onun müzikte yeni bir dönemi başlatan *In A Silent Way, Bitches Brew, On The Corner,* Big *Fun* ve *A Tribute to Jack Johnson* albümlerinde yer aldı. Davis okulunda yetişen, büyük yeteneğini, anlamlı müzik yapmak amacı doğrultusunda geliştiren McLaughlin, aynı dönemde Mirsolav Vitous, Larry Coryell, Wayne Shorter ve daha birçok müzisyenle birbirinden çok farklı işlerde yer aldı. 1971 yılında kaydettiği *My Goal's Beyond* albümü, McLaughlin'in spiritüel yolculuğunun başlangıç noktalarından birini belirler. Hindistan'dan ABD'ye gelen ve düşüncelerini bu ülkede yayan guru Sri Chinmoy'un öğretisini takip etme kararı, *My Goal's Beyond*'un ilham kaynağı olur ve müzisyenin bu albümü kaydetmesine sebep olan itici güç haline gelir. Tamamı akustik kayıtlardan oluşan bu plağın bir yüzü Hindistan kaynaklı akustik müzik içerirken, diğer yüzü ise McLaughlin'in melodik üslubunun en temel özelliklerini yansıtmaktadır.

Okudukça ve araştırdıkça keşfettiği doğu felsefelerini müziğe yansıtan, özellikle Hint müziğiyle yakınlaşmalar yaşayan gitarist, Mahavishnu Orchestra aracılığıyla, doğuyla batıyı, batı sound'unda birleştirdi. Kemanda önceleri Jerry Goodman, ardından Jean-Luc Ponty, keyboard'da Jan Hammer, Gayle Moran ve Stu Goldberg, basta Rick Laird ve sonra Ralphe Armstrong ve davulda Billy Cobham'ın yer aldığı bu topluluk, batı dünyasının Hint müziğiyle bu kadar geniş kapsamlı olarak tanıştığı ilk projelerden biriydi. Hint müziği etkileri, Mahavishnu Orchestra'da sound açısından görülmüyordu; ekipte tabla ya da sitar çalan kimse yoktu. Bununla birlikte sound, sert, elektrik tabanlı ve dinamikti. Topluluğun kaydettiği *Inner Mounting Flame* (1971), *Birds of Fire* (1972) ve *Mahavishnu Orchestra* (1973) adlı albümler yüksek satış rakamlarına ulaştı. Ekip çok kısa sürede dağıldı, ancak kontratının devam etmesinden ötürü 1976 yılında *Inner Worlds* adında son bir albüm daha yayınladılar. McLaughlin, bu dönemde gitar üzerindeki hakimiyetini daha da artırmıştı. Özellikle batı müziğinde rastlanması çok zor olan ses dizilerini kullanması ve neredeyse insanüstü hızı, kendine özgü bir üslup oluşturmasına yardımcı olmuştu. Bu özel teknik, özellikle 1970'lerden itibaren birçok gitarist için ilham kaynağı haline geldi.

Ömrü çok kısa süren Mahavishnu Orchestra'nın dağılmasının ardından, McLaughlin yolculuğunu Hint müziğinin derinlerine doğru sürdürdü. 1975 yılında tabla üstadı Zakir Hussain'le birlikte *Shakti*'yi kurdular ve 'dünya müziği' fikrinin dünyada ilk kez oluşmasını tetikleyen bir ekip ortaya çıkardılar. İkiliye etnik Hint enstrümanları olan *ghatam* ve *mridangam*'da Thetakudi Harihara Vinayakram ve Ramnad Raghavan eşlik ediyordu. *Shakti*, McLaughlin'in ruhsal arayışını yoğunlaştırdığı dönemlerde, onun hem bazı cevapları, hem de gerçek huzuru bulmaya yaklaştığı bir döneme denk gelmişti.

Mahavishnu Orchestra gibi, ömrü üç yıl süren *Shakti*, bu süre boyunca üç albüm kaydetti: *A Handful of Beauty* (1975), *Shakti* (1976) ve *Natural Elements* (1977).

Shakti'nin ardından ise, gitar alanında dünyadaki en popüler ve yetenekli müzisyenlerden ikisiyle, Larry Coryell ve Paco de Lucia'yla bir araya gelen McLaughlin, 1979 yılında bu ekiple turnelere çıkmaya başladı. 80'lerin başında Larry Coryell'in yerini Al Di Meola'nın alması, ekibe daha da büyük bir dinamizm getirmişti ve çaldıkları her konserde izleyenler tarafından dakikalarca ayakta alkışlanıyorlardı.

McLaughlin bu ekipler ile çalışmaya ederken, aynı dönemde L. Shankar, Stu Goldberg, Fernando Saunders ve Tony Smith ile birlikte, yine çeşitli doğu izlenimleri taşıyan *Electric Dreams* adlı albümü kaydetti, Jaco Pastorius ve Tony Williams ile bir trio konseri verdi.

Müzisyen, 80'lerin sonunda ve 90'ların başında Trilok Gurtu ve Kai Eckhardt ile uzun soluklu bir turneye çıktı. *Live at The Royal Festival Hall* ve *Que Alegria* isimli kaydettikleri albümlerde ise basta Kai Eckhardt yerine Dominique DiPiazza yer alıyordu. McLaughlin, bu projesinde tekrar akustik gitara dönmüştü, ancak bu sefer bir de synth gitar kullanarak, çeşitli looplarla deneyler yapıyor ve özellikle kendini tekrar eden dokularla, Trilok Gurtu'nun kendine has perküsyonu birleşince ortaya çok özellikli bir sound çıkıyordu.

McLaughlin için 90'lı yıllar genelde geçmiş başarıların yeni bakış açılarıyla ve daha da olgunlaşmış bir yaklaşımla sürdürülmesiyle doluydu. Gary Thomas, Otmario Ruiz, Dennis Chambers, Matthew Garrison ve Jim Beard'la birlikte oluşturdukları *The Heart of Things* projesinin dışında, McLaughlin *Guitar Trio*'yu ve *Shakti*'yi yeniden canlandırdı.

Shakti, yeniden doğduğunda ise, *Remember Shakti* ismiyle sevenleriyle buluştu. Orijinal toplulukta yer alan Thetakudi Harihara Vinayakram ve Ramnad Raghavan yerine U. Srinivas, V. Selvaganesh, Shankar Mahadevan, Shivkumar Sharma ve Hariprasad Chaurasia konserler ve kayıtlarda Hussain ve McLaughlin'le birlikte yer alıyordu. 2004 yılında İş Sanat'ta verdikleri konserin ardından, konserle ilgili yorumlarımda aşağıdaki satırlara yer vermişim:

"Bu iki dostun kaynaşması ve iki genç müzisyenin enerjileriyle birlikte oluşan büyülü atmosfer, hem geleneksel Hint müziğinin tınılarını içermekte, hem de batılı geleneklerden kaybolmayarak bir sentez oluşturmaktaydı. Sanskritçe'de enerji anlamına gelen ve mitolojik Hindu tarihinde enerjinin dişi bir formu olarak tanımlanan Shakti de, bu sentezi açıklayabilen en uygun tabir olduğunu gösterdi."

Son dönemlerde McLaughlin'in müziğinde bir değişim gözlemlemek söz konusu. *Remember Shakti* ve *Guitar Trio* olduğu kadar, 90'lı yıllardaki diğer projelerinde de akustik sound'u benimseyen müzisyen, 2005 yılında gerçek bir fusion başyapıtı olan *Industrial Zen*'i kaydetti. *Industrial Zen*'deki parçaların besteleri veya düzenlemeleri McLaughlin'e ait, ancak kayıtlarda farklı müzisyenler McLaughlin'e eşlik etti.

Industrial Zen'le başlayan süreç, *Floating Point* ile ve *Fourth Dimension* ekibinin turneleriyle devam etti. Bu noktadan sonrasını da, McLaughlin'in kendisine bırakacak, sahneyi ona devredeceğim.

Ancak önce son bir söz... Eğer insanlar anlatmak istediklerini anlatmak için sadece kelimeler yeterli olsaydı, müzik diye bir şey olmazdı belki; ancak yine de müzisyenlerle müzik hakkında konuşmak, onların kendilerini, müziklerini, anlatmaya çalıştıklarını bir de kelimeler aracılığıyla anlamaya çalışmak, müziği daha bilinçli dinlememizi sağlıyor. İşte bu sebepten ötürü, McLaughlin'i dinlemeden önce, son derece hoşsohbet olduğunu bildiğim bu müzisyenle konuşmaya, onu kendi ağzından, kendi kelimeleriyle dinlemeye can atıyordum. McLaughlin'le Şubat ayında yeni projeleri, en son kaydettiği albümler ve Nisan'da piyasaya çıkacak olan *To The One* albümüyle ile ilgili telefonda görüşme fırsatım oldu.

McLaughlin'le yaklaşık kırk dakika süren sohbetimiz, öncelikle bana müzik hakkında çok şey öğretti. Onun da ötesinde, kendim ve kendi hayatımla ilgili bazı görüşlerimin yansımalarını onda görmek, McLaughlin'in durmadan arayışlar içinde olduğumuz bu hayatta yolumun kesiştiği kader ortaklarımdan biri olduğunu hissetmemi sağladı.

Birbirimizi selamladıktan sonra, McLaughlin'in ilk cümlesi, Türkiye'yi ne kadar çok sevdiğiyle ilgiliydi: "Türkiye'ye tekrar gelecek olmaktan dolayı kendimi çok mutlu hissediyorum. Çünkü bu ülke, benim gerçekten sıkıca bağlı olduğumu hissettiğim bir yer."

Ben de sizi tekrar ülkemizde misafir edeceğimiz için ve yeni projenizi canlı dinleyeceğim için çok mutluyum. İsterseniz öncelikle *Fourth Dimension* projesinden bahsedelim. Ardından yeni albümünüz *To The One* ile ilgili konuşuruz. 2007 yılından beri *Fourth Dimension* projesini yürütüyorsunuz.

Evet, *Fourth Dimension* ekibi, kalıcı bir kurum olarak 2007 yılından beri devam ediyor. Aslında bu grubun fikri en azından yedi, hatta sekiz yıl önce ortaya çıkmıştı. 2002 yılında Gary (Husband) ve Mark (Mondesir) ile birlikte Madagaskar'da iki konser vermiştik. Ancak bu konserlerde Etienne M'Bappe yerine Mark'ın kardeşi bize katılmıştı. Bundan sonra da, bu projenin devam ettirmek ve hatta geliştirmek istediğim bir iş olduğunu anladım; fakat o zamanlar başka sorumluluklarım ve kontratlarım olduğu için bunu sürdürememiştik. İlerleyen yıllarda bu fikirleri gerçekleştirmek için fırsat aradım ve 2005 yılında ilk bulduğum fırsatta, *Industrial Zen* albümünü kaydettim.

Evet, hatta bu albümdeki *To Be Or Not To Bop* parçasını da benzer bir formasyonda kaydetmiştiniz.

Aslında Michael Brecker bu şarkıda bizimle birlikte çalacaktı, ancak o dönemde çok

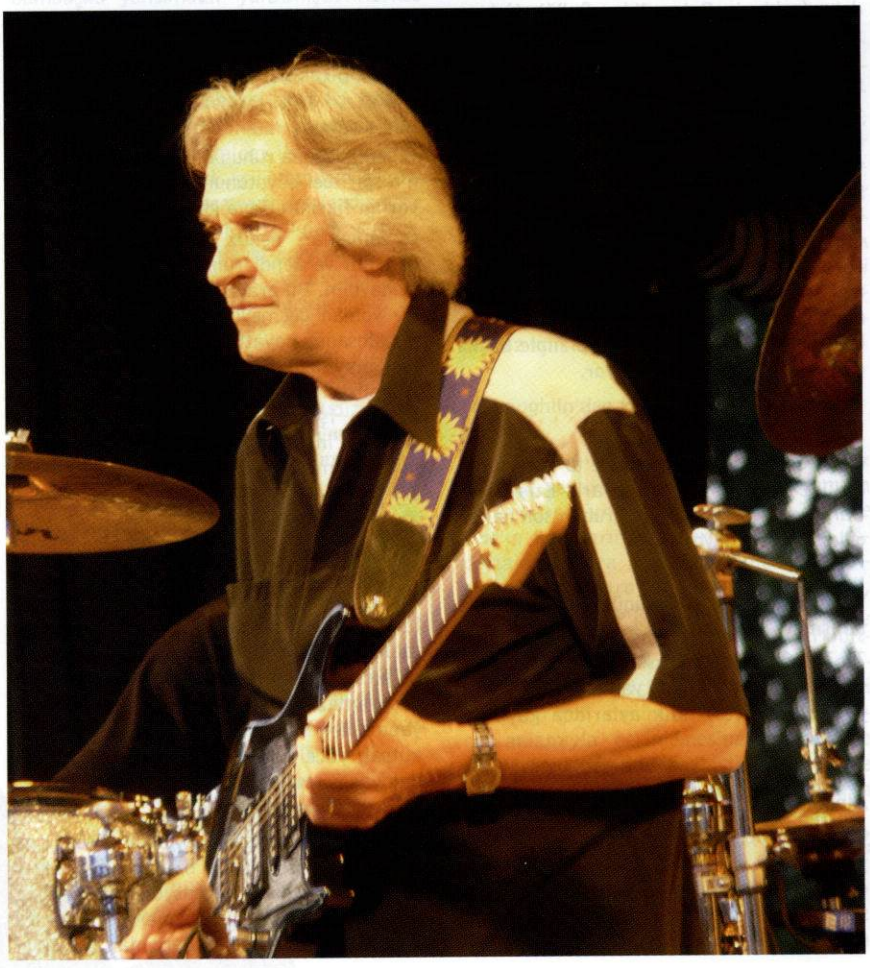

Can Ergelmiş
canergel@hotmail.com

Joshua Redman; değişimin öncüsü

Fotoğraf: Mehmet Çağlarer

Zaman değişiyor, dünya değişiyor. Dünya değiştikçe de, yaşam tarzlarımız, duygularımız ve düşüncelerimiz farklılaşıyor; dünyayı algılama tarzımız ve algıladıklarımızı tekrar dışa vurum şekillerimiz ve yöntemlerimiz değişiyor. Bununla birlikte de müzik değişiyor. Müziği dinleme şeklimiz de değişiyor, müzisyenlerin çalma şekli de... Tüm bu değişimin bir parçası olarak, jazz da değişiyor elbette.

Joshua Redman, bu değişimin öncülerinden. Teknik olarak, sound olarak, ya da ritim olarak değil belki, ancak düşünce biçimi olarak jazz'ı ileriye taşıyan, geleneksel köklerinden ayırmadan, yeniden yorumlayan bir müzisyen. Redman'ı farklılaştıran, bir anlamda çağdaşları arasındaki önderlerden biri haline getiren solo yapma yeteneği, besteciliği, ya da müziğindeki teknoloji kullanımı değil. Ancak, diğer müzisyenlere yaptığı liderlik, her yeni projesi ve albümünde yer etmiş olan yenilikçilik ve yaratıcılık Redman'ı Redman yapan en temel değerler:

"Müzikte bestenin kendisinin çok önemli olduğuna inanıyorum. Sadece solodan önce çalınması gereken ve soloya geçmek için bir an önce aradan çıkarılması amaçlanan bir bölüm değil tema. Bunun ötesinde bir şeyler olmalı. Bir yorumcu olmanın yanı sıra, bir besteci olarak, esere daha çok hakim olmak, sadece akorların sıralanışı ve bir tema yazmak değil, bir anlamda parçanın ruhunu oluşturmak ve başından sonuna kadar bu ruhu sürdürebilecek şekilde yazmaya çalışıyorum. Bunun için de müziği bütünsel bir şekilde algılamak gerekiyor."

Redman haklı. Bugün dünya çapında birçok müzisyenin çok iyi solo çaldığını, harika emprovizasyonlara imza attıklarını, mükemmel tekniklerini sürekli ileri götürerek, enstrümanlarında yenilikler yaratmaya çalıştıklarını biliyoruz. Ancak Redman'a göre müzik bir adım daha ileride olmalı. Müziğe bir bütün olarak yaklaşılmalı, kolektifliğe daha çok önem verilmeli. Çünkü en basit anlamda baktığımızda, bir müzisyen emprovizasyon çalarken bile, diğerlerinin ona uyum sağlaması, onu taşıması ve hatta ona yol göstermesi, müziğin toplam kalitesini ve yaratıcılığını da artırıyor. Zaten bugün jazz tarihinde gerçekleştirilmiş en unutulmaz kayıtların da ortak özelliği müzisyenler arasındaki ekip ruhunun çok üst düzeyde olması değil mi?

Bir önceki sayımız için Joshua Redman ile ilgili detaylı bir dosya yazısı hazırlamış, bu yazıyı yazarken de, Redman'ın sadece müziğinde değil, yaşamındaki kararları verirken gösterdiği cesarete hayran kalmıştım. Kolay değil, hem de hiç kolay değil: Günümüzde Harvard'dan mezun olup, Yale'de burslu hukuk okumaya hak kazanan kaç kişi bu büyük fırsatı geride bırakarak, kendisi için bilinmezliklerle dolu bir geleceğe doğru adım atma cesaretine sahip ki?

En az Redman kadar cesur, yenilikçi ve dinamik üç müzisyenin, Aaron Parks, Eric Harland ve Matt Penman'ın da bulunduğu James Farm, benim için 2010 yılının şimdiye kadarki en heyecanlı konserlerinden biriydi. Jazz dünyasında yeni yeşeren fikirleri canlı canlı dinlemenin heyecanı bir yana, başta Joshua Redman olmak üzere, James Farm üyeleriyle karşılıklı konuşmanın, onların yeni projeleriyle ilgili fikirlerini öğrenecek olmanın bambaşka bir keyfi vardı.

Hem solist enstrümanı çalıyor olmasından, hem de müzik kariyerindeki üstün başarılardan ötürü Joshua Redman'ın ismi öne çıkıyor James Farm'da. Ancak, başta Redman üzere

tüm ekip üyeleri, bu topluluğun yepyeni bir proje olarak görülmesi gerektiğini, James Farm'ın kendi başına bir kimliğe sahip olduğunu, her müzisyenin ise hem besteleri, hem de müzikal fikirleriyle James Farm'ın gelişimine elinden geldiğince katkıda bulunmaya çalıştığını her fırsatta belirtiyorlar.

6 Şubat'ta İş Sanat'ta verdikleri konserden önce gerçekleştirdiğimiz röportaja ekip olarak katılmak istemeleri, projeyle ilgili her ekip üyesinin kendi fikrini bildirmesi ve söylediklerinin düşünsel düzlemde birbiriyle son derece örtüşmesi de James Farm'ın son derece kolektif bir iş olduğunun sembolik göstergeleriydi.

Konserden önce çok kısa bir süremiz vardı. Ancak bu kısa sürede gerçekleştirdiğimiz keyifli söyleşiye Joshua Redman ve Aaron Parks katıldı ve tüm içtenlikleriyle sorularımızı yanıtladı. Projenin nasıl ortaya çıktığını konuşmaya başladık öncelikle.

Aaron Parks: Aslında önce Josh bana birlikte çalma fikriyle geldi. Onun çalışmalarını uzun süredir takip ediyor ve takdirle izliyordum. İkimiz de ortak çevrelerdeydik, ancak daha önce hiçbir zaman birlikte çalma fırsatını bulamamıştık. O da bana bu fikirle geldiğinde, ritim seksiyonu için doğal seçimimiz Eric Harland ve Matt Penman oldu. Daha önce her ikimiz de bu iki müzisyenle çok farklı kombinasyonlarda çalmıştık. Bu seçim, bizim için hem en açık olanıydı, hem de en güzeliydi. Çünkü hepimiz birbirimizin müziğinden olduğu kadar, dostluğumuzdan da çok keyif alıyoruz.

İkinci sorumuz ise, çaldıkları repertuar ve müzikal amaçları oldu.

Joshua Redman: Bu ekiple ya sadece kendi bestelerimizi çalıyoruz, ya da orijinal düzenlemelerimizi seslendiriyoruz. Sadece bir, en fazla iki tane cover çaldık. Ancak bence bu ekibin en önemli özelliklerinden biri de, hepimizin ciddi anlamda müzik üreten ve kendine has perspektifler taşıyan insanlar olması. Bu topluluğun her üyesini birbirine bağlayan en önemli nokta, çok iyi doğaçlama müzisyenleri olmamızın yanı sıra, hepimizin gerçekten kompozisyon boyutuyla ilgili eşsiz orijinal fikirlerinin olmasıdır. Biz anı yaşayan müzisyenlerdeniz: Dinleyicilerimizi şaşırtmayı, sürprizler yapmayı seviyor, gerçek anlamıyla anı yaşamayı ve yaşatmayı istiyoruz. Ancak bunun ötesinde, gerçekten şarkı yazıyoruz, kompozisyon anlamında şarkıların yapılarını göz önüne alıyoruz. Sadece bir melodi, sonra solo, sonra tekrar melodinin çalınmasından öteye gitmek istiyoruz. Bu toplulukta gerçek anlamıyla sofistike müzik var. Ancak, tüm bunların yanında, çaldığımız müziğin temelde lirik ve melodik olması gerektiğini düşünüyoruz.

Röportaj için vaktimiz dolarken, canlı olarak dinleyeceğimiz bu ekibin, arşivlerimizde yer edecek bir kayıt gerçekleştirip gerçekleştirmeyeceğiyle ilgiliydi. Değerli müzisyenler, bizim aracılığımızla tüm jazz severlere müjdeyi verdiler.

Joshua Redman: Bu yıl bir kayıt yapmayı umuyorum. Şu anda henüz net bir planımız yok ve kesin bir tarih belirlemedik. Tipik bir jazz kaydından daha farklı bir şekilde yaklaşım geliştirmeyi düşünüyoruz.

Aaron Parks: Bizim, topluluk olarak henüz gerçek bir kimliğimiz yok. Şu anda hiç kimse "Bu toplulukta bu olacak" diye bir tutum sergilemediği için, yani gerçek anlamda kimse önderlik rolünü bilinçli olarak benimsemediği için, bir ekip olarak gerçek bir kimlik kazanmamız da elbette vakit alıyor. Kayıt yapma fikrine de aynı şekilde yaklaşıyoruz. Her şeyin olduğu gibi gelişmesini istiyoruz.

Konserde, hem Redman'ın, hem de Parks'ın anlattıklarını dinleme, onun da ötesinde, düşüncelerini müziğe dönüştürme süreçlerini bire bir gözlemleme fırsatı buldum. Aradıkları ekip ruhunu oluşturmaya başladıkları bir gerçek. Henüz birbirlerini yeni tanıdıklarını söylüyorlar belki, ancak yine de benzer ekollerden gelmeleri, genç jenerasyonun yenilikçiliğini ve yaratıcılığını taşımaları ve müzisyenliğin dışında insani anlamda da birbirleriyle iyi bir şekilde anlaşıyor olmaları müziklerine de açık bir şekilde yansımış.

Bazı eserlerde doğaçlamaların ağırlığı daha çok hissedilse de, genel anlamda parçaların kendi içindeki bütünlüğü, Redman'ın sözlerini doğrular nitelikteydi. Her müzisyenin kendi alanını yarattığı, dilediğince çalma imkanı bulduğu konser boyunca, kimse kimseden rol çalmadı. Her ekip üyesi, eserin ve topluluğun ruhuna uygun bir şekilde katılımda bulundu. Redman yumuşak tonu ve şaşırtıcı sololarıyla, Harland dinamizmiyle, Penman sağlam entonasyonu ve melodik yaklaşımıyla, Parks ise yalın üslubuyla çok iyi bir performans ortaya koydu.

Jazz dünyasının yeni yeni tanımaya başladığı genç müzisyen Aaron Parks'ın, kendine has bir üslubu var. Çok iyi bir tekniği olmasına rağmen, konser boyunca hiçbir zaman gösterişli sololar atmadı; tekniğini ya da yaratıcılığını sergileme heveslisi olmadı. Özellikle yirmili yaşların ortasında olan bir müzisyen için, son derece olgun bir tavrı ve tutumu var. Aynı zamanda çok hoş sohbet olan müzisyen, James Farm'ın temel taşlarından biri olduğunu ve ekibin bu kimliğinin oluşmasında önemli bir rol oynadığını konser boyunca gösterdi.

James Farm, yepyeni bir oluşum. Her biri kendi enstrümanında uzmanlaşmış, usta müzisyenlerin, egolarını bir kenara bırakarak, gerçek bir ekip ruhu oluşturmaya çalıştığı ve bunu da başardığı bir proje. Birlikte çalmaya devam ettikleri ve jazz adına yeni fikirler üreterek bu fikirleri müziğe dönüştürmeyi sürdürdükleri sürece, bizleri heyecanlandırmaya devam ediyor olacaklar.

Fotoğraf: Mehmet Çağlarer

Başak Yavuz
basakyavuz@gmail.com

New York'ta Bir Davulcu; Cem Mısırlıoğlu

Cem Mısırlıoğlu ile New School'da tanıştık. Onu ilk defa mezuniyet resitalinde dinleme fırsatı buldum ve müziğinden çok etkilendim. Amerika'daki jazz eğitimi ve Cem'in müziğe bakış açısıyla ilgili akıcı bir sohbet ettik.

Jazz'a olan ilgin nasıl başladı?

Jazz'a olan ilgim Tulsa, Oklahoma'da okula giderken, orta son ve lise başlarında başladı. Okulun başarılı bir jazz orkestrası ve bana çok motivasyon veren ve jazz hakkında bilgi edinmemi sağlayan bir öğretmenim vardı. Bu öğretmenim aynı zamanda benim müziğe gerçekten ciddi bir ilgim ve kabiliyetim olduğuna inandıran insandı. Daha küçükken ağabeyim sayesinde (ilk o davul çalmaya başlamıştı) az çok davul çalardım, ama bu orkestraya girdikten sonra, genel olarak müziği çok ciddiye alıp, yeni müzikler araştırıp dinlemeye ve davulu ciddi olarak çalışmaya başladım.

Burada, liselerde genelde big band'ler oluyor galiba? Mesela New School'dan duyduğum kadarıyla bu sanki geleneksel birşey. Bizdeki blok flüt dersi yerine burada sanki big band kuruyorlar?

Benim gittiğim okulda orta birden itibaren okulun konser bandosuna girme fırsatı vardı. Bandoya girmek isteyen öğrenciler, istedikleri enstrümanları seçiyorlar ve bütün gereken enstrümanlarla toplu bir bando kuruluyor. Ben ilk nota okumayı orta birde bu bando sayesinde öğrendim. Liseye başlayınca koro, klasik, veya jazz orkestrası seçenekleri vardı. Müziği bu kadar ciddi alan bir liseye gittiğimden çok şanslıyım.

Peki bu big band'ler kurulurken, enstrümantistler enstrümanlarını çalmayı daha önceden biliyorlar mı yoksa sonradan mı öğreniyorlar?

Zaten en etkileyici şey o. Çoğu öğrenci daha önceden hiç bir şey çalmıyor. Orta okulda konser bandosuna girince, öğretmenler resmen bütün öğrencilere enstrümanları çalmayı öğretiyorlar ve 2, 3 sene içinde çoğu öğrencide inanılmaz bir gelişme oluyor.

Peki bunlar nasıl böyle iyi solo çalabiliyorlar? Hiç bilmiyor bu enstrümanı, sıfırdan öğreniyorsa nasıl olabiliyor bu? Bir senede mi öğreniyorlar?

Solo çalma eğitimi jazz orkestrasına girince başladı. Nota okuma dışında, akor çeşitleri, gamlar, ve farklı müzik türleri öğrendik. Lise birde jazz orkestrasına giren çoğu insan, lise sona kadar devam ediyor, onun için o dört sene içersinde bütün bir sınıf olarak gelişmek çok güzeldi.

Bir tek hoca bütün bu enstrümanları öğretmeyi biliyor mu?

Evet ama teknikten daha ziyade müziksellik öğretiyordu.

Çok enteresan birşey bu?

Ama dediğim gibi ben çok şanslıydım, öğretmen çok iyiydi, bütün öğrencilerle tek tek çok ilgilendi, yardımcı oldu. Bazı lise orkestraları malesef bu kadar şanslı olmuyor, çünkü bu kadar ilgi gösteren öğretmenler olmuyor çoğu zaman. Ama ne olursa olsun, sıfırdan böyle birşey öğretiyorlar sana, bence müthiş birşey, gerçi adamların da geleneksel müziği bu, kendi geleneksel müziklerini öğretiyorlar.

Seni ilk defa mezuniyet resitalinde dinledim, böyle birşey performans hiç beklemiyordum açıkcası. 23 sekizlik bir parça vardı, doğru mu hatırlıyorum, bu parçaları neye göre seçtin, genel müzikal ilgin de mi bu doğrultuda, bir konsept mi belirledin? Çünkü Avrupa'dan ve dünyanın başka yerlerinden hiç hayatımda duymadığım bestecilerin yazdığı, hiç duymadığım parçalar dinledim o gece. Bu müziklerden nasıl haberin oldu, neden o grubu seçtin, hiç geleneksel bir grup değildi. Mesela şu çok hoşuma gitmişti,- birşeyi eline almadan önce düşünüyorsun karar veriyorsun, her aşamanın böyle düşünülmesi, - bu senin müzikal yaklaşımın mıdır, bunlardan bahsedebilir miyiz?

Bu bir mezuniyet resitali olduğu için, formalite olarak göstermek istediğim bir şey vardı. O da, benim 4 sene bu okula gittikten sonra, benim şu anda müzik hayatımda ne noktada olduğumu ve karakterimi gösteren bir repertuar çalmaktı. Benim için bir resitaldeki amaç bu. Onun için çalmakta rahat hissedeceğim ve çok hoşlandığım müzikleri çalmaya karar verdim. Kurduğum resital grubundaki müzisyenler son 4 sene içersinde New School'da tanıştığım ve en beğendiğim müzisyenlerden bazılarıydı. İzlandalı trompetçi, Kanadalı bascı, ve Amerikalı piyanist ve gitarist. Grubun ve repertuarın geleneksel olmama nedenlerinden biri hem uluslararası bir grup olması ve benim geniş çeşitte ilgilendiğim müzik türleri olmasından. Çaldığımız repertuara tamamen "jazz'dı, poptu, rock'du, Latin'di" diyemem çünkü tamamen karışık bir repertuardı. Son 3 sene içersinde, edindiğim bir kaç İzlandalı arkadaşım sayesinde, kuzey Avrupa ve özellikle İzlanda'dan çıkan müzikleri takip etmeye ve çok beğenmeye başladım. Onun için mesala, çaldığımız parçalardan biri Einar Scheving diye bir Izlandalı bateristin bestesiydi. Norveçli trompetçi Nils Petter Molvaer'ın bir bestesini de çaldık. Çok beğendiğim Babel filminin müziklerinden, Arjantinli gitarist ve bestekar Gustavo Santaolalla'nın "Endless Flight" diye bir kısa temasını çaldık. Programın yarısı doğaçlamaydı. Nota okuyarak çaldığımız parçaların dışında, "sahnede ne olursa olsun" düşünce tarzı ile çaldık. Kesinlikle önceden kimin başlayacağını, tempo, tarz, his, belirlemeden çalmaya başladık ve bir şeyler ortaya çıktı.

Çok büyük bir cesaret mezuniyet resitali için.

Hepimiz daha önce hep birlikte çaldığımız için rahat olduk o konuda.

Belki de seyirci tarafından hissedilen oydu, seyirci tarafından biri olarak söyleyebilirim ki, sahneden gelen dalga o kadar dürüst bir dalgaydı ki, çok da alkışladılar hatırlarsan. Bis çok kısaydı.

Bis'de çaldığımız benim yazdığım 8 ölçülük bir temaydı. Resitale onunla başladık, ve onunla bitirdik. Resital teması diyebilirim. Kısa ve esprili oldu.

Mezuniyet resitali bana oluşmuş, bir konsepti olan bir proje gibi göründü ve jazz festivalinde dinliyormuş gibi hissettim. O yüzden sormak istiyorum ki bunu kaydetmeyi düşünüyor musun,

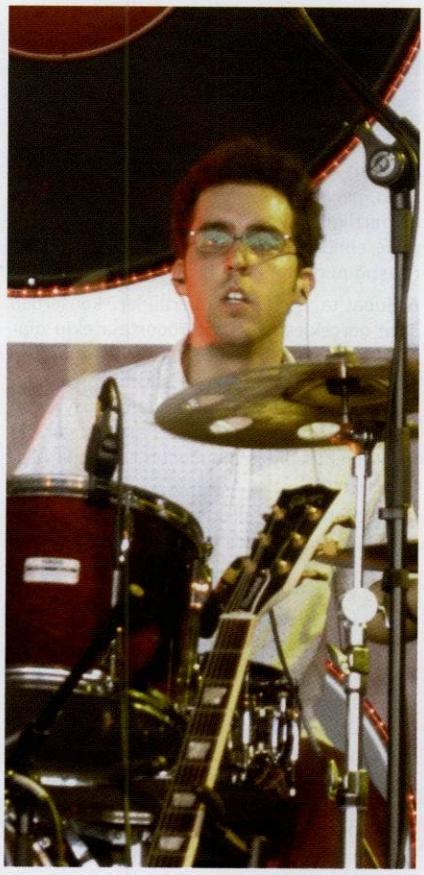

bu müzisyenlerle hayatının geri kalanında birşeyler yapmayı düşünüyor musun?

Şimdilik bu grup ile bir şey kaydetmeyi düşünmüyorum ama eminim bu müzisyenlerle çalmaya devam ederim. Hepsi müzisyenlik dışında çok iyi arkadaşlarım. Çaldığım müzisyenlerle samimiyet çok önemli. Müzik çalmak dışında, bir kişiden hoşlanmıyorsam veya geçinemiyorsam, büyük ihtimal, müzik de hoş olmuyor. Kesinlikle çaldığın müzisyenlerle, müzik dışında bir yakınlık olması gerekiyor.

Bence de bu çok önemli, müziğin belki de bu yüzden bu kadar samimi duyuldu.

Kesinlikle.

Müzik de hayata dair birşey sonuçta. Türkçe konuşmuyorsun, İngilizce konuşmuyorsun da müzik lisanıyla sohbet ediyorsun. Yakın zamanda albüm düşünüyor musun?

Şu anda hayır.

Peki planların ne? Okul bitti.

Bol bol canlı çalıp farklı deneyimler edinmek istiyorum. Hiç bir acelem yok. Şu anda bir kaç grupla çalıyorum. Daha sonra tabiki kendi grubumu oluşturup, o grupla orijinal bir repertuar oluşturmak istiyorum. Cem Mısırlıoğlu Quartet gibi bir gruptan bahsetmiyorum. Herkesin eşit olarak katkısı olan bir grup.

New York'a geldikten sonra kimlerle tanıştın, illa ki el sıkışıp tanışmaktan bahsetmiyorum.

New School'da özel ders aldığım müzisyenler sayesinde farklı bölümlere ayrılan müzik türleri ve müzisyenlerle tanıştım. 2 sene Amir Ziv ve Cyro Baptista'dan ders aldım ve onların sayesinde, Marc Ribot, Shahzad Ismaily, Ornette Coleman ve diğer, özellikle Tzadik Label cemiyetine dahil olan müzisyenlere tanıştım ve müzikler keşfettim. Ayrıca 2 sene ders aldığım Mark Guilana sayesinde, Jim Black, Alas No Axis, Dillenger Escape Plan, Heernt, Kneebody, Jason Lindner, Now Vs. Now, ve Tim Lefebvre gibi şu anda çok esinlendiğim ve benim için çok önemli olan grupları ve müzisyenleri keşfettim.

Aslı Delikara
asli@turuncuiletisim.com.tr

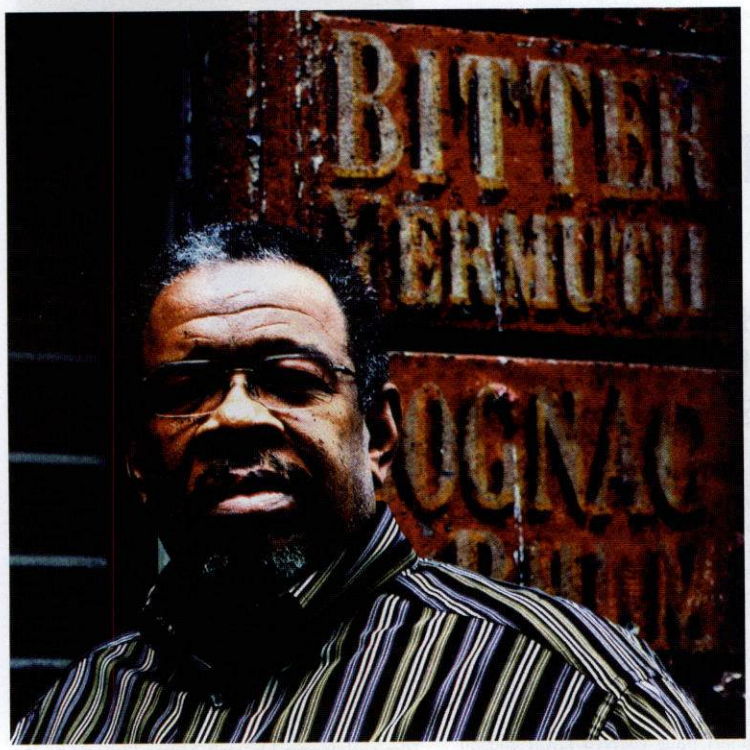

İstanbul'dan bir Funk Efsanesi Geçiyor;

Fred Wesley

Dünyaca ünlü tromboncu Fred Wesley, lise öğretmeni bir annenin ve solist bir babanın tek çocuğu olarak Amerika'nın Kolombiya eyaletinde 1943 yılında dünyaya geldi. Aşık olduğu jazz müziğiyle trombon öğrenmeye başlayınca tanıştı.

1952 Ike & Tina Turner'ın dikkatini çekip ve beraber çalışmaya başlayan Wesley 60'lı yıllarda James Brown ile tanışarak kariyerinde dönüm noktası yaşadı.

Birçok insan Fred Wesley'i James Brown'un tromboncusu olarak tanısa da aslında Wesley, funk müziğin en iyi aranjör ve bestecilerinden biri. Dünya görüşü, besteleri ve aranjmanlarıyla bugünkü Amerikan popüler müziğine önemli katkılarda bulunan Wesley, James Brown grubu olan The JB'nin üyesi olması yanı sıra Tina Turner, George Clinton ve Parliament, Funkadelic gibi önemli isimlerle beraber çalıştı.

Samimi, akılda kalıcı ve renkli bir dille yazdığı bestelerle efsaneleşen bu dev isim İstanbul'a geliyor. 23 Nisan'da Ghetto'da vereceği konser öncesi onu kısaca tanıtmak istedik.

Tromboncu olarak geri planda kaldığınızı düşündünüz mü hiç? Mesela yazdığınız otobiyografik kitapta kenarda kalan adam olarak hayatınızı anlatmışsınız...

Bugünün müzik dünyasında tromboncu olmak çok kolay değil. Yıllardan beri süre gelen yanlış bir imajı var. Biliyorsunuz görünüşü garip olan bir enstrüman, yavaş hantal ve biçimsiz görünür. Bunun hakkında bir sürü kötü niyetli espri var ki, ben bunları şu anda müzik seven bir insan olarak yapmayacağım (gülüyor). Ben enstrüman çalmak dışında beste ve aranjeler de yaptım, ünlü solistlerle güzel müzikler üretmeye çalıştım. Sonuç olarak bunları bir kitapta bir araya getirdim.

Fred Wesley'i Çoğu insan James Brown'la beraber yaptığınız çalışmalardan tanıyor. Nasıl bir araya geldiniz?

2002 yılında Hit me, Fred: Recollections of a Sideman adındaki otobiyografik kitabımı yazdım. Sonrasında Cuda Wuda Shuda adlı jazz grubuyla birleşip bir albüm yaptık, hatta grubun ismini The Fred Wesley Band koyduk. Bütün bunların yanında, 2004-2006 yılları arasında North Carolina Üniversitesi jazz bölümünde profesör olarak genç müzisyenlere ders verdim.

James Brown'dan sonra kimlerle çalıştınız?

James Brown'la çalıştıktan sonra, daha postmodern funk bir grupla çalmaya başladım. Ünlü funk solisti George Clinton'la çalıştım. Beraber 1970 ve 1980'lerin başında az bilinen bir siyahi müzik yaptık, hemen sonrasında 1978 yılında Count Basie Orkestrasına katıldım. Bu dönemde fark ettiği en önemli şey funk müzik haricinde jazz da çalabilmemdi. Toplam 35 yıllık sanat hayatımda, Ray Charles, Lionel Hampton, Randy Crawford, Vanessa Williams, The SOS Band, Cameo, Van Morrison, Socalled ve rapçi De La Soul gibi birbirinden farklı ve yetenekli sanatçı ve gruplarla çalıştım. Birçok sanatçı da benim bestelerimi sample olarak kendi şarkılarında kullandı.

Kariyerinizin en önemli noktası olabilecek nokta ne zamandı?

Bu çok zor bir soru, kariyerim boyunca hep önemli isimlerle çalıştım. Ama sanırım en önemlilerinden biri James Brown'la çalıştığım dönemler ve ondan sonra Count Basie Orkestrasıyla beraber ilk jazz albümümü çıkarmamdı. 1988 yılıydı, ve albümün adı "To Someone" idi. sonrasında diğer albümlerim de geldi. İlk albümü çıkaracak cesareti ve bilgi birikimimi elde etmek çok önemliydi. Bence en önemli dönüm noktası buydu.

Tunçel Gülsoy
tuncelgulsoy@gmail.com

Stacey Kent ile "Raconte-moi" üzerine sanal bir sohbet

Eskiden dağ sana kavuşmazsa sen dağa kavuş denilirdi, günümüzde teknoloji tüm bu eski söylemleri değiştirdi, artık uzaktan dağa kavuşmak mümkün.

Stacey Kent benim oldum olası çok beğendiğim bir müzik insanı ve şarkıcı. Geçtiğimiz yıllarda İstanbul'a geldiğinde İş Sanat'taki konserinden önce onunla ve eşi ile sohbet etmiş yaşadığım şeyleri de bir röportaj olarak sizlerle paylaşmıştım.

Bu yıl EMI'dan Berna hanım Stacey'in yeni albümünün bir kopyasını gönderince eski röportaja kaldığımız yerden devam edelim istemiştim, ne yazık ki buraya gelmediğini öğrendim. Sorularımı yazdım ve gönderdim, şimdi okuyacağınız şeyler o sorulara karşılık verilen cevaplardır:

Bu albüm "Breakfast on the Morning Tram" albümünün bir devamı mı?

Kesinlikle öyle. Bana göre 'Breakfast On The Morning Tram'da müziğimin yeni bir 'sound' ve derinliğe ulaştığını hissetmiştim. 'Raconte-Moi' albümümde ise yolculuk devam ederek daha kişisel bir yönde gelişti. Duygusal bir "sound" alemine vardığımı hissediyorum. Fransızca benim ana dilim olmasa da bu albümün şimdiye kadar gerçekleştirdiğim albümler içerisinde beni en iyi anlatan kendime özgün derin çalışma olduğunu düşünüyorum.

Albüme adını veren parça 'Raconte-Moi'nın sözlük anlamı "söyle bana". Bu sözü kime söylüyorsunuz, bir öykü anlatılmasını mı istiyorsunuz? Neyi duymak istiyorsunuz, neyin peşindesiniz?

'Raconte-Moi' bu albüm için bana göre son derece doğal bir seçim oldu. Ben daha evvelki konuşmamızda da size ifade etmiştim, bir şarkıcı olarak kendimi her zaman bir öykü anlatıcısı olarak hissetmişidir. Aslında yeryüzündeki tüm sevenler birer öykü anlatıcısıdırlar. Hepimiz metaforlar ve hayal gücü kullanarak karşımızdaki insan hakkında hissettiğimiz şeyleri anlatırız. Albümdeki tüm parçalar bu açıdan bakılınca birer öykü oluyorlar ama albüme adını veren parçanın diğerlerinden daha da özel bir durumu var. Ben bu şarkıda kendi dünyalarında kilitlenmiş kalmış iki sevgilinin görüntüsünü resmediyorum. Ön kapılarının ardında dünyanın kalanı var ama onlar dış dünyanın kendilerini etkileyemeyeceği şekilde kendilerini kilitlemişler. Aralarında oluşan yumuşacık bir an içerisinde birbirlerine "söyle bana" diyorlar ve birbirlerini tanımadan önceki yaşamlarının öykülerini birbirlerinin kulaklarına fısıldıyorlar. Hem hiçbir şey konuşmuyorlar hem de her şeyden konuşuyorlar, onları ilgilendiren tek şey bir birlerinin sesini dinlemek.

Tüm şarkılarınız Fransızca söylenmiş, bu seçiminiz tıpkı dedeniz gibi sizin de bir dönem Fransa'da üniversiteye gitmiş olmanızdan mı kaynaklanıyor? Hatta seçtiğiniz "Hammerstein-Rodgers" parçasında bile özgün dili olan İngilizce yerine Fransızca'yı tercih etmişsiniz. Fransızca duyguların ifadesi İngilizce'ye göre nasıl değişiyor?

Dedem gibi ben de üniversitede Fransız dili okudum çünkü Fransız edebiyatı ve şiirini çok seviyorum. Bu yüzden de şarkı söylemeye başladığımda Fransızca söylemek benim için çok doğal oldu. Yıllardan beri Fransızca şarkılar söylüyorum, her zaman da sadece Fransızca söylediğim şarkılardan oluşan bir albüm yapmak istemiştim. Benim için İngilizce ve Fransızca şarkılar arasında duygusal açıdan bir fark var. Bana göre Fransız söz yazarları duyguları ifade ederken hayal gücünü daha çok kullanıyorlar. Amerikalı söz yazarları duyguları çok da doğrudan ifade ediyorlar.

Jardin d'hiver appears farklı bir düzenleme ile olsa da bu albümünüzde de yer alıyor. Repertuarınızı nasıl seçtiniz? Şarkıları seçerken özel bir sebep veya kriter kullandınız mı? Her parça hakkında bir şeyler söyleyebilir misiniz?

Her bir parçadan tek tek bahsetmek çok uzun vakit alabilir, ancak şunu söyleyebilirim, albümdeki parçaları seçmem oldukça vakit aldı. Hem her parçanın albümün bütününe duygu ve hava olarak uyması gerekiyordu, hem de benim her parçaya teker teker aşık olmam gerekiyordu. 'Jardin D'Hiver'i daha baştan beri söylemek istiyordum ama diğer parçalar kayıt dönemine yakın bir zamanda seçildi. 'Le Mal Vivre' gibi bazı parçalar zaten klasik olmuş şeyler ama bir de bu albüm için parça ararken keşfettiğim Emily Satt ve Claire Denamur gibi harika genç Fransız söz yazarları oldu. İlginç bir şey daha var, 'Les Vacances Au Bord De La Mer' gibi çok bilinen bazı parçalara daha önce benim müzik dağarcığımda var olmadıkları için tıpkı tamamen yepyeni şarkılara yaptığım açık bir bakışla ve saf bir açıdan yaklaşabildim.

Her albümünüzün sizin için yeni bir müzikal yolculuk olduğunu biliyoruz. Bu albümle yolculukta nereye varmış oldunuz? Nereye gidiyorsunuz ve zaman geçtikçe bir insan olarak kim oluyorsunuz?

Bu albüm benim şimdiye kadar gerçekleştirdiğim en romantik ve içten çalışma oldu, buradaki her parça çok değerli bir aşk şarkısı. Sanırım yaptığım her albüm ile birlikte gittikçe stilim daha derin oluyor. Bugünlerdeki favori şarkıcım João Gilberto. O aynı anda hem güçlü hem barış içinde olabilmeyi başarıyor. Ben de onunkine benzer meditasyon havasında bir duygu yaratmayı umuyorum.

Sinemayı seviyorsunuz, ilk konuşmamızda size sinemada hangi karakteri oynamak istediğinizi sormuştum, şimdi bu açıdan nereye vardınız, değişen herhangi bir şey var mı?

Şimdi o zaman kimi oynamak istediğimi hatırlamıyorum. Bu durumda düşüncemi değiştirip değiştirmediğimi siz söyleyeceksiniz. Bir müddet önce Alman yönetmen Wim Wender'in 'Wings of Desire' filmini izledim, orada Bruno Ganz'ın oynadığı karakter bir melekti, hem akıllı hem son derece yüce ve sakin bir melek. Dünyadaki tüm acıyı ve sevinci, sevgiyi ve nefreti görüyordu ama aynı zamanda bunların tümünde güzelliği de görüyordu. Ama ne zaman insanların duygularını kendisi de hissetmeye başladı ancak o zaman gerçekten güzelliği yaşamaya başladı. Bana göre bu bakış açısı insan olmak ve sanatçı olmak hakkında söylenebilecek en güçlü ifade oluyor.

Tüm şarkılarınız bir çeşit iyimserlik içeriyor, bu albümde de aynı duyguları hissediyoruz. Bir insan olarak dünyayı günümüzde nasıl görüyorsunuz? Ekonomik ve finansal kaos dünyada bir çok şeyi değiştirdi, değişen bir dünyaya nasıl adapte olabiliyorsunuz?

Albümde bu iyimserliği hissetmeniz beni çok memnun etti çünkü ben iyimser bir insanım ama aynı zamanda üzgün olduğum bir çok zaman da oluyor, iyimserliğim beni umutsuzluğa düşmekten koruyor. Geçtiğimiz birkaç yılda dünya çok değişti, ama insanlar değişmiyor. Tüm bu değişikliğe rağmen aynı umutlara ve korkulara sahipler, aşkı ve mutluluğu istemeye devam ediyorlar. Belki de bu kriz sevgi ve dostluk temel değerlerine yeniden yoğunlaşmamıza yardımcı olacak.

Siz ve eşiniz Jim hem birbirini seven hayat arkadaşlarısınız hem de iş arkadaşısınız. Günümüzde bunlardan bir tanesini bile sürdürmek bile güçken siz ikisini birden sürdürmeyi nasıl başarıyorsunuz? Kuralları önceden belirlediniz mi yoksa doğaçlama mı gidiyorsunuz?

En önemli şey birbirinizi dinleyebilmek ve destekleyebilmek. Tıpkı birlikte müzik yapmak gibi bir şey. Evet doğaçlama yapmalısınız çünkü yaşam önünüze her zaman hazır olmadığınız engeller ve güçlükler çıkaracaktır. Ama birbirinizi dinleyip desteklemeye devam ettikçe her şey yoluna girecektir.

Müzikte bundan sonraki yönünüz ne tarafa olacak, bir sonraki albüm projeniz ne olacak?

Size Joao Gilberto'dan bahsetmiştim, Brezilya müziğini çok seviyorum, şu sırada da Portekizce öğrenmeye başladım. Bir yandan da gitar çalmayı öğreniyorum. Portekizli bir şarkı sözü yazarı ile de çalışmaya başladık. Şimdiden bir şey söylemek için erken ama gelecek albümüm bu bahsettiğim şeylerden oluşacak.

Sohbetimiz burada bitti, ama belki merak edersiniz diye sizinle bir bilgiyi daha paylaşmak isterim. Stacey Kent'in oynamak istediği rol 'South Pasific' müzikalindeki kadın kahraman Nelly idi. Onda tüm dünya kadınlarının güzel ve güçlü yönlerini birleştiren bir şey buluyordu. Albüme gelince, bir kere dinleyin, elinizden bırakamayacaksınız, hele aşık olmuşsanız. Mevsimlerden bahar geldi, belki de bu albüm yüzünden aşık olursunuz, siz hele bir dinleyin eminim ki dinledikçe içinizde sizin özgün ilhamlarınız yeşerecektir.

Tunçel Gülsoy
tuncelgulsoy@gmail.com

Fotoğraf: Zuhal Focan

Sarp Maden'in ardından "ARDINDAN" üzerine

Sarp Maden'in yeni albümü "Ardından" geçen ay müzik dükkanlarının vitrinlerinde erken açmış bahar çiçekleri gibi yerlerini aldı, "çiçek dalda güzeldir ama müzik dinlenecek sistemde güzel" deyip bir tanesini alıp eve vardım, dinlediğim şeylerin ardından içimde uyanan soruların cevaplarını aramak üzere ortak oyun sahamız Cihangir'de bir kafede buluştuk, oturduk söyleştik. Önce elimdeki albüme bakarak Sarp'a sordum:

Dostum nereden geldin nereye gidiyorsun, bu sefer neyin peşindeydin?

Farklı bir şey yapmak istedim. Önceki çalışmaları bilenler dinledikleri zaman bu albümün farklı bir çalışma olduğunu söylüyorlar. Bu uzun zamandan beri yapmak istediğim bir şeydi, ben Türkiye'nin tınılarını seviyorum, albümde birlikte çaldığımız kemancı Adnan Karaduman ile birlikte yıllardan beri kayıtlar yapıyoruz. Çalışmalarımızı bir albümde değerlendirmek istedim ve bu albüm ortaya çıktı. Bu albümdeki müziğin yapısı önceki albümün "Bence"den farklı, ilgilendiğim bir çok farklı müzik tarzı var ve bunları sırası gelince belgelemeye çalışıyorum. Bu albümde yer alan müzik nispeten daha boşluklu ve melodik bir müzik, gerçi yerine göre yoğun sololar da içeriyor ama eski albümlerime göre farklı bir çalışma.

Benim çok sevdiğim ifadeyle her albüm müzik yolculuğunda müzisyenin uğradığı bir soluk alma noktasıdır. Bu benzetmeme Sarp da katıldı ve sırtındaki hayali denklerini indirirken geldiği noktayı nasıl algıladığını anlattı:

Gitar çalışımın her albümümde daha olgunlaştığını düşünüyorum, bu açıdan albümün de daha olgun olduğunu düşünüyorum. Şu an 41 yaşımdayım, eski albümlerimde sadece elektrik gitar çalıyordum, burada ise klasik ve akustik gitarlar da çaldım. Açıkçası farklı bir renk olması iyi oldu çünkü eski albümlerim tek sesli idiler. Eskiden hep aynı tını ile çalıyordum. Burada ise farklı tınılar kullandım, bu hep yapmak istediğim bir şeydi.

Albüm yakın bir geçmişte kaybettiğimiz değerli müzik insanı Tanju Duru'ya adanmış, kayıtları yapan da o olmuş.

Albümü bitirmemize çok az kalmıştı, ama yaz gelince herkes bir yerlere dağıldı, ne yazık ki Tanju o yaz dağda trekking yaparken talihsiz bir kaza ile uçuruma düşerek aramızdan ayrıldı, albümü birlikte tamamlayamadık. Uzun bir süre bu olayın ardından çalışamadık ve albüm de geç tamamlandı.

Albüme adını veren "Ardından" daha çok kemancı Adnan Karaduman'ı ortaya koyan bir parça. Melodiyi ve soloyu o çalıyor, bir gitarcının albümü için alışılmadık bir durum, gitar solosu olmadan albüm başlıyor. Gitar solosu yapıp müziği boğmak istemedim. Yoksa benim için en kolay şey gitar solosu yapmak.

Albümdeki tüm parçalar bana ait, ben bestelerimi bir insan veya bir olayla ilgili olarak yazmıyorum, parça bittikten sonra aklıma gelen ilk ismi ona koyuyorum. "Ardından" da böyle konuldu, bana göre güzel bir isim. Parça 20 yıllık bir beste,

Sarp'a bu albümde ayrıca değişik bas enstrümanlarında Eylem Pelit, davulda Turgut Alp Bekoğlu eşlik etmişler. İmer Demirer iki parçada trompet çalıyor, Şevval Sam ise "Tazecik" adlı parçada şarkı söylüyor.

Sarp albümdeki parçalar hakkında daha fazla konuşmak istemiyor, geçmiş röportajlarımdan onun bu konudaki tavrını bildiğim için parçalar hakkındaki yorumu dinleyicilerin kendisine bırakmak konusunda mutabık kalıyoruz.

Müzik bana göre seslerin ve tınıların ilişkisi, yapısı, onun yansıttığı bir duygu, bir enerji formu. Aslında müziğin tarifini de yapmayı sevmiyorum çünkü müzik zaten kendisi için konuşuyor.

Albümü ilk önce bir önceki albümümü yapan Süha Kurultay ile yapacaktım ama Süha yapımcılık işini bıraktı.

Albümde çaldığım klasik ve akustik gitarlar Tanju'nun, benim sadece elektrik gitarlarım var. Hayatımda ilk defa klasik ve akustik gitarlarla kayıt yaptım ve benim için çok ilginç bir deneyim oldu.

Albümdeki "Yokadı" adlı parçayı Tanju'yu kaybettikten sonra Emir Ersoy'un stüdyosunda kayıt ettik, o yüzden tını ve enerji olarak diğerlerinden biraz farklı olabilir.

Her albüm müzik yolculuğunda müzisyenin uğradığı bir soluk alma noktasıdır demiştik, Cihangir'de kahve içerken onun gözlerine baktım, hayali denklerine tekrar uzandığını hissettim, onları dikkatle sırtına aldı ve kapıya doğru giderken ona bana söylemek istediği bir şey olup olmadığını sordum, varmış, olduğunu o konuşunca duydum:

Şu sırada çok beğendiğim bir ekiple çalışıyorum, onlarla albüm yapacağım, saksofonda Engin Recepoğulları var, Matt Hall kontrbas, Derin Bayhan ya da Emre Kartari davul çalıyor olacak.

Bundan sonra daha akustik tarzda bir albüm kaydı yapmak istiyorum, seneye stüdyoya gireriz diye düşünüyorum.

Bir çok yapmak istediğim şey var senede bir veya iki albümden fazlasını yapma şansım yok. Farklı renkleri ve tarzları kaydetmek istiyorum.

Eylem ve Turgut benim 20 yıllık müzik arkadaşlarım, profesyonel olarak jazz çaldığım para kazandığım ilk grup onlarla olan grubumdur. Bundan sonra yeniden Volkan, Alp ve Genco ile de bir şeyler yapmak istiyorum. Yeni bir "Quartet Muartet" projesi olabilir.

Sarp yola çıktı, ben albümle baş başa kaldım, birden nereden yayınlandığını bilmediğimi fark ettim ve kapağına baktım. Albümü çıkartan şirketin her zaman özgün projeleri destekleyen Kalan Müzik olmasına hiç şaşırmadım. Sarp'ın albümün iç kapağında Tanju'ya "yokluğuna alışmak çok zor, huzur içinde yat sevgili dostum" demesini zaten okumuştum. Hasan Saltık'a gönderilmiş bir cümlede "yıllar sonra tekrar beraber çalışmak çok güzel" yazıyordu.

Müzisyenler yolcu ise biz yazarlar ve radyo programcıları onları ağırlayan, soluk aldıran hancılarız diyebiliriz. Sarp Maden şimdi tekrar yola çıktı, birikmiş bestelerini yeniden gözden geçiriyor, gelecek sene onu burada bekliyor olacağım, o gelecek, mutlaka gelecek biliyorum.

Hoşça kal müzik yolunun yolcusu.

Başak Yavuz
basakyavuz@gmail.com

New York'ta 3 Genç Bill Evans okursa?

Ece Göksu ve Can Çankaya ile bir gün otururken, Bill Evans hakkında konuşmaya başladık, sonra düşündük ki bunu neden yazmıyoruz? Ece'nin mezuniyet resitalinin konusu, Can'ın yüksek lisans tezi konusu ve benim bir dönem boyunca her hafta dersine girip çalışıp tartıştığım konu, ortak konumuzdu Bill Evans ve o sadece bizim değil, jazz müziğini icra eden veya ciddi ciddi dinleyen herkesin hayatında büyük bir yer kaplar. Biz de ne yaptık, şehr-i New York'da üç Türk buluştuk, Bill Evans hakkında konuştuk.

B.Y: Bill Evans'la ilgili neler yaptınız?

C.C: Master tezimi Bill Evans hakkında yazdım. Etkilendiğim ve güçlü armoni bilgisine sahip olduğunu düşündüğüm efsane piyanistlerden biri ile ilgili yazmak istiyordum, o da Bill Evans'tı. Evans bir parçayı dinleyenlere sunmadan önce üzerinde çok vakit harcar, çok düşünürmüş, ulaştığı sonuçlar çok zengin ögeler içeriyor. Ayrıca seveceğim bir konu olması gerekiyordu yazacağım tezin, ne de olsa üzerinde uzun bir vakit harcayacaktım.

E.G: Bir de özgün olması gerekiyordu.

B.Y: Bill Evans'la ilgili kaç tane tez yazılmıştır kimbilir? (Ece'ye) Senin tez konun ne?

E.G: Billie Holiday'in pek bilinmeyen kompozitor yanıyla ilgili. Holiday'in kendi kompozisyonlarını inceledim.

B.Y: Aaaa Bill Evans değil, o yüzden ilgilenmiyoruz.

E.G: Ama Billie bu da, Bill-ie, araya sokabiliriz.

B.Y: Tezin neyle ilgili? (Can'a)

C.C: Evans'ın seçtiğim bazı ballad'ların melodilerini nasıl yorumladığıyla ilgili.

B.Y: Tam başlığı ne?

C.C: "An analysis of Bill Evans' approach to playing the melody of selected jazz ballads".

B.Y: Hangi ballad'lar?

C.C: "Here's that rainy day", "A time for love", "Never let me go" ve "On a clear day." Ben sololarıyla ilgili bir çalışma yapmadım, çünkü araştırdığımda soloları hakkında birçok akademik yazının halihazırda bulunduğunu ve bu konu hakkında yazmanın çok da özgün olmayacağını düşündüm. Benim amacım, Evans bir ballad'ı nasıl çalıyor onu akademik dilde, derinlemesine incelemekti. İnceledikçe onun eğitmen tarafını da gördüm, çok enteresan, Evans hocalık da yapmış.

B.Y: Evet ama hocalıkla ilgili ciddi endişeleri de varmış hatta çok uzun bir süre yapmamış eğitmenlik.

E.G: Bir ara Mannes College of Music'de, kompozisyon bölümünde hocalık yapmış.

C.C: Ayrıca kendi kendini eğitiyor Evans, onunla ilgili bir belgesel de var, kardeşi Harry Evans röportajı yapıyor.

E.G: Kardeşinden çok örnek almış.

B.Y: Kardeşinin erken ölümüyle yıkılmış zaten. Bildiğim kadarıyla, jazz müzik eğitmenliğiyle ilgili çok ciddi sorgulamalarda bulunuyor, hatta "youtube"da da onunla ilgili birşeyler var, jazz'la ilgili ne öğretilebilir, ne öğretilemez, bu konudaki düşüncelerini aktarıyor.

C.C: Evans'ın eğitmen tarafı derken çalmayı nasıl öğrettiğini demek istemedim aslında. O kendi kendine bazı şeyleri deneyerek ve keşfederek öğrendiği için, olaylara nasıl baktığı ve olayların nasıl olması gerektiği ile ilgili fikirlerini söylemekten hiç çekinmiyor. Çünkü her efsane piyanist gibi Evans da çalarken kendi özgün araçlarını kullanıyor. Benim tezim de zaten bu araçlarla ilgili, tez konusu spesifik olmalı, araştırırken Evans'ın bu araçlar hakkındaki fikirlerini de öğreniyorsun.

B.Y: Nereden öğreniyorsun?

C.C: Kendisi söylüyor, röportajlarında. Müzikal araçların öğrencilere kendi duydukları özgün müzikleri ortaya çıkarmaları için verilmesi gerektiğini ve bunların değişmeyen kurallar olarak algılanmaması gerektiğini vurguluyor ki bence bu yaklaşım çok önemli özellikle jazz müziği eğitiminde. Evans çok düşünen bir adammış. Evinde çok fazla notlar buluyorlar, öyle yazmış atmış kenara, gazete kağıtlarına bile notlar yazmış çalışmalarıyla ilgili, bizim en detaycı halimizin belki yüz katı. Onun dehası bu, o zamanın alışılagelmiş kalıplarında çalmaması ve bunu derin gelenek bilgisi ile yapabilmesi. Zaten bunun sayesinde modern jazz piyanonun ilk ve en önemli isimleri arasında. Evans'ın parçalarının formu, jazz dili.

B.Y: Enteresan bir hikaye biliyorum ilk albümle ilgili, Bill Evans'ın menajeri, prodüktörü Orrin Keepnews'i arıyor, Bill Evans'ın kaydını telefondan dinletiyor ve Evans'ı ilk albümünü yapması için ikna etmeye çalışıyorlar çünkü Evans hazır olmadığını düşünüyor. Böyle birşey olabilir mi? Bill Evans'tan bahsediyoruz.

C.C: Düşünsene, ilk defa bir solo albüm yapıyorsun, ismi "New Jazz Conceptions"?

E.G: Miles Davis'in de ilk albümünün adı da mesela, "Birth of the Cool".

C.C: Davis çok acayip, zaten kendisine de soruyorlar bununla ilgili, 5 farklı dönemi ben ortaya çıkardım diyor. Evans'ın "Kind of Blue"daki müzikal etkisi çok baskın. Evans'ın "So What"daki introsu başka bir gezegenden. "So What" bence çok yanlış çalınan bir parça ki bu da çok büyük cahillik. Re minor dorian'da çalınan kalıbı alıp aynısını mi bemolde çalıyorlar. Jazz müziğinde "takılma" diye birşey yok, solo çalmada özellikle bilinçsiz birşey yapma durumu yok.

E.G: Aslında herşey bilinçli yani.

C.C: Klasik müzikte asıl olan olgu nedir? Müzikal form. Bir sanat formu. Mesela Schoenberg'in 12 ton sistemi notalara özgürlük veriyor, her nota eşittir diyor tonaliteden kurtulmak için, notalara demokrasi getiriyor, uygulanan, düşünülmüş bir teknik var. Bununla birlikte ortaya çıkan şey ne? Form. Bill Evans'da da bu var işte. Öyle bir solo çalıyor ki, o soloyu dinlediğin zaman "ta-

kılma" duymuyorsun, bir kompozisyon duyuyorsun, doğaçlamanın, emek harcanmış, düşünülmüş bir halini duyuyorsun.

B.Y: Peki tam olarak ne yaptı da Evans bir çıtayı hakikaten yükseltti?

C.C: Bebop tohumları atılmış yeni bir dil oluşturdu.

E.G: Trio konseptini değiştirdi.

C.C: Interplay'i başlattı, bascının davulcunun jazz müziğindeki yerini değiştirdi.

E.G: Sadece yürüyen bir bascı konseptini ortadan kaldırdı.

C.C: En popülerleri Debussy ve Ravel tarzı olan bir çok farklı çeşit yeni seslendirmeler (voicing) getirdi jazz'a. Parçalarının isimleri mesela; "Re: Person I Knew", prodüktörünün isminin harflerinden oluşuyor (Orrin Keepnews).

B.Y: Peki Evans'ın mehşur motifi?

E.G: Kendi parçası.

B.Y: "Peace Piece"de var, fakat Evans bu figüre takıntılı. "Some Other Time", "Flamenco Sketches" nedir bu bir çeşit imza mıdır? Senin var mı mesela öyle birşeyin?

C.C: Herkesin var, ama Evans'ın ki çok karakteristik.

B.Y: Çok yerde kullanıyor.

C.C: Emin ol ki bunu düşünmüştür, bir mesaj veriyordur, kendi çalışmalarının bile kayıtları var. Tez yazma aşamasında çok derinlemesine inceleme yapmak gerekiyor, 10 tane kitap okuman yetmiyor, onların referans gösterdiği kitapların da incelemesini yapmanı istiyorlar, tamam diyorsun, bu sefer seni bir kütüphaneye götürüyorlar, Evans'ın el yazılarını yakından görme fırsatı bulabiliyorsun. Evans'ın röportaj yapılmadan önce doldurduğu formu gördüm. Formda şöyle soruyordu: -Ne çalıyorsun? Cevap: keman, flüt, piyano. En çok etkilendiği müzisyenler?

B.Y: Bud Powell, Nat "King" Cole.

C.C: Bud Powell olduğu bilinir de Nat "King" Cole'dan etkilendiği pek bilinmez. Çünkü Powell özellikle kariyerinin ilk yıllarında Evans'ı çok etkilemiştir. Bence Scott La Faro'ya da değinmemiz gerekiyor.

B.Y: Öldüğü zamandan mı?

C.C: Village Vanguard'da ki performanstan dönerken La Faro, arabayla New Jersey'de kaza yapıyor, Scott La Faro o zaman 25 ya da 26 yaşında. Evans, hayatımın bascısını buldum diyor.

B.Y: Buldum diyor ve "Scotty" La Faro ölüyor.

C.C: Ve ondan sonra Evans'ın yaşadıkları... zaten fazla konuşmaz hakkında...

Kim kimdir?

Can Çankaya

Piyanist Can Çankaya İstanbul'da doğdu. Müzik eğitimine, 7 yaşında girdiği İstanbul Opera ve Balesi Çocuk Korosunda başladı. 11 yaşında İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'na girdi. 10 senelik konservatuvar eğitimi sırasında profesyonel olarak Türkiye'nin önemli jazz müzisyenleri ile çalmaya başladı. Şimdiye kadar Emin Fındıkoğlu Detant, Ali Perrett Acid Trippin', Ricky Ford Istanbul Jazz Collective, TRT Jazz Orkestrası, Keisa Brown, Lezlie Harrison, Grammy ödüllü Hazel Payne, Karen Jones, İmer Demirer, Elvan Aracı, FunkBones, Cem Aksel, Sibel Köse gibi çok değerli müzisyen ve topluluklarla Uluslararası İstanbul Jazz Festivali (FunkBones 2000), Rock'n Coke (Kangroove 2005), Doğaçlama Festivali (Solo Piyano 2007), Galata Festivali (Can Çankaya Beşlisi 2000), Electronica Müzik Festivali (Kangroove 2004), H2000 Müzik Festivali (Kangroove 2000), Akbank Jazz Festivali (Ricky Ford's Istanbul Jazz Collective Big Band, Avrasya Film Festivali Antalya (Kangroove 2009), Central Park Summer Stage NYC (2009), National Arts Club NYC (2009), Joe's Pub NYC (2009), Shea Center of Performing Arts WPUNJ (2009) Tribute to James Williams Concert) gibi festivaller ve konser organizasyonlarında çaldı.
1998 yılında Fransız Kültür Bakanlığının sponsorluğunda yürütülen Türk-Fransız ortak müzik projesine seçildi, kurulan grupla Paris, İstanbul ve Strasbourg'ta konserler verdi, bir albüm kaydedildi. 1999 yılından itibaren üyesi olduğu R&B, HipHop grubu Kangroove çok büyük dinleyici kitlelerine ulaşmasını ve popülarite kazanmasını sağladı. Şimdiye kadar; Soul Heaven Presents Digital Heaven (2006), For the Love of House Vol. 2, Defected in the House International Edition Vol. 2, Mor Ve Ötesi Bırak Zaman Aksın (1999) gibi albümlerde çaldı ve TRT Jazz Orkestrasıyla kayıtlar yaptı.
2009 yılında yılında, full scholarship/assistantshiple ödüllendirildiği William Paterson University Jazz Piano bölümünden mezun oldu. Burada Mulgrew Miller, Harold Mabern ve James Weidman ile piyano, ensemble, Rich DeRosa, David Demsey ile müzik analizi çalışma fırsatı bulan Çankaya bu sıralar ilk albüm projesiyle ilgili yoğun bir çalışma içinde.

Ece Göksu

Ece Göksu müzisyen bir ailenin çocuğu olarak Ankara'da dünyaya geldi. 5 yaşından itibaren piyano dersleri almaya ve Ankara Devlet Opera ve Balesi çocuk korosunda söylemeye başladı. 11 yaşında H. Ü. Devlet Konservatuvarı piyano bölümüne girdi. Burada Doç. Banu Perk ve Oya Ünler ile piyano çalıştı. Dünyaca ünlü piyanistler Hüseyin Sermet ve Ayşegül Sarıca'nın masterclass'larına katıldı. Üniversite yıllarında jazz müziğine karşı olan ilgisi sayesinde ilk grubunu biçimlendirdi ve Ankara'da çeşitli mekanlarda söylemeye başladı. 2000 yılında ailesinin İstanbul'a taşınmasıyla Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarına yatay geçiş yaptı ve buradan Prof. Seher Tanrıyar'ın öğrencisi olarak mezun oldu.

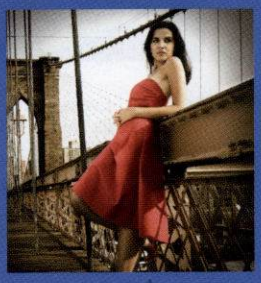

İstanbul'a taşınır taşınmaz şehrin en önemli jazz kulüperinden biri olan Çırağan Sarayı'nda ki Q Jazz Bar'da söylemeye başladı. Nardis, Istanbul Jazz Center gibi şehrin diğer tüm kulüplerinde ve ayrıca Istanbul Uluslararası Jazz Festivali, Afyon Uluslararası Jazz Festivali gibi festivallerde yer aldı. Şarkıcı Keisa Brown'la Budapeşte'de, Trompetçi Lloyd Chisolm'le Dubai'de konserler verdi. Birçok TV ve radyo jingle'ları seslendirdi (Mavi Jeans ve Domino's Pizza bunlar arasında en meşhur olanları).
2007 yılında Fulbright bursunu kazandı ve William Paterson Üniversitesi'nden de burs alarak NJ'de jazz vocal mastırı yapmak üzere AB-D'ye geldi. Master tezini Billie Holiday'in kompozisyonları üzerine yazdı ve bu tez kitap olarak UMI-Proquest tarafından basıldı. ABD'ye geldiğinden beri eğitim hayatının yanısıra önemli venülerde konserler vermeye devam eden Göksu, Türkiye'nin tek jazz vokal mastırlı jazz şarkıcısı. Önümüzdeki günlerde (Mart, 31- 2010) NY'un en önemli yerlerinden biri olan Metropolitan Room'da gerçekleştireceği konser için bir yandan çalışmalarını sürdüren Göksu, ayrıca Nisan'da Türkiye'de içinde bulunacağı bir projenin albüm kayıtları ve CRR konser salonunda ki konseri için çalışıyor.

Başak Yavuz

Ankara doğumlu Başak Yavuz, müziğe ilkokul yıllarında piyano dersleri alarak başladı. Okul yılları boyunca değişik gruplarda yer aldı. Mimarlikta yüksek lisansını tamamladıktan sonra 2007 senesinde jazz vokalle ilgilenmeye başladı. 2008'de Nardis Genç Jazz Vokal yarışmasını kazandı. 2009 itibariyle New York'da New School of Jazz and Contemporary Music'de öğrenim görmektedir.

E.G: Scott La Faro ve Paul Motian'dan (ilk triosundan) sonra, yine müthiş müzisyenlerle triolarini kurmuş olmasına rağmen hiç biri ilk ve son triosu kadar özel olmamış onun için.

B.Y: Teknik birşeyler?

C.C: Bill Evans'ın özellikle sololarında kullandığı ritmik yer değiştirmeler çok önemlidir.

B.Y: Forma bakarsak AABA'yi birbirinden ayrı bölümler olarak düşünmüyor.

C.C: Mesela "Never Let Me Go"nun solo yorumunda devamlı başka tonlardan sadece parçayı çalıyor, solo yok.

E.G: Bazı yorumlarında parçaları yeni formlara sokuyor, şarkının orijinal formu AABA'dir, mutlaka öyle çalınmalıdır diye düşünmüyor.

C.C: Evans jazz müziğine kompozisyonal bakıyor, parçayı çaldım, sonra solo, sonra tekrar parçayı çaldım, bitti diye birşey yok.

B.Y: Yani bir bütün olarak bakıyor.

C.C: Evet, zaten en zoru da bu, klasik müzikten örnek vermemin sebebi de budur. 40 dakika müzik yazacaksın, ya da Wagner'sin 5 saat opera yazacaksın, nota olarak bakamazsın, form olarak bakmak lazım.

B.Y: Peki Ece sen Bill Evans'ın müziğiyle nasıl tanıştın?

E.G: Çok özel bir müzisyen benim için, klasik piyanist olduğum için belki. Piyanistlik olarak hayranım. Tuşesine, dokunuşuna, enstrümanla bağlantısına, melodilerine hayranım ve ayrıca şarkıcılara çok hitap eden bir besteci olduğunu düşünüyorum, çok güzel melodiler yazıyor çünkü. Onu en iyi anlayabilmenin yolu bence besteleri. Biraz bunalımı var, melankolisi var, çok derinliği var, özgürlüğü inanılmaz, çok renkli ve bunların hepsi karakterinin parçası. Onun için çok eskiden beri çok etkilenmişimdir onun çalışından.

B.Y: Monica Zetterlund hakkında ne düşünüyorsun?

E.G: Evans'a çok hayran olduğunu biliyorum, bir de Louis Armstrong'dan, Steve Kuhn'a, Quincy Jones'a kadar birçok önemli müzisyenle çalışma, fırsatı yakalamış, İsveçli, iyi bir şarkıcı ve söz yazarı olduğunu.

B.Y: Birlikte bir videolarını izlemiştim, Bill Evans eşliğiyle "Once upon a Summertime" söylüyor, şarkı bitince önce Evans'ı, sonra seyirciyi selamlıyor.

E.G: Ama düşünsene Bill Evans'la söylemek ne demektir.

B.Y: Evans birçok para kazanma işi de yapmış. Marian McPartland'la bir röportajı var, smokinim hala dolapta durur, kuru temizlemeden yeni gelmiş ve ütülenmiş şekilde, çünkü her an bir piyasa "gig"i olabilir diye, sonuçta kiramı ödemem gerekiyor, diyor.

E.G: Bir gün "Tuxedo Junction" çalarken değişik akorlar keşfetmiş, bu da dinleyicilerden birinin dikkatini çekmiş.

C.C: Askerlik de çok önemli bir dönem onun hayatında, 2 veya 3 sene sürmüş, çok bunalıma girmiş, hayat o zamanlar daha da zor tabii.

B.Y: Evet, 20 yaşında biri için 3 sene çok uzun bir zaman.

C.C: Zaten 3 senenin toparlanması 6 sene sürüyor, askerlik öyle birşey.

B.Y: William Paterson Üniversitesi'nde mezun olurken bir resital mi veriyorsun?

E.G: Evet.

B.Y: Peki bunun tanıtımını sen mi yapıyorsun?

E.G: Herşeyini kendin yapıyorsun afişinden, reklamına, davetiyesine kadar.

B.Y: Peki nasıl oluyor, sana diyorlar ki bir konser yapacaksın, senin de bir konsept mi belirlemen gerekiyor?

E.G: Evet, mutlaka bir konsept olmalı. Sonuçta master öğrencisisin, üstüste 10 tane en sevdiğin jazz standardını çalamazsın, daha doğrusu çalsan bile, bişeyler katman gerekir, kendi aranjmanların gibi, sonuçta özgün olması önemli.

B.Y: Sen de Bill Evans şarkılarını belirledin konsept olarak?

E.G: Evet, ben her zaman Bill Evans'ı seven biri olarak dedim ki "a Tribute to Bill Evans" konseri yapayım. Ama bu bütün şarkılar Evans besteleri olacak anlamına gelmiyor tabii. Mesela benim resitalimde 10 şarkı vardı, 5'i orijinal Bill

Evans kompozisyonuydu, 5 tanesi Bill Evans'ın da çaldığı standardlardandı.

B.Y: Trio mu?

E.G: Evet, piyano trio, bazı parçalarda tenor saksofon da vardı.

B.Y: Aranjmanların hepsini sen mi yaptın?

E.G: Evet.

B.Y: Nasıl geçti o gece?

E.G: Çok zevkliydi, zaten şarkı söylemek, biliyorsun, müthiş bir ifade etme yolu, o yüzden melodiler benim için çok önemli. Melodi bence müzikte ki en önemli faktor. Evans'ın melodilerinin de mükemmelligi, onları daha da bir söylenilebilir kılıyor.

B.Y: Bir piyanist tarafın var, bir de vokalist. Vokalist olarak Bill Evans şarkıları söylemenin ötesinde bu şarkıları söylerken kendinden neler kattın, mesela "Some Other Time"i söylerken onun introsunu mu kullandın?

E.G: Evet. Klasik bir konserdi aslında, parçaların orijinalitesini bozmamaya çalıştım. Ama iki parçada, "Quiet Now" ve "In April"da formları değiştirdim ve yeniden armonize ettim.

B.Y: Peki bütün şarkılarda şarkı sözü kullandın mı?

E.G: Evet, aslında her zaman öyle olması gerektiğini düşünmüyorum ama şarkı söylemeyi özel kılan elementlerden birinin de "sözler" olduğunu düşünüyorum.

B.Y: Peki Ece, piyanoda jazz çalıyor musun, çünkü sen aynı zamanda piyanistsin de?

E.G: Evet çalıyorum.

B.Y: Sen bu kadar sene piyano çalış sonra şarkıcı ol.

E.G: Ama bana 5 yaşında soruyorlarmış ne olacaksın büyüyünce diye, "Carmen" olacağım diyormuşum, babam da opera sanatçısı, genlerde var ne yapayım.

B.Y: Peki hiç opera okudun mu?

E.G: Konservatuvarda 1 sene opera bölümünde okudum, babamla senelerce çalıştım, hala arada sırada görüşebildikçe çalışıyoruz. Ama bu arada şunu biliyorum ki, çalıp söylemek çok başka birşey, bence en güzel o zaman söylüyorsun.

B.Y: Bana pek öyle gibi gelmiyor, çünkü o zaman çok kendi içinde oluyor, gerçekten ilişki kurabildiğin bir piyanistle duo çalabiliyorsan, o zaman daha güçlü bir müzik ortaya çıkıyor. Çünkü iki kişisin, o senden alıyor, sen ondan alıyorsun.

E.G: Bence hiçbir piyanist, senin müzisyenliğine-müzikalitene-duyumuna ne kadar yakın olursa olsun, kendi kendine çalıp söylediğin kadar yakın olamaz.

C.C: "King" Cole mesela o yüzden çok büyük bir piyanisttir. Niye? Çünkü kendine eşlik etmek, bir çok şeyi sadeleştirmeni gerektirir ve bu seni bir adım ileri götürür. Stevie Wonder, Nat "King" Cole, Ray Charles...

B.Y: Bill Evans maceranız nasıl bir iz bıraktı?

C.C: Jazz piyano çalan herkesin Bill Evans'la bir zaman geçirmesi gerekiyor, çünkü onun jazz piyanoya getirdiği yenilikler çok önemli, jazz eğitiminde önemli yeri var. Piyanoya getirdiği yenilikler hakkında bir tez yazarak, Evans'ın da çok açık yürekli ve paylaşımcı bir insan olmasından dolayı, çok şey öğrendim. Yaklaşımından, jazz müziğine olan bakış açısından, detaycılığından ve müzikal hassasiyetinden. Evans'ın çok iyi anlaşılması ve dinlenmesi gerekir. Çok ciddi bir adam, şakası yok. Hayatım boyu onu okumak, dinlemek istiyorum. Bir yazar onun için jazz'ın Chopin'i demiş. Nasıl klasik piyano Chopin'siz düşünülemezse, jazz piyano da Evans'sız düşünülemez.

E.G: Başta Evans'ın bile albümlerinde çalmadığı birçok parçasını öğrenme ve sunma şansım oldu, "In April" bunlardan biri mesela. Repertuarımdan hiçbir zaman çıkarmak istemeyeceğim şarkılar öğrendim, "Very Early" gibi. Zaten bu proje benim için bitmiş birşey değil, mesela Metropolitan Room'da vereceğim konserde de bir çok Bill Evans şarkısı söyleyeceğim.

B.G: Yakın zamandaki projelerinizden bahsedelim.

C.C: Bir piyano trio'm var okuldayken Arthur Vint ve Sam Trapchak'le kurduğumuz. İki senedir birlikte çeşitli kulüplerde çalıyoruz. Genellikle benim bestelerimi çalıyoruz. Şu anda ilk albüm üzerinde çalışıyoruz, kayıtlar için sponsor arıyoruz.

B.Y: Ece senin Metropolitan Room'da bir konserin olacak, gazetelerde de okuduk son zamanlarda.

E.G: Evet, 31 Mart'ta. Metropolitan Room, günde 3 set farklı şarkıcılara yer veren, çok önemli bir jazz kulüp. Çok önemli şarkıcılar çıkıyor, Sheila Jordan, Peter Eldridge, Gretchen Parlato, Nancy Marano, Annie Ross gibi, çok saygın bir mekan.

Saate bakınca 7 saattir konuştuğumuzu farkettim. En son şunları söylüyordum: "Live in Buenos Aires' albümündeki 'Nardis' introsunu dinledikten sonra müzikte tam da yeni bir kapıyı daha açmakta olduğunu hissettim. Çok kısa bir süre sonra ölmesine de çok öfkelendim çünkü, bence aslında daha yeni başlıyordu".

Bahar Yapıcılar
byapicilar@gmail.com

Bir Kitap: Değirmenlere Karşı ve kayıp giden bir yıldız;

Nüket Aruca

Şubat ayında bir arkadaşımın tavsiyesiyle okumaya başladığım Değirmenlere Karşı isimli romanı daha ilk sayfalarda elimden bırakamayacağımı anladım. İstanbul'un önde gelen jazz kulüplerinden biri ve sahnede gözlerini kapayarak "Sophisticated Lady" ve "I've Got it Bad"i söyleyen ve dinleyenleri büyüleyen bir jazz şarkıcısı...

Acaba jazz'a olan tutkum mu benim kitaba olan ilgimi arttırmıştı yoksa yazarın Türk edebiyatında pek rastlanmadık akıcılıkta bir kurguyla öyküsünü okuyucularıyla paylaşıyor olması mı? Sanırım her iki sebep de geçerliydi.

Her şey, bir solukta bitirdiğim romanı kitaplığa kaldırmak üzere ayağa kalkıp, bu kitabı bana öneren arkadaşımın numarasını çevirdiğim an başladı. Teşekkür etmek için açtığım telefon hoş bir sohbete dönüştü. Arkadaşımın romanın yazarı olan Ercan Akbay'ı tanıması ve bu tanışıklık vesilesiyle kitapta bahsi geçen birçok kişinin ve jazz kulübünün gerçek olduğunu söylemesi, telefonda sessiz kalmama neden oldu.

"Romanda geçen birçok karakterin ve mekânın aslında gerçek hayatta var olmasından ve bunları bağlayan örgülerin ise kurgulanarak kaleme alınmasından bahsediyorum" dedi.

Peki ya ana karakterlerden biri olan ünlü jazz şarkıcısı gerçek miymiş? Diye heyecanla sordum.

"Evet. Yıllar önce vefat etmiş, dönemin değerli jazz sanatçılarından biri olan Nüket Aruca'dan esinlenilerek kurgulanman bir karaktermiş".

Bir nezaket telefonunun bu noktalara gelmesi gerçekten şaşırtıcıydı. Daha da ilginç olan ise, insanlarda bu kadar derin izler bırakmış bir sanatçı hakkında internette hemen hemen hiçbir bilgiye ulaşamamış olmamdı. Umutsuz arayışlarım yerini 'dâhiyane' bir fikre bıraktı ve arkadaşımı arayarak ilk söyleşiyi hem Nüket Aruca'yı tanıyan hem de kendisinden esinlenerek kitabına konuk eden Ercan Akbay ile yapmak istediğimi söyledim.

İşte "Kayıp Giden Yıldız: Nüket Aruca" bu şekilde başlayan ve anılarını benimle içtenlikle paylaşan değerli sanatçılardan görüş alarak derlenen böyle bir haber çalışması oldu. Umarım sizler de okurken bu yazıdan benim kadar keyif alırsınız.

İlk Buluşma - Ercan Akbay

Ercan Akbay'la ilk görüşmem telefonda gerçekleşti. Aslına bakarsanız ilkin Nüket Aruca hakkında konuşmak istemedi. Bunun nedenini ise kendisiyle karşılıklı bir araya geldiğimizde anlattı.

Öncelikle romanınızla ilgili sizi tebrik etmek istiyorum. Elimden bırakamayarak iki günde bitirdiğim inanılmaz sürükleyici bir roman.

Teşekkür ederim, beğendiğinize çok memnun oldum.

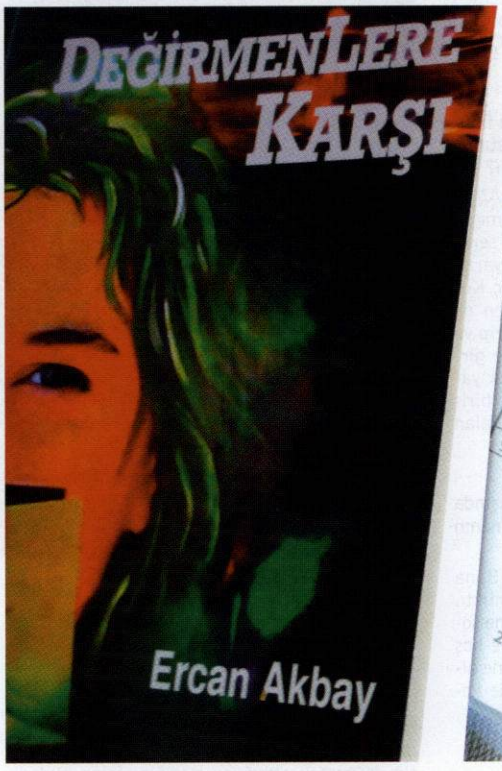

Kesinlikle çok beğendim. Arkadaşım vesilesiyle öğrendiğim bir başka önemli detay ise bugün sizinle karşılıklı gelmek istememe neden oldu. Öğrendiğim kadarıyla romanınızda geçen ve ana karakterlerden biri olan Serra Akgüç, 80'li yılların önde gelen jazz vokalisti Nüket Aruca'dan esinlenilerek kurgulanmış. Kendisini tanıyor muydunuz?

Nüket'in kısacık hayatını yeterince iyi bildiğimi söyleyemeyeceğim. Evet, kitaptaki Serra karakterini ondan esinlendim, ancak bu kitap bir anı-roman değildir ve örgüsü de yalnızca onun yaşam öyküsü üzerine kurulmamıştır.

Kitabın gerçek hayatla kesiştiği noktalarını öğrenebilir miyim?

Evet, romanın başkahramanı Serra Akgüç ile Nüket Aruca arasında, epeyce benzerlik var. Fiziksel görünümü, şarkı söyleyişi, karakteri, mesleği, ö dönemde bir nişanlısının olması, İngilizce bilmeden jazz standartlarını söylüyor olması gibi...

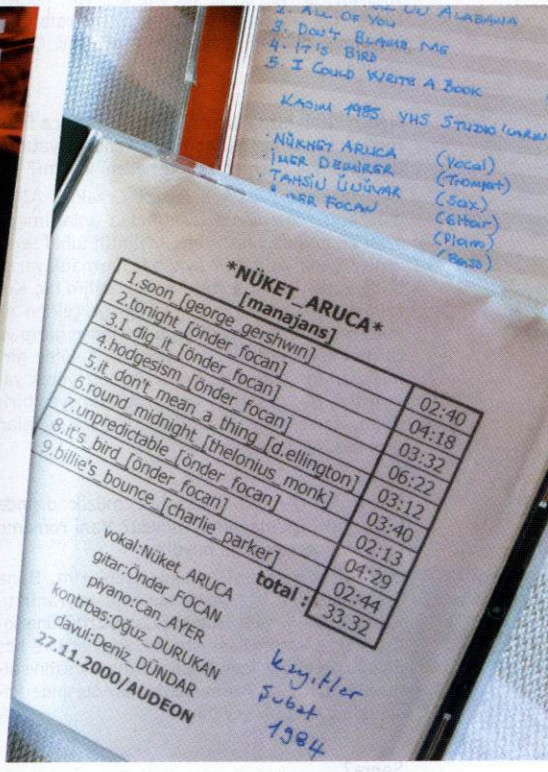

Nüket Aruca kadar, o dönemde jazz sanatçıları arasında meşhur olan Jazzino'yu da merak ediyorum.

Aynen kitapta anlattığım gibiydi. **Jazzino**, Türkiye'deki hemen bütün jazz müzisyenlerinin ve jazz severlerin ilk günden başlayarak çok sevdikleri, sürekli geldikleri ve gerçekten olağanüstü güzellikte müzik gecelerinin yaşandığı bir kulüptü. Bu kulübün kurucularından biri olarak ben de, genç bir iş adamı ve sanatçı olarak, hayatımın oldukça değişik ve renkli bir evresini burada geçirdim. Orada öyle geceler yaşadım ki, bunları kelimelerle ifade etmek mümkün değil. Jazzino'nun en kalabalık gecelerinden birinde, sahnede **İstanbul Caz Dörtlüsü** var, konuk olarak da yerli yabancı bütün jazz'cılar orada... Gece yarısı elektrikler kesildi, her yere mumlar koyduk. Koskocaman bir salondu zaten, herhalde yüze yakın mum yakmışızdır. Orkestra tamamen akustik devam etmiş, üzerine bir de yerli-yabancı konuk sanatçılar sahneye çıkmış ve tam iki saat boyunca müthiş bir sarhoşlukla mest olup kendimizi yerlere atarcasına çalıp

Nüket Aruca ve Bora Akün evlendiler

söylemiştik. Onca hengâmenin ortasında, Nüket'in de sahneye çıkışını hatırlıyorum; Jazzino yıkılıyor, içeride en az iki yüz kişi var, hemen herkes bir şeyler çalmakta ve o, mikrofonsuz, inanılmaz güçteki sesiyle şarkı söylüyor. Çığlık çığlığa...

Neden kitabınızda Jazzino ve Nüket Aruca figürünü kullandınız? Kitabınızda kendi hayatınızı da anlatmak istemenizin bir nedeni var mı?

Değirmenlere Karşı'nın öncesi Erkekler Ağlamaz adlı romanımda tarafımdan anlatılmıştı. Yeni kitapta da yine birbiriyle ilintili tuhaf serüvenleri kendi öz yaşam öykümle harmanlayarak ifade etme yolunu seçtim. Benim stilim bu; Kuraldışı Öyküler'in yazarı olarak, gerçekten de maceralarla dolu hayatımı, birbirinden garip ve çarpıcı kurgularla ve hayatıma bir şekilde girmiş olan insanların hikâyeleriyle süsleyerek yazıyorum. Başka türlü yazmayı da bilmeyen birisiyim, açıkçası, yani kitabım çok satsın falan diye düşündüğümden değil...

Ya Nüket Aruca? Kendisiyle müzik dışında başka bir ilişkiniz olmuş muydu? Yani romanın bu kısmı gerçek değil miydi?

Ona ilk görüşte âşık oldum diyebilirim. Buna aşk demeyelim isterseniz; bir çeşit hayranlıktı. Kitapta olduğu gibi **İstanbul Caz Dörtlüsüne** solist olarak katılmasını istedim. Reddetti ve boş olduğu gecelerde konuk sanatçı olarak sahne almayı tercih etti. Aramızda bunun ötesinde kesinlikle başka bir şey olmadı.

Sonra?

Jazzino döneminden sonra onu bir daha görmedim. Yıllar sonra, bir vesileyle, eski kocası **Bora Akün** kurmuş olduğum ses stüdyosuna geldi. Bana iki ayrı stüdyoda kaydedilmiş olan ana bantları getirdi ve bunları bir CD'ye aktarıp aktaramayacağımı sordu. Bu işlemleri yaparken, Bora ile yaptığımız sohbet esnasında Nüket'in seneler önce, 1987 sonunda bir trafik kazasında ölmüş olduğunu öğrendim.

Bunu duyunca neler hissettiniz?

Nüket, onu yıllar boyunca tekrar hiç görmemiş olsam da kalbimde muazzam yer etmiş biriydi. Bu yüzden allak bullak oldum. Bantları dinlerken gözyaşlarımı tutamadım. CD'lere kaydettiğim şarkılarını hâlâ hüzünle dinliyorum. 2000 yılında aktarmışız, on yıl olmuş... Her dinleyişimde, benim gözümde dünyanın en etkileyici şarkıcısının Nüket olduğunu düşünürüm ve yine üzülürüm.

Nüket Aruca ve Oğuz Durukan

Benimle görüşmekten neden çekindiğinizi öğrenebilir miyim?

Bana gelen tuhaf bir telefon konuşmasının üzerine aradınız. Daha doğrusu bu ikinci görüşmeydi. Emekli bir polis olduğunu iddia eden adamın biri beni arayıp, Değirmenlere Karşı'da bahsi geçen Serra-Nüket benzerliğini anlamış olduğunu ve bunun da ötesinde anlatılan cinayetin de gerçek olduğunu bildiğini falan söyledi. Dalga geçtiğini düşündüm, üzerinde durmadım. Sizin beni bulmanızdan iki gün önce aynı adam yeniden telefon etmiş ve bu defa beni tehdit edip sinirimi bozmuştu. Bu yüzden, sizin de bu olayla bağlantılı olduğunuzu düşündüm. Değilmişsiniz. Sizden bu yanlışlık için özür dilerim.

Önemli değil. Geçmiş olsun demeliyim sanırım. Nüket Aruca'nın hayatı ile ilgili beni biraz daha bilgilendirebilir misiniz?

Benim bildiklerimin özeti bu kadar, onu nasıl öldürmüş olduğumu da kitapta anlattım. Artık gerisini siz bulun. Şaka bir yana, elbette onu en iyi tanıyanlar kendisiyle yıllar boyu çalışmış olan jazz müzisyenleridir. Ayrıntılı bilgiyi onlardan öğrenebilirsiniz. Size elimdeki şu meşhur müzik kayıtlarını veririm, üzerinde ona eşlik eden sanatçıların isimleri var. Mesela İmer Demirer... Onunla konuşabilirsiniz, kendisi kitapta renkli bir karakter olarak da yer alıyor. Tabii adı değiştirilmiş olarak. **Önder Focan**'ı da Nardis'ten bulabilirsiniz. Nüket'in kayıtlarındaki şarkılardan bazılarının bestesi ona aittir, ülkenin yetiştirdiği en saygın jazz müziği sanatçılarından biridir.

İmer Demirer ile Randevu

Geçtiğimiz günlerde elime 1985 yılında YHB stüdyolarında Nüket Aruca ile birlikte yaptığınız bir kaydın CD master'ı geçti. CD'nin üzerinde Can Ayer, Tahsin Ünüvar, Önder Focan, Deniz Dündar, Nüket Aruca ve sizin isminiz vardı. Bu vesileyle sizinle bir araya gelmek ve bu söyleşiyi yapmak istedim.

Bravo. Çok anlamlı bir araştırma olmuş. Bahsettiğiniz kaydı anımsıyorum tabi ama gerçekten çok uzun zaman oldu. YHB stüdyolarında kayıt yapmıştık. Kayıtların örneği bende bile yok. İnanın çok şaşırdım ve çok duygulandım.

Ercan Akbay ile son kitabı ve Nüket Aruca hakkında konuşurken bana haber çalışmamda yardımcı olabileceğini düşünerek bahsettiğim kaydı getirdiğini söyledi. 2000 yılında CD'ye aktarılan bu bantlar, rahmetli Nüket Hanım'ın eski kocası Bora Akün tarafından Ercan Akbay'ın stüdyosuna getirilmiş.

Ercan Akbay'ın Jazzino'dan sonra bir müzik kayıt stüdyosu açtığını duymuştum ama birkaç defa bazı kulüplerde karşılaşmak dışında, kendisiyle yeniden sohbet etme ve çalışma fırsatımız olmadı.

Bana biraz Jazzino döneminden aklınızda kalanları anlatır mısınız? Bildiğim kadarıyla siz de bir dönem orada çalıştınız değil mi?

Ercan Akbay kulübün kurucularının en gencidi. Taylan Bilgiç ve Aydın Polatcan, Barkovizyon denilen projeksiyon cihazını Türkiye'ye getiren Armoni isimli şirketin sahibiydiler. Prodüksiyon işleri de yaparlardı. Jazz kulübünde bize çalmamız teklif edildiğinde, heyecanla kabul ettik. Ben o dönemler, daha konservatuarda öğrenciydim ve daha okul bitmeden Ece Bar'da çalışmaya başlamıştım. Nüket Aruca'yı da zaten orada tanımıştım. **Tuna Ötenel, Cankut Özgül**, Nüket Aruca ile birlikte gece saat 12:00 gibi sahne alırdık.

Nüket Aruca Nasıl biriydi?

O kadar değişik yapısı olan biriydi ki... Çok narin, muazzam ince düşünceye sahip, çok çalışkan ve her zaman çok tedirgin biriydi. Bu tedirginliği olumsuz yorumlamayın, aksine, yaptığımız işe, çaldığımız müziğe heyecan katan bir duyguydu bu... Parçalarını çalışır, çok güzel scat'ler yapardı. Tuna Ötenel'e hayrandı. Bende onların bir konser kaydı var, kasette, 8-9 parça, 90 dakika kadar. Onu size bir gün dinleteyim, o zaman, "böyle bir şarkıcılık nasıl olur?" diyeceksiniz.

Çok memnun olurum. Nüket Aruca'nın farklı özellikleri olan bir şarkıcıymış; sahnede gözlerini kapatır, çok içten söyler ve dinleyenleri büyülermiş diye duydum.

Yanına yaklaşamazdın sahnede... Şarkı söylerken, öyle bir yoğunlaşırdı ki, ona dokunsan, korkar yerinden sıçrardı.

Onunla çalışmak zor muydu?

Hayır, hiçbir zorluğu yoktu. Eğer saat birde sahne alacaksak, mesela, o her zaman bizden önce gelir, her şeyi titizlikle kontrol eder, repertuarımızı belirler, kendine uygun bir oda bulur, sesini ısıtırdı. O, şarkı söylemeye her zaman hazır biriydi.

Farklı bir şey öğrendim onunla ilgili; İngilizce bilmiyormuş.

Kesinlikle, evet... Bazı müzisyenler kızardı bazen ona; bak buradaki bu aşkı, hüznü, sözlerinin anlamını bilmeden nasıl ifade edeceksin diye... O ise anlıyordu şarkıların söylediğini bence, melodisinden anlıyordu, yapısından anlıyordu. Şunu söylemek istiyorum tamamıyla kendisine bir enstrüman olarak bakıyordu zaten ve şu ana kadar tanıştığım şarkıcıların içinde az rastladığım bir şeydi bu. Mesela "Ben bir trompetçi, bir saksofoncu gibi olmak istiyorum" diyordu ve müziğe öyle yaklaşıyordu. Düşünün bunlar olduğu zaman o daha 22-23 yaşında bir kızdı.

İnternette yaptığım araştırmada, 2003 yılında, hala onu anma geceleri düzenlenmekte olduğunu gördüm.

Abartmıyorum ama Nüket bugün yaşasaydı, dünya çapında bir şarkıcı olurdu, eminim. Ella Fitzgerald gibi, Sarah Vaughan gibi bugünkü bütün jazz şarkıcılarının örnek aldığı yıldızlardan etkilenmişti tabii, doğal olarak, ancak onda bütün bu yıldızların ötesinde bir şeyler vardı. Nüket bahsettiğim narinliğini ve tedirginliğini söylediği her parçaya yansıtan biriydi. Olağanüstü güçlü bir tiz sesi vardı ki, dakikalarca çığlık çığlığa bağırsa yine de düşmez ve enerjisini kaybetmezdi. Bir soprano gibiydi. Asla detone olmazdı zaten de, hep bir çiçek gibi sunardı şarkısını; etkileyici, acıklı ve insanı yormayan, huzur veren bir çığlıktı onun söyleyişi. Mesela en büyük bir başka özelliği elinin titremesiydi. Yine döneceğim şu tedirginliğe, çünkü onun sahneye çıkıp şarkı söyleyecek olması bile inanılmaz heyecanlandırırdı onu.

O günleri ben de yaşamış olmayı isterdim. Bendeki o kayıtlardan dinlediğim kadarıyla, büyüleyiciymiş hakikaten... Ercan Bey bana, "Duke'un 'I've got it Bad'ini ondan daha güzel söyleyeni hiç duymadım" demişti.

Evet, her iki günde bir çalardık o parçayı. 'Alice in Wonderland'i de öyle. Bakın, bu da önemli bir özellik; Nüket, hemen hiçbir şarkıcının olmadığı bir repertuara sahipti. Sözsüz 'blues' söylerdi. Yirmi beş yıl geçti aradan. Ufak tefek bir kızdı ama sahneye çıktığında heybetli biri

Nüket Aruca (vo), Oğuz Durukan (b), Tahsin Ünüvar (s), Deniz Dündar (d), Can Ayer (p) ve Önder Focan (g).

oluverdi. İşte bu onun müziğe olan aşkıyla ilgili bir şeydi.

Bora Akün ile evliler miydi o zaman?

Nişanlılardı ama daha sonra evlendiler. Bora bir mimardı ve yeni mezundu. Bunun dışında anımsıyorum da Nüket çok konyak içerdi, bazen sigara da kullanırdı. Ancak aldığı alkol sahnede asla bir bozukluk yaratmazdı. Müzisyenlerde bazen içki içmek öyle bir etki yaratır, sahne kontrollerini kaybederler.

Onun öldüğü kazayı merak ettim. Bilginiz var mı?

Nüket'in ölümü inanılmaz bir şeydi. Küçücük arabada, yanında anneannesi var, 80 yaşında bir kadın. Dedesi var belki, anımsamıyorum. Bir tek Nüket öldü galiba, dört kişi varmış Volkswagen'de, kader işte... Canım benim...

O mu kullanıyormuş otomobili?

Hayır, hayır... Araba kullanabilecek bir kız değildi Nüket. Hatırlamıyorum kimin kullandığını... O tamamıyla duygularla yaşayan bir insandı. Müzisyenlere âşıktı. Tuna Ötenel'e çok hayrandı ve Tuna'nın söylediklerini çok dikkate alırdı. Çok iyi anlaşıyorlardı. Biz sahnede yan yana dururduk Nüket'le, sürekli diyalog içindeydik.

Fotoğraf: Metin Önenkmen

Sahnesi nasıldı?

Mesela çok kötü bir mikrofon var diyelim ve olmuyor, düzelmiyor. Hiç önemli değildi onun için. Uzak tutmak veya yaklaştırmak mı gerekiyor kimseye söylemeden kendi kendine ayarlardı. "Ya ben bu mikrofonla söylemem" diyen bir sürü şarkıcı biliyorum. Haklılar belki de, neticede o an seslerini çok zorlayabilirler ve bu durum üç dört parça sonraki performansını veya ertesi günlerini etkileyebilir. Ama Nüket'te böyle değildi. İçinde o kadar büyük bir güç vardı ki onu hiçbir zaman ne piyanonun akordunun ne de mikrofonun bozukluğu asla etkilemezdi.

Ne kadar güzel, demek ki hiç kaprisi yoktu?

Asla yoktu. Bunun dışında herkesi dinlerdi. Müthiş araştırma yapar, ilgili ne plak varsa onları alır, dinlerdi. Bora (Nüket'in nişanlısı) çok ciddi bir müzik arşivine sahipti ve çok severdi müziği. Muhtemelen birbirlerine yine müzik aracılığıyla âşık olmuşlardı. Ben çok örnek aldım kendisinden. En önemlisi çok çalışkan biriydi. Örneğin müzisyenlerin örnek alınacak ilkeleri varsa bunların en başında 'çalışmak' gelir. İstediğiniz kadar düşünün, düşündüklerinizin hiçbirini çalışmadan elde edemezsiniz. Çalışmak hep bir sonraki adıma sizi yaklaştırıyor, çalıştıkça bir şey öğreniyor, öğrendikçe yeni bilgi sizi başka bir şeye ulaştırıyor.

Peki ölümü hakkında biraz daha bilgi vermeniz mümkün mü? Ben araştırdım ama birçok şeye ulaşamadım.

Harem'e doğru giderken 3-4 şeritli bir yol varmış ve o yolda giderken karşıdan gelen bir kamyonla sanırım çarpışıp, altına girmişler. Mesela ben sana ölümüyle ilgili başka bir şey anlatacağım. Bizim kazayla ilgili hiçbir şeyden haberimiz yoktu. Bir Pazar günüydü. Eşimle gazeteyi açtığımızda "Nüket Aruca'yı kaybettik" diye bir ilan gördük. İlk başta inanmadık, isim benzerliğidir dedik, öyle umut ettik. İletişim de şu an olduğu gibi kolay değil. Ne cep telefonu var ne başka bir şey. Ve biz bir gün boyunca olayın gerçekliğiyle ilgili bilgi alamadık. Gazetede gördük maalesef.

Eylül gibi miydi vefatı?

Evet yazın bitimiydi. Eylüldü sanırım, bir hafta sonu olduğundan eminim.

1984'te Bodrum'da

Şarkıcı arkadaşı müzisyen Sumru Ağıryürüyen'e sorular

Bildiğimiz kadarıyla üniversiteyi bitirdikten sonra Nüket Aruca ve Jeyan Erpi'yle birlikte "Jeyan-Nüket-Sumru Üçlüsü" olarak İstanbul Gelişim Orkestrası bünyesinde bir süre çeşitli projelerde yer aldınız. Bize Nüket Aruca ile olan tanışıklığınızı ve bu grubun nasıl kurulduğunu, yer aldığınız projeleri anlatır mısınız?

Nüket ile dostluğumuz çok eskilere, her ikimizin de neredeyse çocuk olduğu bir zamana dayanıyor. 1981'di tanıştığımızda, benden birkaç yaş küçük olmalı. Jeyan'ın **Güzel Sanatlar**'dan arkadaşıydı Nüket. Biz Jeyan ile **Boğaziçi Üniversitesi Müzik Kulübü** korosunda uzun süre birlikte söylemiş, sonra da yavaş yavaş stüdyo müzisyenliğine başlamıştık. Tam o yıllarda, **İstanbul Gelişim Orkestrası**, yani **Garo Mafyan, Selçuk ve Uğur Başar** stüdyolarında Eurovision için birçok şarkı hazırlamaktaydılar. Cıngıl işleri filan da oluyordu epey. Sağlam bir vokal ekibi oluşturma fikri böyle bir ihtiyaçtan doğmuş olmalı. Jeyan üçüncü isim olarak Nüket'i önerdi. Biz parçaların maket hallerini, 3 sesli filan söylüyorduk. Parçalar elemeye gidiyor, seçilince de bir solist bulunuyor, gerekirse biz de geri vokallerle şarkıcıyı destekliyorduk. Böylece, hep birlikte 1981 Eurovision elemeleri için birçok parça seslendirdik. Parçalardan birini finalde bizim söylememizi önerdiklerini hatırlıyorum. Geri vokalde kalmayı tercih etmiştik. Bigudi idi parça; Füsun Önal'a eşlik etmiş, 2. olmuştuk. Bir de Coşkun Demir'e eşlik etmiştik, Miras'tı o da, 4. olmuştuk. Sonra işte başka stüdyo işleri filan... Kısacası, bu kendi müziğini yapmak üzere kurulmuş bir grup filan değildi. Ama çok keyifli yapıyorduk ne yapıyorsak, o başka...

Vokal grubunuz neden dağıldı? Nüket Aruca ile daha sonra çalışma fırsatınız oldu mu?

Bu üçlü sanırım hepimizin ilk profesyonel deneyimiydi. Gerçekten çok iyi, çok uyumlu bir ekiptik. Dönemin titiz müzisyenleriyle çalışma fırsatı bulduk. Ama, özellikle Nüket ve ben, pop müzik dünyasında epey zorlandık, sanırım. Daha da önemlisi, asıl uğraşmak istediğimiz müzik bu değildi. Nüket, bir yıl sonra ekipten ayrılıp yoluna jazz şarkıcısı olarak devam etti. Ben de bir süre, çeşitli projelerde Jeyan ile geri vokal yapmaya devam ettikten sonra, yine kendi yolumu aramaya koyuldum. Jeyan ise biraz daha devam etti, Avustralya'ya gitmeden. 85-87 arasında bir dönem, ikimizin yolu İstinye Bilsak'ta tekrar kesişti. Çok güzel bir ortamdı Bilsak. Ben gitarist Bülent Ergüden ile ikili olarak söylüyordum, Nüket de Tuna Ötenel ile... Birlikte çalışmadık, ama aynı sahneyi paylaştık. Onu dinlemek ne keyifliydi...

Nüket Aruca'nın sanata bakışı açısı nasıldı?

Nüket Aruca çok genç bir kayıp. Bir jazz müzisyeni olarak kendini büyük adımlarla geliştirdiğini, çok titiz çalıştığını biliyorum. O dönemde, hatırladığım kadarıyla, büyük kadın yorumcuların yolunu izliyordu. Ama, asıl kendi iç sesinin peşinden gittiğini düşünüyorum Nüket'in; bugün kim bilir ne müthiş şeyler yapıyor olurdu. Kolay ve hızlı tüketime, taklite sırt çevirdiği ortada...

Nükhet Aruca'yı farklılaştıran özellikler nelerdi?

Nüket'in bence benzersiz bir sesi vardı. Nerede duysanız, tanırdınız. Kendi gibi bir ses, sahibini gerçekten tanımak için can atacağınız bir ses, kesinlikle sıradışı... Çok uzaklardaki bir ağacın dalında sallanan minik çanların sesi gibi, pırıltılı, çocuk gülümseyişli, ama nefesinde, belki belli belirsiz bir hüzün saklayan bir ses... Nüket, ülkemizde "scat" yapabilen ilk şarkıcılardan olmalı. Bu büyük bir ustalık elbet. Ama, bence, söylediği şarkının ruhuna inebiliyor, onu kendine ait kılabiliyor olmasıydı asıl önemli olan. Yalnızca jazz değil, diğer türler için de, duyduğum en iyi seslerden, dinlediğim en özel yorumculardan biri kesinlikle.

Okuyucularımızla paylaşmak istediğiniz bir anınız var mı?

1987 Temmuz'unda ciddi bir trafik kazası geçirdim ve boynumda şanslı bir kırıkla kurtuldum. Bir ay sonra kafamda tuhaf bir alet, evde yatıyordum, Nüket'in haberi o zaman geldi. Trafik kazası, boyun, aynı hikaye. Ama, sanki ölüm beni teğet geçmiş de, onu yakalamıştı. Sonradan, yanılmıyorsam Sadettin Davran, onu çok güzel anlatan bir yazı yazmıştı Cumhuriyet'te, "En Güzel Şarkının Ortasında" diye... Tam da buydu işte... Çok acı, çok ağır... Elimde, 81'in komik gazete kupürleri var şimdi, birlikte keyifle çalıştığımız, ama fotoğraf çektirirken filan epey sıkıldığımız günlerden kalma. Bir de Ayşe Tütüncü'nün annesi sevgili Özcan Teyze'nin Eurovision'un siyah beyaz ekranından çektiği fotolar. Ama en çok, dürüst, içi gülen dürüst gözleri ve kulağımdaki sesiyle hatırlıyorum onu... Umarım anısına layık olabiliyoruzdur Nüket'çiğimin.

Eklemek ve özellikle belirtmek istedikleriniz...

Anısını yaşayan ve yaşatan herkese teşekkür ediyorum, ... Size, görüştüğünüz dostlarına, sevgili Zuhal Focan'a ve Jazz Dergisi'ne de...

Nardis- Önder Focan ile buluşma

Önder Bey'le Nardis'te buluştuk. Kendisine bu söyleşileri yapmak istememin nedenlerini açıkladım. Önder Focan benim kitaptaki bu bağlantıları bulmuş olmama şaşırdı.

Kitabı ben de okudum. Finlandiya'ya festivale giderken havaalanında "**Değirmenlere Karşı**" adlı romanı gördüm. Kitabın yazarı **Ercan Akbay** arkadaşım olduğu için hemen arka kapağı okumaya başladım. Metinlerde geçen "İstanbul'un en şaşalı jazz kulübü ve jazz şarkıcısı" gibi kelimeler ilgimi çok çekti ve düşünmeden romanı aldım.

Bütün o dönemi yaşamış biri olarak Serra karakterinin Nüket olduğunu romanın ilerleyen sayfalarında hemen anladım. Yalnız kitapta belirtilen bazı tarihler tutmuyor, tutmak zorunda da değil tabii. Kitabın ilk bölümlünde geçen ve yaklaşık 3 ay kadar benim de sahneşinde çaldığım Jazzino, 1986-87 yıllarında İstanbul'un önde gelen jazz kulüplerindendi. Romanı okudukça, kulübün ortakları, bahsi geçen mekân ve kişilerin tanıdık gelmesi çok hoşuma gitti. 'Gerçek olayların kurgulanarak' kaleme alındığı bu kitapta en etkilendiğim bölümlerden biri, Serra Akgüç karakterinin, bir dönem birlikte çalıştığım ve şu anda aramızda olmayan Nüket Aruca'dan esinlenilmiş olmasıydı. Hem kısa süre önce okuduğum bu romanın hem de sizin sayenizde eskilere döndüm birden. Ne güzel oldu.

Nüket Arucayla tanışıklığınızdan bahseder misiniz?

1982'de **Nükhet Aruca, Can Ayer, Oğuz Durukan** ve **Deniz Dündar**'la "**Önder Focan Beşlisi**" adıyla bir jazz grubu kurup lokallerde, konserlerde çaldık. Piyano'da Can Ayer, kontrbasta Oğuz Durukan, gitarda ben, davulda Deniz Dündar ve sesiyle herkesi büyüleyen solistimiz Nüket Aruca...

Oğuz Durukan işini hassasiyetle ve disiplinle yapardı, ona göre her şey kuralına göre olmalıydı. Onun bu yönünü Nüket'le ben çok iyi biliyorduk. Bu nedenle bazen sahnede performans esnasında Nüket'le göz göze gelir ve kendimizi müziğin akışına bırakırdık. Tam bu esnada Oğuz'un yüzünün aldığı şaşkın ifade ve "ne yapıyorsunuz siz?" der gibi üzerimize kilitlenen gözleri bize müthiş keyif verirdi. Nedense onu kandırmaktan zevk alırdık. Oğuz Durukan'ı da geçen yıl kaybettik, duymuşsunuzdur.

Duydum, evet, Allah rahmet eylesin. O zamanlar İstanbul'un jazz geceleri bugünlerden daha farklıymış galiba...

1985 yılında Bilsak Caz Festivali adıyla beş yıl

Nüket Aruca (vo), Önder Focan (g).

Fotoğraf: Metin Cenkmen

boyunca süren bu festivalin ilkine, Nüket'in de yer aldığı grubumuz "Önder Focan Beşlisi" olarak katıldık. **Bilsak Caz Festivali**'ni izleyen yıllarda jazz dinlenen mekânlar da giderek artmaya başladı. Bunlardan Korukent Caz Bar ve Ece Bar'ı örnek verebiliriz. Jazzino Ece Bar'dan hemen sonra açıldı ama aralarında salonu en büyük olan kulüp oydu. Ece Bar'a genelde müzisyenler performanslarını bitirdikten sonra - yani iyice geç saatlerde - giderlerdi. O dönem eşim Zuhal'in hamile olması nedeniyle çoğu zaman işim biter bitmez eve giderdim. Eşimle gittiğimiz eğlence yerlerinde ise sigara dumanının yoğun olması nedeniyle çok fazla kalamazdık.

Nüket Aruca'nın sanata bakışı, şarkıları yorumlayışı ve çalışmaları hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

Nüket sesini çok iyi kontrol eder ve çok iyi "scat" yapardı. Kendi sesini bir enstrüman gibi kullanmayı sever, bebop tarzında müzikleri harika yorumlardı. Anımsıyorum da birçok parçamı sahnede ilk olarak Nüket seslendirmiştir. Bir gün hep birlikte Erol Pekcan Orkestrası ile Bodrum'daydık. Sahne aldığımız mekândaki çalışmamız bitmişti. O dönemler Kenan Evren vardı. Halikarnas'ın yakınlarındaki komutanlık, gece gelen müzik sesinden çok rahatsız olduğu için belirli bir saatten sonra müzik tesisatları kapatılıyor sadece akustik müziğe izin veriliyordu.

Erol Pekcan'la çaldığımız festival konserinden sonra müzik dinlemek için Nüket'in de sahne aldığı **Jazz Now** isimli kulübe gittik. Sahneden beni gören müzisyenler bir sonraki parça olarak "It's Bird" adlı bestemi çalmaya başladılar, tabii Nüket de söylüyordu. Normalde kendi sahne aldığımız yerde kendi parçalarımızı çalmak normal bir şeydir ama başka bir mekân ve başka bir gruptan kendi parçamızı dinlemek çok heyecan vericiydi doğrusu...

Peki, Nüket Aruca'nın vefatı hakkında ne söyleyebilirsiniz?

1987 yılı, bir hafta sonu, muhtemelen Pazar günüydü. Marşlar ve dışarıdaki sesler nedeniyle 30 Ağustos Zafer Bayramıydı gibi anımsıyorum. Deniz Dündar ev telefonundan beni aradı. Eşim Zuhal hamile olduğu için kendisine belli etmeden dışarı çıkmam gerektiğini, Nüket'i bir trafik kazasında kaybettiğimizi söyledi. Bir bahane uydurarak hemen evden çıktım. Camiye geldiğimde 3 veya 4 tabutla karşılaştım. Nüket'in ailesi İzmirliydi. Yanılmıyorsam, teyzesi ve dayısını geçirmek için otobüs terminaline giderken Harem yolunda bir trafik kazası geçiriyorlar ve kazadan sadece Nüket'in annesi sağ çıkıyor.

O zamanlar cep telefonu olmadığı için yeterince kişiye haber verilememişti. Cenazede ben, Deniz Dündar, Nüket'in eşi Bora Akün ve sanırım Bora'nın iş yerinden birkaç arkadaşı vardı. Çok genç yaşta kaybettiğimiz Nüket Aruca jazz dünyasının önemli kayıplarından biri olmuştur. Vefatının ardından bestelediğim parçanın sözleri de var:

SHE WAS
She was
Such a swinging lady
Singing all those
Great jazz tunes so well
I don't need to tell
She was
She was
Like a trumpet solo
Scatting singin'
And improvising well
I don't need to tell
She was
She could sing "Don't Blame Me"
"Sophisticated Lady"
Bebop tunes like "Grovin' High"
She was such a good singer that
Nüket her name was.

Jeyan Erpi - Avustralya - Son Bilgiler

Bildiğimiz kadarıyla Nüket Aruca'yla üniversite yıllarında tanıştınız ve daha sonra Sumru Ağıryürüyen ve Nüket Aruca'yla birlikte "Jeyan-Nüket-Sumru Üçlüsü" olarak İstanbul Gelişim Orkestrası bünyesinde bir süre çeşitli projelerde yer aldınız. Bize Nüket Aruca ile olan tanışıklığınızı ve bu grubun nasıl kurulduğunu, yer aldığınız projeleri anlatır mısınız?

Nüket Akademi'de boş atölyelerde Joan Baez, Stevie Wonder, Beatles söylerdi bir arkadaşının gitarı eşliğinde. Zannediyorum tanışmamız ortak arkadaşlar sayesinde oldu daha önceden. Ben de çok takdir ederdim sesini ve tarzını. Bazen atölyeye uğrar dinlerdim onları. Sonunda arkadaş olduk bizim samimi bir arkadaşla (sonradan eşi oldu Bora) çıkmaya başlayınca. Ben ve sonradan eşim olan Ali o zamanlar Boğaziçi Üniversitesi Müzik kulübünün topluluğundaydık. Kulübün geleneksel yıllık konserleri müzisyenler arasında çok popülerdi o zamanlar, çünkü kulüp etkinliklerini gerçekten ciddiye alırdı. Hatta bazı sanatçılar ortak konserlere bile katılmışlardı (Bülent Ortaçgil). İşte Emin Fındıkoğlu ve Selçuk Başar da çeşitli stüdyo çalışmaları için bizlerin katılmasını istedi ve giderek Gelişim Stüdyosu'nun müdavimi haline geldik. Bir sene Gelişim Stüdyosunda gerçekleştirilen ve Eurovizyon'a katılan çoğunluk parçalara vokal yapınca adımız "üçlüye" çıktı. Ondan sonra da çeşitli sanatçılarla çalışmaya başladık.

Vokal grubunuz neden dağıldı? Nüket Aruca ile daha sonra çalışma fırsatınız oldu mu?

Zamanla Nüket sadece jazz üzerine yoğunlaşmak istediği için müzikteki birlikteliğimiz sona erdi. Ama arkadaşlığımız sonuna kadar devam etti. Ben (ve Sumru) diğer sanatçılarla çalışmaya devam ettim.

Nüket Aruca'nın sanata bakışı açısı nasıldı?

Nüket kesinlikle jazz standart'ı söylemeyi çok seviyordu. Zannediyorum bir "African American" kadar iyi yorum yapıyordu. Ve de olayı ticarete dökmemek ve ucuzlaştırmamak için ne gerekiyorsa yaptı. Bence çok da başarılı oldu.

Nükhet Aruca'yı farklılaştıran özellikler nelerdi?

Daha önce de söylediğim gibi, Nüket görev olsun diye değil de öyle hissettiği için jazz söylüyordu. Müzikal arayışını jazz'da sonlandırmıştı.

Okuyucularımızla paylaşmak istediğiniz bir anınız var mı?

Özellikle sözünü etmek istediğim bir anı gelmiyor şu anda, ama söyleyebilirim ki üçümüz vokal yaparken senkron, ses uyumu, zamanlama; karşılıklı bir bakışla anlaşmanın verdiği haz ve ulaşılan müzikalite her zaman elde edilemeyecek ender duygulardandır, parça ne olursa olsun...

Eklemek ve özellikle belirtmek istedikleriniz?

Her zaman aklımızdasın Nüket...
Seni seviyoruz!

İlhan Erşahin, Eric Truffaz
İstanbul Sessions
2009 Babylon
Fotoğraf: Özgür Ülker

Tunçel Gülsoy
tuncelgulsoy@gmail.com

Sharon Clark ve Melis Sökmen Kanyon konserinde.

MELİS SÖKMEN VE AFRİKA - AMERİKA

Zuhal Pazar sabahı telefon etti, sesi heyecanlıydı, "koş, Melis'i yakala" dedi, acar gazeteci fırladı, görev onu çağırıyordu, hemen Tepebaşı'ndaki Marmara Oteli'nin lobisine koştu. Şimdiki gençlik pek bilmez bizim zamanımızda "Görevimiz Tehlike" diye bir dizi vardı. Gazeteci oraya vardığında hava o dizilerdeki gibiydi, "Törkiş Görl" Melis otelin lobisinde Amerikan Elçiliği'nin görevlilerinin korumasındaydı. Çevresinde bir takım ciddi kıyafetli adamlar ve hanımlardan oluşan kimi sanatçı kimi görevli grup elçiliğin beyaz minibüsüne binmek üzere onu bekliyordu. Acar gazeteci hemen durumu kavradı, kızın kolundan tuttu ve birlikte, gazeteciyi Tepebaşı'na getiren Ford Transit Connect'e atladılar, Amerika'ya ihraç edilecek ilk "Türkiş Meyd" araçlardan biri şimdi bu heyecanlı göreve hizmet ediyordu. Genç kız nefes nefeseydi... Gazeteci ise ne de olsa gazeteciydi, asıl görevini hatırladı ve teybin mikrofonunu sakinleşmeye başlayan Melis'e doğru uzattı, ve....,

Bu sabah Kanyon'da Amerika'dan gelen jazz müzisyenleri ile birlikte bir konser verdik, hava buz gibiydi ama insanlar o koca mekanı alabildiğine doldurmuşlardı, çok güzel bir konser oldu. Bu Amerikan Büyükelçiliği'nin gerçekleştirdiği bir konser. Şubat ayı her yıl Afrikalı Amerikalıların kültürel birikimlerinin onurlandırıldığı ay olarak kutlanır. Amaç Afrika Amerikan ve Amerikan kültürünün dünyada tanıtılması ve yayılmasıdır. Bu çerçevede Türkiye'deki Amerikan Elçiliği bazı Afrikalı Amerikalı jazz müzisyenlerini Türkiye'ye davet etti, beni de davet ettiler, zaten daha evvelce de bu konserlere katılmıştım. Ben de Afrika kökenliyim, Türkiye'de azınlık da olsa bayağı bir Afrika kökenli insan var. Müzisyenlerin yanı sıra Leroy Campbell gibi özgün Afrika Amerikalı ressamlar da gelmiş, Leroy'un kölelik dönemini anlatan kolaj ağırlıklı çok özgün resimleri var.

İlk konseri Konya'da Selçuk Üniversitesi'nde verdik, Sharon Clark beşlisi olarak sahne aldık, müzisyenlerin çoğu Berklee mezunu idi, davulcumuz da bir başka Türk, tanırsınız Emre Kartarı. Bu arada söylemek isterim, Emre şimdi Hacettepe Konservatuarında bir jazz bölümü açtı. Bu ekipte bizimle birlikte çalan müzisyenlerden Skip Gale daha sonra orada hocalık yapacak. Bir Devlet üniversitesi için güzel bir gelişme olduğunu düşünüyorum. Selçuk Üniversitesi'nde beklediğimizden çok daha büyük bir tepki aldık. Yaklaşık 900 kişi konsere geldi, çok güzel bir salonları var. Ertesi gün Ankara'ya geldik ve orada bir workshop yaptık. Sonra Amerikan Büyükelçisi'nin evinde konser verdik, o da çok güzel geçti. Sonra İstanbul'a döndük, benim Nardis'te bir konserim vardı, Amerikalı ekip o konsere geldiler ve bir ara onlar da sahneye çıktılar. Sonra bugünkü Kanyon konseri oldu, onu biliyorsunuz. Yarın da İzmir'e gidiyoruz, orada da İzmir European Jazz Festival'da çalacağız. En son olarak da 9 Eylül Üniversitesinde bir etkinliğimiz olacak, sonra "herkesin sepeti koluna ve evinin yoluna koyula" olacak. Kısacası proje bu, amaç jazz müziğini daha geniş kitlelere tanıtmak ve bir etkileşim yaratmak.

Gazeteci yavaş yavaş durumu anlamaya başlamıştı, karşısındaki kız öyle kaçırılmış birine benzemiyordu, o sırada Amerikalıları taşıyan beyaz minibüsün trafik ışıklarında yanlarında durduğunu fark etti, içeriden el sallayan kadını hatırladı, bu uzun boylu güzel ve sarışın kadının yüzünü hatırlıyordu, üstelik kadın Amerikalı değil Türk'tü de. Hemen kaçırdığı kızın adını google'ladı ve merkezden gelen gizli bilgiyi okudu:

Ankara doğumlu Melis Sökmen müziğe 10 yaşında 5 yıl klasik gitar eğitimi alarak başladı. İstanbul'da Özel Avusturya Kız Lisesi'nden sonra İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Eğitim Bölümü'nden mezun oldu. 1981-1987 yıllarında Bale Sanat Merkezi'nde dans öğretmenliğinin (klasik bale, jazz dans vs.) yanı sıra okulun dans grubunda pro-

fesyonel dansçı olarak çeşitli gösterilerde ve etkinliklerde yer aldı. Gösteriler içerisinde 3 müzikal de yer almaktadır. Bunlar 'Ne Güzel Şey' adında bir çocuk müzikali, Cüneyt Gökçer yönetiminde 'Zülfiye Zülfü' ve Ferhan Şensoy'un 'Muzır Müzikal'idir. Bu arada Sökmen, reklam filmlerinde de dansçı ve oyuncu olarak boy gösterdi.

Melis Sökmen profesyonel müzik hayatına 1986 yılında Grup Lokomotif ile başladı. Aynı döneme reklam film jingle'ları seslendirmeleri de eklendi. Walt Disney prodüksiyonlarında Türkçe seslendirmelere de katıldı ('Hercules','Piglet' vs.). 1988 TRT'de yayınlanan, Kandemir Konduk'un 'Var mısın Yok musun' adlı Kabare dizisinde yer aldı. Ulusal ve uluslararası birçok festival de sanat yaşamının bir parçası haline geldi. Ödülleri arasında şunlar da bulunmaktadır: 1986 '1.Kuşadası Altın Güvercin Şarkı Yarışması'nda Grup Lokomotif ile 2ncilik ve '17' Dergisinin 'Gençlik Başarı' ödülü, Eurovision Şarkı Yarışmaları (1987 Türkiye birinciliği - 1991-1992 Türkiye elemelerinde ikincilik ve üçüncülük) 1992 Uluslararası Sopot Şarkı Yarışması ikinciliği (Polonya), 1992 Uluslararası İsveç Şarkı Yarışması ikinciliği. 2001 Prag'daki 'Universal Talent Contest'de Uluslararası Basın Ödülü...

Sanatçı 1996'da Broadway'de bir Arif Mardin prodüksiyonu olan Smokey Joe's Cafe'nin seçmelerine davet edildi. 2002 yılında Şef Kamran İnce yönetiminde 'İstanbul Modern Müzik Topluluğu' ile 'Yeni Yıl Konserleri çerçevesinde Ankara'da ODTÜ, İstanbul'da İTÜ ve Cemal Reşit Rey konser salonlarında solist olarak katıldı. 2004'de 1. Girne Caz Festivali'nde Billy Paul, Tony Jones, Michael Brown, Okan Ersan ile yer alır. 2005 yılında İstanbul'da özel bir konser etkinliğinde Billy Cobham, Tony Jones, Yvonne Sanchez gibi sanatçılarla da sahne aldı. 2004'de Bursa Senfoni Orkestrası ve 2007'de Antalya Senfoni Orkestrası ile Yılbaşı Özel Konserleri'nde sahne aldı.

Sanatçının aynı zamanda 1990 '0 Zaman', 1992 'Halis Melis' ve 1995 yılında da 'Öze Dönelim' isimli albümleri bulunuyor. Geçen 4 yılda Hüseyin Karadayı'nın 4 albümünde yer aldı. Melis Sökmen, yeni albüm çalışmalarının dışında, sanat yaşamını birçok dilde seslendirdiği geniş müzik repertuarı ile sürdürmektedir.

Bu sefer kızın ağzını aramaya başladı, kendisine gelen bilgi doğru idi ama bazı sırlar henüz ortaya dökülmemişti:

Ankara'da doğdum ama Almanya'da büyüdüm. Müziğe özel ders alarak başladım. Gitar dersleri aldım ama asıl aşkım bale idi. Babaannem Gine Cumhuriyetinden, belki de bu yüzden bir zenci gırtlağım olduğu söyleniyor. Sökmen ailesi genel olarak sanat dünyasında tanınır, ailede herkesin 2 çocuğu vardır, ama kardeşler pek birbirine benzemez. Benim de kız kardeşim ile benzemediğim söyleniyor, o benimle birlikte çalışıyor, flüt çalar.

Benim hayata bakış açım müziğe bakış açımı da etkiliyor. Sadece tek bir yere endeksli yaşayamıyorum. Son dönemlerde jazz müziğine daha çok ağırlık vermeye başladım, siyahi tarafı ağır basan soul, funk gibi müziklerle ilgileniyorum. İlk pop jazz albümümü 1990

yılında Ercüment Vural ile birlikte yapmıştım, Uzelli'den çıkmıştı, çok iyi hatırlıyorum o devirde bize uzaylı gibi bakıyorlardı. Bir dönem Ercüment'in yanı sıra İlkin Deniz, Baki Duyarlar, Uzay Heparı, Murat Yeter ile birlikte çalıştım. Jazz'a da böylece yavaş yavaş kaydık. Pop albümleri de yaptık ama yaptığım her işte kaliteyi her zaman ön planda tuttuk

Bir jazz albümü yapmak için jazz müziğini özümsemek gerekiyor. Bu biraz da yaşamış olmakla ilgili bir şey. Çok icra etmiş olmak da gerekiyor. İnsan icra ettikçe kendisini geliştiriyor, insan olarak geliştikçe tekniğin de gelişiyor. Her şarkıyı istediğin gibi söyleyebilecek hale geliyorsun. Jazz'ı hissederek icra edebilmek çok önemli. Teknik daha sonra geliyor. Şimdi bir jazz albümü yapmak istiyorum ama gene soul ve funk gibi popüler şarkılar söylemeye devam edeceğim.

Gazeteci uzun boylu sarışın kadının kimliğini sonunda çözdü, kadın İstanbul'daki başkonsoloslukta görevli Sevil Sezen hanımdı ve aslında rahatça röportaj yapabilsin diye gazeteciyi minibüs yerine Transit Connect'e o bindirmişti. Şoför de konsoloslukta görevli bir Türk idi, İstanbul'un amansız boğaz trafiğinde değil hızla kaçabilmek arabanın kımıldaması bile mümkün gözükmüyordu. Gazeteci de kendisinin amatör bir yazar ve geçimini koç olarak kazanan emekli bir memur olduğunu hatırladı, bu sefer soruyu bir koç gibi sordu, açık uçlu ve sorulan insanı kendi dünyasına götüren bir soru oldu bu: "Bu projeden ne öğrendin Melis?"

Ben yıllardan beri bu tip projelerin içindeyim, Sharon gibi sıra dışı bir şarkıcı ile beraber şarkı söyledim, her zaman olduğu gibi bu sefer de çok değerli müzisyenlerle birlikte çalışma fırsatım oldu, bir müzisyen olarak yeni şeyler öğrendim, geliştim ve müzikte daha ilerilere gittim. Sharon jazz'da "old school" denen türden geliyor, ben ise daha modern ve çağdaş jazz'a yönelmiş vaziyetteyim. Ama şimdi ben de onun gibi daha eski jazz'a yöneleceğim.

Benim hayatımda hiç bir şey evvelden planlanarak gerçekleşmemiştir, ille de şunu yapacağım demem. Ben hiçbir zaman bir işe kendim başvurmam, bir şey karşıma çıkar ve yaşarım, demek ki insanlara bir şeyler veriyorum ki onlar da gelip beni buluyorlar.

Minibüs Ortaköy'de yemek yenilecek mekana yaklaşırken Süperkoç gazeteci Klark Kent kimliğini iyice terk ederek karşısındaki genç kadına en koçça soruyu sordu, onun 10 yıl sonra nasıl bir hayat düşlediğini, kim olmak istediğini merak etmekteydi:

Yaşadığım müddetçe hep sahnelerde olmayı hayal ediyorum, oralarda hayat buluyorum, benzinimi dolduruyorum, şarkı söylerken mutlu oluyorum. Aslan burcuyum ama tipik bir aslan değilim, sadece sahnelerde gerçek bir aslan haline geliyorum. Titizimdir, çalışkanımdır, çalışamadığım zaman ruh sağlığım bozuluyor. Sanatı çok seviyorum, işimi çok seviyorum, her zaman değişik projelere giriyorum ama hiçbir zaman beğenmediğim projelere girmiyorum. Çok geniş bir yelpazede şarkı söyledim, Walt Disney filmlerini bile seslendirdim. Ama yaptığım işi hiçbir zaman bir iş olarak görmedim. Hayatımı istediğim gibi yaşadım ve yaşamaya da devam edeceğim.

Yolculuk bitmişti, Sevil hanım minibüsten inmiş ekibin diğer mensupları ile birlikte çikolata renkli şarkıcıyı ve düşlerinde gazeteci olan koçu beklemekteydi.

Ayrılık vakti gelmiştir, genç adam kadına fısıldayarak sorar: Bekar mısın?, Kadın "evet" diye cevap verince ikinci soru gelir; evlenmeyi hiç düşündün mü?

Çikolata renkli şarkıcının gözleri parlar ve gazetecinin bitmekte olan düşünün son cümlesini söyleyerek Afrika köklerine döner: Hayat bu, belli mi olur?

Ben Melis Sökmen'i Nardis'te verdiği bir konserde tanıdığımı sanmıştım, daha sonra birlikte yaptığımız 15 dakikalık bir otomobil yolculuğunda onun ruhunun içindeki iyimser ve neşeli parıltıları gördüm, sesini zaten çok seviyordum ama birlikte gezerken jazz yolunda ilerlediği yolu izledim, varacağı yerin güzelliklerle dolu bir yer olacağına eminim. Umarım bir sefer sonra onun yapacağı ilk jazz albümü üzerine bir sohbet açabiliriz.

Zuhal Focan
focan@nardisjazz.com

Nardis Jazz Festivalinden...

NİSAN AYI PROGRAMI

Manuel Dunkel

01 Nisan 2010 Perşembe - 02 Nisan 2010 Cuma

Finlandiyalı Manuel Dunkel ülkesinin en önemli müzisyenlerinden biri olarak görülüyor. Uluslararası seviyedeki müzisyenliği 90'ların başından beri onu Finlandiya'da çok önemli bir yere taşıdı. Dunkel'in çalışı zengin ve güçlü saksofon stili, melodik açıdan güçlü cümleleri ve swingli olmasıyla ön plana çıkıyor. Gençliğinde John Coltrane'den cok etkilenip onun tarzını çok çalışmış olan Dunkel, Master'ını yaptığı Sibelius Jazz Academy Program'ına girmeden önce Oulunkylä Pop & Jazz Konservatuarında eğitim gördü. 1994'ten beri Finlandiya'nın önde gelen big band'i olan UMO Jazz Orchestra'sında çalıyor. Bu grupta çalarken edindiği gerek solistlik gerekse grup elemanlığı deneyimi ona Jazz Rytmit dergisinin 'Yılın En İyi Tenor Saksofoncusu' ödülünü 1999 ve 2001 yılları arasında kazandırdı. Uluslararası üne sahip olan müzisyenler Rick Margitza, Eric Truffaz ve Kenny Wheeler dışında kendi grubu olan TONIC ve Finli grup Platypus Ensemble ile Avrupa çapında konserler verdi. Tüm dünyada yerel gruplara konuk sanatçı olarak da eşlik etmiş olan Manuel Dunkel, 2005'te kurduğu dörtlü ile Amerikan plak şirketi KSJAZZ'dan 'Darn That Dream' isimli albümünü çıkardı.

Manuel Dunkel (ts), Kürşad Deniz (p), Erdal Akyol (b), Derin Bayhan (d).

Sibel Köse Quartet

03 Nisan 2010 C.tesi

Sibel Köse Ankaralı, TED Ankara Koleji'nin ardından ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü'nden mezun oldu. Caz ile ilgili ilk çalışmalarına üniversitede öğrenci olduğu yıllarda başladı. Polonya'da seminerlere katıldı. 1987 yılından bu yana Sibel Köse konserlerde, radyo ve TV programlarında yer almakta, yerel ve uluslararası caz festivallerine katılmaktadır. Polonya'nın Zamosc kentinde düzenlenmiş olan Uluslararası Caz Vokalistleri Yarışması'nda birincilik ödülü aldı. "Nina Simone Tribute" konserinde Dee Dee Bridgewater, Raul Midon ve Stacey Kent ile aynı sahneyi paylaşan Köse, Polonya'da bir de albüm çıkardı. Bu gece grubuyla sizlere caz standartlarının yeniden yorumuyla keyifli bir gece geçirtecek.

Sibel Köse (vo), Kürşad Deniz (p), Erdal Akyol (b), Derin Bayhan (d).

Fuat Tuaç Group

05 Nisan 2010 P.tesi

İzmir doğumlu olan Fuat Tuaç'ın müzikle gerçek tanışması lise çağlarında klasik gitar dersleri alarak gerçekleşti. Mart 2007'de Sibel Köse caz vokal atölyesine başladıktan sonra eşzamanlı olarak şan, solfej, piyano ve armoni dersleri de almaya başladı. Temmuz 2007 itibariyle Randy Esen'den de caz vokal dersleri almaya başlayan Fuat, 2006-2009 yılları arasında üç kez Polonya'nın Pulawy kentindeki uluslararası caz vokal atölyesine de katıldı. Aynı zamanda avukatlık yapan Fuat Tuaç, 5 Nisan Avukatlar Günü'ne özel olarak sizlere Fransızca şansonlar ve hareketli caz standartlarından oluşan renkli bir repertuar sunacak.

Fuat Tuaç (vo), Baki Duyarlar (p), Baran Say (b), Ediz Hafızoğlu (d).

ODTÜ Quartet

06 Nisan 2010 Salı

Ortadoğu Teknik Üniversitesinin değişik bölümlerinden mezun olup da Türk caz dünyasında önemli isim yapmış müzisyenlerden oluşan bu gruptan özellikle caz standartlarını içeren keyifli bir repertuarla keyifli bir gece geçireceksiniz.

Sibel Köse (vo), Mehmet Kütükçüoğlu (ts), Önder Focan (g), Kamil Erdem (b).

Bilal Karaman "D'jango Tribute"

07 Nisan 2010 Çarşamba

Ünlü caz gitaristi Django Reinhardt 100. doğum yıldönümünde bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de saygıyla anlıyor. Yaşadığı karavanda çıkan bir yangın sonucu iki parmağını kaybeden fakat buna rağmen kendine has tavrı ve virtüözitesiyle döneminde yaşayan bütün gitaristleri kendisine hayran bırakan ve etkileyen çingene gitarist, grubu "Quintette du Hot Club de France" ile "Manouche" tarzının öncüsü ve gelmiş geçmiş en büyük temsilcisi oldu. Bilal Karaman bu akşam "Manouche" tarzında bir repertuarla Django Reinhardt'ı doğumunun 100. yılında anacak.

Bilal Karaman (g), Bora Çeliker (g), Ozan Musluoğlu (b), İlker Görgülü (keman).

Brigitte Beraha Trio

08 Nisan 2010 Perşembe

İtalya doğumlu, annesi İngiliz babası Türk, Monako'da büyümüş olan Brigitte Beraha son dönem yeni albümü Flying Dreams ile Londra'nın gündemde sanatçılarından. Bir zamanlar Azymuth Trio ile de şarkılar söyleyen sanatçı bu kez bizden bir trio ile sizlerle birlikte olacak. Standartlar ve bazı orijinaller ile keyifli bir gece olacak.

Brigitte Beraha (vo), Burak Bedikyan (p), Kağan Yıldız (b), Ferit Odman (d).

Özge Pınar Quartet

09 Nisan 2010 Cuma

Özge Pınar, uzun bir aradan sonra caz standartlarından oluşan farklı bir repertuarla tekrar Nardis sahnesinde. Burak Bedikyan Trio ile birlikte sahne aldığı 14. Uluslararası İstanbul Caz Festivali'nde büyük beğeni toplayan şarkıcı, Nükhet Ruacan, Randy Esen, Donovan Mixon, Sibel Köse ve Ayşe Sezerman gibi önemli isimlerle çalıştı. 2004 yılından bu yana birçok festival ve konser organizasyonunda Neşet Ruacan, Donovan Mixon, Önder Focan, Şenova Ülker, İmer Demirer gibi birçok usta müzisyenle aynı sahneyi paylaşma şansına sahip oldu. 2007 Uluslararası Nardis Genç Caz Vokal yarışması birincisi olan sanatçı çok özel bir repertuarla sizlerle olacak.

Özge Pınar (vo), Burak Bedikyan (p), Kağan Yıldız (b), Ferit Odman (d).

Feyza Eren

10 Nisan 2010 C.tesi

Amerika'da doğup büyüyen, Basın-Yayın / Radyo-TV mezunu olan Feyza Eren, 8 yıl Klasik Batı Müziği keman eğitimi gördü, müzikallerde ve tiyatroda oynadı. Feyza, 13 yıldır İstanbul'da caz söylüyor. Türk ve uluslararası, çok değerli müzisyenlerle çalıştı, çeşitli mekanlarda konser verdi ve şarkı söyledi. Akbank, Ortaköy, Ankara, Afyon, Bodrum ve İzmir caz festivallerine katıldı. Yurtdışında, Ricky Ford orkestrasıyla Fransa'da bir caz festivaline katıldı ve aynı grupla Paris'te Lionel Hampton Jazz Kulübünde şarkı söyledi. 2000 yılında Emin Fındıkoğlu yönetiminde ülkemizin en iyi caz müzisyenlerinden oluşmuş bir grupla "I'm New" adlı ilk solo albümünü çıkaran Feyza, bu akşam Nardis'te rengarenk bir şarkılar demeti sunacak.

Feyza Eren (vo), Kürşat Deniz (p), Engin Recepoğulları (ts), Ozan Musluoğlu (b), Deniz Dündar (d).

Senem Diyici & Alain Blessing & Okay Temiz Band

12 Nisan 2010 P.tesi

Senem Diyici ve Alain Blesing, 22 yıllık beraber üretimlerinde tüm dünyada 1000'den fazla konserde beraber çalıştılar. Aynı dönemde bir çok müzik projesiyle eleştirmenler tarafından övgüyle sözedilen 17 albüm gerçekleştirdiler. Bu uzun araştırma ve üretim dönemi onlara nadir görülen ortak bir müzikal paylaşım deneyimini verdi. Duo projesi çerçevesinde, son 3 yılda birlikte çalışmalarını derinleştiriyor ve doğu geleneksel müziğiyle çağdaş batı müziğinin mükemmelliğini ve zarifliğini bereberce dokuyorlar. Geleneksel temalardan köklü doğaçlamalara, köklerden modernliğe uzanan müzikleriyle, duygunun heyacanını yaşatıyorlar.

Senem Diyici (vo), Alain Blessing (g), Okay Temiz (perc).

Osman İşmen Caz Altılısı

13 Nisan 2010 Salı

Osman İşmen Project veya Osman İşmenCaz Altılısı olarak 1998'den beri pekçok yerde, çeşitli konserler vermiştir. Bu konserlerde Osman İşmen'in yurt içi ve yurt dışına yaptığı tamamı kendi bestelerinden oluşan bir repertuvar çalınmaktadır. Yapılan tarza ethno-jazz demek doğru olur. Tüm besteler Türk makamları ve ritmleri içermekte olup Batı'nın caz kalıpları içinde sentezlenmiştir. Yurt içi albümleri; Jazz Eastern, Jazz Eastern II, Homegrovn II, Saharian, Rakkas. Yurt dışında yayınlanan Jazz in World albümünde (bu albümde M.Davis, Aziza Mustafazade, Weather Report, J.Mc Laugfen, Herbie Hankock gibi sanatçıların eserleri yanında Osman İşmen'in de Twight Light Drum adlı parçası yer almıştır).

Osman İşmen (keyb, p), Şenova Ülker (tp), Levent Altındağ (s, flt), İsmail Soyberk (b), Emir Özoğlu (d), Hüseyin Kemancı (keman).

Nezih Yeşilnil Trio "CinemaScope"

14 Nisan 2010 Çarşamba

Nezih Yeşilnil, 6 yaşında mandolin, 13 yaşında gitar çalmaya başladı. 17 yaşında İzmir'de Maça Beşi Topluluğu'nda bas gitar çalmaya başladı. Ege Üniversitesi İktisat Fakültesi Ekonomi bölümünden mezun olan Yeşilnil, 1974'te Grup Doğuş'un kurulmasına öncülük etti. 1986'dan bu yana pekçok değerli müzisyenle birlikte yurtiçi ve yurtdışında konserler ve festivallerde sahne aldı. Halen kendi trio'sunun yanısıra caz ve etnik müzik yapan çeşitli gruplarla da müzisyenlik hayatını sürdüren Nezih Yeşilnil, Pera Müzik Okulu'nda, Modern Müzik Akademisinde özel olarak bas dersleri veriyor ve müzik stüdyolarında düzenlemeler yapıyor. Bugece sizlere en sevilen film müziklerini yorumlayacaklar.

Kent Mete (p), Nezih Yeşilnil (b), Deniz Dündar (d).

Selçuk Sun Quartet feat. Sibel Köse

15 Nisan 2010 Perşembe

Türkiye'nin yetiştirdiği en önemli müzisyenlerden biri olan Selçuk Sun Ankara Devlet Konservatuarı kontrabas bölümünden mezundur. Dizzy Gillespie, Phil Woods, Joe Gordan, Frank Rehak, Ernie Wilkens ve Quincy Jones ile çaldı. Dave Brubeck ile de konser verdi. Avrupa'nın değişik şehirlerinde çalıştı. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasına girdi, 1980'de buradan emekli oldu. Sanatçıya bu gece vokalde Sibel Köse şarkıları ile eşlik edecek.

Sibel Köse (vo), Selçuk Sun (p), Erdal Akyol (b), Derin Bayhan (d).

Lela & John Kaplowitz Band

16 Nisan 2010 Cuma - 17 Nisan 2010 C.tesi

Hırvatistan doğumlu şarkıcı Lela Kaplowitz; Sheila Jordan, Jay Clayton, Mark Murphy, Barry Harris, Kate Mc Gary gibi isimlerle caz vokal çalıştı. İtalya'daki Berklee Summer School'a katıldı ve de New York'taki New School'da Vokal performans dersleri aldı. Birlikte sahne aldığı isimler arasında Arturo "Chico" O'Farrill Afro Cuban Jazz Orchestra, Craig Handy Ben Tucker gibi isimler de var. New York ve Avrupa'da sahne aldığı yerler arasında Madison Square Garden (International Music Festival, November 2003), Birdland, Blue Note, Smalls, Joe Franklin's Memory Lane Restaurant, Cleopatra's Needle, var. Bunların dışında Miami, Philadelphia, Las Vegas, Los Angeles, San Diego ve Savannah'da sahne aldı. 2009 yılında Finlandiya'daki Lady Summertime Vokal Yarışmasını kazandı. Şu anda Hırvatistan'da yaşıyor, sahne performansları yapıyor ve de dersler veriyor. Joe Kaplowitz profesyonel müzik hayatına 15 yaşında Washington DC'de başladı. 1995'te Youngstown State Üniversitesi müzik bölümünden mezun oldu. Eddie Daniels, James Moody, Wycliff Gordan ve Sean Jones ile sahne aldı. Bu isimlerin yanı sıra David Newman ve blues efsanleri Koko Taylor, Lucky Peterson gibi isimlerle çaldı. 1999'dan beri Beyaz Saray'da çalan gruplara liderlik etti. Blues Alley, The Knitting Factory ve the The House of Blues'da performanslar yaptı. Joe şu anda Hammond B3 ile filmler ve elektronik müzik eserleri için parçalar besteliyor. 2006 yılında Hırvatistan'a taşındı ve şu ana kadar birçok yerde sahne almasının yanı sıra NET TV ve Good Morning Croatia HRT programında yer aldı.

Lela ve Joe'nun performansları dinleyenleri çok etkiliyor ve her geçen gün dinleyici kitlelerini genişletiyorlar. İki sanatçının gerçek üstü yetenkleri müzik, sevgi ve farkındalık yoluyla dinleyenleri bir yolculuğa çıkarıyor. Bu etkileyici ikilinin yeni albümü ise 2010 baharında piyasaya çıkacak.

Lela Kaplowitz (vo), John Kaplowitz (p), Önder Focan (g), Derin Bayhan (d).

Eren Noyan Band

19 Nisan 2010 P.tesi

İstanbul doğumlu Eren Noyan İstanbul Bilgi Üniversitesi Sinema Bölümü öğrencisi. Ayhan Baran ve İstanbul Gelişim Orkestrasi'ndan klasik şan, caz vokal ve solfej eğitimi aldı. İstanbul'da çeşitli mekanlarda sahne aldı. Geçen sene Nardis Jazz Club'in düzenlediği Genç Vokal Yarışması'nda finalist olarak yarıştı. Caz standartlarını ve blues türünde besteleri klasik bir biçimde, zaman zaman modern bir yorumla seslendirmekte, bir buçuk senedir piyanist Altan İrtel ile birlikte çalışmaktadır.

Eren Noyan (vo), Onur Avdan (p), Barış Oktay (tp, flg), Bahadır Bulut (g), Ender Yılmaz (b), Fuat Karakoç (d).

Şirin Soysal Band

20 Nisan 2010 Salı

Viyana doğumlu Şirin Soysal, Trinity College Dublin tiyatro mezunu. Dublin'de ayrıca sinema üzerine yüksek lisansını tamamladı. Dublin Fringe Festival'inde birçok oyunda sahne aldı. İstanbul'a döndüğünden beri, müzik dışında sinema yazarlığı ve yönetmenliği ile uğraşıyor. Sahnede şarkı söylemeye lise yıllarında başladı ve uluslararası öğrenci korolarında ve festivallerde yer aldı. Müzik eğitimine Mustafa Yurdakul'dan şan dersleri alarak başlayan Şirin, çalışmalarına Randy Esen ve Sibel Köse gibi ustalarla devam ediyor. Caz standartlarından oluşan repertuvarı içinde sürprizler de barındırıyor.

Şirin Soysal (vo), Kürşad Deniz (p), Cansun Küçüktürk (g), Kağan Yıldız (b), Derin Bayhan (d).

Ülkem Özsezen Quartet

21 Nisan 2010 Çarşamba

Piyanist Ülkem Özsezen, 9 sene klasik piyano ve geleneksel armoni çalıştıktan sonra 1997 yılında İtalya'da Berklee Umbria Jazz Clinics'e katıldı. Türkiye'de Ali Perret ile caz piyano ve armoni çalıştı. 1999 yılında Berklee College of Music'in Performance bölümüne kabul edildi. Burada piyanist Joenna Brackeen ile çalıştı. 2000 yılında kendi bestesi ile katıldığı Boston Music Expo'da birinci olarak Berklee College of Music'i plak şirketlerinin önünde temsil etti. 2002 yılında mezun oldu. Özan Musluoğlu' nun Coincidence isimli albümünde piyano çaldı ve albümün prodüktörlüğünü yaptı. Aynı yıl Önder Focan'ın 36 mm. Biyometrik albümünün ise co-prodüktörlüğünü üstlendi. Akustet grubu ile İstanbul Jazz Center ve CKM gibi mekanlarda konserler verdi.Ülkem Özsezen İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti programında yeralan müzik direktörlüğünü Dr. MehmetAli Sanlıkol'un yaptığı "Bir Şehir Hikayesi, Konstantiniyye-İstanbul" isimli konser projesinin proje koordinatörlüğünü yürütmektedir . Ülkem Özsezen bu yıl Jazz Dergisinin "Körleme" sayfasını da hazırlamaktadır. Ünlü sanatçı Mengü Ertel'in kurmuş olduğu San Grafik A.Ş'nin yönetim kurulu üyesidir. Bu gece sizlere kendi bestelerinden ve caz standartlarından oluşan bir repertuar sunacak.

Ülkem Özsezen (p, keyb), Engin Recepoğulları (ts), Ozan Musluoğlu (b), Ferit Odman (d).

İlham Gencer & Hasan Kocamaz Quartet

22 Nisan 2010 Perşembe

İlham Gencer piyanist bir annenin çocuğu. 1925 doğumlu. Halkevlerinde amatörce başladığı müzik yaşamı 1944 yılında Beyoğlu'ndaki Miami'de profesyonel olarak devam etti. Dönemin ilk yerli caz grubunda İlham Gencer piyano'da, trompette Badi Kemal, Mehmet Akter klarinet, vokalde Türkan Pasiner yer alıyordu. Beyoğlu Erkek Lisesinden mezun oldu. Dario Moreno, Arif Mardin, Cüneyt Sermet, Turhan Taner, Hasan Kocamaz, geçtiğimiz günlerde kaybettiğimiz kontrabascı Aydemir Mete, Ayten Alpman, birlikte çalıştığı o dönemin müzisyenleridir. 1960'da Çatı adlı bir kulüp açtı. Pekçok müzisyen sahne aldı. 1967'de kapandı. 1977'de 50. sanat jübilesi yapıldı. Ayten Alpman ve Nejla hanımlarla evlilik yaptı. Ayşe Gencer, İlhan Gencer ve Bora Gencer'in babası, trompetçimiz İmer Demirer'in kayınpederidir. Hala aktif olarak müzik yaşamına devam eden İlham Gencer, Türkiye'nin ilk caz kulübünü açan müzisyen olan ağız armonikacısı Hasan Kocamaz ile birlikte Nardis için çok özel olarak hazırladıkları sevilen caz standartlarından oluşan bir repertuarla sahne alacaklar.

Hasan Kocamaz (armonika), İlham Gencer (p, vo), Nezih Yeşilnil (b), Deniz Dündar (d).

Dilek Sert Erdoğan "Deformation Turc Project"

23 Nisan 2010 Cuma

Jazzeeba On Air adlı projesiyle Nardis sahnesinde pekçok kereler misafir ettiği, son dönemin güçlü kadın seslerinden biri olarak nitelendirilen Dilek Sert Erdoğan, usta Önder Focan ile birlikte bambaşka ve heyecan verici bir proje için biraraya geliyor. Geçmişten günümüze hepimizin kalbine yer etmiş olan, Ajda Pekkan'dan Orhan Gencebay'a; Erol Evgin'den MFÖ'ye ve hatta Kibariye'ye kadar sevilen ve bizden olan şarkıları Önder Focan'ın düzenlemeleriyle bambaşka bir şekilde 'Deformation Turc Project' olarak Nardis dinleyicileriyle buluşturuyorlar.

Dilek Sert Erdoğan (vo), Şenova Ülker (tp), Önder Focan (g), Kürşad Deniz (p), Erdal Akyol (b), Derin Bayhan (d).

Melis Sökmen

24 Nisan 2010 C.tesi

Ankara doğumlu Sökmen çocukluğunu Almanya'da geçirdi. Bale, caz dans, modern dans ve klasik gitar eğitimi aldı. 1986 yılında Grup Lokomotif'te solisti oldu. Aynı yıl Kuşadası Altın Güvercin Yarışması'nda ikincilik ödülünü kazandı. 1990 yılında ilk albümü "O Zaman"ı çıkardı. 1995 yılında ikinci albümü "Öze Dönelim" ile müzik hayatına devam etti. 2001 yılında Journalist Jury-Universetalent Prag birincilik ödülünü kazandı. Pop jazz'in ülkemizdeki en sevilen ve en önemli temsilcisi Melis Sökmen ile R&B ve soul dolu, keyifli bir hafta sonu için bekliyoruz.

Melis Sökmen (vo), Aysun Sökmen (vo, flt), Hakan Çimenot (tb), H.İbrahim Işık (keyb, tp), Cem Tuncer (g), Cudi Genç (b), Onur Soydemir (d).

Yansımalar

26 Nisan 2010 P.tesi

Topluluk, 1990 senesinde A. Şenol Filiz ve Birol Yayla tarafından oluşturulmuştur. Temelde akustik bir tınıya sahip olan topluluk, geleneksel müziğimizden yola çıkarak günümüzü yansıtan ve geniş bir yelpazeye açılabilen sade ve dingin bir müzik anlayışını yorumluyor. Topluluk, 1996 senesine kadar ikili olarak çalışmalarını sürdürmüş, bu dönem içinde yurt içi ve yurt dışında verdikleri pek çok konserin yanısıra "Yansımalar", "Bab-ı Esrar", "Serzeniş", "Vuslat" ve "Pervane" isimlerinde beş albüm yayınlamışlardır. "Günümüzün karmaşasına karşın insanla biraz sadelik ve huzur sunmak amacımız" diyen sanatçılar, çalışmalarında dinleyicileri ile bu temayı paylaşmaktadır.

Şenol Filiz (ney), Birol Yayla (tambur), Murat Usanmaz (g), Erdal Akyol (b), Pınar Duruk (cello), Ediz Hafızoğlu (d, perc).

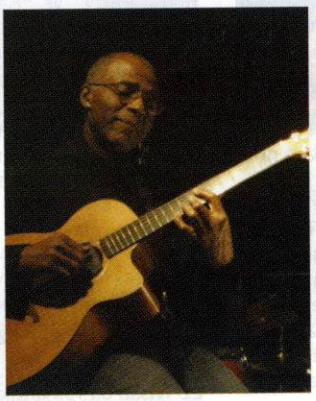

Donovan Mixon Trio

27 Nisan 2010 Salı

New Jerseyli caz gitaristi Donovan Mixon "Jazz-Play Studio"da İstanbul Beyoğlu'ndaki stüdyosunda özel derslerin yanısıra; müzisyenlik sınıfı, doğaçlama atölyesi, 'combo' caz topluluğu, vokal topluluğu, performans ve bestecilik forumu gibi alanlarda da çalışmalar yapıyor. Şimdiye kadar üç albüm çıkardı, ayrıca ABD ve Avrupa'nın birçok müzik kurumunda okutulan "Performance Ear Training" adlı bir kitap yayımladı. Berklee College Of Music'te ve İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde dersler veren müzisyen, müzikal birikimini "Jazz-Play Studio"da caz severlerle paylaştı, öğrenci yetiştirdi. Ülkesi ABD'ye dönmeye karar veren sanatçının güle güle konserine hepinizi bekleriz.

Donovan Mixon (g), Matt Hall (b), Ferit Odman (d).

Emre Kayhan 5tet

28 Nisan 2010 Çarşamba

Bu gece repertuarlarında Emre Kayhan ve Engin Recepoğulları'nın beste ve modern caz standartlarından oluşan bir repertuar sunacak olan grubun kurucularından Emre Kayhan İngiltere'de doğdu. Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarı trombon bölümü mezunu olan sanatçı Londra Royal College of Music'de lisans eğitimi aldı. 1991-93 yılları arasında İngiltere'de çesitli profesyonel ve amatör senfoni orkestralarında ve big band'lerde çaldı. North Texas State University'de çalıştı. 2000 – 2001'de Trinity College of Music'de tam burs ile caz masterini tamamladı. 1998 de EBU (Avrupa Yayın Birliği) Caz Orkestrasi ile Stockholm Caz Festivali'nde ve 2002 de ise yine aynı orkestra ile Budapeşte'de ikişer konser çaldı. 2005'de İstanbul Caz Festivali'ne Neşet Ruacan Dörtlüsü içinde katıldı ve konuk sanatcı trompetçi Claudio Roditi ile çaldı.

Engin Recepoğulları (ts), Emre Kayhan (tb), Cem Tuncer (g), Kağan Yıldız (b), Ediz Hafızoğlu (d).

Yahya Dai Quartet

29 Nisan 2010 Perşembe

Ankara doğumlu Yahya Dai'nin 1974 yılında Soprano blokflüt ile başlayan müzik hayati 1981'de alto saksofon ve ilerleyen yıllarda tenor saksofon, soprano saksofon, bariton saksofon, yan flüt ve EWI (elektrik nefesli enstrüman) ile devam etti. Ankara'da uzun bir dönem Tuna Ötenel ile birlikte çalışan Yahya Dai, İstanbul'a yerleştikten sonra yerli, yabancı pek çok grupla sahne aldı, albüm kayıtlarında çaldı. Bu gece oldukça renkli bir repertuar ile sizlerle olacaklar.

Yahya Dai (ts, EWI), Ercüment Orkut (p), Kağan Yıldız (b), Ediz Hafızoğlu (d).

Selen Beytekin Quintet

30 Nisan 2010 Cuma

1987 doğumlu Selen Beytekin, 8 yaşında klasik piyano eğitimi almaya Başladı. Piyanist Ergican Saydam ile çalıştı. 2008 yılında İTÜ İnşaat Mühendisliği bölümünden mezun oldu. Üniversite yıllarında müziğe olan ilgisi ile amatör olarak piyano çalıp, şarkı söylerken İlham Gencer ile tesadüfen bir tango gecesinde tanıştıktan sonra, 2007 yılında ilk kez Q Jazz Bar'da kendi programını yapmaya başladı. Daha sonra Aşkın Arsunan & The Blue Print Project ile çalışmaya başlayan Selen Beytekin; Volkan Öktem, Şenova Ülker, Eylem Pelit, İmer Demirer, Ricci Benson, Tony Jones, Aycan Teztel gibi birçok müzisyen ile çalıştı. Şimdi ise İTÜ'de Mimarlık Master'ı yaparken aynı zamanda müzik çalışmalarına devam etmekte. Bu gece sevilen caz standartları ile sizlere keyifli bir gece geçirtecek.

Selen Beytekin (vo), Engin Recepoğulları (ts), Burak Bedikyan (p), Ozan Musluoğlu (b), Ferit Odman (d).

Alexandra Ivanoff / Çeviren Can Ergelmiş
089qwe@gmail.com

Akbank Sanat'tan
Jan Lundgren Trio Geçti

Piyano konusundaki ilham kaynaklarının klasik müzik ve benim için tanrısal öneme sahip olan piyanistlerden Oscar Peterson, Errol Garner ve Bill Evans olduğunu belirten özgeçmişini okuduktan sonra, adeta nefesimi tutmuş bir şekilde 19 Mart'ta, Akbank Sanat'ta sahne alacak olan İsveçli jazz piyanisti Jan Lundgren'i beklemeye başlamıştım. Konserde Lundgren'e basta Mattian Svensson ve davulda Zoltan Csörsz, Jr. eşlik edecekti.

Üç büyük hata yapmışım: 1) Hiçbir zaman özgeçmişlere yüzde yüz inanmayın. 2) Hiçbir zaman daha önce dinlemediğiniz bir sanatçıyı büyük beklentilerle beklemeyin. 3) Jazz piyanistleriyle ilgili başka bir hayal kırıklığım daha var, ancak bunu daha sonra anlatacağım.

Lundgren'in gösterisiyle ilgili en beğendiğim nokta, onun ne çalacağını "açıkca" anlatmasıydı. Bunun şarkıdan önce ya da sonra yapılması benim için fark etmiyor, ancak özellikle alkışlar devam ederken anlatılmıyor olması ve herkesin anlayabileceği kadar yavaş açıklanması yeterli.

Ne ilginç bir programdı! Çalınan eserlerin çoğu, bu janr için genellikle kullanılmayan bir repertuarın aranjmanlarıydı; ayrıca bis olarak birkaç İsveç şarkısı da çaldılar.

Aşırı duygusallığın ve elbette krem şantinin başkenti Viyana'da yaşanan eski güzel günlerin anıldığı, klasik bir Viyana valsi/şarkısıyla, "Vienna, the City of My Dreams" ile başladılar. Eser kesinlikle aşırı duygusal değildi; bunun aksine, duygusallıktan tamamen arınmış, yenilikçi bir üslup taşıyordu. Bu parçayı, Roman Polanski'nin "Rosemary's Baby" filminin teması ve harika bir bas solosuyla başlayan Beatles'ın "Here, There, and Everywhere" şarkısı izledi. Bence, bu noktadan sonra basçı Svensson başrolü aldı. Harika, son derece sağlam bir müzisyen. Birçok basçının olmadığı (Ron Carter'ı dışarıda tutmamız gerekiyor, o bambaşka bir ligde) şekillerde sağlam müzikal temelleri var ve özellikle günümüzün talihsiz rutini olan gösterişli ama içi boş müzik üslubunun aksine, çaldığı her nota büyük önem taşıyordu.

Lundgren ve ekibi, daha sonra da başka bir film müziğini, Luis Bacalov tarafından yazılan, 90'larda En İyi Film dalında Oscar ödülü kazanmış duygusal İtalyan filmi "Il Postino"nun temasını çaldılar. Lundgren, yaptığı aranjmanla bu dokunaklı, duyarlı anı tatlı bir şekilde kotarmış. Parçanın en derin ve yoğun anı, hassas bir şekilde eşlik edilen pizzicato bir bas solosuydu. Eğlenceli ve haşarı "Komputerliebe" parçasında ise, Kraftwek'ten bop ve funk'a yöneldiler. Tabi bu şarkıda bazı Bob James anları da hissetmedim değil. Lundgren'in kendi bestelediği "Hidden Truth" parçası, standart bir F-Majör parçaydı. Burada çok sürpriz yoktu. Topluluk konseri, flamenko çeşnileri taşıyan, davulcu Csörsz'ün yeteneklerini sergilediği bir parçayla tamamladı. Csörsz, aslında çok gürbüz bir müzisyen, ancak atletik, genç ve volümlü üslubu, Cecil Taylor'un uzlaşma bilmeyen tarzına daha uygun. Bu durumun müzisyenden mi, yoksa ses sisteminden mi kaynaklandığını bilemiyorum, ancak Csörsz, kesinlikle ekip arkadaşlarına daha çok ayak uydurabilecek bir sakinlik taşıyabilirdi.

Müzisyenin web sitesindeki metin şöyle diyor: "Lundgren'in üslubu, dinleyiciyi bazen dinlendiriyor, bazen ise canlandırıyor, onları keşiflerle dolu bir yolculuğa çıkarıyor." Tamam, kesinlikle dinlendirici bir performanstı, ancak sanatsal anlamda canlandıran kısmı sadece Svensson tarafından sağlanmıştı. Geçtiğimiz iki yıl içinde, burada çalan Herbie Hancock'ın ve Brad Mehldau'nun, onlarla birlikte sevgili Peterson, Garner ve Evans'ın kendilerine has seslerini, hassasiyetlerini hatırlayınca, Lundgren'in "kendine has özelliklerini" bu şekilde karşılaştırmak istemedim:

Öncelikle – işte şimdi yazının başında belirtmiş olduğum üçüncü konudan bahsediyorum – akustik piyanoda 88 tuş var. Yukarıda belirttiğim, şu anda aramızda olmayan müzisyenlerin hepsi "tüm 88 tuşu" son derece verimli bir şekilde kullandı. Sadece tuş takımının ortasına odaklanan, bas oktavları tamamen unutan piyanistleri gördükçe o kadar çok hüsrana uğruyorum ki, kendimi her an üzüntüden haykırabilecek gibi hissediyorum. Eşlik etmek bambaşka bir şeydir: o zaman kenara çekilirsiniz ve diğerlerin parlamasına yol açarsınız ve o zaman alto'nun sınırları içinde kalmanız yeterlidir. Ancak bir solist olarak çaldığınızda, akustik piyanonun drama, renk ve güç içeren hayret verici yelpazesini duymak isterim. Lundgren'in kendine has versiyonu, sadece mavilerin ve grilerin kullanıldığı hareketsiz bir suluboya tablosu gibiydi.

Ayrıca, neden bu gezegendeki tüm ballad'ların tonu F-Majör olmak zorundadır? Sadece Lundgren değil, neredeyse tüm piyanistlerin ve aranjörlerin canlı performanslarında bu tonda parçalar seslendirdiğini, hatta F-Majör tonunda birkaç parçayı üst üste çaldıklarını gördüm. Tamam, benim için biraz gri-mavi olsa da, bu tonun güzel bir ton olduğunu kabul ediyorum. Ancak kullanılmayı bekleyen en azından iki düzine farklı ton da bulunuyor. Kulaklarım farklı renkler, farklı varyasyonlar duymayı bekliyor.

Biraz da ekibe dönelim. Sahnede, birbiriyle iletişimleri ve sempatik tavırları, kesinlikle bizler için de canlandırıcıydı. Turneye çıkmak zordur; sanatçılar yorulur ve sağlıkları iyi olsa da olmasa da aynı şekilde performans göstermeleri beklenir. Lundgren'in grip olduğunu tahmin ediyorum. Konser boyunca birkaç kez burnunu sildiğine de şahit oldum. Bir saatlik performans boyunca Lundgren hoş ve bundan etkilenmeyen bir tavır gösterdi. Komik müzikal nidalarla ve ekip arkadaşlarıyla parlak dostluğuyla konserden keyif aldığını belli ediyordu. Ancak daha da derinlere inmesini isterdim. Sol elinin dördüncü vitese geçmesini görmek isterdim; hatta üçüncü vites bile olurdu. Piyanonun farklı ses boyutlarını duymak, daha renkli bir üslup gözlemlemek, piyanonun 88 tuşunun birden araştırılmasını görmek isterdim – müzisyenin piyano konusundaki ilham kaynaklarını daha açık bir şekilde gösteren kanıtlar duymak isterdim.

Sami Kısaoğlu
sami.kisaoglu@gmail.com

İtalyan Jazz'ının Çağdaş Temsilcisi

Alboran Trio İstanbul'daydı.

Ada Avrupası, Fransa ve İskandinav ülkelerini bir kenara bırakırsak Avrupa jazz sahnesinin en üretken aktörlerinden biri olarak değerlendirebileceğimiz İtalya neredeyse her jazz dinleyicisinin üzerine fikir birliğine vardığı bir ülkedir. Sadece Avrupa'nın değil aynı zamanda tüm dünyanın en özel jazz festivallerinden biri olan Umbria Jazz Festivali, Genova'da Palazzo Ducale binasında yer alan jazz müzesi ve ayrı bir yazı konusu olabilecek genişlikte bir sanatçı kataloğuna sahip olan CAM Jazz firması... Tüm bunlar İtalya ve jazz denildiği zaman ilk akla gelenler arasındadır. Jazz adına olan tüm bu güzelliklerin yanısıra her yıl Siena Jazz Vakfı tarafında organize edilen ve dünyanın sayılı jazz ustalarını Toskana bölgesinde biraraya getiren "Siena Jazz - Accademia Nazionale del jazz" İtalya ve jazz denildiği zaman unutulmaması gereken etkinliklerden biridir.

Enrico Rava, Paolo Fresu, Stefano Bollani, Stefano di Battista, Enrico Pieranunzi gibi; dünyaca ünlü orta kuşak İtalyan jazz yıldızlarının yanısıra, görece olarak daha az bilinen fakat; müzikalite bakımından yukarıda adını andığımız isimlerden hiç de geri kalmayan isimlere ve gruplara kucak açmış bir ülkedir İtalya. Yukarıda adını anmadığımız fakat; İtalyan jazz sahnesinin en şahsına münhasır örneklerinden biri olan Alboran Trio, Şubat ayının ilk günlerinde Akbank Sanat'ın konuğu olarak İstanbul'daydı. Akustik jazz trio'larının son yıllarda yaşamış oldukları müzikal rönesansın en şaşırtıcı örneklerinden biri olan Alboran Trio, ismini "Afrika ile Avrupa kıtalarını birbirine bağlayarak, Akdeniz'e açılan su yolu" anlamına gelen Alboran sözcüğünden almış. Piyanist ve besteci Paolo Paliaga'nın liderliğindeki grup Paliaga gibi İtalyan basçı Dino Contenti ve davulcu Gigi Biolcati tarafından 2003 yılında kurulmuş. Müziklerinde Akdeniz coğrafyasının müzikal renklerine sıkça yer veren topluluk sadece Akdeniz'in değil, komşu coğrafyaların müzikal renklerine de sound'unda yer veriyor.

Temel olarak Paliaga'nın kompozisyonları etrafında şekillenen besteler, üçlü tarafından birlikte düzenleniyor. Albümlerini Alman plak şirketi ACT'den yayınlamakta olan topluluk şimdiye kadar çıkardıkları Meltemi (2006) ve Near Gela (2008) ile Akdeniz, Avrupa ve Afrika'nın müzikal renklerinden hareket ederek bir jazz sound'u orta koydular (topluluğun davulcusu Gigi Biolcati hayat arkadaşının Nijeryalı olması ve bir dönem bu ülkede yaşayıp, yerel müzisyenlerle çalışmış olması topluluğun sound'una Afrika kıtasınından gelen ritmik zenginliği açıklıyor). İstanbul'daki konserleri öncesinde gerçekleştirdikleri workshop çalışmasında, yukarıda değindiğim özelliklerin her birine enstrümanları başında değinen topluluk üyeleri bestelerine ve gruba dair bazı ipuçlarını izleyenler ile paylaştılar.

Workshop sırasında Meltemi albümünde yer alan Balkan Air isimli parçanın oluşum sürecine de değinen topluluk, Afrika ritimlerini ve Balkan sound'unu nasıl modernize ederek parçayı şekillendirdiğini anlattı. Paliaga'nın "uğurlu ezgi" olarak andığı parça, plak şirketi ACT ile anlaşma imzalamalarına neden olan parça aynı zamanda. ACT'ın sahibi ve prodüktörü olan Siegfried Loch'un, Balkan Air isimli parçalarını dinledikten sonra gruba albüm yapmaya karar veriyor ve grup ACT ailesine katıldıktan sonra Avrupa'daki birçok festivalden davet alıyor. Balkan Air'de grubun birçok parçasında olduğu üzere ilginç bir sound yaratma çabası baş rolde yer alıyor. Piyanistin piyanonun tellerinin üzerine yerleştirdiği havluyu bir eliyle tutarken, diğer eli ile akorlara basması sonucunda üretilen ses, piyanodan çembelo ile santur arasında bir ses elde edilmesini sağlamıştı. Piyanistin sadece akorlarla yapmış olduğu ritimsel açılıştan sonra, onun çalmış olduğu akorlar üzerine kontrbasın yaptığı serbest doğaçlama ve ona eşlik eden davul Alboran Trio sound'unun oluşum sürecini özetliyordu.

Workshop süresince Alboran Trio'nun müzikal anlamda her parçada farklı renkler yaratmanın peşince olduğunun altını çizen grup üyeleri, birkaç saat sonra başlayan konserde her iki albümünden de parçalar seslendirdi. Topluğunun konserde ortaya koymuş olduğu sound zekice kurgulanmış ince müzikal nüansların, yalın ve naif cümle yapılarının yaratıcı sololarla şekillendiği, son derece rafine bir tını zenginliğinin bütünü olarak özetlenebilir. Her biri ayrı birer müzikal minyatür olarakta görülebilecek olan parçalardaki kollektif doğaçlamalar, konser boyunca topluluğun sonud'unun en özel yanlarından birini sergiledi. Kültürler arası bir jazz yaklaşımına tanıklık ettiğimiz konserde, grup flamenko'dan Balkan sound'larına, sofistike Avrupa ezgileriden Afrika ritimlerine uzanan bir müzik ortaya koyarken, stilistik anlamda son derece ucu açık bir tablo yaratıyordu. Kolektif soloların yanısıra; bireysel sololarda da beğeni toplayan grup özellikle davulcu Biolcati'nin iki ayrı solosu ile de beğeni topladı. Biolcati, cajón'daki solosunun yanısıra; Afrika ayinlerindekine benzer düzensiz melodiler mırıldanarak attığı davul solosu da izleyenlerinden büyük alkış aldı.

Alboran Trio çıkış albümleri Meltemi ile hiç beklemedikleri derecede iyi bir satış grafiği yakalamış, ikinci albümleri Near Gale ile bu çıkışı sürdürdü. Bu sonbaharda üçüncü albümünü kaydetmeye hazırlanan Alboran Trio, imza atmış olduğu her parçada dinleyene yeni öneriler getiren sound'u ile keşfedilmeyi bekliyor.

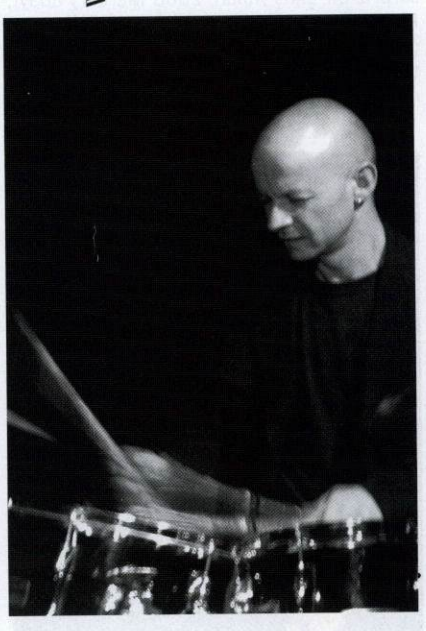

Fotoğraflar: Burcu Orhon

Zuhal Focan
focan@nardisjazz.com

Babylon'da

New Yorklu festival

İlhan Erşahin ve New York'tan hareketle tüm dünyaya kolları uzanan yaratıcı müzisyen dostları, Nublu Jazz Festival için İstanbul'da toplandı.

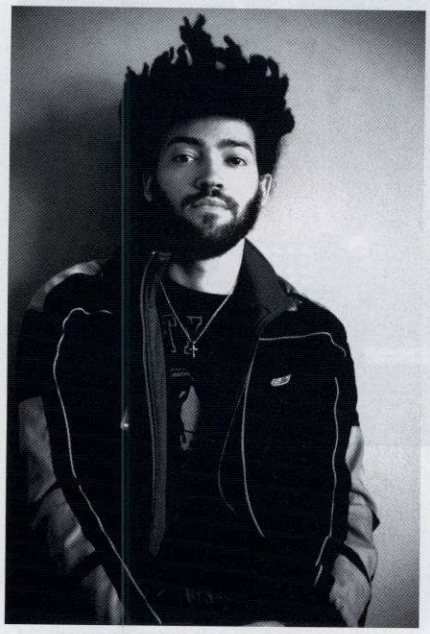

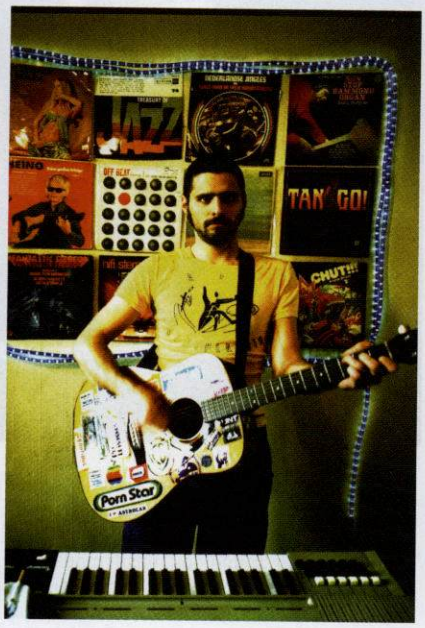

Festival kapsamında 70'lerin efsane trompetçisi Eddie Herderson'dan, Avrupa jazz'ının önemli isimleri Bugge Wesseltoft ve Erik Truffaz/Sly Johnson ikilisine; ev sahibi İlhan Erşahin'in Istanbul Sessions, Love Trio ve I Led 3 Lives projelerinden, vokal efsanesi Bobby McFerrin'in babasının yolundan giden müthiş yetenekli oğlu Taylor McFerrin'a, İstanbul'daki ruh ikizi Bora Uzer'e; jazz'ın yenilikçi ve enerjik temsilcisi Rubin Steiner'den, İngiltere listelerinde sürpriz bir çıkış yapan, 2008 Mercury adayı, Portico Quartet'e; Türk jazz'ını canlı tutan genç isimler Sarp Maden, Alp Ersönmez'den, taptaze ve güçlü tarzlarıyla 123'e birçok sanatçı Babylon'da sahne aldı.

2 Mart Salı
TAYLOR McFERRIN İstanbul Premier with BORA UZER & friends (New York / İstanbul)
21.00 NUBLU JAM SESSION 23.00

3 Mart Çarşamba
123 21.00 // ILHAN ERSAHIN's LOVE TRIO featuring TAYLOR McFERRIN (New York) 23.00

4 Mart Perşembe
EDDIE HENDERSON QUARTET with JUINI BOOTH & KENNY WOLLESEN (New York) 21.00

5 Mart Cuma
ILHAN ERSAHIN's ISTANBUL SESSIONS featuring EDDIE HENDERSON (New York / İstanbul) 22.00 // RUBIN STEINER - DJ Set (@ Babylon Lounge) 23.00

6 Mart Cumartesi
ILHAN ERSAHIN's I LED 3 LIVES featuring RUBIN STEINER 23.00 // VINYL MARKET @ LOUNGE 12.00-18.00

7 Mart Pazar
ALP ERSONMEZ QUARTET 19.00 // SARP MADEN QUARTET 21.00

10 Mart Çarşamba
PORTICO QUARTET (Londra) 21.00 // BUGGE WESSELTOFT with friends (Oslo / İstanbul) 23.00

11 Mart Perşembe
İMER DEMİRER QUARTET 21.00 // ERIK TRUFFAZ & SLY JOHNSON "PARIS PROJECT" featuring Philippe Garcia (Paris) 23.00

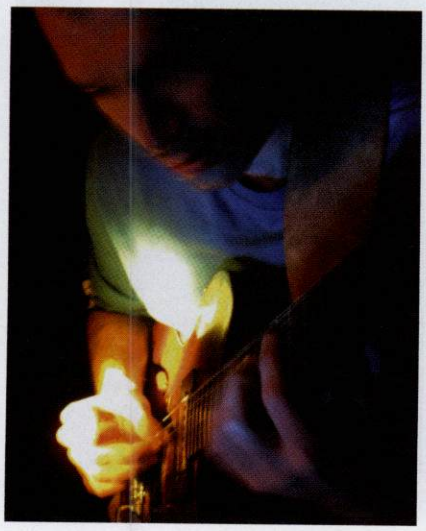

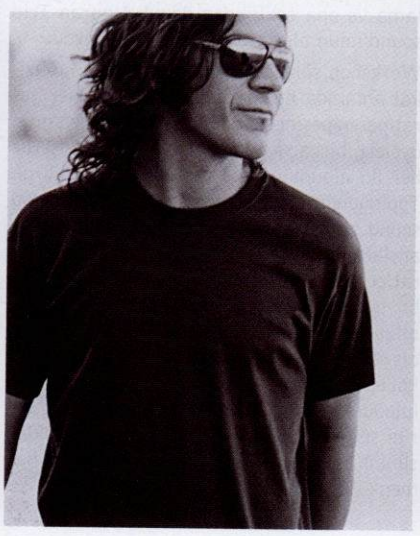

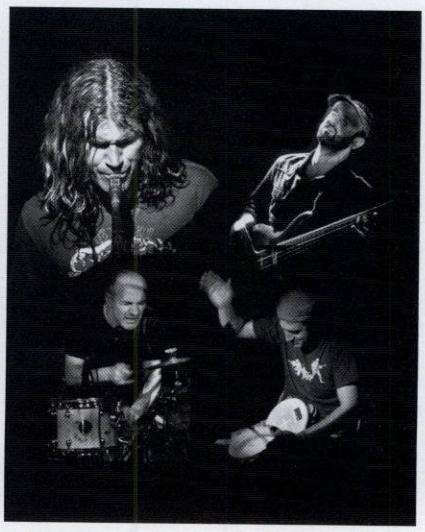

Can Ergelmiş
canergel@hotmail.com

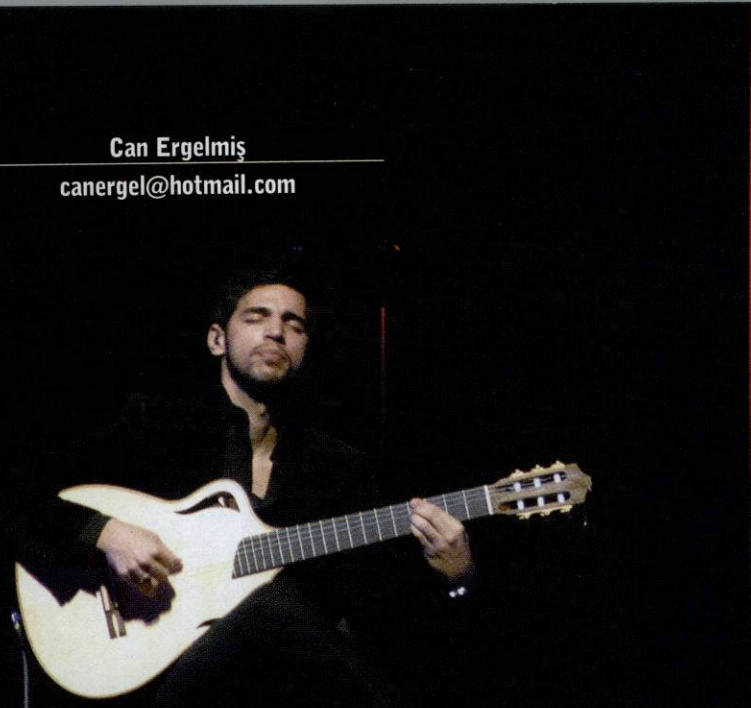

Mariza ve Cigala
gönüllerimizden sıcacık esti gitti...

Soğuk bir başlangıç yaptık 2010'a. Ancak, soğuk, kar ve buzun hayatımızı derinden etkilediği bu günlerde, Batı Akdeniz'den sıcak esintilerle geldi kalbimizi ısıtacak iki bambaşka müzisyen: Mariza ve Diego El Cigala.

İş Sanat'ın ev sahipliği yaptığı konserler, kelimenin tam anlamıyla tıklım tıklımdı. Türkiye'de çok popüler olan bu sanatçıların biletleri haftalar öncesinden bitmiş, konser günü geldikçe henüz bilet alamamış olan müzikseverler yoğun bir davetiye arayışına girmişti.

"Eu canto um país sem fim / O mar, a terra, o meu fado" (*)

Portekiz'in efsanevi divası Amalia Rodrigues'in dünyaya tanıttığı fado'nun günümüzdeki temsilcisi Mariza, kendine has sesi ve yorumuyla bizi bambaşka bir aleme götürdü. Atlantik kıyılarından gelen tuzlu deniz kokusunu, Afrika'nın sıcak rüzgarlarını, Mağriplilerin yanık tenini, aşkın ve tutkunun acısını ve kaderin kendisini anlattı.

Müzisyen, geçtiğimiz yıllar boyunca dünyayı gezerken gördüklerini, hissettiklerini, çeşitli kültürlerle olan tanışıklıklarını müziğine yansıtmış, fado'nun ruhunu taşıyan, ancak fado'nun ötesine geçen bir müzik dili oluşturmuş.

Mariza, bambaşka bir coşku taşıyor içinde. Sadece canlı dinlerken anlaşılabilecek, hissedilebilecek türden bir coşku bu. En hareketli şarkının içinde bile, sesindeki ufak nüanslarla müziğin temelindeki acıyı hissettiriyor kolaylıkla. Buna karşın, en romantik ballad'ın ortasındaki çıkışıyla, haykırışıyla, kadere başkaldırıyor, dinleyicilerini de kendi kaderlerine baş kaldırmaları, kendi kaderlerini kendileri yaratmaları için kışkırtıyor.

Kendine eşlik eden müzisyenlerin de akıllarını başlarından alan bir hakimiyeti var müziğinin üzerinde. Bir el hareketiyle şarkının gidişatını bir anda değiştirebiliyor, melodiyi hızlandırıp, yavaşlatabiliyor; ya da ustaca bir şekilde tempoyu artırırken bir anda heyecanla dans etmeye başlayabiliyor. Geleneksel gitar kombinasyonuna bu sefer epey gürültülü bir perküsyon ve bir de piyano ekleyen Mariza'nın müziğinde, her an doğaçlamaya yer var. Müziğin bu dinamik doğasına son derece kolaylıkla ayak uyduran, hatta onu yönlendirebilecek derecede ustalığa sahip olan bir ekibe sahip. Şarkının başından sonuna onu yaşıyor, her biri sözü, her bir kelimeyi o kadar yaşayarak söylüyor ki, Portekizce bilmeyenler bile şarkının söylediklerini anlıyor, Portekizce bilen birisi gibi o eşsiz duyguları yaşayabiliyor.

"Sınırları olmayan bir ülkenin şarkısını söylüyorum / Denizi, toprağı, fado'mu söylüyorum" (*) diyor Mariza. Lizbon'da büyüyen sanatçı, çocukluğundan bu yana fado'yla iç içe olmuş. Küçük bir taverna işleten ailesi, henüz ilkokul çağındayken hafta sonları akşamları birkaç şarkı söylemesine izin verirken, onun günün birinde dünyanın en büyük fado sanatçılarından biri olacağını bilemezdi belki. Ancak, babası onu yatırdıktan sonra yatağından kalkıp, kalın kadife perdenin arkasından gizlice tavernayı gözlemleyen, orada yaşananları, söylenen şarkıları kulağına, zihnine, yüreğine kazıyan Mariza, hayatının fado olacağını, fado'nun hayatı olacağını o günlerden beri biliyor, hissediyormuş.

Türkiye'ye kaçıncı kez geldiğini benim de sayamadığım Mariza, her konserinin sonunda sizi Lizbon'a götürüyor; Fado'nun söylendiği, gözyaşlarıyla, şarapla yıkanan tavernaları tasvir ediyor. Çıplak sesiyle ve kendisine eşlik eden iki gitarla son şarkılarını söyleyen sanatçı, son bir kez daha aşkla yoğrulmuş, acıyla tatlandırılmış yaşamları anlatıyor.

Fotoğraflar: Mehmet Çağlarer

Gözlerinizi kapatınca, okyanusun esintisini, havadaki rutubeti, taş duvarları, tahta sandalyeleri hissedebiliyor, bir anlığına fado'nun anavatanında olduğunuzu düşünüyorsunuz. Yanınızda oturan güzel kızın elini tutmak, onu dansa kaldırmak, fado'nun coşkusunu, tutkusunu, heyecanını birlikte yaşamak istiyorsunuz. Ancak alkışlarla birlikte tekrar dünyaya döndüğünüzde, İş Sanat'ın kapılarından hayatın gerçekliğine adım atmaktan başka bir şansınız kalmıyor.

Siyah gözyaşları

2004 yılında Bebo Valdes ile yayınladıkları Lagrimas Negras albümünden sonra dünya çapında bir başarı ve ün kazanan Diego El Cigala ise, Mariza'dan yaklaşık iki hafta sonra yine İş Sanat'ta bizlerle birlikteydi. El Cigala, Lagrimas Negras'ta, unutulmaz Küba klasiklerini flamenko tavrıyla seslendirerek, Atlantik Okyanusu'nun iki farklı kıyısının ortak müzik geçmişi ve geleneği çerçevesinde buluşturmuş, ortaya yepyeni bir ruh çıkarabileceğini göstermişti.

Valdes ile El Cigala, albümde bambaşka bir uyum yakalamıştı: Flamenko'nun doğaçlama ruhuyla, Küba piyano stilinin kendine has eşlik özellikleri birleşerek, ortaya son derece heyecan verici bir iş çıkarmıştı.

Lagrimas Negras'ı, bu derece çekici ve şaşırtıcı bir yapıt haline getiren önemli öğelerden diğerleri ise, ikilinin seslendirdiği besteler ve albümde yer alan konuk sanatçılardı. Jazz, Afro-Küba, flamenko tarzlarını bir araya getiren bir üslupla yorumlamışlardı Lolita de la Colina, Virgilio ve Homero Exposito, Ramon Perello, Tom Jobim ve Caetano Veloso'nun bestelerini. Farklı şarkılarda ikiliye eşlik eden müzisyenler arasında da Caetano Veloso, Paquito D'Rivera, Pancho Terry, Tata Güines, El Nino Josele gibi Latin ve İspanyol müziğinin efsaneleri yer alıyordu.

Aynı zamanda Kübalı piyanist Chuco Valdes'in babası olan 1918 doğumlu Bebo Valdes, 1950'li yıllarda ilk Afro-Küba kayıtlarını gerçekleştiren, 20. Yüzyıl Küba müziğinin gelişimini bire bir yaşamış bir müzisyen. Özellikle aksanlı ve senkoplu eşliğinin başarısı, sol eli üzerindeki hakimiyetinden kaynaklanmakta; genel Küba müziğine göre daha nüanslı çalıyor; ayrıca hem sololarında hem de eşliklerinde de son derece tutarlı ve yerinde.

El Cigala, İş Sanat konserinde, ekibiyle birlikte genellikle Lagrimas Negras albümünden eserler seslendirdi. Lagrimas Negras'tan sonra başka albümler çıkarmış olmasına rağmen, 8 yıl önce kaydettiği ve 6 yıl önce çıkardığı albümdeki eserleri, albümde çalınan şekilde yorumlaması biraz düşündürücüydü. Elbette, en çok bilinen yapıtı bu albüm olduğu ve bu albüm El Cigala'yı İstanbul dinleyicisiyle tanıştırdığı için, bir anlamda doğaldı bu sunuş şekli. Ancak, her ne kadar sahnedeki piyanist teknik ve yaratıcılık anlamında çok iyi olsa da, Bebo Valdes olmadan, onun heyecan verici eşlikleri ve sololarını dinlemeden Lagrimas Negras projesini oluşturan eserleri dinlemek biraz da hayal kırıklığı olmuştu kimileri için.

El Cigala'nın flamenko konusunda doğal bir yeteneği, sesi üzerinde inanılmaz bir hakimiyeti var. Ritimleri ve melodileri parçanın gidişatı boyunca istediği şekilde kıvırması, eğip bükmesi ve bunu son derece doğallıkla yapması, farklı ritimler kullanarak eşlik eden piyano ve gitara kontrpuan bir şekilde söylemesi; tüm bunları gerçekleştirirken parçanın duygusunu apaçık bir şekilde yansıtarak, dinleyenleri bu duygularla baş başa bırakması El Cigala'nın ustalığının farklı göstergeleri.

İçinde son derece yüksek enerji barındıran bu projeyi seslendirirken, izleyicilerle yakın temasta bulunmayan, ancak sahnedeki enerjisiyle kendisinin de son derece keyifli olduğu her halinden anlaşılan El Cigala, Türk izleyicilerinin ilgisine çok sevinmişti. Çok adeti olmasa da, konserden sonra bis yaptı, kendisine eşlik eden kontrbasçısı, gitaristi, perküsyonisti ve piyanistiyle birlikte kısacık bir şarkı daha söyledi.

Son bir dilek

2010'a aşkı ve yaşamı en güzel anlatan müziklerle; Latin müziğiyle, flamenko'nun güçlü, vurucu üslubuyla, fado'nun içli ama bir o kadar de kuvvetli tonuyla başladık. Küçük bir tur yaptık, birbirinden usta müzisyenlerin notalarının, birbirinden duygusal şairlerinin sözleri arasında, kendi aşkımızı aradık, kendi kaderimizi sorguladık. 2010'un geri kalanında aradıklarımızı bulmak dileğiyle...

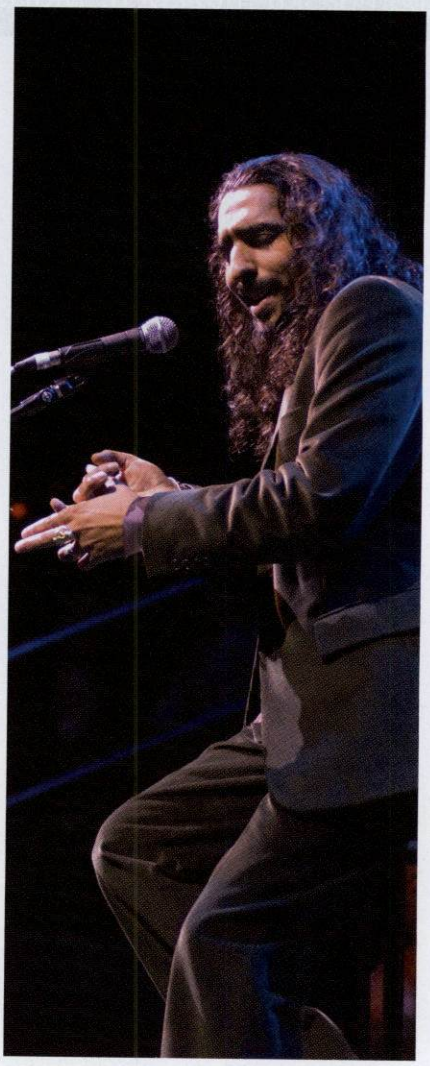

Zuhal Focan
focan@nardisjazz.com

Nardis Genç Jazz Vokal Yarışmasının 6.sı yapıldı, kazananlar ve ödüller...

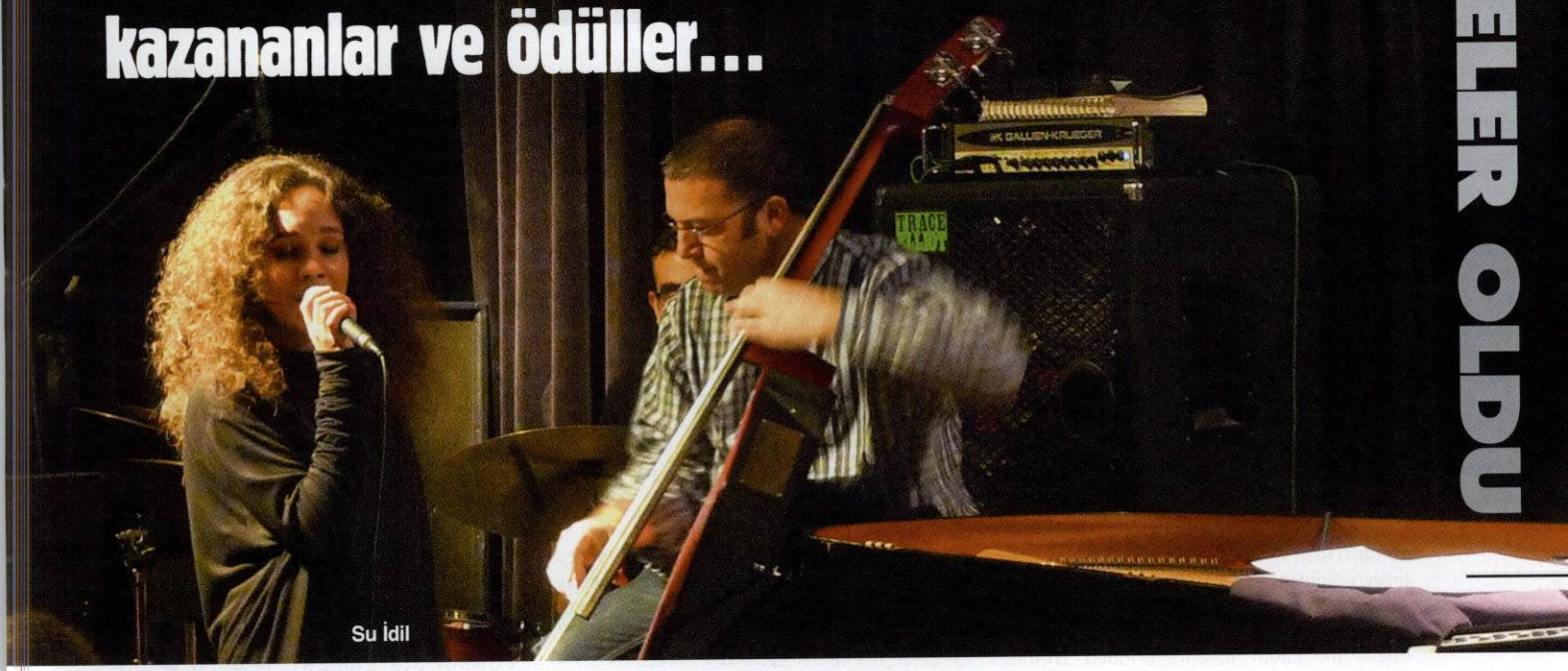

Su İdil

29 Mart gecesi 6.sı yapılan Nardis Genç Jazz Vokal Yarışması'nın başarılı isimleri seçildi. NTV Radyo'nun sponsor olduğu yarışmanın yurtdışı etabının ilk ayağı 7-10 Nisan arası Estonya'da. Diğeri ise 13-15 Mayıs arası Litvanya'da olacak.

Bu yılki juri üyeleri tarafından Nardis Jazz Club sahnesinde canlı performansları sonucunda ödüllere uygun bulunan isimler aşağıda.

Can Türkkan - Nardis özel ödülü

Selin Feyzioğu - NTV radyo özel ödülü

Su İdil - Polonya Pulawy Jazz Workshop

Ceren Koçak - Estonya Nomme Jazz http://www.nommejazz.ee/

Canan Duran - Litvanya Jazz Voices Competition www.jazzvoices.lt/

Ayrıca bu yıl Litvanya'ya geçen yılın yarışma ödülü olarak Jazz Voices tarafından İpek Dinç de davet edilmiştir. Bu yıl Türkiye'yi ve Nardis'i temsilen 2 aday yer alacak.

Değerlendirmeye katılan jüri üyeleri;

Sibel Köse (müzisyen)
Feyza Eren (müzisyen)
Neşet Ruacan (müzisyen)
Önder Focan (müzisyen)
Hülya Tunçağ (Jazz Dergisi)
Hakan Tüfekçi (NTV radyo)
Bülent Denli (Sabah)
Sedat Ergin (Hürriyet)
Can Ergelmiş (Jazz Dergisi)

Canan Duran

Can Türkkan

Ceren Koçak

Güneş Bayrak ve Erdinç Aktuğ
gunes@acd.org.tr

13. Uluslararası Ankara Jazz Festivali'nin Ardından

17 Ocak'ta Jacky Terrasson konseri ile başlayan festivalimiz, yerli ve yabancı bir çok jazz müzisyeni ve grupları ile renkli günler yaşadı. 13. Uluslararası Ankara Jazz Festivali "Piyano & Jazz" teması ile ülkemizin önemli müziyenlerini ağırladı bu yıl.

Ülkemizin adını dünyada da başarı ile duyuran Aydın Esen uzun bir aradan sonra festivalimizin konuğu oldu, günümüz ve kendi deyimi ile geleceğin müziğinden örnekler sunan sanatçıya Selçuk Karaman ve Volkan Öktem eşlik etti.

Ankaralı gruplarımızdan olan Çetin Akıncı Project ve Erdinç Aktuğ Quartet ise özellikle Ankaralı jazz severler tarafından büyük ilgi ile karşılandı.

Genç neslin adından bahsettirdiği iki piyanist Tuluğ Tırpan ve Burçin Büke kendilerine gösterilen ilgiden çok memnun olduklarını ve Ankara dinleyicisinin her zaman kendileri için pozitif bir güç olduğunu söylediler. Ülkemizin ilk kadın piyanistlerinden Nilüfer Verdi, dörtlüsü ile katıldığı festivalimizde "İzhar" albümünden seçme eserlerini dinleyicileri ile paylaştı. Gecenin diğer konseri olan Bilkent Senfoni Orkestrası da şef Klaus Weisse yönetiminde festival programımızda yerini alırken, Almanya'dan konuğumuz Schäll Sick Brass Band Bilkent Sakarya Salonunda izleyicileri ile buluştu.

Festivalimizi izlemeye gelen seyircilerimizin her yıl değişik projelerini dinlemekten keyif aldıkları Kerem Görsev Trio bu yıl da "Diversion Project" ile izleyicilerine keyifli anlar yaşattı. 14 Şubat Sevgililer Günü konserinde ise ülkemizin genç latin piyanistlerinden Emir Ersoy İstanbul Superband grubu ile birleştirdiği ekibiyle latin jazz tarzından örnekler ve "Cuban Portrait" albümünden seçme eserler ile performans gösterdi.

İsrail'den gelen konuklarımız ise Ido Bukelman Trio idi. Modern jazz örnekleri ile konsere katılan genç jazz müzisyneleri dinleyicilerine keyifli anlar yaşattılar. Gecenin diğer konserinde ise Kamil Erdem Quartet olarak Avrupa'nın adından bahsettiği akordionist René Sopa ile kendi bestelerinde oluşan bir repertuvarla izleyicilerin karşısındaydılar.

Selen Gülün ve Ulrich Drechsler de Avrupa turnelerinin hemen ardından festivalimizdeki yerini aldı. Bas klarinet piyano ve bateriden oluşan trio değişik sound'ları ile modern jazz ve standart jazz örneklemeleri ile performans gösterdiler. Bu yıl festivalimizde yer alan diğer iki duayen 15 yıl sonra tekrar bir projede buluşan Yıldız İbrahimova ve Antoine Herve idi. İnsan sesinin bir enstrüman gibi kullanılabileceğini anlatan Yıldız İbrahimova, Antoine Herve'in piyanosu eşliğinde standart jazz eserlerini yorumladı.

Ülkemizdeki önemli kadın piyanistlerden Ayşe Tütüncü de festivalimize "Piyano ve Perküsyon projesi" ile katılırken, İtalyan konuklarımız Antoine Flinta Quartet "Tamed" adlı albümünden oluşan repertuvarlarını jazz severlere sundular. Gecenin diğer konserinde ise Fahir Atakoğlu 2 yıldır projelerinde beraber olduğu dünyaca ünlü iki müzisyen Anthony Jackson ve Horacio "El Negro" Hernandez ile "Faces and Places" albümünden eserler ile Bilkent Konser Salonunu dolduran dinleyicilerine keyifli anlar yaşattı. Uluslararası Ankara Jazz Festivalinin Türk Müzisyenlerinin Avrupa'ya açılmasında önemli bir yeri olduğunu söyleyen sanatçı Ankara dinleyicisinin konserlerinde kendisini motive ettiğini ve her yıl festivalin daha da büyüyerek Ankara'nın ve ülkemizin tanıtımında önemli bir mihenk taşı olduğunu söyledi.

Hollanda'dan festivalimize katılan Michiel Borstlap "Eldorado Project" albümünden parçaların yanısıra Joe Zawinul gibi ustaların eserlerini de yorumladılar. Gecenin bir başka performansında da Sibel Köse Quartet Bilkent Otel North Shield Bar'da dinleyenleri büyüledi. 20 Şubat 2010 Cumartesi günü Aşkın Arsunan "Blue Print Project" konseri ile sona eren festivalimizde Ankara izleyicisi bu yıl ilk defa tek bilet ile iki konser izleme fırsatı buldu.

Pek çok konserin biletlerinin günler öncesinden tükenmesi, Ankara'da artık oturmuş ve bilinçli jazz dinleyici sayısının festivalin ilk yıllarına göre çok arttığını doğrular nitelikteydi. Jazz severlerden ve festivale katılan sanatçılardan aldığımız olumlu geri dönüşler bizleri çok mutlu etti.

Festivalin gerçekleşmesinde katkısı olan konser sponsorlarımıza ve katılan herkese birkez daha teşekkür etmek istiyoruz. 13. senesinde hala bir ana sponsoru olmayan festivalde konser sponsorlukları ile elimizden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyoruz.

Festivalin Konser Sponsorları BOEING, İSTANBUL SABİHA GÖKÇEN ULUSLARARASI HAVALİMANI, EADS, SELEX KOMÜNİKASYON, KOÇ BİLGİ ve SAVUNMA TEKNOLOJİLERİ, HAVELSAN, FNSS SAVUNMA SİSTEMLERİ, THALES ve DURANCE.

Kültür Bakanlığı ve Başbakanlık Tanıtma Fonu Başkanlığı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Avusturya Büyükelçiliği, Amerikan Büyükelçiliği, İsrail Büyükelçiliği, Fransız Büyükelçiliği, Bilkent Üniversitesi, Fransız Kültür Merkezi, Alman Kültür Merkezi, İtalyan Kültür Merkezi, Çankaya Belediyesi destek veren kuruluşlar arasındaydı. Bunların dışında BİLKENT OTEL, MESA HASTANESİ, METEKSAN MATBAACILIK, TRANSNET KURYE, STARBUCKS, BEKTAŞLAR TURİZM, KAVAKLIDERE ŞARAPLARI destek verenler arasında yer aldılar.

Basın sponsorları ise TRT, TV8, KANALB, CUMHURİYET, NTV RADYO, RADYO HACETTEPE, RADYO BİLKENT, MAG, ANKARA LIFE, KÜLTÜR SANAT HARİTASI, COSMOTURK.COM. ve CAZKOLIK.COM oldu.

Festivalin daha çok kişiye ulaşmasında önemli bir yeri olan basın mensuplarımıza buradan bir kez daha teşekkür etmek isteriz.

Önümüzdeki yılın çalışmalarına şimdiden başladık. Bizlere festival ile ilgili öneri ve görüşlerinizi iletirseniz memnun oluruz.

Sirel Ekşi
sirel@iksev.org

17. İzmir Avrupa Jazz Festivali'ne Görkemli Açılış

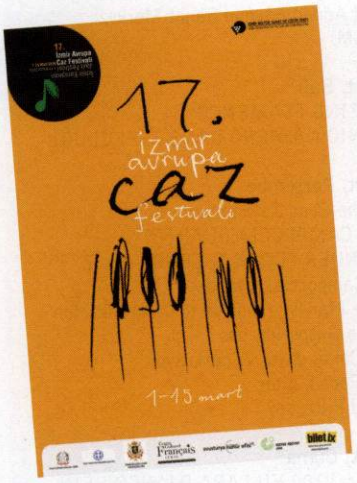

Andy Manndorff Trio

Jazzing Flamenco

İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı (İKSEV) 17. İzmir Avrupa Jazz Festivali'ni 02 – 17 Mart 2010 tarihleri arasında gerçekleştirdi. İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzmir İtalya Konsolosluğu, İzmir Fransız Kültür Merkezi, Goethe Enstitüsü İzmir ve Avusturya Kültür Ofisi işbirliği ile yapılan Festival'de bir sergi, bir seminer, ikisi halka açık ücretsiz sekiz konser yer aldı. İzmirliler, Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nin akustiği kusursuz büyük ve küçük salonunda yapılacak konserlerde Avrupa jazz'ının önemli isimlerini keyifle dinleme fırsatı buldular.

25. YILA YAKIŞAN AÇILIŞ: JAZZING FLAMENCO

2010 yılında 25. kuruluş yılını kutlayan İKSEV, 17. İzmir Avrupa Jazz Festivali'nin açılışını 2 Mart 2010 Salı günü saat 20.30'da AASSM Büyük Salon'da sıra dışı bir projeyle yaptı. Günümüzün sayılı koreograflarından, Flamenko'nun efsane dansçısı Antonio Najarro ve Dans Topluluğu "Jazzing Flamenco" ile Türkiye'de ilk kez İzmir'de sahneye çıktı. 18. Uluslararası İzmir Festivali'nde "Tango Flamenco" gösterisiyle dans grubuyla birlikte gönülleri fetheden Najarro, Jazzing Flamenco'da klasik İspanyol dansını jazz, blues, soul ve Flamenko müzikleriyle birleştirmiş ve yenilikçi koreografisiyle ortaya sıra dışı bir çalışma çıkardı. Kostüm tasarımını da Najarro'nun yaptığı bu gösteri Montreal Jazz Festivali'nde ardı ardına 14 gösteri yaparak ilginç bir rekora da imza atmıştı.

"ON THE ROAD TO DAMASCUS" ŞAM YOLUNDA

Festivalin ikinci konseri 4 Mart 2010 Perşembe günü AASSM Küçük Salonda İzmir İtalyan Konsolosluğu işbirliği ile gerçekleşti. Luigi Campoccia Quartet çok değerli iki Türk sanatçının Önder Focan ve Şenol Filiz'in de katılımıyla Akdeniz'in ortak kültürlerinden kök alan "On The Road To Domascus" projesini seslendirdi. Ortak "Akdeniz'in sakinleri" mirasımızın ayrılmaz bir parçası olan fantezileri ve hayalleri dile getiren müzikleriyle Luigi Compoccia Quartet, Türk olanla Batılı olanın birbirindeki yansımasını dile getirdi.

TÜM ZAMANLARIN EN İYİSİ SEMİNER KONUSU

İzmir Avrupa Jazz Festivali'nin geleneksel Semineri bu yıl 5 Mart 2010 Cuma günü saat 19.00'da İKSEV Salonunda yapıldı. Aynı zamanda İzmir Avrupa Jazz Festivali'nin danışmanlığını da yapan İtalyan jazz tarihçisi Francesco Martinelli, "100 Yıllara D'jango Reinhardt" konulu sunumunda "tüm zamanların en iyisi" kabul edilen Belçikalı jazz gitaristi D'jango Reinhardt'ı eserleri ve jazz müziğine katkılarıyla tanıttı. Üç parmağı ile gitar çalan bu efsane çingene gitaristin eserlerinden örneklerin de verildiği halka da açıktı.

GENÇLER SAHNEDE

İzmir Avrupa Jazz Festivali'nin önemli ayrıcalıklarından biri, jazz eğitimine verdiği önemdir. İKSEV, 17. İzmir Avrupa Jazz Festivali'nde de Açık Jazz Orkestrası Atölyesi geleneğini sürdürecektir. Luigi Campoccia, Daniele Malvisi, Rossano Gasperini ve Paolo Corsi'den oluşan Luigi Campoccia Quartet 5, 6 ve 7 Mart günleri genç jazz'cılarla atölye çalışması yaptılar. Bu çalışmalara katılan iki genç sanatçı burslu olarak İtalya'daki Uluslararası Siena Ustalık Sınıfları'na katılma hakkı kazandı.

Açık Jazz Atölyesine katılan tüm öğrenciler 7 Mart 2010 Pazar günü saat 20.30'da AASSM Küçük Salonda ustalarıyla birlikte konser verdiler. Açık Jazz Orkestrası Konseri, 17. İzmir Avrupa Jazz Festivali'nin ücretsiz konserlerinden ilki oldu.

LAIA GENC - LIAISON TONIQUE 5

17. İzmir Avrupa Jazz Festivali, 9 Mart 2010 Salı günü saat 20.30'da AASSM

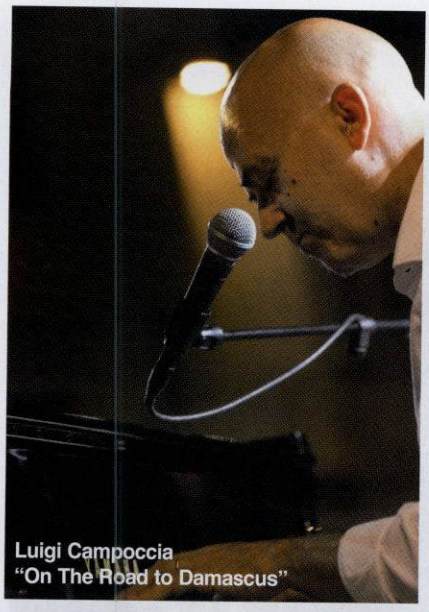
Luigi Campoccia
"On The Road to Damascus"

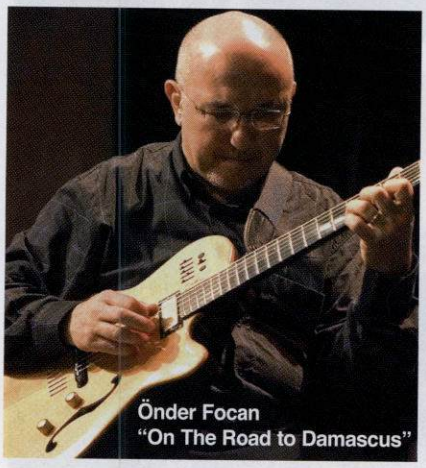
Önder Focan
"On The Road to Damascus"

Küçük Salonda yapılan "Laia Genç – Liaison Tonique 5" konseriyle devam etti. Fransız ve Alman Sanatçılardan oluşan topluluğun konseri İzmir Fransız Kültür Merkezi ve Goethe Enstitüsü İzmir işbirliği ile gerçekleşti. Avrupa'da pek çok ödülün sahibi olan Laia Genc, jazz'ı, serbest doğaçlamayı hemen tanınan bir sound içinde kendine özgü karıştırma biçimiyle, birçok projeye duyarlı bir ses ressamı, emprovizatör, besteci ve aranjör olarak özel bir renk katmakta. Tümü genç sanatçılardan oluşan topluluğun uyumu ve yarattıkları ortak sound ünlerini dinleyenlere keyifli saatler geçirtti.

MATTHIAS SCHRIEFL İLE YENİDEN

Geçen yıl iki çok başarılı konsere imza atan genç Alman trompetçi Matthias Schriefl 17. İzmir Avrupa Jazz Festivali'ne yeni grubu Matthias Schriefl 6, Alps & Jazz ile katıldı. " Alplerden Tahta, Korno ve Saksofonlar" adlı konser 10 Mart 2010 Çarşamba günü saat 20.30'da AASSM Küçük Salon'da Goethe Enstitüsü İzmir işbirliği ile gerçekleşti. Dünya genelinde pek çok tanınmış sanatçı ile çalan ve sürekli yeni arayışlar içinde olan Schriefl, geçen yıl İzmir konserlerinden edindiği çok olumlu ve değerli izlenimler üzerine özel bir programla festivale tekrar katıldı.

Laia Genc
Liaison Tonique 5

ANDY MANNDORFF TRIO

Avusturya Kültür Ofisi'nin işbirliği ile 13 Mart 2010 Cumartesi günü saat 20.30'da AASSM Küçük Salon'da gerçekleşen konserde İzmirliler yabancı olmadıkları bir üçlüyü dinleme olanağı buldular. Avusturyalı gitarist Andy Manndorff ile Achim Tang (bas), Reinhardt Winkler'den (davul) oluşan üçlüsü, yaklaşık on yıl sonra tekrar İzmirli jazz severlerle buluştu. Şaşırtıcı ve taklit edilemeyen çalma tekniği ile Manndorff kendine has bir stil geliştirmiş. Aynı zamanda oda müziği ve opera için de müzik yazan sanatçı hangi müzikal ifade şeklini denerse denesin kendisini kendine yetme amaçlı bir virtüözlük içersinde kaybetmez yeni yollar ve olanaklar keşfedebilmek için müzisyenlerine ve kendisine yeterince yer bırakıyor.

JEFF GIANSILY QUARTET

Jazz piyanistleri arasında dikkate değer bir yere sahip bulunan Jeff Giansily, Engin Recepoğulları (saksofon), Kağan Yıldız (bas) ve Ferid Odman'dan (davul) oluşan dörtlüsüyle 17. İzmir Avrupa Jazz Festivali'ne katıldı. 15 Mart 2010 Pazartesi günü saat 20.30'da AASSM Küçük Salon'da İzmir Fransız Kültür Merkezi'nin işbirliği ile yapılan konser, Jeff Giansily'nin son dönem bestelerinden oluşan programıyla İzmirli dinleyicileri selamladı. Her biri ayrı ayrı tanınmış pek çok sanatçı ve toplulukla çalan dörtlünün üyelerinin yakaladığı ortak sound, jazz dünyasında ve İzmirli dinleyiciler tarafından da övgüye değer bulundu.

KAPANIŞ ÜCRETSİZ KONSERLE

17. İzmir Avrupa Jazz Festivali, 17 Mart 2010 Çarşamba günü "Fatima Spar and the Freedom Fries" konseriyle sona erdi. Saat 20.30'da AASSM Büyük Salon'da halka açık olarak yapılan konser aynı zamanda Goethe Enstitüsü Avrupa Birliği Cultural Bridges destekli "Yollarda" projesinin İzmir ayağını oluşturmaktaydı.

New York'tan Kiev'e, Londra'dan Kahire'ye kadar çok sayıda dinleyicisi olan Fatima Spar, olağanüstü sesi ve yorumuyla günümüzün önde gelen ses sanatçılarından biri. Grup İzmir konserinde ikinci albümleri olan "Trust"dan örnekler sundular.

17. İZMİR AVRUPA JAZZ FESTİVALİ
2 - 17 Mart 2010

2 - 17 Mart
8'nci Jazz Festivali Afiş Yarışması Sergisi
Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi (AASSM)

2 Mart, Salı
"JAZZING FLAMENCO"
ANTONIO NAJARRO DANS TOPLULUĞU

4 Mart, Perşembe
"On The Road To Damascus"
LUIGI CAMPOCCIA QUARTET
feat. ÖNDER FOCAN & ŞENOL FİLİZ
Luigi Campoccia, piyano
Daniele Malvisi, tenor ve soprano saksofon
Rossano Gasperini, bas
Paolo Corsi, davul ve perküsyon
Önder Focan, gitar
A.Şenol Filiz, ney

5 Mart, Cuma
Seminer: "100 YILLARA DJANGO REINHARDT"
Konuşmacı: Francesco Martinelli, jazz tarihçisi

7 Mart, Pazar
AÇIK JAZZ ORKESTRASI
Final Konseri

9 Mart, Salı
AASSM Küçük Salon
LAIA GENC- LIAISON TONIQUE 5
Daniel Casimir, trombon
Alban Darche, saksofon
Laia Genc, piyano
Sebastian Gramss, bas
Nils Tegen, davul

10 Mart, Çarşamba
MATTHIAS SCHRIEFL 6, ALPS & JAZZ
Niels Klein, klarinet, saksofon
Florian Trübsbach, obua, klarinet, piccolo flüt, saksofon Federico Aluffi, fagot, tenor saksofon, Jeffrey A. "Jam" McGuire, korno
Peter Heidl, flüt, tenor saksofon
Matthias Schriefl, trompet, flugelhorn, sousaphone

13 Mart, Cumartesi
ANDY MANNDORFF TRIO
Andy Manndorff, gitar
Achim Tang, bas
Reinhardt Winkler, davul

15 Mart, Pazartesi
JEFF GIANSILY QUARTET
Jef Giansily, piyano
Engin Recepoğulları, saksofon
Kağan Yıldız, bas
Ferit Odman, davul

17 Mart, Çarşamba
FATIMA SPAR AND THE FREEDOM FRIES
Fatima Spar, vokal
Alexandar Wladigeroff, trompet
Andrej Prozorov, saksofon
Milos Todorovski, akordeon
Florian Wagner, gitar
Philipp Moosbrugger, bas
Erwin Schober, davul

Seval Deniz Karahaliloğlu
seval_deniz_karahaliloglu@mynet.com

Fatima Spar;

Sahnede Sek Sek Oynamaca, Jazz Söylemece

Her notayı fiziksel olarak hisseden dahası vücut diline yediren çılgın bir kadın. Hem jazz söylüyor, hem de sek sek oynuyor. Deli filan değil. Sadece farklı bir gezegenden gelen bir müzik gezgini. Bu yıl 17.si yapılan "Uluslar arası İzmir Jazz Festivali" kapsamında, yolu Ahmet Adnan Saygun Sahnesine düşmüş o kadar. Kendi deyimiyle "oynak İzmirlilerle" şöyle bir jazz'ca konuşuvermek istemiş. Hazır gelmişken sahnede sek sek oynayıp, çocukluk günlerini de yad ediverdi.

Fatima Spar. Dünyayı hafiften sallayan yeni Billy Holiday. Viyana'ya okumak için giden ve orayı pek münasip görüp yerleşen Türk jazz şarkıcısı. Bundan öte "The Freedom Fries" jazz grubu ile muhteşem şarkılara imza atan asi kadın. Kıpır kıpır yerinde duramayan sevimli yaramaz kız görüntüsünün altında sıkı bir muhalif yatıyor. Demir leblebi gibi bir şey.

Özgür ruhunu salıveriyor sahneye, artık notalar nereye götürürse. Jazz'ca yaşıyor, jazz'ca dans ediyor, jazz'ca konuşuyor, jazz'ca söylüyor. Yüzünün her sinirine, her çizgisine sinmiş jazz kokusu, dudaklarından büyüleyici nameler olarak çıkıyor. Kırmızılar içinde, vücut diliyle bütünleştirdiği müziğiyle gönüllere sızıyor Fatima.

Türkçe konuşuyor, Türkçe söylüyor "Bu parçayı çok sevdiğim Ella Fitzgerald'a gönderiyorum" deyip Ella Abla'ya bir selam çakıyor hafiften. 'Egyptian Ella'yı söylemeye başlıyor. Sonra kah 1908'lerden bir Yahudi şarkısını Almanca seslendiriyor, kah 1940'lardan bir Ella Fitzgerald nağmeleri ve elinden hiç bırakmadığı kırmızı beyaz megafonla eski taş plaklardan gelen bir ses izlenimi veriyor. Jazz ancak bu kadar hissedilebilir ve ancak bu kadar benzersiz bir şekilde yorumlanabilir. Yerinde duramayan kıpır kıpır Fatima sürekli dans ediyor. Hiçbir şey yapmasa vücudunun her uzvu müziğin ritmine kapılmış, tempo tutuyor. Sanki her biri jazz cumhuriyetinde bağımsızlığını ilan etmiş. Elleri, ayakları, kolları, yüzü, kocaman gülüşü büyük bir senfoni orkestrasının üyeleri gibi.

Trompet solosu mükemmel. The Freedom Fries'ın her elemanı solo parçalarıyla salondan büyük alkış alıyorlar. Yeri gelmişken trompette Alexander Wladigeroff, saksofonda Andrej Prozorof, akordeonda Milos Todorovski, gitarda Florian Wagner, basda Philipp Moosbrugger ve davulda Erwin Schober harikalar yaratıyor. Zirzop ve Trust albümlerinden seslendirdikleri parçalarla salonu kırıp geçiriyorlar.

Bu arada şirin Fatima'nın eli oynamasa kolu oynuyor. Öncelikli vazifesi söylemediği zamanlarda yani solo aralarında trompetçi, saksofoncu, davulcu ve bas ile tek tek ilgilenmek. Onlarla dans ediyor, tempo tutuyor, müziğin ritmini yükseltiyor. Sahnede bulaşmadığı adam kalmıyor. Saksofoncuyla karşılıklı göbek atmaktan, davulcunun omuzlarını ovmaya kadar her türlü çılgın icraat serbest.

Bir bakıyorsunuz bas çalan Philipp Moosbruger'in terini siliyor, bir bakıyorsunuz trompet ile düet yapıyor. Nasıl yapıyorsa. Olağanüstü ses tonuyla bütün notaları şöyle bir tarayıveriyor ve artık hiç bir şey bu noktadan sonra size garip gelmiyor. Salondaki fanileri müzik notalarının kıskacına alıyor.

Fatima, nahif tavrıyla Amelie'nin daha kıvrak ve enerjik versiyonu gibi duruyor. Benzersiz ses tonu ve tükenmeyen enerjisiyle saksofoncuyu bile baştan çıkarıyor. Başlıyorlar karşılıklı ufak ufak göbek atmaya. Jazz ezgileriyle göbek atılır mı? Evet Fatima bunu pek güzel beceriyor. Kıvrak melodilere bütün azalarıyla yanıt veriyor. Ruhu, kulağı, sesi ve bütün vücut diliyle. Bütün bunların toplamıyla kendini pek güzel ifade ediyor.

Fatima, "Zirzop" ve "Trust" albümünden seçtiği parçaları seslendirirken her parçayı sevdiklerine gönderiyor. Sırada Billy Holiday için yazılmış bir parça var. "Travelin All Alone" . Saksofon ve trompet bildikleri tarzda jazz'ca sohbet ediyorlar. Billy Holiday'e selam olsun. Bas, akordeon, gitar ve Fatima. "Bu parça bir yaşlı kadının büyük aşkını anlatıyor" diyor. Dokunaklı bir ses rengiyle 'Sarabande'yi söylemeye başlıyor. Alıp bizi kendi ilk aşklarımıza, anılara, ilk kalp kırıklıklarına ve hüzne sarılmış o kalp yarasına geri götürüyor.

Seyirciyle kurduğu ilişkinin anahtarı çok basit. Samimiyet. Çok içten. Olduğu gibi. Sözünü sakınmayan doğallığı ile sanki kırk yıllık dostumuz. "Annem için söylüyorum. Bu akşam gelemedi. Şimdi İstanbul'da içi gidiyor. Gelemedi ya. Muhtemelen elleri titriyordur. Bu parçayı annem için söylüyorum". "Candy Shop" . Hepimiz yanımızda olan ya da artık yanımızda olamayan annelerimizi anımsadık. Sessiz bir öpücük gönderdik beyaz bulutlara. Işık olup ruhlarına aksın diye.

"Yusuf, Yusuf". Şimdi çıldırma zamanı. Yukarıda teras kısmında ayakta konseri izleyenler özgürce dans ediyor. 1940'ların çılgın ritmini anımsatan melodilere karışan kırmızı beyaz megafondan çıkan buğulu ses ancak taş plaklardan ya da eski gramofonlardan gelebilir. İlahi Fatima. Trompet de bu çıldırma seansına katılıyor. Uçuşan, kıvrılan, bükülen notalar eşliğinde oturduğumuz yerde dans ediyoruz. Çıldırma sırası saksofonda. Davulun çekiciliğine kim dayanabilir? Bütün Yusufların yürekleri yerinden oynuyor.

"Kadınlar" diyor. Salondaki genci yaşlısı bütün kadınlara sesleniyor. "Biliyorum. Dünya kadınlar günü geçti ama siz yine de söyleyeceğim "My Little Someone" adlı parçayı dünya kadınlar günü niyetine kabul edin. Bu parça sizlere. Aşkın serbestliğinden bahseden bir kadını anlatan bu parça hepinize hediye olsun". Gel de bu kocaman yürekli Fatima'yı sevme şimdi.

Cevizin kibirlisi olur mu? "Seni gidi kibirli ceviz" deniyorsa olur. Buğulu, puslu bir ses, harika bir yorum. Sonra birden Anadolu'ya ışınlanıyor ve "Hadi gelin Kızılcıklar oldu mu şarkısını söyleyelim" diyor ve o çok bildik parçaya jazz versiyonuyla yeniden hayat veriyor. Davul, gitar, trompet ve bas görkemli bir biçimde parçaya katılıyorlar. Kadın sanki jazz'ı yeniden yazıyor.

Sonsuza kadar gönlümüzde taht kurmasına neden olan o beklenmedik muhalif yüzünü gösteriyor. "Biliyorsunuz Almanya'da ve Avusturya'da sağcı partiler biz Türkleri sevmiyorlar ve açıkçası bizi istemiyorlar. Biz de bu parçayı onları protesto etmek için yazdık" deyip sahnede zıp zıplamaya başlıyor. Zıpladıkça ve hançerinden çıkan muhteşem bir karşı duruşla salonu inletiyor. Muhalif olmada ağlak tavırlara yer yok. Fatima'nın ruhu bunu çok iyi biliyor. Muhalif tavır bu kadar mı şık, bu kadar mı güzel evrensel bir dille ifade edilebilir. Sonra hızını alamıyor. Başlıyor anlatmaya. "Bir gün otobüste gidiyordum. Bir yazı vardı. "Bütün Müslümanlar asılsın diye". Ben de oturdum "Trust" diye parça yazdım". Artık bu noktada ancak "al kalbimizi Fatima senin olsun" diyoruz.

Konserin sonu. Salon alkıştan yıkılıyor. Fatima yerinde efendi efendi oturan İzmir seyircisinden resmen şikayetçi. "Ben İzmir'i oynak bilirdim. Bütün konser boyunca oturdunuz. Ruhum sıkıldı. Yaaa kalksanıza artık. Bakın boşluklarda oynayacak yer var. Bakın son parçayı söylüyoruz. Ama herkes ayağa kalkacak. Dans etmeseniz bile hiç olmazsa ayakta durun. Sahneye gelebilirsiniz. Hadi sahneye gelin dans edin.70 yaşın üzerindekiler oturabilirler." İşte Fatima bu. Bütün salon ayakta. Demek ki salonda 70 yaşın üzerinde hiç kimse yok. Akıllara ziyan, ruhlara deli bir parça. Artık herkes olduğu yerde dans ediyor. Bazı çılgınlar kendilerini sahneye atıyorlar. Sonra, kendimizi müziğe, dansa ve Fatima'ya teslim ediyoruz. Salon alkıştan yıkılıyor. Bu çok şirin, bu çok çılgın kadını deli gibi alkışlıyoruz. Giderken kalpleri de çalıp Viyana'ya götürüyor. Biz bu sıkı muhalif, tatlı çılgın Fatima'yı çok sevdik.

17. Uluslar arası İzmir Avrupa Jazz Festivali, "Jazzing Flamenco Antonio Najaro Dans Topluluğu" ile görkemli bir açılışla başladı. İzlerken nefesler tutuldu. Flamenko ve Tangonun rüzgarında rüya gibi bir gece yaşandı. Sonra, Avrupa'nın seçkin toplulukları ardı ardına sahne aldılar. Mesela "On The Road Damascus" projesiyle "Luigi Campoccia Quartet" ile "Önder Focan ve Şenol Filiz" sahne aldılar. Onları, "Laia Genç ve Liaison Tonique 5", "Mathıas Schriefl 6 Alps ve Jazz", "Andy Mannddorf Trio" ve "Jeff Giansily Quartet" konserleri takip etti Ve "17. Uluslar arası İzmir Avrupa Jazz Festivali" başladığı gibi görkemli bir kapanışla 'Fatima Spar ve The Freedom Fries'ın konseri ile son buldu.

Bu durumda bizlere de İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı (İKSEV)' i alkışlamak düşüyor. "Dünyayı ayağımıza getiren konserleri" ile gerçekten olağanüstü organizasyonlara imza atan İKSEV'e, başta Filiz Eczacıbaşı Sarper'e, basın danışmanı Sirel Ekşi ve Özlem Kahya ile gecesini gündüzüne katarak çalışan arkadaşlarına çok teşekkür etmek gerekiyor. "Dünyayı ayağımıza getiren konserler" dizisi "İzmir Avrupa Jazz Festivali" ile sınırlı değil. Şimdi gözler İKSEV'in her yıl düzenlediği ve Haziran ayında başlayacak olan geleneksel "Uluslar arası İzmir Festivali"'nde. Gerçekten dünyanın ve Avrupa'nın seçkin sanatçılarını İzmir'de görmek az şey mi?

Devrim Dikkaya
devrim@genccazccilar.org

8. Amatör Jazz Müzisyenleri Festivali Ardından...

Bu yıl 8. yaşına basmış olan festival yine genç jazz müzisyenlerin enerji dolu performanslarına sahne oldu.

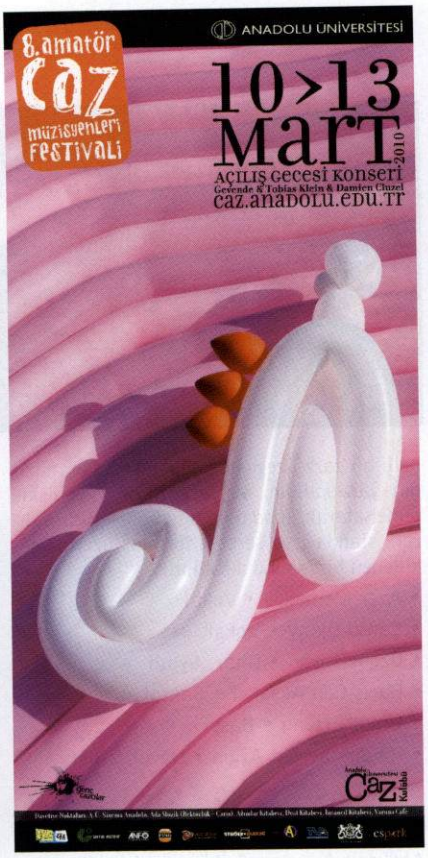

Anadolu Üniversitesi ev sahipliğinde düzenlenen festivali Anadolu Üniversitesi düzenledi. Genç Cazcılar İnisiyatifinin organizayon desteği verdiği festivale Hollanda Büyükelçiliği, Ankara Caz Derneği, Espark, Stroer&Kent Vizyon, Ekol Dijital, Pino gibi kurumlar destek verdi..

İşte bu sene katılan gruplar;

Gevende & Klein & Cluzel

"Gevende & Klein & Cluzel", Gevende'nin ünlü bas klarnetçi Tobias Klein ve gitarist Damien Cluzel ile birlikte yürüttüğü bir müzik projesi. Gevende üyeleri Klein ve Cluzel ile 2006 yılında tanıştı.Bu tanışıklık müzikal bir yolculuğun da başlangıcı oldu. Birkaç kez birlikte çaldıktan sonra ortak bir proje yapmaya karar verdiler. 2008'de Tobias Klein ve Damien Cluzel tekrar İstanbul'a geldiler. Provaların ardından projenin ilk konseri gerçekleştirildi. Birlikte yaptıkları müziği kayda geçirdiler ve internet üzerinden fikir alışverişleri devam etti, gelişti. "Gevende & Klein & Cluzel" bu kez Eskişehir Amatör Caz Müzisyenleri Festivali açılış konseri için bir araya geliyor. Gevende yıllar önce amatör bir müzik grubu olarak yer aldığı festivale bu kez uluslararası bir proje ile tekrar konuk oldu.

(gevende.com - tobiaskleinb.nl)

The Sound Factory

Açı Okulları ritim grubu "The Sound Factory" 2004 yılında Gökhan Özcan önderliğinde kurulan 7 kişiden oluşan bir ritim grubu. Başlangıçta perküsyon düzenlemeleri ile yola çıkan grup, zaman içerisinde armonik enstrümanları da bünyesine katarak şu anki 'sound'unu oluşturdu. Grup performansında dünya ritimlerinin dans müziği ve jazz armonisi öğeleri ile birleştiği parçalara yer verdi.

- Gökhan Özcan (timbal)
- Gökhan Ağma (kyb, d)
- Akın Paksoy (d)
- Pelin Deneçli (b)
- Ayşe Özdinçer (perc)
- Dilan Er (d, perc)
- İnci Ece Erke (perc, d)
- İzel Altındağ (g)

Misplay Jazz Trio

Anadolu'nun orta yeri Konya şehrinde yaşayan, farklı işlerle ve müzik projelerinde çalışsalar da, jazz müziğine olan sevgileri sayesinde bir araya gelen bir üçlü karşımızdaydı... Yeni kurulmuş gibi görünse de grup üyeleri İstanbul Jazz Festivali gibi önemli bir festivalin yanında jazz adına proje üreten az sayıdaki üniversite etkinliklerine davet edildi. Topluluk repertuarında ağırlıklı olarak kendi çalışmalarına yer verdi.

(misplayjazz.net - myspace.com/misplayjazz)

- Devrim Babacan (p)
- Doğan Sarıcı (b)
- İlkay Nişancı (d)

Turiya

Turiya grubunun üyeleri, birbirleriyle yıllardır süren sahne paylaşım ve deneyimlerinden yola çıkarak, Eskişehir Amatör Caz Festivali'nde kendi özgün bestelerini seslendirmek için biraraya geldi. Bireysel olarak da tüm grup üyeleri, Ankara'nın jazz müzik çevrelerinde bilinen ve önde gelen isimleridir. Bu ortak projelerinde, jazz'ın temel unsurlarınından kopmadan modern ritmik, armonik ve orkestrasyon fikirlerini kendi çalışmalarında yansıtmaktadırlar. Grubun müziğinin temelini farklı renkler, sesler, değişken dinamikler ve etkileşimli doğaçlamalar oluşturmaktadır.

- Ali Tolga Demirtaş (p, kyb)
- Şinasi Celayiroğlu (g)
- Emre Topak (b)
- Kuzey Yılmaz (d)
- Burcu Güleç (vo)

MuGaM Project

Bir üçlü olarak 2004 yılında Re –Sim Üçlüsü adı altında Eskişehir'de çalışmalarına başlayan grup 5. Ankara Jazz Festivali ve çeşitli organizasyonlarda sahne almıştır. 2009 yılı sonlarında MuGaM Project adıyla bir altılı olarak tekrar toplanmıştır. Repertuarları Azer Memedov ve Cansu Oktay'ın besteleri üzerinde şekillenen grup;

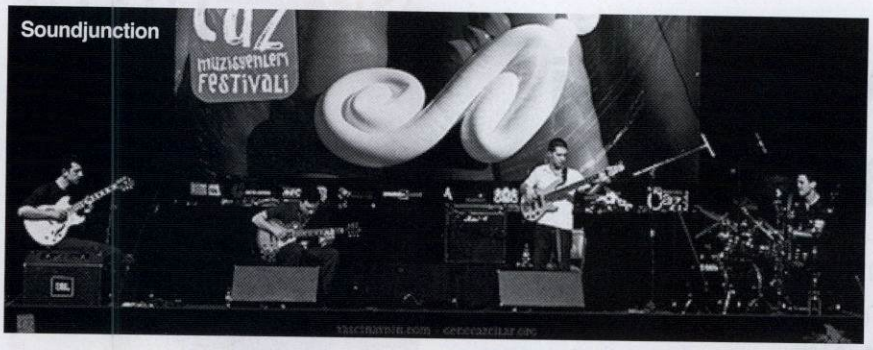

belli bir tarz üzerinde yoğunlaşmadan müziğin yaratıcılığını ve jazz fikrini kendisine temel alarak, modal ve tonal öğeler barındıran, standart ve serbest formlar üzerine şekillenen bir 'sound'a sahiptir.

- Azer Memedov • Vokal
- Cansu Oktay • Vokal
- Özgür Turan • Gitar, Synth
- Barış Can Aksakal • Saksofon
- Umut Ertung • Bass
- Haldun Serhat Argın • Davul, Ziller

ODTÜ Jazz Orkestrası

Afrika ve Avrupa müziklerinin Amerika kıtasındaki buluşmasından doğan jazz müziği, altın yıllarını "Big Band" olarak adlandırılan büyük orkestralar ile yaşar. Bu yıl 8. yaşını kutlayan festivalimiz, jazz'ı tanımak için eşsiz kaynak olan bu türden bir orkestrayı ağırlamaktan gurur duymakta...

ODTÜ GSMB Jazz Orkestrası; rektörlüğe bağlı Güzel Sanatlar ve Müzik Bölümü kapsamında 2008 yılında Ümit Eroğlu Jazz Orkestrası dersi olarak başlamıştır. GSMB'de verilen trombon, trompet, saksofon, klarinet, bas gitar, bateri, gibi enstrüman derslerini alan öğrenciler arasından seçilenler Jazz Orkestrası dersine kabul edilmekte...

ODTÜ Jazz Orkestrası

2008 yılından bugüne dek tümü Ankara ODTÜ'de gerçekleşen beş konser veren topluluk, konserlerinde Blue Bossa'dan Watermelon Man'a kadar jazz'ın en güzel standart parçalarını müthiş bir enerji ile sundu.

- Ümit Eroğlu (şef)
- Zeynep Özcan (vo)
- Ali Bulut (vo)
- Ezgi Vardar (fl)
- Merve Akgül (fl)
- Ezgi Sevgi Can (bclt)
- Esra Can Oruç (as)
- Mehmet Özdemir (as, ts)
- Toyga Özver (ts)
- Yalçın Özdemir (ts)
- Hüseyincan Eryılmaz (tp)
- Kıvanç Tatar (tp)
- Can Öztürk (tb)
- Efe Karacaoğlu (btb)
- Ekin Er (tb)
- Ahmet Ercevik (b)
- Yunus Terzioğlu (b)
- Ali Küçük (d)

Rocky Swing Project

Rocky Swing Project

2002 yılında Ankara'da "Rocky4" adı altında kurulan grup, o yıllar neoswing jazz tarzına odaklandı ve uzun bir süre "underground" takılmayı tercih etti. Üniversite festivalleri ve küçük mekanlarda eğlenme amaçlı konserler veren topluluk yıllar içinde değişen kadrosu ile bir çok müzisyen için okul görevi gördü.

Festivalde ağırlıklı olarak kayıtlarını tamamlamak üzere oldukları albümlerinden çalan olan "Rocky Swing Project", her ne kadar üslup olarak neoswing jazz kırması gibi görünse de konserlerinde yer yer rock, blues, latin, flamenko gibi türlere de değinecek. Festivalin en renkli grubu, en eğlenceli konseri verdi.

- Onur Koyuncu (g, vo)
- Koray Kaan Özdemir (ts)
- Can Kuşhan (flg)
- Aykut Hakverdi (b)
- Berk Kurdoğlu (kyb)
- Can Gökdal (d)

Soundjunction

2000'li yılların başında İstanbul'da kurulan topluluk, profesyonel iş yaşamları dışında kalan zamanlarını ayırdıkları müzik kariyerlerinde emin adımlarla ilerlemekte. 16. Uluslararası Jazz Festivali kapsamındaki Genç Jazz Etkinliğinde performans sergileyen Soundjunction, müziğinde klasik jazz, latin tınılarının yanında jazz'ın modern uygulamalarından da esinlenerek kendilerine has bir sound yaratma yolundadır. Grup kendi eserlerinden oluşan ilk albüm kayıtlarında yer alacak çalışmaları ile festivalimizdeydi.

(myspace.com/soundjunction)

- Barış Durlanık (g)
- Özgür Durlanık (g)
- Kıvanç Tanrısevdi (b)
- Tolga Tulun (d)

Fusun Levet
jazzforever23@gmail.com

Paris'te Kış...

Bu yıl, Jazz Hot'un 75.nci, adı geçen dergiyle yaşamı çok yerde karşılaşan Django Reinhardt'ın ise 100.cü yıldönümünü kutlamaktayız.

Sırası geldiğinde hep sözünü ettiğim gibi, Jazz Hot'un apayrı bir yeri ve yapısı var, alışılagelmişin dışında. Kurucusu Charles Delauney, kişisel çıkar düşünmeden tamamen tutkuyu ön planda tutarak derginin temelini attı. Önemli olan bir diğer konu ise, ilk yıllarda ortamın son derece uygun olmasıydı. Jazz, bütün güzel sanat dalları, sinema ve felsefe altın devrini yaşıyordu. Kişiler özgürce düşüncelerini anlatabiliyorlardı. Jazz Hot bazı kereler normalleşmek (diğerleri gibi olmak) istemiş olsa da, kısa bir süre içinde yine çizgisine dönüyordu. 20 yıldır da bütün güçlüklere ve medya, dağıtım oburlarına karşı savaşını sürdürerek aynı tutkuyla devam ediyorlar.

JazzHot'un bir diğer görevi de, jazz ile ilgili kültür mirasını korumak. Son yıllarda bazılarının adını bile etmediği "Manouche" müziğini dolayısıyla DJango'yu zaman zaman hatırlatmak ve yaşatmak da onların görevleri arasında... Koleksiyoncular için bu dergiye sahip olmak da ayrı bir şans. Olağanüstü bir belgesel ve fotoğraf zenginliğine sahipler.

23 Mart tarihinde yine Paris'in jazz yaşamına uzun yıllardır katkısı çok büyük Caveau de la Huchette jazz kulübünde hareketli bir gece geçireceğiz. Programda Sarah Morrow dörtlüsü ve onlara katılacak vibrafoncu Dany Doriz, şarkıcı Brisa Roche'un grubu var. Bu arada sürpriz davetliler de olacak her zamanki gibi ilerleyen saatlerde ise jam session yapılacak.

Django Reinhardt için yapılan özel bir geceyi gitarist Romane organize etti. 30 kadar müzisyen davetliydi. Bunların arasında Ferre kardeşleri, Marcel Azzola, David Reinhardt gibi isimleri sayabiliriz.

Manuş Geceleri Festivalinin en güzel konseri gitarist Raphael Fays grubununkiydi bana göre. Fays virtuoz bir müzisyen. İlk solo olarak ve daha sonra da Yorgui Loeffler ve Steeve Laffont ile Django ekolünü kendilerine özgü lirizmle yaşattılar. Bu arada Fays'in çok iyi bir kompozitör olduğunu söyleyebilirim.

Bu yazımda izleyebildiğim Paris civarindaki jazz haberlerini vermek istiyorum.

Bunlardan ilki «Trente par Cinq» yani 30 yıllık müzik yaşamını 5 arkadaşıyla kutlayan kontrbascı Philippe Laccarrière'e ait. Vibrafonda Franck Tortiller, gitarda Louis Winsberg, tenor saksofonda Francis Bourrec, davulda ise Simon Goubert'i dinledim. Laccarière 1977 de Jazz Focus, 1978'de ise Defense ödülünü kazanmıştı. 1979'da çıkardığı ilk albümü Benjy'den sonra, Lorenzini Trio's, That's All ve en sonuncusu ise Emily adını taşıyor. 1994 yılında kurduğu dernek aracılığıyla jazz etkinliklerini Festival haline getirmeyi başarıp adeta militanlık görevini yapıyor yıllardır. Vibrafonist 2007 Django d'Or ödüllü ve 2005-2008 Devlet Jazz Orkestrasını yönetmiş bir müzisyen. Gitarist Louis 2008 Django d'Or ödülü ve Dee Dee Bridgewater'ın sevdiği müzisyenlerden. Simon Goubert ise Fransa'nin en iyilerinden. Francis Bourrec'e gelince Michel Legrand big-band'inde halen çalmakta...

Carrière'in kompozisyonları, 30 yıllık bir birikimi kapsıyordu.

Geçtiğimiz ocak ayı sonlarında dört big band dinledim. Bunların üçü Paris civarında ve kendi aralarında birbirine çok yakın oturum merkezlerinde. İlki Etampes Konservatuarı orkestrasıydı.

17-45 yaşları arası 13 amatör müzisyen daha henüz yolun başında iseler de vokalistin dışında başarılıydılar. Bu arada Horace Silver kompozisyonlarından ilginç yorumlar da dinlemedim değil.

İkinci orkestra 18 kişiden oluşuyordu. Değme bigband'lere taş çıkartacak kadar, vokalistler de dahil olmak üzere amatörün çok ötesindeydiler. Çekinmeden müzisyen kelimesini kullanacaklarım arasında, alto saksofon çalan çok genç bir kız, kompleksiz ve cüretkar yorumlarıyla da dikkate değerdi.

Repertuar, kendi kompozisyonları yine nedense Horace Silver, standartlar ve latin ağırlıklı parçalardan oluşuyordu. Bu arada çok iyi bir de Manteca yorumu dinledim. Etrechy Orkestrasına kocaman bir bravo.

Sonuncusu, Milly La Foret big band 13 kişiden oluşuyor. Burada da kontrbascı genç bir kız. Kendinden emin. İnsanı kontrbas çalmaya özendirecek cinsten...

Bu 3 konser bir öğleden sonra gerçekleşti. Önemli olan husus aralarında 20'şer kilometre mesafede olan 3 yerleşim merkezinden bu denli başarılı amatör müzisyenlerin çıkması.

Yine Paris civarındaki Saint Mande'de Rob Brown Trio -Rob Brown alto saksofonda, Craig Taborn piyanoda, Nasheet Waits davulda. Yine o günlerde kontrbascı William Parker, Rob Brown ve Nasheet grubuna katılıyor ama bu sefer trompetçi Lewis "Flip" Barnes, James Spaulding ve kemanda Billy Bang'ı davet ederek... Arada nesil farkı olmasına rağmen, jazz geleneğine, tarihine ve müzisyenlerin kişiliklerine uygun bir konserdi. Özellikle J.Spaulding'i (Jazz Messengers) yıllar sonra tekrar dinlemekten çok mutlu oldum.

Bu arada Billy Bang ile ilgili bir belgesel de seyrettik. Vietnam savaşına katılan Billy, ülkesine döndüğünde büyük bir ruhsal çöküntü içindedir. Kendini alkol, uyuşturucu ve müziğe verir. İyileşebilmesi için tek çareyi tekrar Vietnam'a bu sefer kemanıyla birlikte dönmekte bulur. Bu belgesel onun bir zamanlar korkunun var, umudun ise hiç olmadığı bu ülkede, müzisyenlerle karşılaşmaları ve kültür alış verişini kapsıyor.

Arcueil de ise Bettina Kee Ornette piyano-vokal, Fred Pallem gitar, Sylvain Daniel kontrbas ve Emiliano Turi davul, grubunu

davet ederken, Irvy de Maria Laura Baccarini, grubu Cole Porter repertuarıyla sahnedeler....

İşte tam o günlerde Jean Loup Longnonun "Encore du Bop" isimli albümü çıktı ve Sunset Jazz kulübünde bir konser verdi. Sunset, uzunca ve dar küçücük bir kulüptür. 18 kişiyi ufacık bir alana nasıl sığdırdılar anlamış değilim. Kaldı ki Jean Loup'un kendisi başlıbaşına büyük bir yer kaplıyordu!...

Jean Loup çok iyi bir trompetçi, orkestra şefi ve aranjör. Bu albümüyle ilgili olarak, ilk kez böylesine müzisyenleriyle bir bütün olarak ve büyük bir mutlulukla çaldıklarını söyleyerek ekliyor: "Bazıları ilk gittikleri ülkelerde öylesine bir mutluluk içindedirlerki, orada kalıp geri dönmeyeceklerini bilirler. İşte ben de böyle garip bir duyguya kapıldım..."

Konser öncesi kulakları koruma açısından koruyucular dağıttılar. Doğrusu kıyamadım kulaklıkla dinlemeye. Çok da iyi yaptım. Olağanüstü bir konserdi. Longnon'un kompozisyonları Tels a vivre, Two Notes Blues, Encore du Bop, Stephanie's Dreams, Step to the Bop, yanısıra mükemmel aranjmanıyla Lush Life, biraz Cole Porter ve Dizzy Gillepsie ve son derece duygu yüklü bir Que reste t'il de nos amours ...

Konserden sonra eve, bütün güncel insanlık problemlerini, kötüleri, iyileri v.s tamamen unutmuş olarak tarifi zor bir mutlulukla döndüm. Jazz'ı ve bigband'i ne kadar sevdiğimi bir kez daha anladım.

Bu albüme sahip olmak isteyenler www.amazon.fr'e müracaat edebilirler.

Elisabeth Kontomanou çok sevdiğim bir şarkıcı. Yıllar önce Jean Michel Pilc eşliğinde sahne hayatına başlayan Elisabeth'i bu sefer triosu yanısıra Metz Arsenal büyük Orkestrası eşliğinde dinliyoruz.

"Siren Song" albümünde, Elisabeth; Come Sunday, A time For love'u çok güzel yorumluyor. Dinledikçe daha çok dinlemek istiyorsunuz. Duygularınız kıpır kıpır, büyük bir "Lady Jazz"...

Bu arada Nisan ayı geliyor. Her yıl olduğu gibi bu yıl da "April in Paris"in hiç duymadığım yorumlarını aramaya başlayıp, koleksiyon plakları satan Arnoud'nun tepesini attıracağım. Fakat o benim bu konudaki inadımı bildiği için her yeni bulduğum yorumda en az benim kadar mutlu oluyor.

Bu arada listemiz bir hayli kabardı.

Jazz'lı baharlar...

Hülya Tunçağ
htuncag@portecho.com

Anılarla ve Gözde Kayıtlarla
Jimmy Giuffre

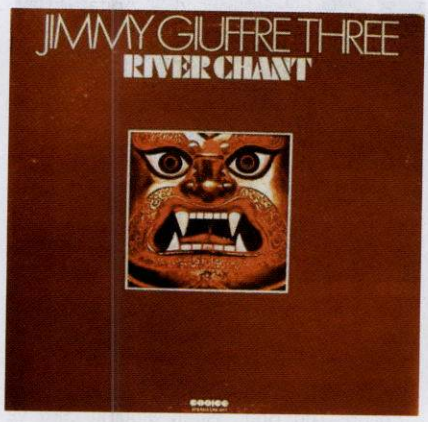

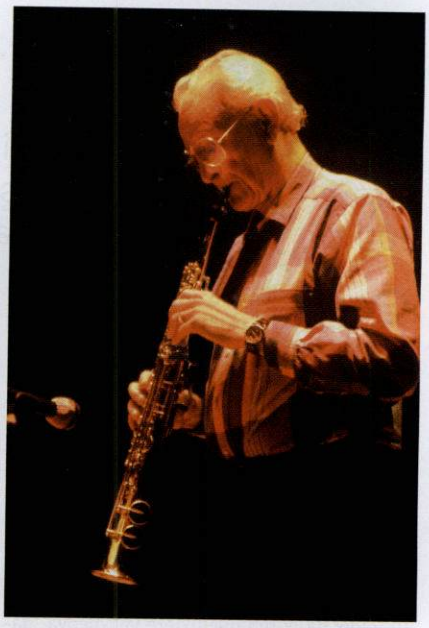

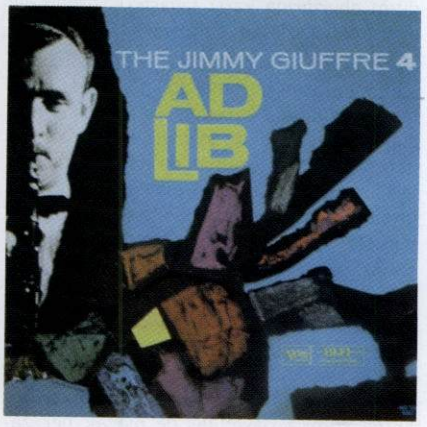

24 Nisan, saksofoncu ve klarinetçi Jimmy Giuffre'nin ikinci ölüm yıldönümü. Gözlerini kapadığında 86 yaşındaydı. Bir jazz müzisyeni için uzun, dopdolu ve üretken bir yaşam.1940'ların sonu ve 1950'lerin başında Batı Yakası jazz'ını billurlaştırarak biçimlendiren öncüler arasında yer alan Giuffre, profesyonel müzik yaşamına 1947 yılında Jimmy Dorsey orkestrasında başladı. Ardından Woody Herman, Stan Kenton, Maynard Ferguson ve Shorty Rogers Orkestralarındaki yorumları ve düzenlemeleriyle ünlendi. 1947'den sonra çalışında ve düzenlemelerinde daha "cool" ve "kontrapunktal" bir yolu seçip radikal bir sıçrama yaptı (ki bu, Doğu Yakası'nın bebop tarzının tam tersi). Bu sıçrama, 1950'lerin ortalarında Metropolitan Operası'nın birinci kornocusu Gunther Schuller'ın temelini attığı "Third Stream"in de net çizgilerinin oluşmasına esin kaynağı oldu. Giuffre'nin 1950 ve 1960'lardeki modal yapılı pastoral trio albümleri, o dönemde ortaya çıkan küçük topluluklar için yeni bir "Cool Standart"ı yarattı. O yıllar aynı zamanda, jazz'ın daha "ruhsal" ve "serbest biçim"e evrildiği dönemdi.

İşte 1940 ve 1950'lerde Jimmy Giuffre ile birlikte çalan ve çoğu halen yaşayan bazı eski dostlarının birinci elden anılarından seçmeler;

Danny Bank (bariton saksofon, klarinet): Jimmy ile ilk stüdyo kayıtlarında yanyana çaldım. Jimmy Dorsey Orkestrasındaydık ve 1947 yılıydı. Dorsey, klarinette ve alto saksofonda bir virtüozdu. Giuffre ondan çok şey öğrendi. Bunun yanısıra orkestrada Giuffre'nin de nedenli usta bir solist ve aranjör olduğu ortaya çıktı. Saksofonlara nasıl solo yazılacağını, özellikle ağaç üfleme çalgıları nasıl birarada tınlatacağını çok iyi biliyordu. Tanrı vergisi gibi...

Hal McKusick (alto saksofon, klarinet, flüt): Batı Yakası'nda bulunduğum sırada 1948 yılı Ocak ayında ilk kez Jimmy Giuffre ile stüdyoya girmiştik. Silahlı Kuvvetlerin Radyosu'nun stüdyosuydu. Bascı Harry Babas'in yönettiği bir topluluktaydık. Jimmy, Woody Herman için "Four Brothers"ı henüz düzenlemiş ve kaydetmişti. Bizim kayıttan sonra Jimmy, L.A.'de başka bir iş buldu. Ailesini geçindirmek için bu işi kabul etmişti. 1948 yılı ortalarında Buddy Rich Orkestrasına katıldığımda Buddy bana, bebop'ın dışında daha değişik düzenlemeler yapabilecek bir tenorcu bilip bilmediğimi sordu. Hemen Jimmy aklıma geldi. Buddy daha çok para önerdiği halde Jimmy çekimser davrandı. Çünkü, düzenli bir işi vardı ve müzik piyasasına güvenmiyordu. Ayrıca Buddy konser turuna daima New York'dan başlardı. Orkestraya Batı Yakası'nda katılmak koşuluyla öneriyi kabul etti. Sıra New York konserine gelince Buddy Rich'i bırakıp Woody Herman orkestrasına yeniden katıldı. 1950'ye dek Herman'da çaldı. 1956'da kaydettiğim "Jazz Workshop" plağım için bana harika beste ve düzenlemeler yaptı. Onun dostluğundan ve sanatından daima büyük zevk aldım.

Bud Shank (alto saksofon, flüt);

2 Nisan 2009'da 82 yaşında yaşamını yitirdi): Jimmy, 1950 yılında Woody Herman Orkestrasından ayrıldıktan sonra Maynard Ferguson, Stan Kento ve Shorty Rogers orkestralarında yer aldı. 1950 başlarından itibaren Batı Yakası jazz'ının önderi durumuna gelmişti. Jimmy, benim bildiğim, üniversite bitirmiş ilk jazz müzisyenidir. Yine o, tonal müzik ve kontrapunkt üzerine Wesley LaViolette ile çalışan ilk yorumcudur. Tenor saksofonu alto gibi üflerdi. Bu, ona özgü bir yöntemdi. Hep yenilik arayışı içindeydi. Hiç unutmam; bir gece Hermosa Beach'deki Lighthouse kulübe çıkageldi. Tenorunun kamışının çevresine pipo temizleyiciyi sarmıştı. Neden diye sorduğumda; "Kendime derin bir nefes almayı anımsatmak için" diye yanıtlamıştı. İşte Jimmy böyle biriydi.

Teddy Charles (vibrafon): Jimmy, harika bir yorumcu ve besteciydi. Onunla ilk kez 1953 Mayıs'ında Lighthouse'da çalmıştım.Yanımızda Bob Cooper, Russ Freeman, Howard Rumsey ve Shelly Manna vardı. Jimmy, ay-

rıca benim aynı yıl kaydettiğim "Collabortion: West" albümümde de klarinet, tenor ve bariton saksofon çalmıştı. O,herkesden çok farklıydı. Pek jazz'cılarda rastlanmayan utangaç ve çekingen bir kişiliğe sahipti. Tam bir Texas efendisiydi. 1955 yılında on kişilik topluluğumu oluştururken modal düzenlemeler çalmayı hedefliyordum. Hemen aklıma Jimmy geldi.

Bana bir parça yazmasını rica ettim. O sırada ben New York'da, o Los Angeles'deydi. Benim için "The Quiet Time"ı besteledi ve düzenledi. Ardından bana postayla gönderdi. Onu telefonla aradım ve "nasıl çalınmasını istediğini" sordum. Denetlemesi için N.Y.'a gelmesi gerekiyordu. Jimmynin yanıtı: "Yalnızca çalın gitsin, çok iyi olacak!". Dediği gibi yaptık ve sonuç kusursuzdu.

Çünkü Jimmy, gerçekten usta bir besteci ve aranjördü.

Meraklıları için gözde yorum ve düzenlemelerinde seçmeler:

1. How Hight The Moon - Boyd Raeburn (1947): 1940 başlarından ortalarına dek Clayude Thornhill'den ör

3. Short Stop - Shorty Rogers and His Giants (1953): Vibrafoncu Teddy Charles'ın "Adventures in California" albümünde yer alan bu "Üçüncü Akım" ballad'ında, Jimmy

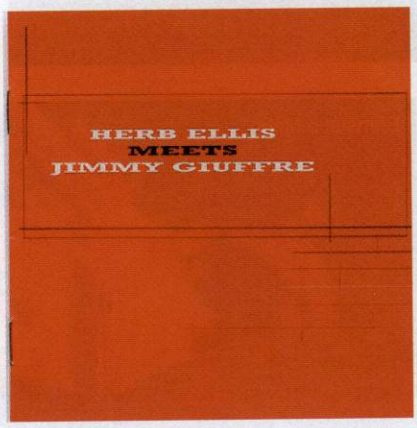

havasıyla bir "Üçüncü Akım" çalışmasıydı. Bu anlatım, bir kedinin yürüyüşü gibiydi aynı zamanda. Hal (as), Art Farmer (tp), Barry Galbraith (g), Teddy Kotick (b), Osie Johnson (d), Jimmy'nin demek istediğini başarıyla aktarıyordu.

7. Hooray for Hollywood - Anita O'Day (1959): "Cool Heat: Anita O'Day Sings Jimmy Giuffre Arrangements", "Anita O'Day Swings Cole Porter with Billy May" plağından dört gün önce kaydedilmişti. Burada düzenlemeler, son derece dingin ve şıktı. O'Day'in May ile çetrefilli stüdyo çalışmasının tam tersi, bu albümün kaydında Jimmy ile herşey çok kolay gitmişti. Zaten müzik herşeyi anlatıyordu.

8. Moonlight in Vermont - Lee Konitz/Jimmy Giuffre (1959): Bu kayıt, Anita O'Day ile yaptığı albümden bir ay sonra gerçekleşti. O dönemdeki "Üçüncü Akım" serüvenine karşılık Giuffre, bu nostaljik standartı, aslına

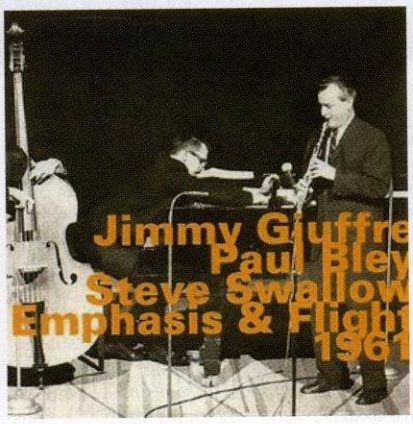

uygun ve yalın bir biçimde düzenledi. Hal

Emra İşlek
photo@emraislek.com

Monterey Jazz Festivali 52 Yaşında

Ambrose Akinmusire

Joe Lovano

Monterey dünyanın en uzun soluklu ve aralıksız devam eden jazz festivali. Bu yıl 52.sinin düzenlendiği festival namını sadece festivale misafir olan isimlerden, ya da dünya jazz'ını sahneye taşımasından dolayı almamış. Monterey Jazz, Amerika'nın Batı Yakası jazz ekolüne yarım asırdır ev sahipliği yapan bir enstitü. Her yıl, programını, o yılın Batı yakasında olup biten jazz gelişmelerini yansıtacak şekilde hazırlamakta. Bu sayede, geleceğin jazz'ını hem desteklemek hem de temellerini sağlamlaştırmakta ve genç jazz'cılara da büyük şans vermekte. Neredeyse 10'dan fazla büyüklü küçüklü sahnede yer alan konserler yağmur, aşırı güneş demeden devam etti (bir kapanıp bir açan havadan bahsediyorum). Konserlerin yanı sıra atölyeler, jazz dergileri de festivalin önemli bir parçası olduğu gibi ayrıca konferanslar, sergiler ve müzik klinikleri, dünyanın dört bir mutfağından tadlar ve daha bir sürü cazkolik aktiviteleri...

Yine enformatik laf kalabalığında kayboldum. Asıl festival hakkında söylemek istediğim şey, festivalin havasında ve suyundaki farklılıktı, tabiri caizse... Çok özeldi; isimlendiremediğim türden? Hani hiç bitmese dedirten türden. Mayıştıran, mutlu eden, sürekli derin ve mest olmuş bir şekilde nefes alma hissi uyandıran bir havası var... Kaliforniya'nın okyanus havası mıdır, insanların rahatlığı mı? Üstelik jazz notaları da kulağa bir ayrı hoş geliyordu.

Festivali pek bir dağınık takip ettiğimden, size de ancak bu şekilde anlatacağım. Benim festival günlerim gecelerime, öğünlerim birbirine, üstüste gidilen konserlerin de notaları birbirine karıştı... Ama hiç eksik olmayan tek şey müzikten duyulan hazdı.

Festivale özel bir durum; Monterey Jazz Festival All-Stars Grubu. Özellikle ve sadece Monterey için biraraya gelen müzisyenlerden oluşuyor ve her yıl isimler değişiyor. Monterey sonrasında da MJF All-Stars Amerika turnesine çıkıyor. Bu yılın isimleri pek özeldi, birazdan bahsedeceğim. All-stars konserleri, yeni ve genç sanatçıların temsil ettiği dinamik ve yenilikçi jazz konserleri, gece jamsessionları, dünyanın dört bir yanından mutfak kültürünü temsil eden yemek çadırları, jazz fotoğraf sergisi, tarihi konserlere tanıklık etmiş Monterey Jazz festival afişleri, tişörtler, vahşi okyanus kıyıları... hoş hoş hem de pek hoşdu...

Fransisco Mela

Fotoğraf: Emra İşlek

Festival Conrad Herwig'in Latin Side All-Star grubu ile başladı. All-Star grubun yıldızları, Joe Lovano ve Randy Brecker'di. Konser, jazz tarihinin en önemli iki albümünün - John Coltrane'nin 'Giant Steps' ve Miles Davis'in "Kind of Blue"- 50.yıldönümü anısına yapıldı. Randy Brecker'in Miles yorumları ve Lovano'nun Trane'sinden sonra sahneyi yeni neslin yeni yıldızı aldı: Esperanza Spalding. Festivalin, daha doğrusu son 2 yıldır gittiğim her jazz festivalinin, en çok konuşulan ve en büyük kalabalığını çeken ismi Esperanza Spalding... Kariyerine Portland'da başlayan Esperanza, özellikle 2005 yılından beri, önce Amerika'da sonra da Avrupa'da jazz'ın sevgilisi haline geldi. Festivaldeki konserinde farklı tarzlara yer verdi. Brezilya ritimlerinden, jazz'a, jazz rocka, farklı notalarla seyirciyi coşturdu. Özellikle de kendine ait olan parcalarındaki yaşından (22) öte gösterdiği olgunluk, kulisteki yazarların konuştuğu tek şeydi. Eşi olmayan bir sahnesi olan Esperanza'yı fotoğraflamak da ayrı bir zevk. Şarkısını söylerken, ya da basını çalarken, ne yaparsa yapsın, sahne üzerindeyken insanı esir alan müzikal bir güzelliği var...

Festivalin en büyük sahnesi olan Arena'nın festival boyunca ağırladığı ağır isimler Chick Corea, Stanley Clarke and Lenny White Trio; Dave Brubeck Quartet; John Scofield and the Piety Street Band; Pete Seeger; Susan Tedeschi; George Duke; ve Next Generation

Jazz Orchestra & Wynton Marsalis idi. Ayrıca, Jason Moran ve Bandwagon, özellikle festival icin hazırladıkları yeni projelerinin premierini de bu sahnede gerçekleştirdiler. Yeni projenin ismi 'Feedback'. 'Feedback', 1967 yılında gerçekleşen Monterey Pop Festivali kapsamında aynı sahnede yer alan Jimi Hendrix konserine atıfta bulundu. Sahnede gitarını yaktığı ve parçaladığı bu tarihi konserin kayıtlarını kullanan Moran, mikrofonu zaman zaman eline alarak hoparlörden çıkan sesleri de performansına kattı. Şimdi yazdığım cümleyi tekrar okudum da, pek de bir anlam ifade etmiyor, anlatamamışım:) Kısacası, festivalin en cesur notalarının çalındığı konserdi demek istedim. Zaten Jason Moran'ın beni en çok heyecanlandıran özelliği de yeniliğe olan ilgisi. Her seyircinin tarzı olabilecek türden bir performans değildi, zaten seyircilerin bir kısmı 5. dakikada Arena'yı terk ettiler. Ama ben ve benim gibi yüzlerce insan hem merak ederek hem de keyif alarak performansa ilgimizle eşlik ettik. Festivale iki konserle katılan Moran ve Bandwagon'un ikinci konseri daha ufak bir sahnedeydi. Bu sette de Bille Holiday ve Jakie Byard'dan alıntıların etrafında gezen notalara tanıklık ettik.

Festivalin en heyecan verici konseri, tamamen yarı kaza, yarı tesadüf şeklinde bir araya gelen Scofield-Lovano grubu oldu. Sağlık sebebiyle maalesef sahne alamayan jazz devi Hank Jones'un konserinin iptal edilmesi nedeniyle Monterey Jazz, festivale davetli diğer jazz isimlerinden bir grup oluşturdu. Buna rüya takımı desek daha doğru olur: Joe Lovano, John Scofield, Brian Blade ve John Patitucci. Sanatçılar da beraber çalmaktan pek bir mutlu görünüyorlardı, belki ileride bir turne soz konusu olur da sizler de izleme fırsatına erişirsiniz bu muhteşem dörtlüyü. Lovano, bu yıl zaten festivalin artist-in-residence'larındandı. Joe Lovano'nun beraber çaldığı bir diğer grup da Esperanza'nın basta, Otis Brown ve Fransisco Mela'nın davulda, Kenny Baron'un da piyanoda olduğu Lovano'nun Lovano US isimli grubuydu. Kendisini farklı ve çok özel kombinasyonlar da izleme fırsatı bulmak çok keyifliydi.***

Monterey Jazz Festival All-Stars: Kurt Elling (vo), Kenny Barron (p), Regina Carter (keman), Russell Malone (g), Kiyoshi Kitagawa (b) ve Johnathan Blake (d). Çaldıkları her set çok güzeldi, ama özellikle akılda kalan anlar: Elling ve Carter'ın "When I Grow Too Old to Dream"i, arkasından Kenny Barron ve Carter'ın Billie Holiday'in "Dont Explain" düeti oldu. Her müzisyen ayrı ayrı pek bir özel olsa da, kalbimde yer eden yorumlar Regina Carter'ın elinde adeta farklı bir enstrümana dönüşen kemanından geldi.

Festival direktorü Tim Jackson, geleneksel jazz'la, jazz'ın geleceği arasındaki narin ama bir o kadar da önemli olan dengeyi sağlamayı başarıyor uzun yıllardır. Festival büyük bir kitleye ulaşıyor ve bu sayede jazz severler, altkültür kanallarıyla gelişmeye devam eden genç jazz müzisyenlerini festivalde tanıma fırsatı buluyorlar.

Monterey'deki jazz isimlerini yan yana yazınca, hakikaten ortaya gerçek olması mümkün olmayan bir program çıkıyor sanki. Bu listedeki diğer bir efsane isim de Dave Brubeck. Dave Brucbeck konseri benim için pek bir surrealdi, 88 yaşındaki jazz devi Brubeck'i seyretme ve fotoğraflama şansı bulmak, hani pek de gerçekçi bir rüya değil aslında. 50 yıldır aralıksız bu festivale katılan Brubeck festivalin en büyük sanatçıı destekçilerinden.

Festivalin 'Three Generations of Pianists' temalı programının, Brubeck'ten sonraki jenerasyon ismi Chick Corea'ydı. Kendisine Lenny White ve Stanley Clarke'nin eşlik ettiği sete, "On Green Dolphine Street"le başlayıp '500 Miles High' ile bitirdiler.

Yeni nesil, yenilikçi piyanistlerden, Vijay Iyer diğer bir isimdi. Eğer daha önce müziği ile tanışmadıysanız, lütfen bir şekilde notaları ile haşır neşir olma fırsatı yaratın. Mükemmel bir piyanist. Festivaldeki genc piyanist davetlilerinden bir diğeri de Jonathan Batiste idi. Batiste, New Orleans'ın "Batiste" müzik ailesinin üyelerinden. Hem geninden, hem doğduğu ve büyüdüğü şehirden, hem de yetenekten nasibini almış.

Halihazırda Roy Hargrove ve Cassandra Wilson ile beraber turlamakta. New Orleans ruhu ile çaldığı her set akıllarda kalıyor. Başka başka... Yepyeni bir isim, ben de festivalde tesadüfen fark ettim, Alfredo Rodriguez. Kübalı genç piyanist, ileride bayağı gürültü koparacak bence, triosundaki davulda Fransisco Mela vardı.

Wynton Marsalis ve Jazz Lincoln Centre Orkestra'sı hakkında birşey yazmaya gerek yok zaten. Her zamanki gibi çok temiz, güçlü bir performans sundular. Bu seferki konserlerinde Wynton'un ateşli soloları daha büyük bir çoğunluktaydı, bu da bizi çok memnun etti tabi ki...

Blues severleri de unutmamış festival. Pete Segeer ve Susan Tedeschi Arena'da sahne aldılar.

Festivalin unutulmaz ENIerini sebep olan diğerler : Bobby Hutcherson, Dee Dee Bridgewater, Alfredo Rodriguez'in mükemmel Body & Soul yorumu, Clint Eastwood, Blue Note Fotoğraf Sergisi, Vijay Iyer'in performansı, Russel Malone'dan 'time after time', Trompetçi Ambrose Akinmusire'nin ateşli soloları (yeni albümü yolda, ama siz kesinlikle onu beklemeden ilk albümüne bir kulak kabartın), Kurt Elling, Kurt Elling, Kurt Elling, Marcus Gilmore (henüz sadece 22 yaşındaki davulcu, Roy Haynes'in torunu, şimdiden Gonzalo Rubalcaba, Brad Mehldau ve Nicholas Payton'la çalıyor) soloları, Ambrose'un Quintet'inde yer alan ancak kendi triosu ile bu yıl Grammy'e aday olan mükemmel piyanist Gerald Clayton ve kadeh kadeh Kaliforniyali Pinot Noir...

Monterey 52. yılında da çok güçlü bir festival sunmayı başardı. Özellikle de jazz'ın zor zamanlar geçirdiği bu son iki yılı göz önüne alırsak. Jazz'ın Mekke'si New York'un uzun yıllardır süren New York jazz festivalini ekonomik nedenlerle süresiz kaybetmesi, güçlü jazz dergisi JazzTimes'in bir kaç ay piyasaya çıkamaması, teker teker kapanan bağımsız jazz yayınları ve plak şirketleri jazz'ın durumu hakkında pek de güzel haberler vermiyor. Bunun üstüne bir de kuliste yazarların 'jazz öldü' geyiği yapması, beni hakikaten bayıltıyor. Ancak Monterey gibi festivaller sayesinde yeni nesil jazz'ının gümbür gümbür, ses getirerek geldiğini söylemek mümkün.

Wynton Marsalis

*****GEÇMIŞ OLSUN LOVANO!**

Çok üzücü bir haber... Joe Lovano, sevimsiz bir kaza sebebiyle iki kolunu birden kırdı geçtiğimiz haftalarda. Dünyanın en tatlı ve mütevazı insanlarından olan Joe Lovano'ya geçmiş olsun dileklerimizi yollayalım. Eğer daha kişisel bir mesaj yollamak isterseniz de, ona buradan ulaşabilirsiniz, menajeri dileklerinizi iletecektir.

webmaster@joelovano.com,

Lovano da kesinlikle e-mailinizin değerini bilecektir. Geçen gün kendisinden aldığım e-mail de şöyle bitirmiş sözlerini: "My wings are down but I'll be flying high again soon, just need a little time off.... joe "

En kısa zamanda yükseklerden uçması temennisiyle.

Önder & Zuhal Focan
focan@nardisjazz.com

Namm Show 2010

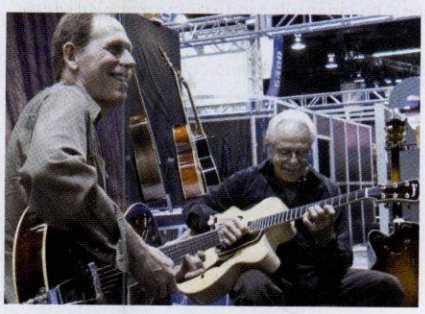

Bruce Forman ve John Pisano

Amerika müzik aletleri tüccarları birliğinin adı NAMM, ancak bu işle ilgilenenler için yılda 2 kez yapılan müzik aletleri fuarının kısa adı olarak algılanıyor. Kışın Los Angeles, **Anaheim**'da, yazın da Amerika'nın değişik şehirlerinde. Ancak büyük olanı Kaliforniya Anaheim'da yapılanıdır. Dünyanın en önemli akustik ve elektrik müzik aletleri, sahne ses ve ışık düzenleri, kayıt ve stüdyo cihazları ve metod nota gibi müzik yayınları o yılki yenilikleri ile bir anlamda görücüye çıkıyor. Bu fuar aslında halka açık değil. Fuara girebilmek için NAMM üyesi olmak veya NAMM üyesi bir firmanın davetlisi olmak gerekiyor. Biz de **Godin Gitarları**'nın davetlisi olarak, onların sağladığı giriş kartları ile NAMM'in tadını çıkardık.

İlgi alanımız doğal olarak gitarlardı. Tabii daha çok jazz ve akustik gitarlar. Uzakdoğu'da yapılan ucuz gitarlardan Amerika'nın en önemli lutiyelerin yaptığı birer sanat eseri olan gitarları büyük bir keyifle izledik, bazılarını da yine aynı keyifle denedik. Özellikle ilgi alanımıza giren kasa jazz gitarlarda Harritage, **Eastman**, Benedetto'nun değişik ve yeni modellerini beğeni ile çaldık. Pek bilinmeyen bir marka olan Ribbecke'nin malzeme, işçilik ve sesine hayran kaldık.

Bu fuarlarda Almanya'daki **Musik Messe**'de olduğu gibi bireysel satış yapılmıyor.

Zuhal Focan, Steve Lukather

Firmalar çeşitli toptan ve parakende alıcılarla bağlantı yapıyorlar, siparişler alıyorlar. Ancak özellikle küçük üreticiler bireysel satışı, teslimatı fuar sonu olmak şartıyla gerçekleştirebiliyor.Ama bu arada özellikle küçük aksesuarları çok uygun fiyatlarla almak da mümkün.

4 gün süren fuarda kapanıştan önceki Cumartesi günü her zaman en renkli gün oluyor. Her tür müziğin en ünlüleri ilişkide oldukları markaların standlerine gidiyor ve bazen küçük performanslar ve jam session'lar yapılıyor hayranlarına imza verip fotoğraf da çektiriyorlar. Örneğin Eastman'ın standinde jazz gitaristleri **Bruce Forman** ve **John Pisano** gayet keyifli bir şekilde standartlar çalıp jam session yaparken iki adım ötede **AER amlifikatörleri** standinde **Al DiMeola** akustik gitarla minik bir konser veriyordu. Bu bölgedeki dolaşmamızı sürdürürken Ernie Ball standinda **John Petrucci** ve **Steve Lukather** ve **Steve Morse** uzun imza kuyruğuyla cebelleşiyorlardı. Sağda solda bir yerde de Guns and Roses'in **Slash**'i dolanıyordu. Bir ara **Bono** ile çarpışıyorduk neredeyse.

NAMM'in olduğu dönemde gerek fuar alanında gerekse Anaheim çevresindeki yerlerde konserler düzenleniyor. Tüm çevre mekanlarda her zamankinden daha fazla canlı müzik ve müzisyen sahne alıyor. Biz iki gece üstüste **Steamers** adlı jazz kulübe gittik. İlk akşam **Jeff Hamilton Trio**'nun olağanüstü etkileyici konserini izledik. Ertesi akşam ise Hammond org virtüözü **Joey deFrancesco**'nun konserini izledik. İki gece de Steamers'de en çok ilgiyi görenler müzisyenlerden sonra İstanbullu **Bosphorus** zilleri yetkilileriydi. Çünkü her iki gecenin de davulcuları Bosphorus Zilleri endorseri idiler ve hem ilişkilerinden hem de kalitesinden çok memnun oldukları Bosphorus zillerine sahneden çok keyifli selam ve saygılarını gönderdiler.

Türkiye'de müzik aletlerinde pazarda marka bilinirliği maalesef çok dar seyretmekte. Fender, Gibson, Ibanez, Marshall markaları Türkiye'deki müzisyenlerin büyük çoğunluğunun bilgi ve tercihini oluşturmaktadır. Joey DeFrancesco sahnesindeki ekipmanları gören averaj bir Türk müzisyeni, bilinmeyen ucuz markalardan oluşan bir aletler kullanan yarı amatör bir grup dinleyeceğini zannedebilir. Orgun markası **Key B Duo**, davul takımı Ford, gitar amfisi ise Bolt. Hatta bu enstrümanları elinizde olsa Türkiye'de satamazsınız bile. Bunlar halbuki Joey DeFrancesco ve grubundaki elemanlar gibi dünyanın en üst seviyedeki müzisyenlerinin tercih ettiği markalardır. Bu konularda Türkiye'de müzik aletleri takip eden özellikle genç kitlenin daha fazla bilgilendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Gittiğimiz bir diğer konser ise davetiyesi **Hofner Gitarları** tarafından temin edilen Guitar Player Dergisi özel konseriydi. Sid Jacobs, Jef Berlin'in jazz kısmını oluşturduğu bu konser klasik gitarcı **Muriel Anderson** tarafından düzenlenip yönetildi. Akustik, klasik, country, fusion, jazz, rock türlerindeki değişik grupların ve **Scott Henderson**, Tierra Negra, **Monte Montgomery**, Laurence Juber, Pete Huttlinger, Trace Bundy, **Robert Conti**, Greg Bennett, **Reeves Gabriel**, Johhny Hiland, Mike Orlando, Jude Gold, Cody Dickinson, **Stu Hamm**, Mark Egan, Danny Gottlieb gibi önemli gitaristlerin yer aldığı bu konser biz gitar severlere tam bir ziyafet oldu. Fuarda sadece Bosphorus zilleri yoktu. **İstanbul Agop**, **İstanbul Mehmet**, **Anatolian**, **Smyrna** gibi özellikle zilci Türk firmaları yer alıp zaten çok beğenilen el yapımı Türk zilleri için yeni bağlantılar oluşturdular.

Bu fuarlarda bizim gibi müzisyenlerin firmalarla tanışma imkanı da oluyor. Enstrümanlarını iyi çaldıklarınızı düşündüklerinde sizinle endorsement anlaşmaları yapıyorlar. Bu arada **AER** akustik gitar amplifikatörleri ve **Eastman Jazz Gitarlarıyla** endorsement ilişkisi de sağlamış oldum.

Konserlerle yeni yeni güzel enstrümanları deneme imkanlarıyla yepyeni dostluklarla hakikaten çok keyifli bir ziyaret olan **NAMM 2010**'dan ayrılırken yine fırsat buldukça bu tür ziyeretler için imkanlar oluşmasını düşlemeye başladık bile.

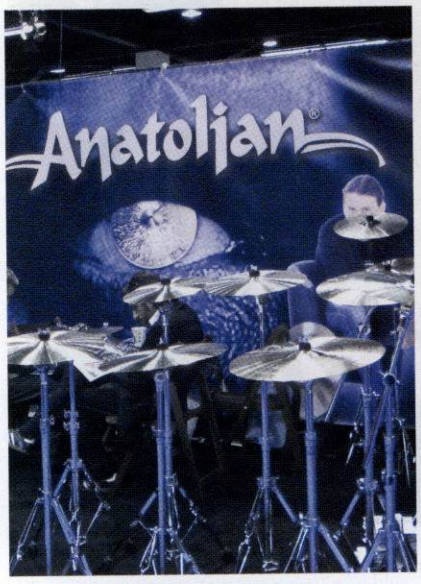

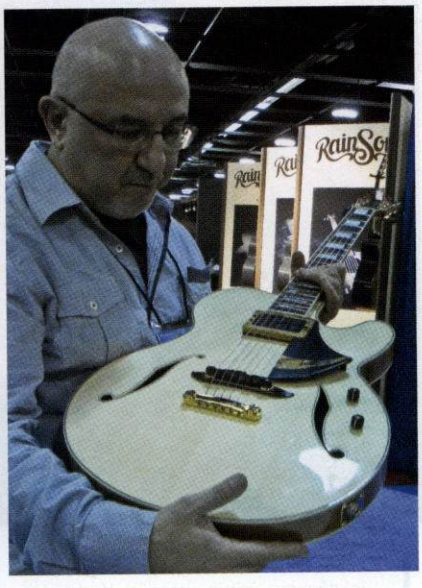

Özgen Özman
ozgenozman@yahoo.com

Lhasa'nın sessizlik anı...

Yaşayan yolda son durak

Kanadalı müzisyen Lhasa De Sela 1 Ocak 2010 akşamı aramızdan ayrıldı.

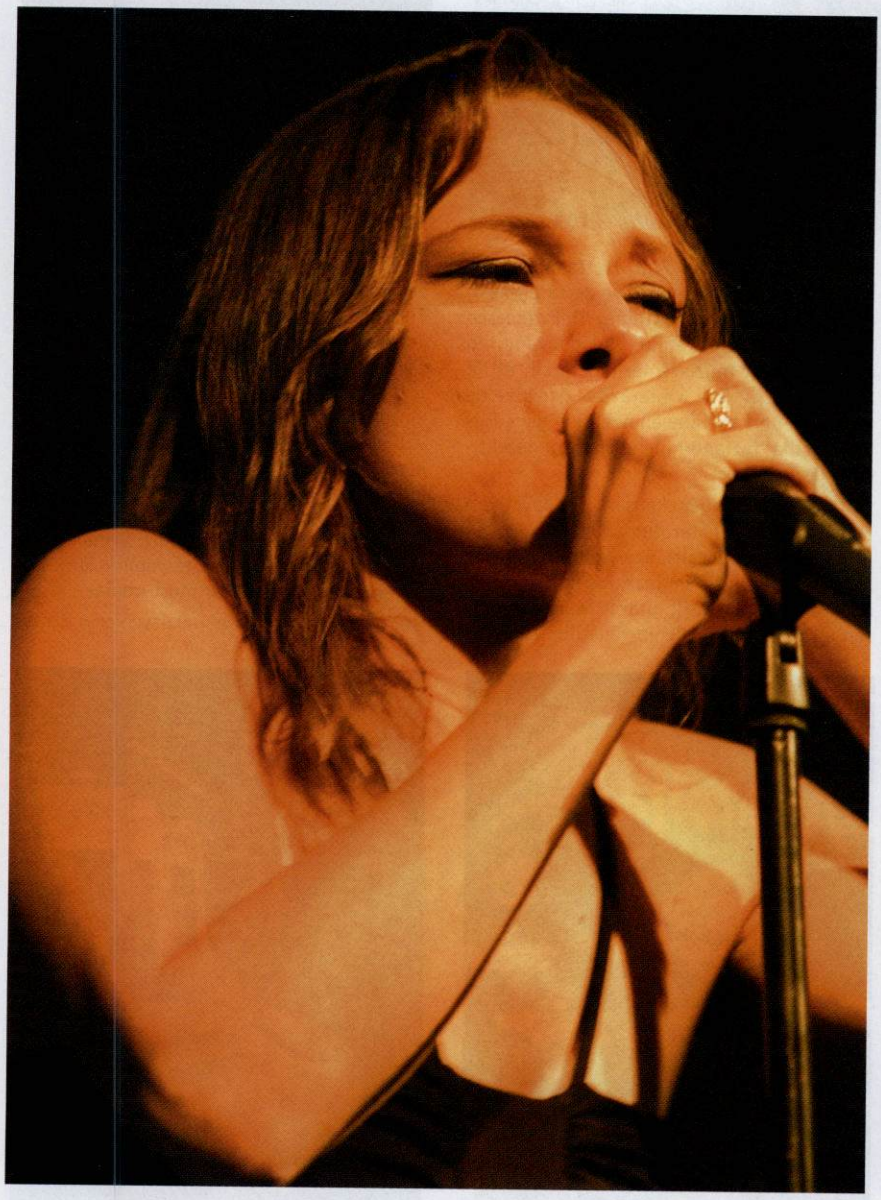

Lhasa, orijinal bir kişiliğe ve zengin bir iç dünyaya sahip, kendini ifade etme konusunda uzman bir müzisyendi. Son iki yıldır medyadan gizli bir şekilde göğüs kanseri ile mücadele veren müzisyen 21 Nisan 2009'da yeni albümünün piyasaya çıkmasını takiben Fransa ve İzlanda'da konserler verdi. 2009'un sonlarına doğru hastalığı ilerleyen sanatçı tur planlarını ve konserlerini iptal edip Montreal'deki evine kapandı ve son haftalarını yakınları arasında kanserle son mücadelelerini vererek geçirdi.

Kanadalı müzisyen 12 yıllık profesyonel müzik kariyerinde 3 olağanüstü albüm yarattı. İlk albümü La Llorona ile 1998'de Kanada'da En İyi Global Sanatçı Juno ödülü ve Living Road albümü ile 2005 yılında BBC'nin Dünya Müziği Ödülü'nü alan Lhasa sıradışı müziği ile dünyanın dört bir yanından yüzbinlerce hayran edindi.

Lhasa ile 2005'de İstanbul Jazz Festivali konserinden önce Jazz Dergisi için Toronto'da sohbet ettiğimizde Türkiye seyahati ile ilgili planlarını, Türk müziğine duyduğu ilgiyi anlatmış, tur hayatının ne kadar yorucu ve hipnotik bir süreç olduğundan ve bunun müziğine nasıl yansıdığından uzun uzun bahsetmişti. O söyleşiyi kaçıran okurlarımız için Lhasa ile ilgili bildiklerimizi bir kere daha bir araya getiriyor ve kendisine biz müzikseverlere bıraktığı güzel müzikleri için teşekkür ediyoruz.

Lhasa'nın geçmişini bilenler müziğininin neden bu kadar farklı olduğunu az çok anlarlar. Lhasa Woodstock yakınlarında Big Indian New York'ta bir kabinde doğdu. Meksika asıllı babası Alejandro Sela İspanyolca öğretmeni, Lübnan-Yahudi-Amerikan asıllı annesi Alexandra Karam, fotoğrafçı ve aktris idi. Anne-baba ve 3 kızkardeşi ile birlikte çocukluğunun büyük kısmı hippi hayat tarzında Meksika ve Amerika sınırı arasında gidip gelen bir okul otobüsünde geçen müzisyen, ailesi ile yarattıkları bu ilginç dünyada masal kitapları okuyarak, dünyanın dört bir yanından müzikler dinleyerek, sanat aktiviteleri yaparak büyüdü. Çocukluğunun büyük kısmı TV'siz, okulsuz ve popüler kültürden izole bir şekilde geçti. Anne babasının ideali çocuklarının kişiliklerini ve yeteneklerini keşfederek büyümeleri idi ve bu şekilde bir yaşam tarzı sunarak bu ideallerini gerçekleştirmeye çalıştılar.

Göçmen çocukluğunun bu unsurları sanatçıya zengin bir hayal dünyası kurma fırsatı vererek gelecekteki müzik kariyerinin ve ilginç müzisyen kişiliğinin de temellerinini attı. Lhasa'yı diğer müzisyenlerden ayıran en önemli niteliği orijinalliği ve müziğe olan organik yaklaşımıdır. Her fırsatta bunu çocukluğunda yarattığı zengin iç dünyaya borçlu olduğunu anlatan müzisyen 2005'deki röportajımızda çocukluğunun yollarda geçmesi ve bir yere yerleşmemiş olmanın onda ne gibi etkiler bıraktığı sorumuza "nereye ait olduğum konusunda hiç kafam karışmadı, ailemi ülkem olarak gördüm" şeklinde yanıt vermişti. Lhasa için yaratmak ve orijinallik herşeyden önemli idi. Bir söyleşide yaratıcılık konusunu şöyle açıyor: "Benim ailemde yaratıcı olma konusunda çok büyük bir baskı vardır. Bazı ailelerde baskı unsuru paradır, bazısında şan şöhret ya da başarıdır, benim ailemde baskı unsuru hep yaratıcılık olmuştur. Bu dünya üstündeki yerimizi hakettiğimizi hissetmek için hergün bir şey yaratmış olmamız gerekiyor. Bunu yapmadığımız zaman kendimizi suçlu hissederiz".

Anne babasının ayrılması üzerinde Lhasa 13 yaşında annesi ile birlikte San Francisco'ya taşındı; bir Yunan kafesinde acapella şarkı söylemeye başladı. 19 yaşında, 6 yıllık San Francisco hayatının ardından, sirk oyuncusu kardeşlerini takip ederek Kanada'ya geldi. Montreal'li gitarist Yves Desrosiers ile tanışıp duo çalışmaya ve onunla birlikte Montreal'daki barlarda çalmaya başladı. Lhasa niçin Montreal'e yerleştiği konusundaki sorulara şöyle yanıt veriyor: "Montreal dünyanın

en sağlıklı ve şirin şehri. Kadın olarak gece yarısı tek başına dışarı çıkıp dolaşabilirsin, son derece güvenli. İki resmi dili olması çok güzel. Mevsimleri çok haşim, ama bende yarattığı etkiyi çok seviyorum. Ağır bir kışı sağ salim atlattıktan sonra büyük bir özgüven ve güç hissediyorsun. Çok yaratıcı sanatçılar var ama hiç yarış ortamı yok. Benim için mükemmel bir ortam".

Lhasa, 5 yıllık hazırlık sürecinin ardından 1997'de bütün parçaları İspanyolca olan ilk albümü La Llorona'yı çıkardı. Adını Aztek mitolojisindeki trajik bir hikayenin kadın kahramanından alan bu albüm Lhasa icin çok nostaljik bir değer taşıyordu. Lhasa'nın sözleri ile "İspanyolca ikinci dili olmasına rağmen ona daha derine inme cesareti verdi ve müzik ortamında İspanyolca'da kendini İngilizce'den daha rahat hissettiğini keşfetti. İspanyolca ile çocukluğunun görsel anılarına da daha kolay referans etme fırsatı buldu.

La Llorona, Lhasa'yı ve albümü kategorize etme konusunda pek çok kritiğin kafasını karıştırdı. Geleneksel Latin Amerika parçaları yanısıra Doğu Avrupa, Klezmer, Arap ve geleneksel çingene müziği ve hatta alternatif rock'dan elementleri bir araya getiren orijinal parçalar içeren La Llorona bütün karışık tepkilere rağmen büyük başarı topladı. Lhasa Kanada'da "en iyi global sanatçı" Juno ödülünü kazandı ve bu şekilde müzik dünyasındaki ilk büyük çıkışını yaptı.

Albüm özellikle Fransa'da çok büyük dinleyici kitlesi buldu. Kanada'lı bir müzisyenin İspanyolca albümü nasıl olur da en çok Fransa gibi bir ülkede ilgi görür diye sorulduğunda Lhasa Fransa'da sanatın her dalına çok büyük ilgi ve talep olduğuna dikkat çekiyor: "En başta devlet sanatçılara çok büyük destek veriyor. Plak şirketleri çok açık fikirli, sadece popüler müzik peşinde koşmuyorlar. Medya da sanat konusunda oldukça sorumlu bir perspektife sahip. Dünyanın her hangi bir köşesinde yaratılmış herhangi bir sanat Fransa'da izleyici ve medya desteği buluyor. Benim müziğim için de öyle oldu. Müziğimi keşfetmeleri yeterli idi, sonrası Fransa'nın sanat ortamının dinamiği".

İki yıllık yorucu bir turne sonrası Lhasa kariyerini rafa kaldırıp ortadan kayboldu. "Herkes stresle savaşıyor. Dünyanın ta öbür köşesinde küçük bir köyde yaşayan biri diyelim ki kendince kötü bir tecrübe yaşıyor, dünyası başına yıkılıyor, onurum lekelendi bu şekilde yaşayamam deyip intihar ediyor. Bilmiyor ki dünyanın geri kalanında ne büyük ölçekte şeyler olup bitiyor. Stres perspektif ile ilgili bir şey. Perspektifi kaybettiğin anda stresin kurbanı oluyorsun. Benim gibi azıcık ün kazanmış bir müzisyenin bile gecesi gündüzü strese esir düşebiliyor. Perspektifi kaybetmemek çok önemli." Stresin izlerini keşfedince kafasını ve enerjisini toparlamak üzere Fransa'ya kardeşlerinin yanına giden Lhasa, kardeşleri ile birlikte sirkte çalışmaya başladı. Müzisyen sirk hayatını şöyle anlatıyor: "Şehrin içinde başka bir şehir, geçici olarak kurulmuş. Beklenmedik süprizlerle dolu, romantik, atletik. Aşman gereken zorluklar var, ama gerçek hayattaki zorluklardan farklı. Sirk hayatı bana kardeşlerimi daha da iyi tanıma fırsatı verdi, onlara saygım daha da arttı". Lhasa bu süreç içinde sirkte şarkı söyledi ve sonra bir süreliğine Marseille'e yerleşip bir sonraki albümü için parçalarını yazmaya başladı.

Montreal'e dönüşünü takiben ilk albümünde birlikte çalıştığı François Lalonde (davul) ve Jean Massicotte (piyano) ile bir araya gelip ikinci albümünün kayıtlarını yaptı. The Living Road (2003) Lhasa'nın bu yeni hayat tecrübelerini bir araya getiren, güçlü melankolik melodiler içeren, Franzsızca, İspanyolca ve İngilizce parçalardan oluşan bir albüm. Tarz olarak ilkinden daha karanlık, ama müzikal sınırları daha yumuşak, kaygısız ve çok miktarda elektronik element içeriyor. Sirk hayatının renklerini albümdeki gerçekle hayal dünyası arasında gidip gelen şarkı sözlerinde gözlemlemek mümkün. "The Living Road" (Yaşayan Yol) başlığı için Lhasa, sürekli değişim halinde olan bir yolda yürüyen insanlar olarak bizim de bu değişim sürecinin bir parçası olmamızdan esinlenmiş. "Hayat sürekli değişen bir şey, onun bir parçası olarak bizi de kendi ile birlikte değişmeye zorluyor. Bu hiçbirimizin karşı duramayacağı bir güç" diyen müzisyenin bu metaforu albümün bütün parçalarında kullandığını gözlüyoruz.

The Living Road sonrası Lhasa gene uzun bir turneye çıktı ve geri döndüğünde diğer müzisyenlerle ortak çalışmalarda yer almanın yanısıra film müzikleri yazmaya başladı. Kendi adıyla aynı başlığı taşıyan son albümü, "Lhasa", 2009'un Nisan ayında piyasaya çıktı. Diğer albümlerinden farklı olarak çok daha küçük bir ensemble tarafından, 5 kişilik bir müzisyen grubu tarafından, canlı olarak analog kasete kaydedilen bu albümün tamamı İngilizce. La Llorona ve The Living Road kadar dünya müziğinden renkler içermese de aynı şekilde zevkle dinleniyor. Parçaların aranjman ve produksüyonları Lhasa'ya ait, oldukça minimalist bir yapıda. Albümün genel hissi ve ruhu dinleyenlere Lhasa'nın bu şarkıları kanserle mücadele verirken yazdığını düşündürebilir. Ancak Lhasa'nın açıklamalarına göre parçaların çoğunu kanser teşhisi konmadan önce yazdı. Kaotik, aynı zamanda yalın ve masum bir tarafı da olan bu albüm için müzisyen ölümünden kısa bir süre önceki söyleşilerinde "neden bu şekilde yazdığımı kanser teşhisinden sonra anladım, ondan sonra herşey yerli yerine oturdu" diyor.

Lhasa'nın şarkılarındaki karakterler alışageldiğimiz şarkı karakterlerinden farklıdır. O şarkılarında örümceklerden, gemilerden ve uçan balıklardan bahseder. Müziğinde kullandığı bu ilginç karakterlerle ilgili sorulara gülerek şöyle yanıt veriyor: "Ben yaşadığımız dünya ile ilgili büyük bir inkar içindeyim ve biliyorum, normalde Hummer'lardan ve faks makinalarından bahseden şarkılar yazmam lazım, ama olmuyor işte". Efsanelere düşkün Lhasa'nın favorisi İskoç yazar George MacDonald'ın "The Light Princess" masalı idi. Eğer kendin için bir masal karakteri yaratman gerekse ne yaratırdın sorusuna "bilmiyorum, ama küçükken hep karınca gibi antenlerim olsun isterdim, bir de mandolinim" diye yanıt veriyor .

Lhasa'nın planlarından biri de küçükken hayranı olduğu Şilili müzisyen Víctor Jara'nın parçalarını kaydetmekti. Sanatçı bu planını gerçekleştiremeden, hayat arkadaşı Ryan, anne babası ve 9 kardeşi ve dünyanın dört biryanında yüzbinlerce hayranını geride bırakarak 1 Ocak 2010'da aramızdan ayrıldı. Bize bıraktığı sıradışı müziklerle Lhasa'yı hatırlamaya devam edeceğiz...

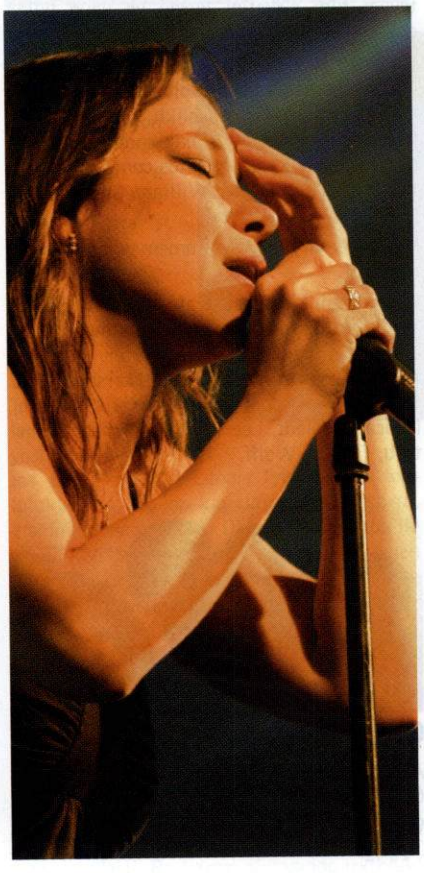

Derleyen: Viktor Bensusan
vbensusan@yahoo.com

Johnny Alf

Bossa Nova tarzının gölgede kalmış yaratıcılarından piyanist, besteci ve şarkıcı Johnny Alf, 4 Mart 2010 tarihinde 80 yaşında aramızdan ayrıldı. Alf Brezilya'nın São Paulo şehrinde yaşamaktaydı.

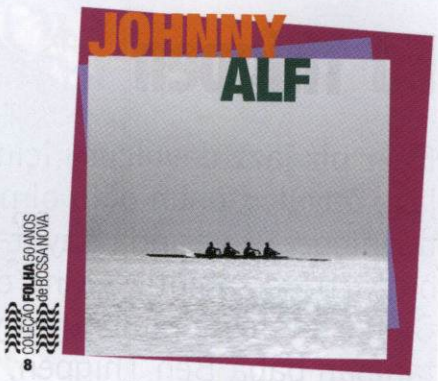

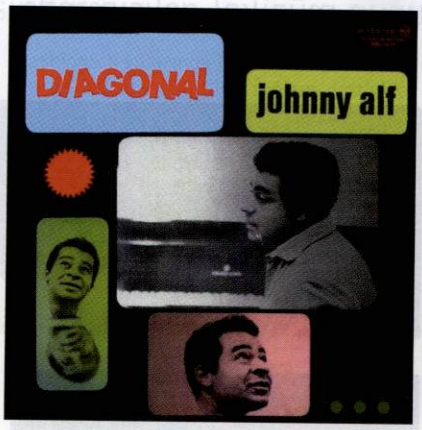

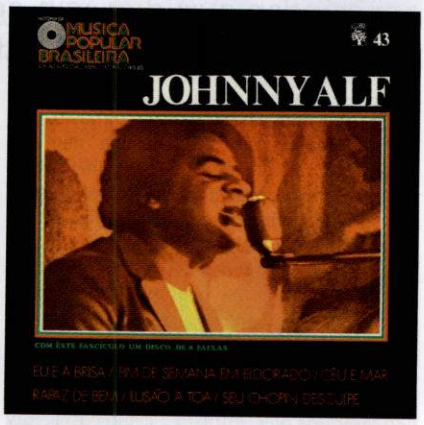

Brezilya dışında fazla bilinmemesine ve ülkesinde de kitlesel anlamda tanınırlığı geç elde etmesine rağmen Alf'in Brezilyalı müzisyen ve müzikologlar nazarında değeri oldukça yüksekti. Hatta bazı eleştirmenler kendisini "bossa nova'nın gerçek babası" olarak addetmekten çekinmemişlerdir.

Johnny Alf, bossa nova'yı dünya çapında üne kavuşturan Antônio Carlos Jobim ve João Gilberto'nun çağdaşıydı. Müzik kariyerine erken yaşlarda başladı; 1950'lerin ortalarında Copacabana'nın "Şişe Sokağı" olarak bilinen barlar ve gece kulüpleriyle ünlü mevkiinde çalıştı. Genç hayranları onun müzik yaptığı kulüplere gizlice girerek tekniğini ve doğaçlama tarzını öğrenmeye çalışırlardı.

Alfredo José da Silva, 19 Mayıs 1929 tarihinde Rio de Janeiro'da doğdu. Dokuz yaşında piyano dersleri almaya başladı ve klasik müzik repertuarına odaklandı. Ama Amerikan filmlerine olan merakı onu klasik müzikten uzaklaştırıp jazz'a yakınlaştırdı. Hatta bu durumu "Seu Chopin, Desculpe" ("Beni Affet, Chopin") adlı bestesinde karikatürize etti.

Ondört yaşında profesyonel olduğunda, kulağa daha Amerikanvari gelen Johnny Alf adlı sahne adını benimsedi. Jazz ve müzikallere merakı ile Rio'da peşpeşe Frank Sinatra, George Gershwin ve Cole Porter fan kulüpleri kurdu. Ama bir piyanist ve şarkıcı olarak en çok Nat King Cole'un teskin edici vokali, yumuşak piyano tarzı ve sofistike akorlarından etkilendi ve kendi sakin hatta utangaç kişiliğine bunları harmanlamayı başardı.

Geçen sene verdiği bir röportajda "Ben hep kendi tarzımda müzik yaptım. Hayatım boyunca Brezilya müziği ile jazz'ı hoşa gidecek bir şekilde bir araya getirmeye çalıştım. Ama plak şirketleri benim değerimi bildilerse de ticari kaygıları çoğunlukla ağır bastı" demişti.

Alf'in müziğinde Brezilyalıların milli hasletlerinden kabul edilen iyimserlik havası ve yaşama sevinci özellikle "Eu e a Brisa" (Ben ve Esinti), "Ilusão à Toa" (Tasasız Yanılsama), "Céu e Mar" (Gök ve Deniz) adlı bestelerinde belirgindir. 1955 yılında 78'lik olarak yayınlanan ve bir tarafında "O Tempo e o Vento" (Zaman ve Rüzgâr), diğer tarafında "Rapaz de Bem" (İyi Niyetli Adam) adlı parçaların yer aldığı plak, bossa nova tarzının hissedildiği ilk kayıtlardan biri olarak kabul edilir.

Rio De Janeiro'nun parıltılı ama talepkâr hayat tarzından bıkan Alf, 1960'ların ortalarında São Paulo'ya yerleşerek oradaki bir konservatuarda eğitmenlik yapmaya başladı. Arada bir sahneye çıksa da seyrek olarak albüm çıkarıyordu. 1990 yılında yayınlanan "Olhos Negros" (Siyah Gözler) albümünde aralarında Caetano Veloso, Gilberto Gil, Chico Buarque ve Gal Costa gibi müzisyenlerin de bulunduğu, kendinden bir sonraki neslin temsilcileriyle düetler yaptı.

Derleyen: Viktor Bensusan
vbensusan@yahoo.com

John Dankworth

İngiliz jazz sahnesinin en önemli isimlerinden John Dankworth 6 Şubat 2010 tarihinde 82 yaşında yaşama veda etti. Vefatı, o akşam şarkıcı eşi Cleo Laine tarafından, Londra'nın 72 km kuzeybatısındaki Milton Keynes kasabasında çiftin 40 yıldır işlettiği Stables tiyatrosunda duyuruldu. Sağlık durumu son aylarda oldukça bozuk olan Dankworth normal şartlarda o gece orada konser verecekti.

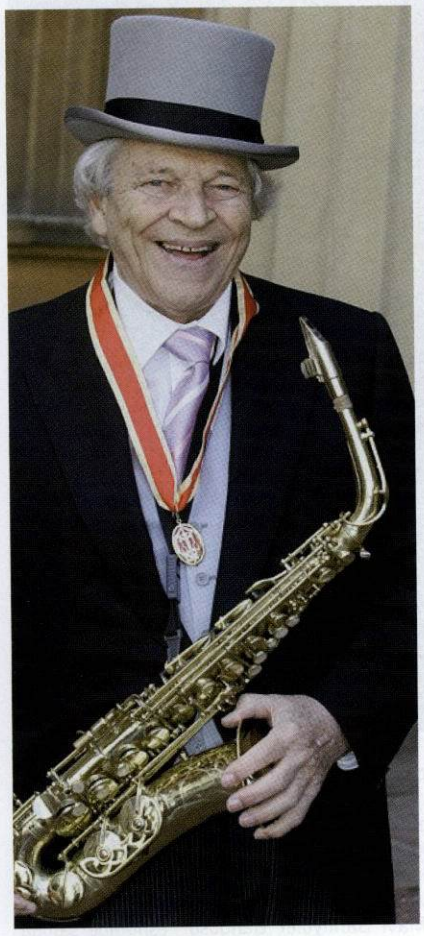

İngiltere dışında genelde yalnızca Cleo Laine'in müzik direktörü olarak tanınsa da Dankworth kendi ülkesinde başlı başına bir yıldızdı. Usta bir alto saksofoncu ve "Darling" ve "Morgan!" gibi 1960'ların Londra'sının hareketli hayatını tasvir eden filmlere swing'li jazz temaları katmış yetenekli bir besteci, aranjör ve orkestra şefiydi.

John Philip William Dankworth, 20 Eylül 1927 tarihinde Londra'nın bir banliyösü olan Woodford'da doğdu. Kraliyet Müzik Akademisinde eğitim gördü ve müzik kariyerine klarinetist olarak başladı. Ama dinlediği Charlie Parker plakları onu bir süre sonra alto saksofona yöneltti. Yedi müzisyenden oluşan ilk topluluğunu 1949 yılında oluşturdu. 1953 yılında bu topluluğu dağıtarak yerine, kendi beste ve düzenlemelerine yer vereceği bir big band kurdu. Orkestra 1959 Newport Jazz Festivalinde büyük ilgi uyandırdı ve uluslararası bir başarı elde etti.

Dankworth, 1960'lara gelindiğinde icradan çok beste çalışmaları ile ilgilendi. Sinema ve televizyon filmlerine yazdığı müziklerin yanı sıra senfoni orkestrası ve yaylı çalgılar dörtlüsü için eserler besteledi. Ayrıca 1958 yılında evlendiği Cleo Lane'in de yer aldığı 2 müzikal yazdı. 1971 yılından itibaren ise eşinin müzik direktörlüğünü üstlendi.

Dankworth, jazz müziğini çok sevmekten öte dünya müziğinin evriminde katalitik bir rol oynayabileceğini düşünüyordu. Ona göre jazz, popüler müzikler gibi geçici trendlerin baskısı altında değildi. Buna mukabil, kurulu bir hiyerarşinin de bir parçası olmadığı için gereksiz bir koruma ve tecrit altında da bulunmuyordu.

Bir saksofonist, klarinetist, orkestra şefi, besteci ve aranjör olarak Dankworth kariyerinin önemli bir bölümünü jazz ve klasik müziği bir araya getirmekle uğraştı. Ona göre senfoniler batı müziğinin edebiyatı, jazz ise gazeteciliğiydi; biri dönemin genel ruhunu yansıtırken, diğeri ise yoğun ama kendine özgü enstantaneleri yakalamaya çalışıyordu. Gene de jazz'ın doğaçlamadan gelen özgün doğasını hiç bir zaman göz ardı etmedi.

Otobiyografisinde yazdığı gibi "günümüzde jazz hem beyne hem ruha hitap ediyor, insanı hem harekete geçiriyor hem de duygulandırabiliyor".

Uğur Hüküm
ugur.hukum@gmail.com

Erşahin, Nublu ve BB's

"...Buralarda pek bilmiyoruz ama Türkiye uluslararası planda artık son derece modern ve öncü bir müzikal bir platform konumunda. İstanbul bugünün New York'u adeta. Fokur fokur kaynayan, fıkır fıkır oynayan bir kent. Son derece başarılı festivalleri, çok ilginç Jazz kulüpleri var. Gerçekten Doğu ile Batı arasında bir birleşme noktası. İlhan da bu gelişme ve zenginliğin tipik bir simgesi..."

Bu lafları ne bir reklamcı, ne Türkiye'nin "Propaganda Bakanı" (!), ne parayla tutulmuş bir lobici veya tanıtımcı sarfediyordu. Bu sözler "**Banlieues Bleues / BB's / Mavi Banliyöler**" festivali müdürü **Xavier Lemettre**'in ağzından çıkıyordu. Hem de büyük bir sükûnet ve doğallıkla. Zira şimdilerde dünyanın en saygın jazz buluşmalarından sayılan Paris "**BB's/ Mavi Banliyöler**" festivalinin 27.sini Lemettre'in içten bir heyecanla tanıttığı **İlhan Erşahin**'in **Nublu Orchestra's**ı ve **İstanbul Sessions** toplulukları açıyordu.

Paris'in kuzey ve kuzey-doğu banliyösü, **Seine-Saint-Denis** iline bağlı 15 belediyenin ortaklaşa düzenlediği festival 12 Mart'ta başlayıp 16 Nisan'da tamamlanacak. Programda 50 civarında, çoğu "**olay**" nitelenen, yaratıcı ve öncü-deneysel olduğu kadar klasik-türlü/çeşitli müzik ve/veya geleneksel müzik-jazz alaşımı konser ve ilk dünya gösterimi sunulacak faaliyet yer alıyor. 2010 yılının ana eksenlerini "**doğaçlama**" müzikle, "**vokal**" müzik oluşturuyormuş. Bu çerçevede açılışı yapan, besteci ve kornet ustası "**Butch" Morris** şefliğindeki **Nublu Orchestra**'sı doğaçlama eksenini, bir anlamda da festivalin en beklenen olayını oluşturuyordu. Müziksel olduğu kadar, görsel boyuta da hitap eden konser, kolektif ve sürekli değişen sanatçılar eşliğinde yenilenen bu tarzda deneylerin (gösteri/konser) 190.sıydı. Yaklaşık 5 günlük provalardan sonra **Saint- Ouen – Espace 1789** salonunda verilen "**Conduction Number: 190, Tête-A-Tête**" başlıklı konserde Morris yönetiminde Nublu Orchestra, Türkiye'den **İlhan Erşahin** dışında **Alp Ersönmez** (bas), **İzzet Kızıl** (perküsyon), **Turgut Alp Bekoğlu** (davul), Fransa'dan **Denis Colin** (klarinet), **Rubin Steiner** (gitar) ve **Aaron Johnston** (davul), **Doug Wieselman** (kornet ve klarinet), **Graham Haynes** (trombon ve kornet), **Jonathan Haffner** (saksofon) ve **Juni Booth** (kontrbas) ile meraklılarına olağanüstü bir gece yaşattı. Gecenin "vokal" eksenini daha önce sahneye çıkan **Roy Nathanson's Sotto Voice** grubu tamamladı.

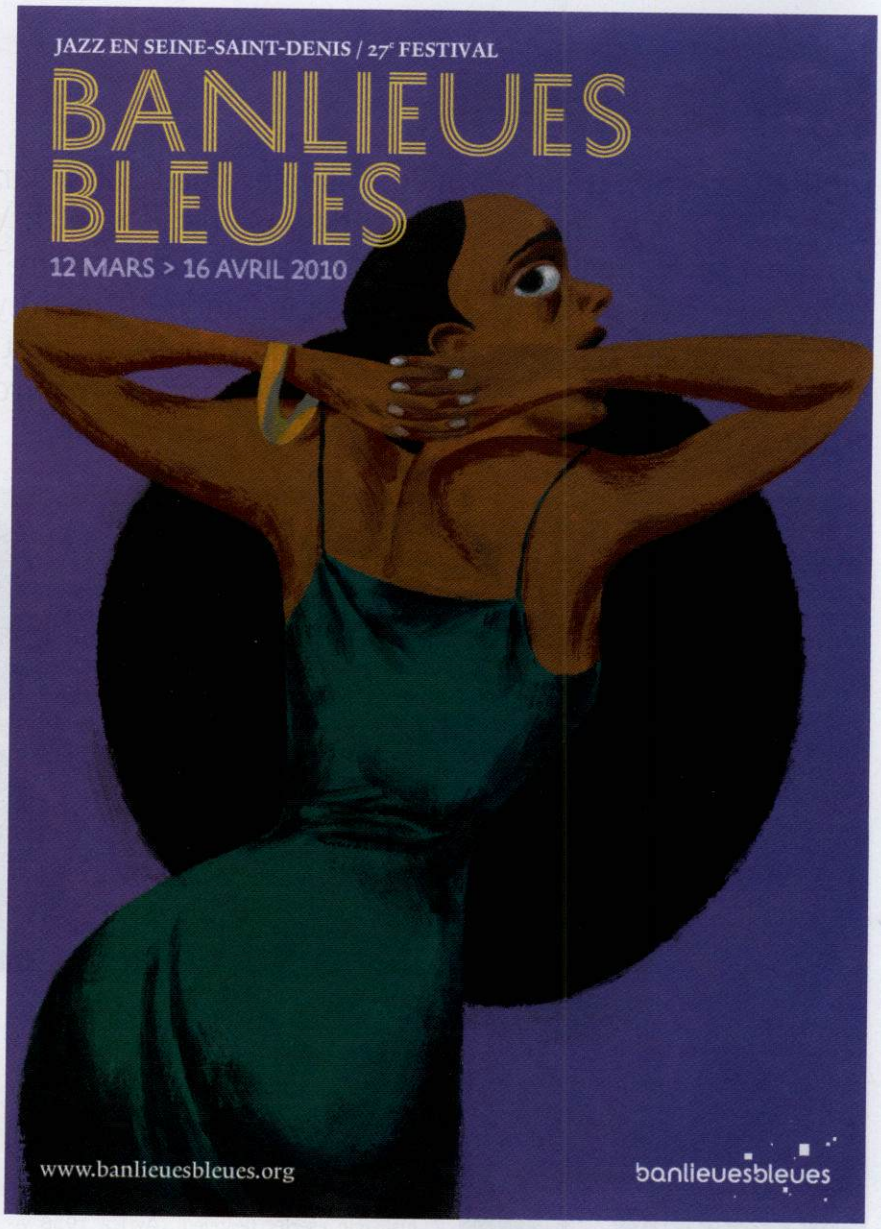

Resmen 31 Mart'ta sona erecek "**Fransa'da Türkiye Mevsimi**" çerçevesinde de planlanan Erşahin performanslarının ikincisiyse 13 Mart Cumartesi gecesi **Aubervilliers Espace Fraternité** çadırında gerçekleşti. Şu sıralar dünyanın en dinamik ve yaratıcı saksofon yorumcusu ve bestecileri arasında gösterilen İlhan Erşahin'in Bekoğlu, Ersönmez ve Kızıl'dan oluşan "**Istanbul Sessions**" dörtlüsüne Fransa'nın en tanınmış yeni nesil jazz'cılarından **Erik Truffaz** (trompet) ve **Vincent Segal** (viyolensel) de katılıyorlardı. İlhan Erşahin daha önce İstanbul ve Strasbourg'da da Truffaz ile sahne paylaşmış, tazecik de bir CD çıkarmıştı ("**Ilhan Ersahin's Istanbul Sessions With Erik Truffaz**" / Nublu). New York'ta yaşayan Türk ve İsveç kökenli jazz sanatçısı ve arkadaşları Mart ayı süresince Fransa'da başta Bordeaux, Cenon gibi kentler olmak üzere 4 konser daha verecekler.

Aubervilliers belediyesinin **Espace Fraternité / Kardeşlik Mekânı**'nda kurulu, "**Magic Circus**"un koltuksuz, iskemlesiz ama localı, barlı, işlemeli ve özgün tahta/çelik zeminli enfes çadır görünümlü yapısında düzenlenen konser tamamen bir panayır havasında başlamıştı. Erşahin ilk başta, 16 bakır üflemeci yerel amatör müzisyenin oluşturduğu "**BB's / Mavi Banliyöler Bandosu**" eşliğinde salona girdi. Ve yerlerde oturan seyircilerin arasında büyük oranda doğaçlama, yarım saatlik bir gösteri sundu. Cümbüş daha sonra yine Erşahin yönetiminde sahneye çıkan yaşları 10 ile 14 arası değişen 6 darbuka ve perküsyonlu, 5 rapçi oğlan ve 10 kadar çoğu Afrikalı dansçı kızla devam etti. İlhan Erşahin, hepsi yöre banliyösünün çocuklarından oluşan bu toplulukla 3 günlük bir atölye yönetmişti. BB's idarecileri her yıl festivalin yıldızı diyebileceğimiz sanatçılarla böyle bir anlaşma yapıp, bölgenin yetenekli ve istekli çocuklarını farklı kültür ve hassasiyetlere açmak gibi eğitici, geliştirici bir görev ve işlevi de üstlenmişlerdi.

Alp Ersönmez'in nefes kesen basını takiben ağır top Turgut Alp Bekoğlu'nun baterisi ve İzzet Kızıl'ın darbukası izleyince, inanılması

zor kalitede bir ritmikle "**Istanbul Sessions**" adeta bir **Osmanlı** haşmetiyle beklenen konseri açtı. Birbirilerini gayet iyi tanıyan İlhan ve Erik Truffaz ikilisi, yaklaşık bir saat sonra sahneye çıkan benzersiz elektro-viyolensel Vincent Segal cazomanyaklara neredeyse unutulmaz bir üç saat yaşattılar. Gecenin tek falsosu ses ve mikrofon düzenindeki tatsız aksamalardı. İlhan haklı bir tepkiyle "Paris'te de böyle şeyler oluyormuş", diye yakındı, çırpındı durdu. Sanatçı müziği, kişiliği ve arada sürekli İngilizce verdiği insani mesajlarla yarının dünyasının içlerine, toplumlarına, cemaatlerine, dinlerine, kültürlerine kapanan halk ve insanlara ait ol(a)mayacağını haykırdı. Milliyet, cinsiyet, irsiyet ve inançlar ne olursa olsun geleceğin sırrı "melezlik"te saklıydı.

Türk baba, İsveçli anneden, 1965 Stockholm doğumlu İlhan Erşahin'i "New Yorklu Türk-İsveç kökenli jazz sanatçısı" diye tanımlamak çok kolay. Ama o kendini ne Türk, ne İsveçli, ne Amerikalı, ne Avrupalı, ne İstanbullu, ne Stockholmlü, ne de New Yorklu olarak görüyor. Belki az biraz, duruma göre bunların hepsinden bir nebze, bir tutamla onu oluşturan bir alaşımdan konuşmak olası. O kendini olsa olsa insan, insanlar arasında müzikle sevgi bağları kuran, barış ve aşk ajanı sayıyor. Çocukluğundan beri taptığı aleti "saksofon" da en güzel silahı veya en etkili iletişim aracı olmuş. İlhan hayatının en önemli dönüşüm adımlarından birini, New York'a temelli geldikten kısa bir süre sonra, 2002'de açtığı Nublu Club'ü ile atıyor. Yine Xavier Lemettre'den bir alıntı aktaracak olursak, "Çok lezzetli bir mekân. Fakat İlhan hiç bir biçimde lider gibi ortaya çıkmıyor. Kolektif bir yuva oluşturmuş sanki. Her hafta kulüpte toplanan sanatçılar her seferinde keyifli, dostça bir ortamda düzenledikleri buluşmalarla, bir cins sosyal 'jam session'larla 'olay' yaratıyorlar."

Libération gazetesinin jazz eleştirmenlerinden **Dominique Queillä** "Nublu olgusu" nitelediği olayı yerinde incelemiş. O çok daha ileri gidiyor. "New York'ta öncü/ yaratıcı müziğe, Jazz'a 80'li yılların sonuna kadar damgasını vuran '**Knitting Factory**'nin yerini 90'larda '**Tonic**' almıştı. Şimdilerde bayrak '**Nublu Club**' ve '**Butch' Morris**'in yönettiği **Nublu Orchestra**'sında. Ses/müzik olduğu kadar görüntünün de rol oynadığı topluluğun performansları "**sound painting**"den ziyade "**sound sculpture**" tanımına uygun düşüyor", diye yazmış. "Yüzünden gülümsemesi hiç eksilmeyen, **Coltrane** dalgalarının ürünü hiperaktif bu çocuk; **Bristol** tınılı, **Portishead** ile **Massive Attack** müzikleri arasında ustalıkla gidip gelen 40'larındaki 'cool' saksofoncu İlhan Erşahin, sözünü ettiğimiz sürecin, yapının başarılı 'patron'u ve gerçek mimarı." Queillä, Erşahin'in Brezilyalı eşi sayesinde evrensel açılımına ağırlıklı biçimde Sao Paolo ve Brezilya'yı da kattığını vurguluyor. **East Village**'daki kulübün müdavimleri arasında **Caetano Veloso, Gilberto Gil** veya **Jorge Ben** gibi devlerin de bulunduğunu kaydetmiş. Bu arada İlhan'ın, "İstanbul bana New York ve Sao Paolo'yu hatırlatıyor. Zira gençler sürekli dışarda yaşıyorlar ve kentte ilginç mekânlardan geçilmiyor", dediğini belirtiyor. Gazeteci yazısını Erşahin'in kulüpteki büyük ailenin deneyim ve birikimleri kalıcılaştırmak amacıyla 3 yıl önce **Nublu Records**'u kurduğunu ekleyerek bitirmiş.

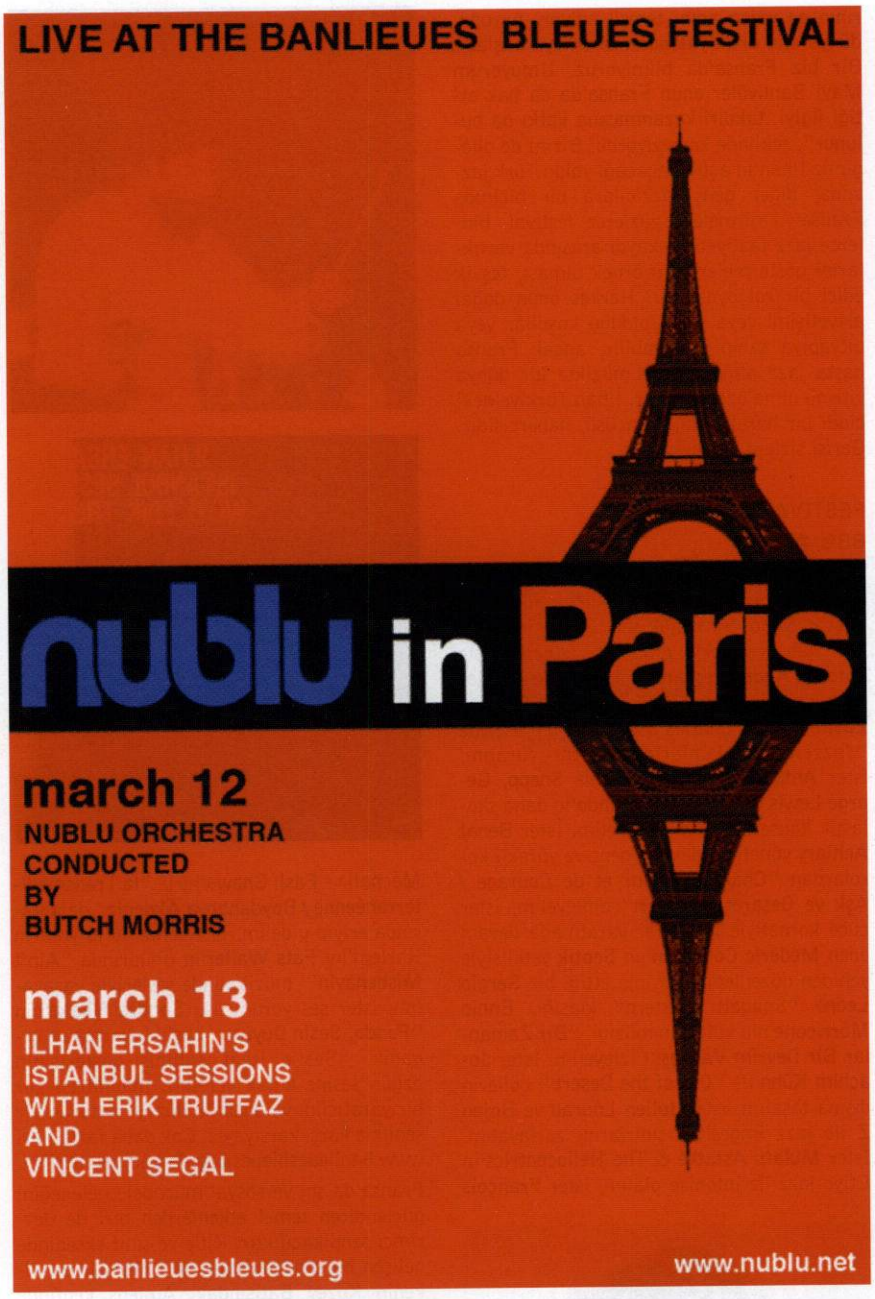

İlhan Erşahin ve Nublu'larına yakılan övgüler bunlarla sınırlı değil. So Jazz dergisinin son sayısında, "**Nublu – Bir Kulübün Düş Yaşamı**" başlıklı 6 sayfalık bir dosyada yorumcu, besteci ve patron İlhan'ın hayat hikâyesi; **Nublu Club, Wonderland Quartet, Wax Poetic, İstanbul Sessions** arasında gidip gelen, birbirini tamamlayan serüvenleri özetlenmiş. Jazz Magazine/Jazzman dergisiyse iki ayrı sayfada İlhan Erşahin ve İstanbul'da jazz dünyasını ele almış. Dergi Erşahin'in portresinde, sanatçının elektro-funk ile dünya müziği arasında yaptığı jazz'da keşfedilmekte olan modern ve geleceğin izlerini taşıyan bir tavır, yaratıcılıktan söz ediyor. Makam veya aksak ritimler kullanmak gibi belli bir oryantalist tarz veya stile girmeden özgün bir yol, dil yakaladığını belirtiyor."**Ilhan Ersahin's Istanbul Sessions With Erik Truffaz**" albümünü uzunca, hatta tek tek parçalara ilişkin görüşlerle ele alan eleştirmen **Jonathan Glusman** çalışmayı bir cins "**Work in progres**" niteliyor. Glusman New York "**Underground**"nun gelecek vaat eden bu sanatçısı için Coltrane-Henderson-Garbarek gibi ustaların mirasını reddetmeksizin, "**Blues**" ve "**Trip hop**"tan hareketle, adına "**Nublu**" denebilecek yeni bir tür türetmekte olduğunu savunuyor. Yazar ayrıca Erşahin'e eşlik eden **Alp Ersönmez, İzzet Kızıl** ve **Turgut Alp Bekoğlu** üçlüsünün de, şu sıralar derinlerden yükselen İstanbul dalgalarının üç başarılı örneği olduğunun altını çizmeden geçmemiş.

BB's'in müdürü Xavier Lemettre **FIP** radyosundaki söyleşisinde İlhan Erşahin'den söz ederken, "**İlhan gittiği her yerde, her işte başarılı oldu. Son derece ilginç bir kişilik ve müzisyen. Türkiye, İsveç, Brezilya, ABD... Hepsinden bir şeyler alıp, bir şeyler katıyor. Jazz'ın önünü açacak, yeni önemli sentezlere götürecek bir sanatçı. Hemenki geleceği, ya-**

rının en yakın anını temsil ediyor. Avrupa, dünya onu artık yakından tanımaya başladı. Bir biz Fransa'da bilmiyoruz. Umuyorum Mavi Banliyöler onun Fransa'da da hak ettiği ilgiyi, takdiri kazanmasına katkı da bulunur", şeklinde konuşuyordu. Bizim de dileğimiz İlhan'ın açtığı, açacağı yolun Türk jazzı'na, diğer genç jazz'cılara bir biçimde Fransa'ya girmeleri, yüzlerce festival, binlerce jazz faaliyeti ve kaydı arasında varlıklarını göstermeleri için örnek olması, teşvik edici bir rol oynaması. Herkes onun doğal artyetişimi veya sahip olduğu koşullar veya altyapıya sahip olmayabilir, ancak Fransa başta jazz olmak üzere müzikte bir dünya vitrini olma özelliği taşır. İlhan Türkiye'deki ciddi bir hareketliliğin öncüsü, habercisidir. Gerisi sizlere düşmektedir.

FESTİVALLERDEN:

BB's, Amiens,

Yukarda "**Banlieues Bleues/BB's/Mavi Banliyöler**"in girişi hakkında belli bir fikir vermiştik. Şimdi 5 haftalık şenliğe ilişkin iki-üç fikir daha vermekle yetinelim. İster Fransız baterist **André Ceccarelli**'nin **Claude Nougaro**'nun eserine, ister İtalyan vokalist **Cristina Zavalloni**'nin **Charles Aznavour**'un eserine "Jazzistik" selamlarından dem vuralım; ister **Anthony Coleman, Archie Shepp, George Lewis** ve **Omara Portuondo**'lu daha skolastik konserlerini tercih edelim. İster **Benat Achiary** yönetimindeki en genç ve yürekli korolardan "**Chant d'Amour et de Courage / Aşk ve Cesaret Şarkıları**" dinleyelim, ister cüce kornetiyle harikalar yaratmağa devam eden **Médéric Collignon**'un **Septik** yedilisiyle yeniden düzenlediği, aranje ettiği bir **Sergio Leone** "Spagetti western" klasiği, **Ennio Morricone**'nin kült film müziği, "**Bir Zamanlar Bir Devrim Varmış**"ı izleyelim. İster **Joachim Kühn** ile "**Out of the Desert**", çöllerin dışına taşalım, ister **Julien Lourau** ve **Bojan Z** ile jazz imgesinin sınırlarını zorlayalım. İster **Mulatu Astatké & The Heliocentrics**'in Etiyo-jazz ile iptonize olalım, ister **François**

Ceccarelli

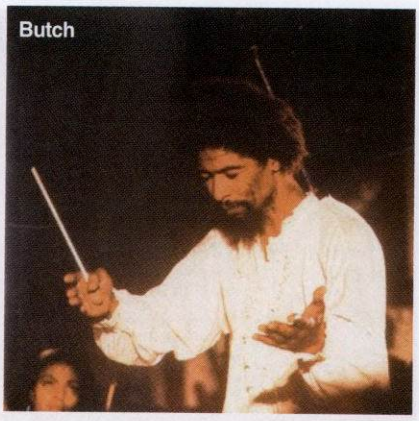
Butch

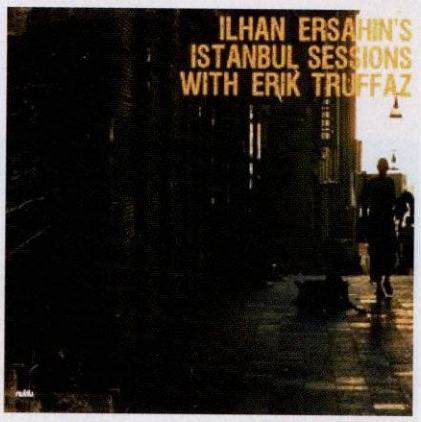

Méchali ve **Faslı Gnawa**'larla "**la Transméditerranéenne / Boydanboya Akdeniz**" dalgalarında eriyip gidelim. İsterseniz 30'lu yılların Harlem'ini **Fats Waller**'in tınılarında "**Ain't Misbehavin'**" müzikalinde sesleriyle yaşayalım, ister ses yorumcusu **Sandra Nkaké**'nin "**Penda, Sesin Duyusu**" başlıklı karma ve organik, "Ses"e ithaf edilmiş gösterisinin özgün sesine kulak verelim. İnanılması zor bir yaratıcılık ve öncülük düzeyi tutturan bir şenlikle karşı karşıyayız. Çok daha fazla fikri www.banlieuesbleues.org dan edinebilirsiniz.

Fransa'da sol ve sosyal mücadele geleneğini güçlendiren temel etkenlerden biri de devrimci sendikacılıktır. Kitle ve sınıf ekseninde gelişen bu sendika anlayışı 1906 yılında ülkenin Kuzey Batısındaki Amiens kentinde imzalanan bir toplumsal anlaşma, "**Amiens Şartı**" ile yasallaşmıştır. Kent bu geleneğini 23-28 Mart tarihlerinde 29.su yaşanacak Amiens "**Musiques de Jazz et d'Ailleurs / Jazz ve Ötelerin Müzikleri**" festivalinde de sürdürüyor. 2010'nun sloganı "**I have a dream**"miş. Eric Legnini'den Mamani Keita'ya, Noel Akchoté'den Rachid Taha'ya, Sarah Murcia'dan Brigitte Fontaine'e, Jim Yamouridis'den Kamilya Jurban'a,Yom'dan Misja Fitzgerald Michel'e nefis bir müzik yelpazesi dahilinde ne kadar "muzırlık", "kışkırtma ve bölücülük", "ajit-prop", "asilik ve eleştirellik" varsa sahneye çıkacak, hem de üstüne para vererek! İsterseniz 120 müzisyenin katılımıyla festivali açacak "**Times They Are A-Changing**" gösterisi, ister bir defaya mahsus sahnelenecek özgün "**13 Protest Songs**" konseri örneklerinde çok açık görülebileceği gibi, "**Angaje Sanat**" festivali nasıl olur meraklılarına sunulacakmış. Daha fazlası ilişikteki e-adreste: www.amiensjazzfestival.com

MEKANLARDAN:

Goethe, Komeda, MAHJ

Sanal mekânda ulusal bir jazz'a dair oldukça zengin bir portal kurulmuş. Alman jazz'ı üzerine bilmek isteyip de bilemediğiniz (hemen hemen) ne varsa artık **Goethe Enstitüsü**'nün internet sitesinden öğrenebileceksiniz, şahsen cazcılar hariç... (http://www.goethe.de/kue/mus/jaz/deindex.htm)

Aranızda bizim gibi Avrupa jazz'ına özel ilgi duyanlar mevcutsa bir sanal hazine de Polonyalı çok tanınmış bir besteci ve jazz piyanisti **Krzysztof Komeda** (1931-1969) hakkında hazırlanmış. **Roman Polanski**'nin "**Rosemary's Baby**", "**Cul-de-sac**" gibi ilk başeserlerinin de orijinal müziklerini besteleyen Komeda'nın "Sanal müze" sitesini kuran dernek, sanatçının en ünlü albümünün adını taşıyor, "**Astigmatic**". (www.komeda.pl)

Klezmer jazz'ı Paris **MAHJ** (Yahudilik Tarihi ve Sanatı Müzesi) müzesinde ağırlanıyor. New York "**Radical Jewish Culture**" kuruluşunun işbirliğiyle düzenlenen sergi, konferans ve konser faaliyetleri son yıllarda çok tutulan ve güçlenen Klezmer, geleneksel Yahudi müziği jazz alaşımına yeni bir tanıtım olanağı sağlayacak. 9 Nisan – 14 Temmuz arası izlenebilecek programda 18 Nisan'da yapılacak "**Niçin Radikal Yahudi Kültürü ?**" başlıklı yuvarlak masada **Marc Ribot, David Krakauer** ve **Anthony Coleman** gibi cazcılarda konuşacakmış. Daha fazla bilgi (www.mahj.org) adresinde.

ÖDÜLLERDEN:

Blanchard, Rava, Tramplenler

1948'den beri dağıtılan **Charles Cros Akademisi Jazz Albümü Büyük ödülünü** bu yıl Amerikalı trompetçi **Terence Blanchard** "**Choises**" adlı albümüyle kazandı. **Blues** ödülünü "**Back To The Black Bayou**" çalışmasıyla **Louisiana Red & Litlle Victor's Juke Joint** alırken, bütün kariyeri nedeniyle **Sonny Rollins**'e de **Onur** ödülü verildi.

Avusturya her yıl "**Hans Koller Preis**" adıyla Avrupalı bir sanatçıyı "**Yılın Avrupa Jazz'cısı**" seçiyor. 2010'nun talihlisi İtalyan trompet ustası ve besteci **Enrico Rava** ödülünü Viyana'da **Porgy & Bess** isimli Jazz kulübünde 27 Mart'ta yapılacak bir törenle alacak.

Bu sene 10 Nisan'da Rouans'da 2. düzenlenen "**Tremplin Jazz 44**" ve 11 Mart'ta Orléans'da ilki düzenlenen "**Orléans Jazz ve Doğaçlama Müzikler Trampleni**" Fransa çapında gençleri jazz'a teşvik etmek amacıyla başlatılan yarışmalardan iki yakın örnek.

YAYINLARDAN:

JM/Jm, So Jazz, Bechet, Tables d'Ecoute

Jazz Magazine/JazzMan – JM/Jm dergisi son üç sayısında sırasıyla kapak konusu olarak bu yıl doğumunun 100. yılı kutlanacak, kutlanan efsanevi Roman/Manuş Jazz gitaristi **Django Reinhardt**'ı, yeni ve tek kişilik albümü etrafında bir başka gitarist, **Pat Metheny**'yi ve yine taze bir CD'de ilk kez bir araya gelen **Médéric Collignon-Sandra Nkaké** ikilisini seçmiş. Dergi Pat Metheny'nin tek başına robotlar kullanarak kaydettiği son albümü "**Orchestrion**"u haklı bi-

çimde "devrimci" sıfatlamış. JM/Jm 21. yüzyılın öncü cazcılarının başında gelen Metheny ile çalışması üzerine "**Orkestra adam**" başlıklı geniş ve bir hayli yararlı bir söyleşi gerçekleştirmiş. Aynı sayıda yeni albümler çıkartan iki ilginç Fransız jazz'cı, tromboncu **Jean-Loup Longnon** ve piyanist **François Couturier**'nin portreleri var. Mart sayısının kapak kahramanları, sevimli Collignon-Nkaké ikilisiyse BB's festivalinde sahneleyecekleri çalışmalarını anlatmışlar. Bu sayının portreleri ise scatçi **André Minvielle** ve 88'lik genç vokalist **Jon Hendricks** ikilisi ve de sıradışı albümü etrafında genç saksofoncu **Olivier Temime** olmuşlar.

JM/Jm'in Mart sayısında **Alain Boussiéres** imzalı bir sayfanın başlığı "**Istanbul News**". İstanbul'un 2010 yılında Avrupa'nın Kültür başkenti olduğunu hatırlatan yazar, **Okay Temiz**'in 1960'lı yıllarda **Don Cherry** ile yaptığı ortak çalışmadan beri Türkiye'nin jazz gezegeniyle yakın ilişkiler sürdüğünü belirtmiş. Kente olan hayranlığını, uygarlıklar kavşağı kentin adeta dünya müziğinin merkezi gibi yaşadığı sözleriyle aktarmış. Jazz kulüplerinin çokluğuna dikkat çeken gazeteci iki kulübü, **Nardis Jazz Club** ve **İstanbul Jazz Center**'i "esas kurumlar" nitelemiş. Türk jazz'ının iki önemli siması, gitarist **Önder Focan** ve piyanist **Kerem Görsev**'in söz konusu kulüpleri yönettiğini de vurgulayan Boussiéres, kentte düzenlenen belli başlı festivalleri de tanıtmayı unutmamış. Yazısına ayrıca Boğaz kıyısındaki "**Hayal Kahvesi**" fotoğrafıyla Önder Focan'ın "**Yıldızların Altında**" albümünün kapağını da eklemiş.

Jazz dünyasında gitarı ve eksik/sakat parmaklarıyla tek başına bir ekol yaratan dâhi gitarist, 1910 yılında ailesinin göçebe kervanı tesadüfen Belçika'da konakladığı sırada **Liberchies**'de doğan Fransız Roman müzisyen **Django Reinhardt** (gelecek sayımızda bir takdim öngörülüyor) yalnızca JM/Jm'in Ocak sayısında özgün kısa bir roman/deneme ekiyle anılmıyor. Örneğin **So Jazz**'ın Şubat sayısında 6 sayfalık "**Django Fever**" başlıklı bir dosyada, ayrıca tüm gündelik ve süreli yayın organlarında da yıldız sanatçı hayattaymış gibi canlı ve konuşulmakta. Paris'te 21 Ocak'ta düzenlenen bir törenle bizzat Belediye başkanı **Bertrand Delanoë** eşliğinde bir meydana "Django Reinhardt" adı verildi.

JM/JM'in Şubat sayısında yer alan uzun ve ilginç **Charles Aznavour** söyleşisini gerçekleştiren kişilik Fransa'nın son yıllarda dünyaya hediye ettiği en iyi kadın vokalist **Anne Ducros** olmuş. Ducros'nun "En tercih ettiğim yorumcu" ifadesini kullandığı söyleşinin vesilesiniyse Aznavour'un yıllar sonra gençlik aşkı jazz'a dönmesini sağlayan son albümü "**Charles Aznavour and The Clayton Hamilton Jazz Orchestra**" (EMI) oluşturmuş. 1924 Paris doğumlu, Ermeni kökenli Fransız şarkıcı keyifli sohbetinde jazz'a olan hayranlığını ve de jazz'ın tüm şarkılarını, hayatını nasıl etkilediğini anlatıyor.

So Jazz'ın kapak yıldızları ve konukları Şubat'ta Modern jazz piyanosunun yaşayan, belki de en büyüğü **Ahmad Jamal**, Mart sayısındaysa bir başka ABD'li jazz'cı, trompetin en taze hızlılarından **Christian Scott** olmuş. Dergi "**Peygamberin ininde**" başlıklı söyleşi için 79 yaşındaki ustanın Massachusetts'teki evine girmiş. Kendi albümlerini, kayıtlarını daima eleştirel bir kulak ve bakışla dinlediğini belirten Jamal, yaşam güzergahını "Şeytanlar arasında bir melek" sözleriyle özetlemiş. Mart sayısının konuğu 26 yaşındaki Scott ise oldukça küstah bir edayla "Hayatta olan hiç bir sanatçıyı dinlemiyorum", demekle yetinmeyip, "Terence Blanchard, Wynton Marsalis gibi adamlar beş para etmez, zaten onlardan hep sıkılmışımdır", diyecek cüreti kendinde bulmuş. Bakalım yeni nesil jazz'cılardan daha ne inciler duyacağız ?

Amerikalı jazz'cıların gelmiş geçmiş en Fransızı, New Orleans kökenli saksofon ve klarinet ustası, besteci **Sidney Bechet**'nin (1897-1959 Garches/Paris) oğlu baterist **Daniel-Sidney Bechet**, gazeteci-yazar **Alain-Guy Aknin** eşliğinde "**Sidney Bechet mon père / Babam Sidney Bechet**" (Eds. Alphée) başlıklı bir kitap yazmış. Ağırlıklı olarak anılar, kişisel görüş ve izlenimlere dayanan eser sanatçıyı bugüne kadar en iyi özetleyen çalışmaymış.

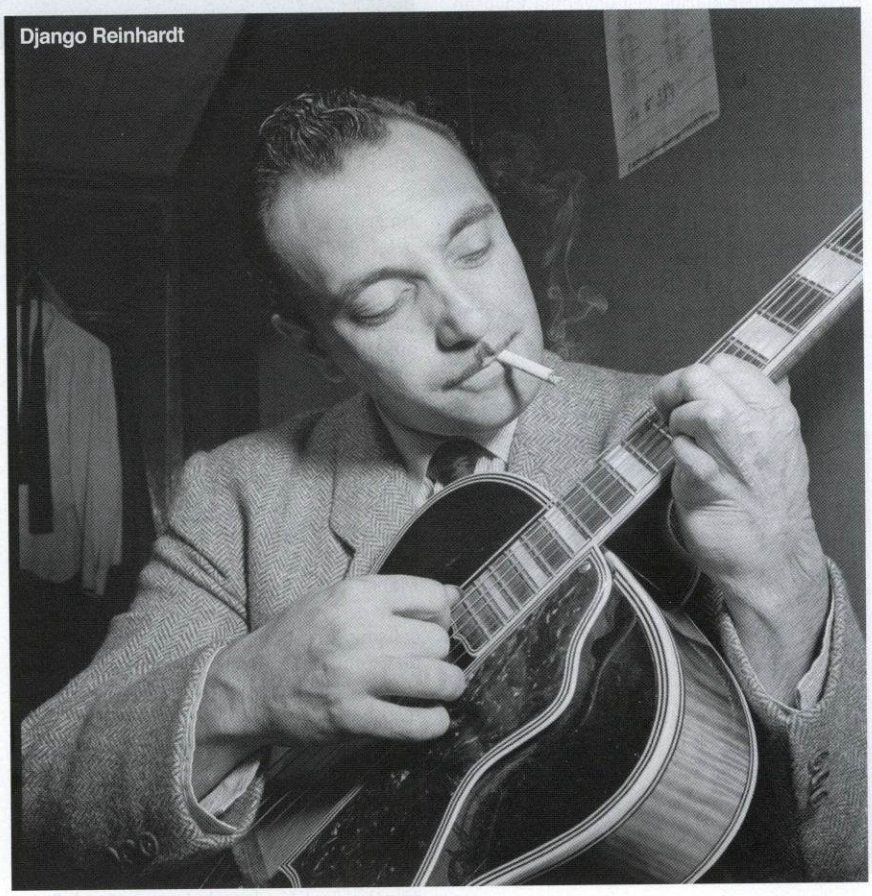
Django Reinhardt

Son yıllarda çıkarttığı özgün müzik kitaplarıyla haklı bir beğeni toplayan **Le Mot et le Reste** yayınevi bu kez Mavi Banliyöler üzerine son derece başarılı bir kitap yayımlamış. "**BB's – Tables d'Ecoute / Dinleme Masaları**" festivalin düzenlendiği 93 ilinin Jazz sınıfı olan bir lisesinin öğrencileri, öğretmenleri ve festival sorumluları yönlendirmesinde bu son derece önemli şenlik etrafında katılımcılarla bir dizi söyleşiler gerçekleştirmişler. Buradan çıkan değerlendirme ve sentezler şeklinde derlenip ortaya çok canlı ve yararlı bir belge çıkmış.

Jazz oldu bitti "fotojenik" bir olay, faaliyet olmuştur. Nice birbirinden güzel fotoğraf kitapları çıkmış ve çıkacaktır. İşte bir tane daha: **Lee Tanner**'in "**Jazz Image**" isimli enfes fotoğraflarla bezenmiş kitabını **Seuil** yayınevi basmış. Amerikalı sanatçı Tanner kitabında 1935-1990 arasında Jazz ve Blues'a damgasını vuran aralarında **Armstrong, Coltrane, Davis** ve **Ellington** gibi devlerin de olduğu snatçıları resimlemiş.

ALBÜMLERDEN:

Coursil, Öztürk, Yom, Youssef ve Collignon

1938 Paris doğumlu **Jacques Coursil** ismi sizlere bir şey demiyorsa, lütfen ilk iş olarak bedava sitelerden birinden, örneğin (reklam sayanlarca hoş görüle, ama hatırlatırım bedava ve hiç bir angajmanınız yok) **Spotify**'dan bir kaç parçasını dinleyin. Bu aykırı Martinikli Fransız özgün besteci ve trompetçinin öncelikle iki tutkusu, daha doğrusu mesleğinin daha olduğunu hatırlatalım: Dilbilim (lingüistik) profesörü ve Matematik felsefesi araştırmacısı. 1965-75 arası New York'ta cazcı olarak çalışmış. Uzun süren bir sessizlikten yani 30 yıl sonra, yani başka bir deyişle akademik kariyerin ardından 2007'de bir başeser, "**Clameurs**" (Emarcy) isimli CD'siyle muhteşem bir dönüş yapmıştı. Sömürgecilikle mücadeleye adanmış bu albümünden 3 sene sonra, bu eşsiz filozof sanatçının 72.ci baharında açan yeni çiçeğiyse "**On A Trail Of Tears**" (Emarcy).

Coursil bu kez soykırıma uğrayan Amerikalı Kızılderililerin müzikli hesabını soruyor. Lütfen dinleyip değerlendirin. Trompetçi 19 Mart gecesi 27. Mavi Banliyölerin onur konuklarındandı.

2010 başından beri TSF ve FIP radyolarında sıkça duyulan bir jazz parçası var: "**The panthere Öz**" Piyano liderliğindeki melodi **Murat Öztürk**'ün üçüncü ve son albümü "**Crossing my Bridge**"dan (Laborie) alıntı. Annesi İtalyan babası Türk, kendisi Fransız genç piyanist Öztürk'ün 16 orijinal bestesinden oluşan albüm bugüne kadar çok güzel eleştiler aldı. Murat hayatında ilk kez Nisan sonu Mayıs başında bir Türkiye turnesine çıkacak. Daha sonra 16-30 Mayıs tarihleri arasında düzenlenecek 10. **Saint-Germain-des-Prés Jazz Festivali**'nin de konuğu (18 Mayıs) olacak.

2008'de çıkarttığı "**New King of Klezmer Clarinet**" ile bir anda gerçekten de dünyanın en iyi Klezmer klarinetçisi ünvanına kavuşan 30 yaşındaki Fransız jazz'cı **Yom** şimdi de ilki kadar beğenilen yeni bir albümle geldi. "**Unue**" (Buda Musique) CD'si **İbrahim Maalouf, Farid D., Bijan Chemirani** gibi sanatçılarla kaydettiği düetlerden oluşmuş. So Jazz dergisi albümü "**Diaspora Blues**" başlığıyla tanıtmış.

Üzerinde hararetle konuşulan iki körpe albüme değinmeden bitirmeyelim. Fransız kornetçi **Médéric Collignon**'un "**Shangri-Tunkashi-La**"sı (Plus Loin) ve Tunuslu udi vokalist **Dhafer Youssef**'in "**Abu Nawas Rhapsody**"si (Jazzland).

ŞAPKALAR:

Mitchell, Johnson, Wyble, Zito, Dankworth, Lubin, Guerin ve TSF

Çoğunluğun aramızdan sessizce kayıp giden jazz neferlerine son bir saygı göstermek istediğimiz bu küçücük bölümde, bugüne kadar Amerikalı sanatçılardan söz etmiyorduk. Büyükler terki diyar etti mi zaten haklarında epeyce konuşan, yazan bulunuyordu. İnancımız oydu ki, jazz severlerin önemli bir kısmı İngilizce bilir, meraklı olanları da Amerikan kaynaklarından yitirilenleri nasılsa öğrenirler. Ancak deneyimler gösterdi ki, gerçek pek de öyle değil. Bu nedenle bizde bundan böyle ulaşabildiğimiz oranda

Tony Benett

bu sanata bir biçimde emeği geçen ve kısa bir süre önce dünyadan göçen emektarlara, milliyeti ne olursa olsun şapka çıkartmağa, onları anmağa, gecikmeyle ve kısaca da olsa tanıtmağa çalışacağız.

Amerikalı yapımcı, düzenlemeci ve trompetçi Memphis'li, 1928 doğumlu **Willie Mitchell** geçtiğimiz 5 Ocak'ta, **Artie Shaw** orkestrasının eski klarinetçilerinden Bostonlu **Dick Johnson** 10 Ocak'ta 84 yaşında, gitarist **Jimmy Wyble** da 16 Ocak'ta 88 yaşında dünyaya veda etmişler. Toprakları bol olsun...

Yaşayan en büyük 'beyaz' kadın seslerden, Amerikalı **Helen Merill**'i bilmeyenimiz herhalde pek azdır. Peki piyanist, orkestra şefi, besteci ve düzenlemeci eşi **Torrie Zito**'yu (1933-2009) bileniniz var mıdır? **Billie Holiday, Frank Sinatra, Tony Benett, Herbie Mann**, hatta **Nana Mouskouri, John Lennon** (hem de "**Imagine**" için) gibi isimler için bile çalışmış bu sanatçıyı biz şahsen hiç tanımazdık. Onu da 10 Aralık'ta yitirmişiz. Eşi Merill ve yakınlarının (bizi asla duymasalar bile) başı sağ olsun, deriz.

İngiliz jazz'ının tarihi çehrelerinden saksofoncu, film müzikleri bestecisi ve orkestra şefi **Sir John(ny) Dankworth** geçtiğimiz 6 Şubat'ta Kraliçesi ve fani divana son reveransını çekmiş. 52 yıldır ünlü İngiliz şarkıcı **Cleo Laine** ile evli olan 82 yaşındaki sanatçı öğretim üyeliği, **Joseph Losey, Karel Reisz** gibi en büyük anglosakson sinemacıların müzikçiliğinin yanı sıra **Charlie Parker, Duke Ellington, Dizzy Gillespie** dahil akla gelebilecek bütün jazz efsaneleriyle aşık atmışmış.

Barclay stüdyolarının benzersiz ses mühendisi ve sanat direktörü özellikle **Django Reinhardt, Baden Powell** ve **Chet Baker** ile yaptığı kayıtlarla tanınan **Jacques Lubin** 13 Şubat'ta vefat ettiğinde 89 yaşındaymış. Bir başka Fransız jazz siması, 150'in üstünde albümde resmi emeği geçen 1926 doğumlu trompetçi ve **Les Double Six** gibi son derece saygın tarihi vokal toplulukların, eskilerin deyişiyle "inci sesi" **Roger Guérin** de 6 Şubat'ta aramızdan ayrılmış. Belli başlı uluslararası isimlere de eşlik etmiş Guérin'e saygı ve zor durumdaki eşiyle dayanışma adına önümüzdeki 12 Nisan'da **New Morning** jazz kulübünde geniş katılımlı bir gece hazırlanmış.

Gündüz uykucularındansanız geceleri **Mezzo** gibi nadir televizyon kanalları dahil, jazz programlarının ne kadar hassas ve nadide bir nesne olduğunu bilirsiniz. Neyseki radyolara sıkışan (Tabii ki artık internet olanağı da var ama!) epeyce ilginç saatler sayesinde azıcık hasret ve susuzluk giderebiliriz. Kuşkusuz **Deezer, Spotify, Last FM, Podcasting**, vs gibi olanaklarla da jazz merakınızı biraz tatmin edebilirsiniz. Bizim tercihimiz, Fransa, Paris'teki gözbebeğimiz, "**Yüzde yüz Jazz Radyo-muz**- (bir de reklamlar olmasa) **TSF**" ciddi bir ihtiyaca cevap veriyor. Zira çok yönlü, yöntemi interaktif, içeriği zengin, tavrı ilerici, yenilikçi, vs, vs... Bugün TSF'e bir şapka çıkartmak istiyoruz, çünkü bütün diğer radyolar dinleyici kitlelerini yüzde 0,01 yükseltmek için bir yerlerini mengenelerle sıkarken, kaliteli radyomuz **Ile-de-France / Büyük Paris**'teki dinleyici oranını yüzde 2,3'e (yaklaşık 140 bin kişi) yükseltmiş. Fransızlar 'radyoperver' bir halktır ve de radyoların verdiği bilgilere, haberlere televizyon ve yazılı basından çok daha fazla güvenir. Bu gerçek 40 yıldır bilimsel çalışmalarla kanıtlanmış ve her yıl yeniden sınanan, onaylanan bir veridir. Vesileyle belirtilir...

Dünyayı bir büyük köy, kendisini de bu köyün sade ama katılımcı aktif bir sakini gören İlhan Erşahin yaşadığı farklı kültürlerden süzdürerek aldığı güzel özü her gittiği yerde sınırsız bir cömertlikle dağıtıyor. Nublu kulübünün felsefesini şöyle özetliyor: "**Kapıda koruma görevlisi olmayacak. Reklam yapılmayacak. Benim için hedef mekânın kârlılığı veya verimliliği değil, insanların dostça, rahatça bir araya geleceği bir ortam, bir zemin yaratmak.**" İlhan bu düşünü çok küçük bir ölçekte de olsa somutlamışa benzer. Umudumuz Nublu'nun uzun ömürlü olması, kök salıp çoğalması. İlkbahar yağmurlarının her jazz severin etrafında mantar gibi dostluk ve kardeşlik tohumları saçan Nublular yaratması dileğiyle jazz'ı bol günlerde, gecelerde hoşça ve sağlıcakla kalın...

Kaan Çağlayangöl
kaancaglayangol@hotmail.com

Erdoğan Çaplı: Piano Pasha

22 Şubat 1957'nin soğuk karlı bir gecesi, New York'un 'Two Guitars' gece kulübü sahibi sahneye çıkmış, mikrofonda şöyle diyor;

- Aranızda meşhur bir Türk piyanisti bulunduğunu öğrendim. Acaba bizlere kendisini dinleme fırsatını lütfeder mi?

Kadınlı erkekli bir masadaki 34-35 yaşlarında, orta boylu, zayıf, esmer, dalgalı siyah saçlı bir erkek şaşırarak doğruldu. Genç adam kalktı. Salondan yükselen teşvik alkışları arasında spikere doğru yürüdü. Bu genç adam, Ankara Radyosunda 'Daldan Dala' programıyla kendisine büyük bir şöhret sağlamış olan Erdoğan Çaplı idi.

Ankara Devlet Konservatuarı Yüksek Keman mezunu olan Erdoğan Çaplı, New York'ta Türk Haberler Büroları Müzik Müşaviri olarak vazife görüyordu. New York'un beş, altı gece kulübünden biri olan 'Embers' ona kapılarını açtı. Burada dans yoktu. Kulübe meşhurlar, meşhur sanatkarları dinlemek için gelirlerdi. Bu kulüpten her Pazar yapılan canlı radyo yayınında milyonlarca Amerikalı, Erdoğan Çaplı'nın piyanosunu, Türk motifleri ile bezenmiş şarkılarını duyuyordu.

Erdoğan Çaplı bunları da kafi bulmuyor, daha geniş bir dinleyici kitlesine hitap etmek istiyordu. Bunun için de yegane çare, plak doldurmaktı. Bu arzusunda da muvaffak oldu. Amerika'nın en tanınmış plak şirketlerinden biri olan **'Dot'** ona bu imkanı sağladı.

Plak firması ona Türk geleneğinin en yüksek rütbesi olan 'Paşa'lığı vermiş, plağın adını **'Piano Pasha'** koymuştu.

Erdoğan Çaplı 1926 yılında Trabzon'da dünyaya geldi. 1948 yılında Ankara Devlet Konservatuarı yüksek keman bölümünden mezun olmuştur. Uzun süre Ankara Radyosu'nda çalışmış 'Daldan Dala', 'Keman Konçertosu', 'Sihirli Kemanlar' programları ile tanınmıştır ayrıca programlarında piyano çalmıştır. Bir süre de Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nda baş kemancı olarak görev yapmıştır. 1951 yılında İzmir Fuar'ında Celal İnce ve Muvaffak Falay'a birlikte Mogambo isimli gazinoda çalıştı. Erol Pekcan ile birlikte 1954'te Erdoğan Çaplı Radyo Orkestrası ile Ankara Radyosu'nda jazz programlarına başladı. Oğlu Kerim Çaplı'yla birlikte 1955 yılında ABD'ye gitti. 1957 yılında Julliard School Of Music akademisine birincilikle kabul edildi ve mezun oldu. New York'ta Türk Haberler Büroları Müzik Müşaviri olarak çalıştı. Waldorf Astoria, Two Guitars, Embers, Crescent Beach Hotel gibi New York'un önemli kulüplerinde ve Carnegie Hall'da piyano çaldı. ABD'ye gittikten sonra çeşitli aralıklarla Türkiye'ye gelen Çaplı 1977 yılında New York'ta vefat etti.

Milliyet gazetesi o yıllarda bakın Erdoğan Çaplı için neler yazmıştı;

15.05.1957

Geçen hafta Waldorf Astoria'da verilen ve büyük bir başarı muvaffakiyet kazanan konserde Erdoğan Çaplı hemen Nat King Cole'dan sonra programını takdim etmiştir. Waldorf Astoria'da bulunan dinleyiciler Erdoğan Çaplı'ya büyük tezahürat yapmışlardır. Geceye katılanlar arasında Dave Brubeck de vardı.

Bu konser sırasında ayrıca meşhur sanatkarlardan Peter Hanley, Jackie Clark ve Cathy Carr programlarını takdim etmişlerdir. Erdoğan Çaplı halka Nat King Cole, Elvis Presley, Doris Day ve Frank Sinatra'nın menajeri olan Sander Yellin tarafından tanıtılmıştır.

Konser, Çaplı'nın meşhur Julliard School Of Music akademisine birincilikle kabul edilmesini müteakip hazırlanmıştır. Programdan sonra Erdoğan Çaplı konserin yayınlandığı N.B.C. radyo televizyon şirketi ile bir mukavele imzalamıştır.

Bu konserden yaklaşık 1 sene sonra Erdoğan Çaplı yurda dönüş yapıyor. Yurda dönüşü de gidişi kadar ihtişamlı oluyor. Yine bir gazetede yayınlanmış bir yazıyı sizlere aktarmak istiyorum.

14.03.1958

14 aydır Amerika'da bulunan sanatkar Erdoğan Çaplı, Ankara Gazeteciler Cemiyetinin balo davetini kabul ederek şehrimize gelmiştir. Erdoğan Çaplı'yı Esenboğa Hava Alanında Orhan Sezener orkestrası ve diğer sanatkar arkadaşları ile hayranları karşılamışlardır. Ayrıca müzisyenler, Erdoğan Çaplı için hava meydanında enstrümanlarıyla yarım saatlik bir show programı yapmışlardır.

08.11.1958

Kıbrıs'ın muhtelif şehirlerinde konserler veren tanınmış Türk sanatkarı Erdoğan Çaplı Bağdat'a gitmek üzere uçakla Beyrut'a ve hava meydanında Lübnanlı sanatkarlar tarafından karşılanmıştır. Hava meydanında müzikli basın toplantısı yapan Erdoğan Çaplı dün akşam Beyrut radyosunda bir konser vermiştir.

Bu haberlerden de anlaşılacağı üzere Erdoğan Çaplı gittiği birçok ülkede ve özellikle ABD'ye gittikten sonra orada büyük bir ün yakalamıştı. Klasik müzik kökenli bir müzisyen olmasına rağmen ABD'de jazz üzerine çalışmalar yaptı ve çeşitli gece kulüplerinde ve New York'un önemli otellerinde çalıştı. Bu arada 'Dot' ve 'Time Records' firmaları adına 2 adet LP yaptı. Bu LP'lerin ilki içerik olarak geleneksel Türk müziği motifleri içeren **'Piano Pasha'** isimli albümdü. 1959 tarihli albümde yer alan şarkılar;

Black Sea Song - Karadeniz Türküsü
Hunter Of Love - Aman Avcı
Whirling Dervish - Mevlana
Ballad Of Asker- Süt İçtim
Adana - Adanalı
Eminem - Eminem
Uskudar- Üsküdar
The Golden Bracelet - Hoş Bilezik
The Simling Rose Waltz - Gül Nihal
Turkish Shimmy - Döktür

Her iki albümdeki müzisyen kadrosu;

Erdoğan Çaplı (p, harpsichord), Kerim Çaplı (d, bonfgos), Sam Bruno (b), Wiliam Ryan (perc).

Erdoğan Çaplı'nın ikinci albümü ise sound olarak daha modern çalışmalar içeriyordu. 1961 yılında yine aynı müzisyen kadrosuyla 'Time Records' etiketiyle çıkan albümün adı ise **Erdoğan Çaplı - The Exciting Rhythms.** Albümde yer alan şarkılar;

Uskadara
Theme From Exodus
Granada
Moonriver
Caravan
Baubles, bangles and beads
Up A Lazy River
Pasha's Theme
Misirlou
Poinciana
Blues A La Turk
St. Louis Blues

Erdoğan Çaplı'nın ABD'de yaptığı 2 albüm de 'Billboard' dergisinde jazz albümleri eleştiri sayfalarında yer bulmuştu. Piano Pasha albümü 'Billboard' dergisinin 1959 yılında çıkan 'Christmas' sayısında yer almıştı. Erdoğan Çaplı - The Exciting Rhythms albümü ise 'Billboard' dergisinin 13 Temmuz 1963 yılındaki sayısında yer almıştı. Şüphesiz bir Türk müzisyeninin 1960'lı yıllarda ABD'de albüm yapması, New York'un en önemli kulüplerinde sahne alması ve 'Billboard' dergisinde kendisinden bahsedilmesi büyük bir başarı. Bu konu üzerine araştırma yaparken en çok dikkatimi çeken konu insanların Erdoğan Çaplı'dan büyük saygıyla bahsetmesi oldu. 1940'lı yılların Ankara Devlet Konservatuar'ında Erdoğan Çaplı okulun en popüler öğrencilerinden olmuş ve daha sonraki yıllarda gittiği ABD'de **Julliard School Of Music** akademisine birincilikle kabul edilmiş.

Erdoğan Çaplı'nın her iki albümünün hazırlıkları 1957'den sonra başlamıştı. Kendi tarzını yaratma konusunda bir hayli çaba sarfeden Erdoğan Çaplı ABD'de kendini kabul ettirmek için New York'ta sosyete partilerinde sıkça boy göstermişti ve zaman zaman piyano çalmıştı. Her iki albümünde de yarattığı tarz geleneksel Türk motiflerini jazz'ın içinde kullanmaktı. Blues A La Turk ve St. Louis Blues gibi şarkılarında da Dave Brubeck'le benzeşen tarzda çalışmalara imza atmıştı. Bu konuda dikkat çeken nokta ise Dave Brubeck ile tarzlarının birbirine çok yakın olmasıydı. Erdoğan Çaplı albümlerinde yorumladığı şarkılarda standart form ve armoni yapısına karşın şarkıların chrous kısımlarında alaturka stilde piyano çalıyordu. 9/8, 11/8, 5/8, 5/4 ritmlerin Amerikalı prodüktörlere enteresan geldiği için bu çalışmaların albüm haline geldiği kanısındayım. Dave Brubeck ve Erdoğan Çaplı'nın çalışmalarının benzeşen diğer bir yanı ise her iki albümde de davul çalan Erdoğan Çaplı'nın 16 yaşındaki müzik dehası oğlu Kerim Çaplı ile Dave Brubeck'in 'Time Out' albümünde davul çalan Joe Morello 'nun davul çalış tarzı. Joe Morello daha teknik bir davulcu olarak öne çıkıyor. Dave Brubeck ile Erdoğan Çaplı'nın çalışmalarının benzeştiğini sizlere anlatmak istedim. 1957 yılında Erdoğan Çaplı Waldorf Astoria'da basına takdim edilirken kendisini izleyenler arasında Dave Brubeck de vardı. Erdoğan Çaplı ilk olarak tarzını dinleyicilere orada belli etti. Her iki müzisyenin de birbirinden etkilenmiş olabileceğini düşünüyorum.

Hakkında söylenenler;

Deniz Durukan'ın Okay Temiz ile yaptığı röportajı okurken hemen dikkatimi çeken bir soru ve cevabını sizlerle paylaşmak istiyorum;

Geleneksel Türk müziği motiflerini, yine folklarımızdan bir takım ritmleri jazz'ın içinde kullandınız. Bunu ilk yapanlardan mısınız?

-Erdoğan Çaplı yapmıştı bir dönem. Amerika'ya giderek, Amerikalı müzisyenlerle bir takım çalışmalarda bulunmuştu. Erken kaybettik onu, ölmeseydi belki devam ederdi. Ama Erdoğan Çaplı pek bilinmez. O nedenle bu işi başlatan kişi olarak ben görülüyorum.

Muvaffak "Maffy" Falay ise Erdoğan Çaplı ile ilgili olarak şunları söylemiş;

Mesela Erdoğan Çaplı Türkiye'de yetişen en iyi müzisyendi. Karşıyaka'da aynı mahallede otururduk. Bizim eve gelir piyano çalardı. Konservatuara girdiğimde o son sınıftaydı. Ben de ilk sınıftaydım. Sonra beraber İstanbul'da çaldık. Bir süre sonra Erdoğan Çaplı Amerika'ya gitti ve orada öldü. Bugün Türkiye'ye baktığımda, Erdoğan Çaplı ayarında müzisyen göremiyorum. Aile dostum Erdoğan Çaplı'dan aldığım dersin de yardımıyla, ertesi yıl Ankara Devlet Konservatuvarı trompet bölümüne ikinci sınıftan başladım.

Rüçhan Çamay ise konservatuarda yasak olmasına rağmen ünlü piyanist Erdoğan Çaplı'nın teşvikiyle jazz'a yöneldi. Henüz on yedi yaşındayken Ankara Radyosu'nda jazz söylemeye başladı.

İlhan Mimaroğlu ise konu hakkında her zamanki kendine has üslubuyla 'Ertesi Günce' kitabında Erdoğan Çaplı ile ilgili bir paragraf yazmıştı. Yazının bence en can alıcı cümlesi ise dinlediği 'Piano Pasha' albümünden 'İyi bir piyanistin ne iyi, ne de kötü şarkıları' diye bahsetmesiydi.

Kerim Çaplı;

Erdoğan Çaplı'nın oğlu Kerim Çaplı'dan bahsetmeden bu yazıyı bitirmek elbette olanaksız.

Kerim Çaplı opera sanatçısı Azra Çaplı (Gün) ile Erdoğan Çaplı'nın oğludur. 1949 yılında İzmir Karşıyaka'da dünyaya geldi. Azra Çaplı ile aynı yıl boşandılar ve 1955 yılında 16 yaşındayken babasıyla ABD'ye gitti. 1964'te Groop Ltd. adlı bir grupta yer alıp Beatles yorumları yaptılar. Daha sonra The Heard adlı bir grupla çalışan Çaplı, bu grupta gitar çaldı.

1965'te The Sundowners adlı gruba davulcu olarak katıldı. The Monkees'in 1967 turuna dahil oldular. Bu turnede Jimi Hendrix de yer almaktaydı. Çaplı da Hendrix ile tanışıp, beraber çalma şansına erişti. 1968'te grup ilk ve tek albümleri Captain Nemo'yu çıkardı. Açılış şarkısı Sunny Day People şarkısını Dominick DeMieri ile yazdı. Easy Does It şarkısında ise vokalleri yaptı. Albümün kaydı bittikten sonra

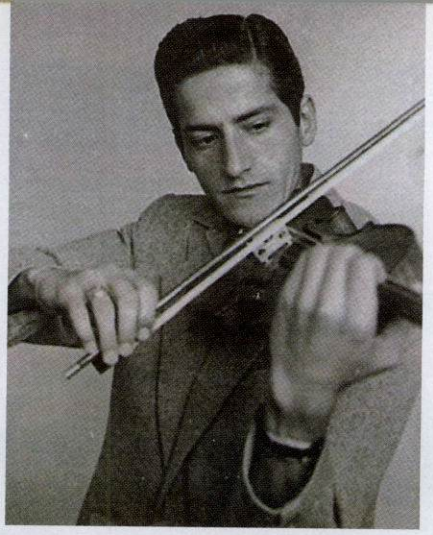

albüm daha yayınlanmadan gruptan ayrıldı.

1967'deki The Monkees turnesinde grup lideri Davy Jones ile tanışan Çaplı, grubun 1967 tarihinde çıkan albümü "Pisces, Aquarius, Capricorn & Jones Ltd."'de Hard to Believe şarkısının yazımına katılıp, bazı enstrümanları çaldı. The Monkees, 1987 yılında 1967 turnesinden bir konseri "Live 1967" adıyla yayınladı ve albümdeki 4 şarkıda The Sundowners ile beraber Kerim Çaplı da yer almaktaydı. Bir süre daha Amerika'da yaşadıktan sonra Türkiye'ye döndü. MFÖ'de bir süre davul çaldı. Seyyal Taner, Nükhet Duru, Orhan Atasoy ile beraber çaldı.

Son olarak Batu Mutlugil, Sunay Özgür ve Yavuz Çetin ile kurdukları Blue Blues Band'de davul çaldı. Ayrıca Kerim Çaplı Band olarak programlar yaptı. 2004 yılında vefat etti.

Tekrar Erdoğan Çaplı'ya dönecek olursak; Erdoğan Çaplı 1955 yılında ABD'ye giderken Türkiye'de bir efsaneydi. Ankara Radyosu'nda yaptığı programlar onu önemli yerlere getirmişti. Klasik tarzda bir keman sanatçısı olduğu halde jazz piyano çalması elbette çok ilginç ve bence üzerinde derin araştırmalara yapılabilecek bir konu. Dönemin en önemli eğitim kurumlarından biri olan Ankara Devlet Konservatuar'ı yüksek keman bölümünü 1948 yılında bitiren Erdoğan Çaplı için okulda herkes övgüyle bahsediyordu. Keman konusunda başarısı ve aldığı klasik müzik eğitimine karşın Erdoğan Çaplı'yı jazz müziğine yönelten ve bu uğurda 6 yaşındaki oğlu Kerim Çaplı'yla onu Amerika'ya sürükleyen neydi diye düşünüyorum, elbette bu yazıyı okuyanlar da düşünecektir. Bunun nedeni belki de Türkiye'den çok uzaklarda başarı sağlayıp dünya çapında bir piyanist olmaktı, belki de buradan çok uzaklara giderek hayatında yeni sayfa açmaktı. Fakat ABD'de hayat onun için başladığı gibi devam etmedi. Oğlu Kerim Çaplı ile anlaşmazlıklar yaşadı. Çeşitli kulüplerde piyano çalarak hayatını devam ettiriyordu. 1977 yılında vefatına kadar otellerde ve kulüplerde müzik yapmaya devam etti.

Bitirirken;

Sonuç olarak Erdoğan Çaplı ABD'de 2 albüm yapmış, dönemin önemli müzik dergilerinde kendisine yer bulmuş. Amerikan sosyetesi tarafından kabul görmüş, dönemin en önemli müzikhollerinde sahne almış bir piyanist. Klasik müzik eğitimi almasına karşın piyanoda jazz çalarak kendini kabul ettirmeye çalışan bir müzisyen olmuş. Geleneksel Türk ve Orta Doğu melodilerini, motiflerini jazz formuna adapte etmeye çalışmış. Başarılı olmuş mu derseniz evet başarılı olmuş, çünkü bu çalışmaları birkaç sene aralıkla albüm olarak çıkarmayı başarmış. Kendisinden sonra birçok müzisyen bu tarzın peşinden gitti fakat Okay Temiz'in de belirttiği gibi Erdoğan Çaplı Türkiye'de fazla bilinmese de bu tarzın öncüsü oldu.

Kim bilir belki günün birinde bir yapımcı Erdoğan Çaplı'nın iki albümünü de CD olarak piyasaya sürer ve Çaplı'yı bilmeyenler de kendisini dinleme fırsatına erişir.

Derya Doğu
deryad@sfrkd.com

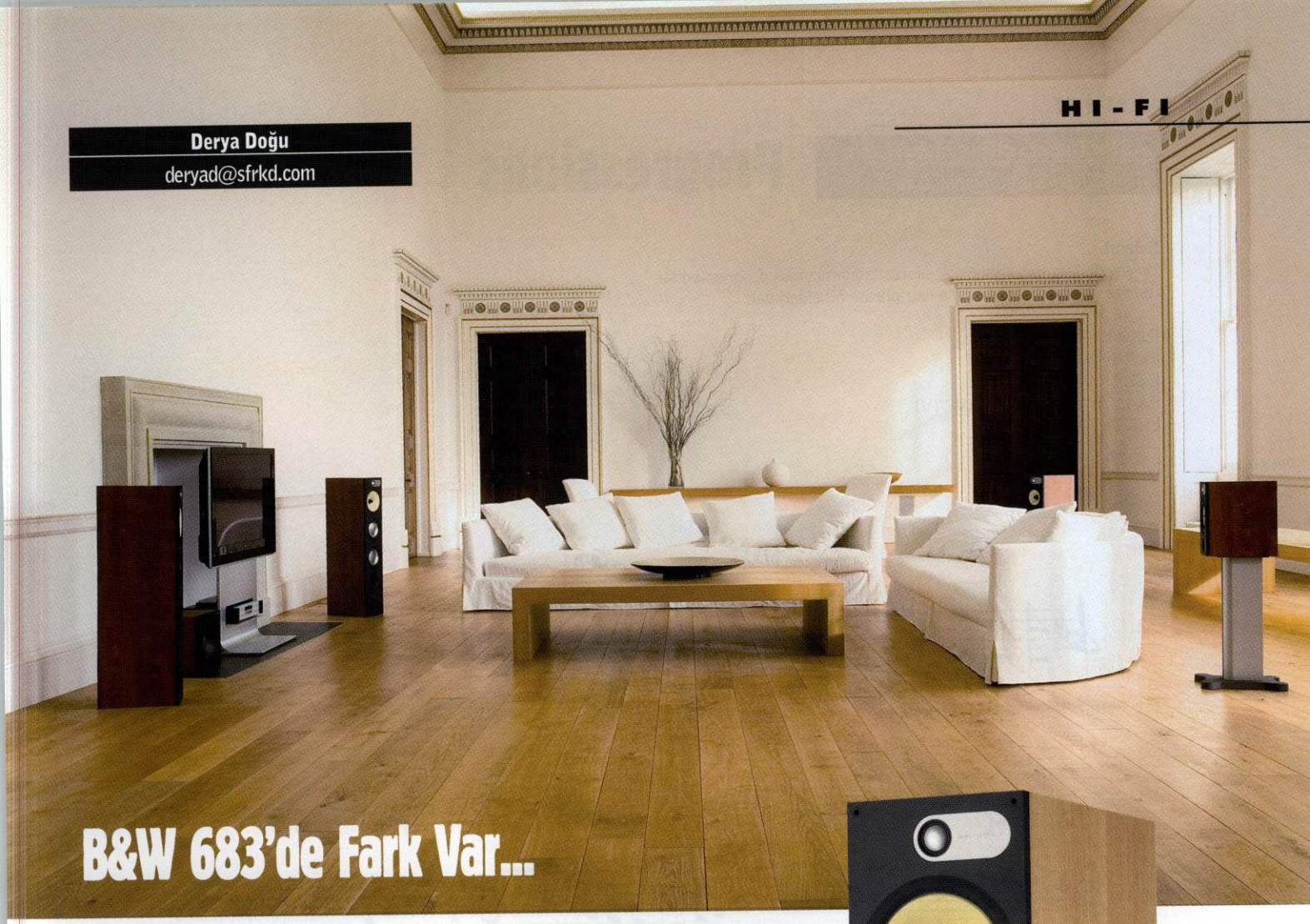

B&W 683'de Fark Var...

İngiltere'nin dünya markası olmuş ses sistemlerinden B&W, yenilenmiş 600 serisi ile hem göze hem de kulağa hitap ediyor. 800 serisine özelliklerini veren mühendislik teknikleri ve teknolojileri 600 serisi içinde uygulanmıştır.

600 serisi hoparlörlerinden 683 bas, orta kanal ve tiz sürücü ünitesi olan 3 yollu bir hoparlör olarak öne çıkıyor. 1040 mm yüksekliğinde, Flowport yüklü mahfazada iki 165 mm FST Kevla koni orta sürücüsü ve bir 25 mm alüminyum kubbe tiz hoparlör içeren 3 yönlü şık bir tasarıma sahiptir. 2 adet 683 hoparlör ile geniş bir salonda stereo bir sistem rahatlıkla kurabilirsiniz. Detaycı ve net sesi ile farkını ortaya koyacaktır. Yenilenmiş çağdaş tasarımı ve ahşabın iç içe geçtiği seri, siyah ve kırmızı kiraz renkleriyle evinize renk katacak.

Klasik ve modern öğeleri birarada sunan B&W hep daha iyiyi arayan müzik tutkunlarının tercihi olacak.

KDV Dahil Perakende satış fiyatı;
2010 $ (çiftinin fiyatı)

www.sfrkd.com

Cem Tuncer - ct@cemtuncer.com
cemtuncer@gmail.com

Progressions

Selam!
Bu sayıda jazz müziğinde çok sık rastladığımız bazı progression'lar üzerine neler çalınabileceğine dair phrase örnekleri var.

Ex1. I /#Idim/ II/ V
Ex2. II /V/ I VI/ II V
Ex3. I/ V/ I/ V
EX4.I/ III7/ IV #IVdim / I (V7/IV)
Ex5. II/V/I/Idim7

İyi çalışmalar...

Ex1.

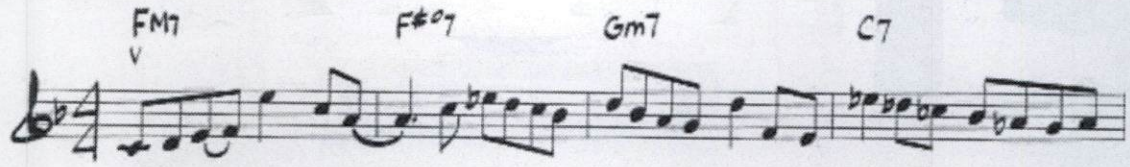

Ex2.

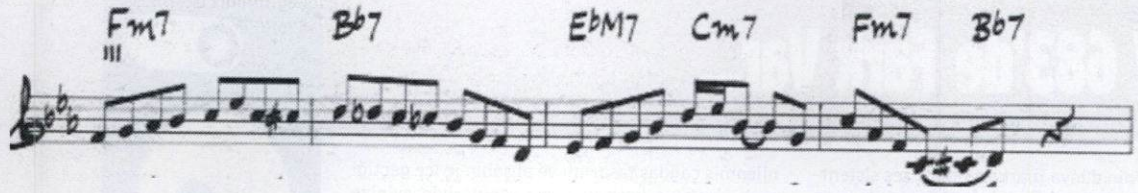

Ex3.

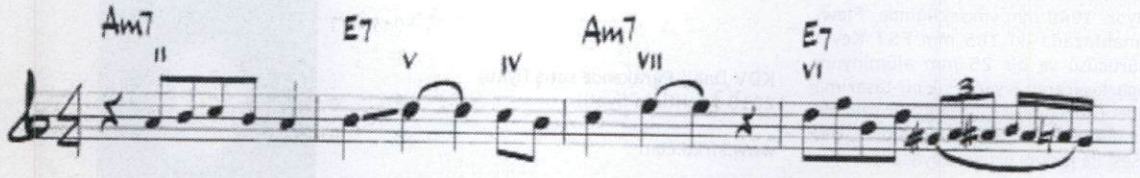

Ex4.

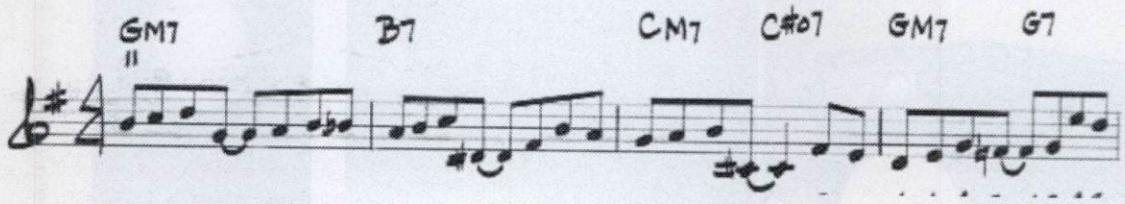

Ex5.

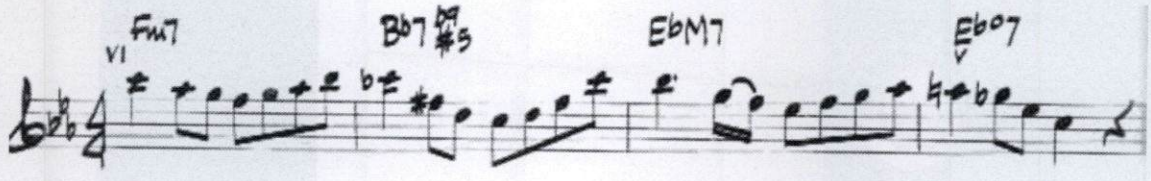

Filiz Küçük
filiz.kck@gmail.com

Kürşad Deniz

Fotoğraf: Zuhal Focan

Bu sayıdaki konuğumuz genç ve yetenekli piyanist Kürşad Deniz. Müzik kariyerinde emin adımlarla ilerleyen Kürşad Deniz, çalışmaları ve deneyimlerini bizlerle paylaştı.

Türkiye'de müzik yapıyor olmanın size ve müziğinize getirileri ve götürüleri neler?

Türkiye'de jazz yapmak olarak değiştireceğim soruyu izninizle çünkü diğer dallarda sistem çok başka işliyor. Burada jazz yapmanın bana maddi olarak lüks bir getirisi yok, hiç bir arkadaşıma da olduğunu sanmıyorum ne yazık ki. Manevi olarak bakarsak da kurulan dostluklar ve insanımızın sıcakkanlı yapısını konu dışında bırakırsam, müzikal olarak bir getiri yine yok. Teşvik yok, dinleyici az. Bu durumda proje üretmek, yaratmak isteyen bir çok kişinin sıkıntı çektiğini ve umutsuzluğa düştüğünü görüyorum. Bunun dışında çalmaya değecek mekan sayısının azlığı da başka bir büyük problem. Yine de hem manevi yönden hem de müzikal olarak çok iyi müzisyenler arasında olmak ve keyif alarak çalınabilen mekanlarda paylaşılanlar biraz moral veriyor bana.

Müziğe başladığınız yıllarda kendinize kimi ya da kimleri rol model almıştınız?

Müziğe nasıl başladığımı hatırlamıyorum. 4-5 yaşındaymışım. Babam ilk ve tek hocam oldu. Devamını da kendi kendime getirdim. Bir rol modelim hiç olmadı ancak ortaokulda, ilk jazz dinlemeye başladığımda çok etkilendiğim isimler tabii ki oldu. Bunlardan bazılarını şimdi değişen zevklerimden ötürü çok dinleyemesem de hepsi çok büyük müzisyenlerdi. O zamanlardan Dave Brubeck, Oscar Peterson, Aydın Esen gibi isimler geliyor aklıma. Bugün ise Bill Evans, Herbie Hancock, Keith Jarrett bana en hitap eden isimler. Tabii binlerce harika isim var ve onları da sık sık dinliyorum, bunlar ilk aklıma gelenler.

Şu zamandan o yıllara baktığınızda, kendiniz için çizdiğiniz yolda hedefinize ulaşabildiğinizi düşünüyor musunuz? Ne gibi sapmalar olmuş?

Müzikte tek hedefim vardı ve hala da değişmedi: İlerlemek. Hem teknik, hem yaratıcılık anlamında bu. Bundan başka bir gayenin çok da müzisyene yakışır olacağını düşünmüyorum. Dolayısıyla bir sapma da olamıyor, amacım çok yalın. Bunun dışında günlük amaçlar oluyor elbette. İyi müzisyenlerle çalmak, güzel kulüplerde çalmak vesaire. Yine de asıl olan müzik tabii.

Kendinizi 20 yıl sonra nerede, nasıl ve ne konumda görmek istersiniz?

Çok başka bir yerde değil aslında. Sadece geçmişe baktığımda içime sinen çok sayıda eser bırakabilmiş durumda olmak isterim. Tabii ki şartların daha iyi olmasını umuyorum, bugünün şartlarına oranla.

Müzisyen olarak geliştirdiğiniz en güçlü ve geliştirmeniz gereken en zayıf özelliğinizin ne olduğunu düşünüyorsunuz?

Jazz'da en önem verdiğim şey swing duygusu sanırım ve bu açıdan kendimi diğer yönlerime göre daha güçlü buluyorum. Bunun dışında çalarken beraber çaldığım insanlarla da iyi iletişim kurduğumu düşünüyorum -ki bu benim için çok önemli. Bir quartet olarak çalarken 4 müzisyenin kendi başına çok iyi çalmasındansa bir beraberlik duygusunu verebilmeleri bana daha çok şey anlatıyor. Kendimi halen teknik ve yaratıcılık olarak oldukça yetersiz buluyorum ama bu iyi bir şey galiba...

Günlük çalışma rutininiz nasıl? Günde kaç saatinizi kendi müziğiniz için ayırabiliyorsunuz?

Felaket! Keşke bu soruya günde 2-3 saat yeterlidir gibi cevaplar verebilseydim. Bir bilgisayar yazılım şirketinin ortağıyım ve gündüzleri bilgisayar işlerim ile uğraştığımdan dolayı ancak çalmadığım geceler piyanoya vakit ayırabiliyorum. Ama yetiyor mu? Tabii ki hayır. Neyse ki sık sık çalıyorum ve çok kondisyon kaybetmiyorum. Hayatımda halen bir çözüm bulamadığım bir mesele bu. Bir yol bulacağım.

Eğitim hayatınızın artıları ve eksileri nelerdir? Kendi eğitiminiz üzerinden müzik eğitimi almak isteyenlere neler önerirsiniz?

Babam dışında hiç öğretmenim olmadı müzik konusunda. Galatasaray Lisesi'nde geçirdiğim 8 senenin müziğimde hiç payı yok diyemem. Orada jazz'la ilgilenmeye başladık. Yatılı kalmama rağmen okulda piyano çalışmama imkan da vardı. Müzik odasında grup olarak da çalışabiliyorduk. Müziği hep kendim çalıştım, okudum, öğrendim. En çok da dinledim. En büyük zevkim müzik dinlemek aslında. Ama iyi bir müzik... Müzik eğitimi almak isteyenlere kendimden örnek verip yanlış yönlendirmek istemem. Ancak onlara çoktan ziyade doğru çalışmalarını, çok dinlemelerini ve zordan kaçmamalarını öneririm.

Kürşad Deniz'i tanımlayan ve müziğini besleyen özellikler ya da uğraşlar neler?

Etrafımızdaki her şeyden ister istemez etkileniyoruz. En çok da gözümüzden kaçanlardan belki. Çok kötü etkileneceğinizi düşündüğünüz olaylar size çok iyi fikirler verebiliyor. Ya da iyi hissettiğiniz bir gün sahnede tüm keyfiniz kaçabiliyor. Doğrudan yaptığım müziği şu etkiliyor diyemem ama yaşadığım her şeyin, bulunduğum ortamların ve tanıdığım insanların müziğime etki ettiği kesin.

Şu sıralar hangi projeler üzerinde çalışıyorsunuz?

1 seneyi aşkın bir süredir Sibel Köse Quartet olarak (davulda Derin Bayhan, basta Erdal Akyol) beraber çalıyoruz ve çok fazla şey paylaşıyoruz. Bu projeyi daha özgün hale getirmek ve yenilemek için uğraş veriyoruz. Ben bir albüm olabilir diye düşünüyorum, göreceğiz. Yakın zamanda Cem Aksel'in projesine katıldım. Basta yine Erdal Akyol, saksofonlarda Serhan Erkol ve Engin Recepoğulları var. İlk 2-3 konserde başkalarının parçalarını çaldık ama yavaş yavaş özgün bestelere kaymak istiyoruz. Bunun dışında aklımda yapmak istediğim bir trio projesi var. Emprovizasyon ve yazılı müziğin ortak yürüdüğü müzikler kafamda dolanıyor ve bunları yazıya aktarmam gerekiyor. Yani biraz zaman ve emek vermem lazım.

Zuhal Focan
focan@nardisjazz.com

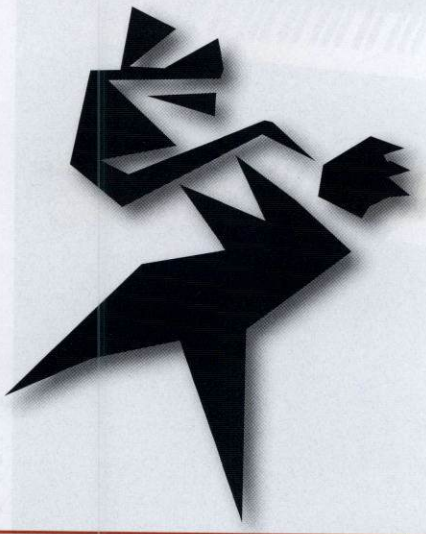

ULUSLARARASI KULLANILAN KISALTMALAR

acc	akordiyon	**e**l db	elektrik double-bas	picc	piccolo
afl	alto flüt	eh	english horn	prg	programming
arr	aranjör	elb	elektrik bas	**r**	reeds
as	alto saksofon	elg	elektrik gitar	**s**ax	saksofon
b	bas	elp	elektrik piyano	si	sitar
bar	bariton saksofon	els	elektrik sitar	sou	sousaphone
bcl	bas klarinet	eu	euphonium	ss	soprano saksofon
bfl	bas flüt	**f**l	flüt	str	strings
bgo	bongo	flh	flügel horn	synth	synthesizer
bjo	banjo	frh	french horn	**t**a	tabla
btb	bas trombon	**g**	gitar	tam	tambourine
bs	bassoon	**h**	horn	tb	trombon
c	kornet	har	harpsichord	timb	timbales
cb	kontrabas	hca	harmonika	tp	trompet
cbs	kontrabassoon	ho	hammond org	ts	tenor saksofon
cel	keleste	hp	harp	tu	tuba
cga	konga	**k**eyb	keyboards	**v**	violin
cl	klarinet	**m**an	mandolin	va	viola
clav	klavinet	mell	mellafon	vb	vibrafon
co	kougar	mrb	marimba	vc	cello
comp	kompözitör	**o**	obua	vo	vokal
cond	kondaktör	orch	orkestra	vtb	valve trombon
cy	simbal	org	org	**w**bd	washboard
d	davul	**p**	piyano	wdwd	woodwinds
dir	direktör	perc	perküsyon	**x**yl	xylophone

Sarp Maden

Ardından
Kalan Müzik 488 (2010)

Müzisyenler
Sarp Maden (g)
Eylem Pelit (b)
Turgut Alp Bekoğlu (d)
İmer Demirer (tp)
Adnan Karaduman (keman)
Şevval Sam (vo)
Genco Arı (p)

Ülkemizin tanınmış gitaristlerinden Sarp Maden'in yeni albümü "Ardından" Kalan Müzik tarafından yayınlandı. Albümde sanatçı etnik unsurları da kullanmış. Samimi ve melodik bir çizgisi bulunan albümde, Adnan Karaduman'nın etnik tarzı, İmer Demirer'in daha jazz sound'u ve Şevval Sam'ın içten sesi eşlik ediyor. Sarp Maden, Lodos, Trio Mrio, Quartet Muartet gibi gruplarla çeşitli albüm çalışmaları yaptı; 2008 yılında ise albümü "Bence"yi yayınladı. Yurtiçinde pek çok festivallerde yer alan Maden, Almanya, İtalya, Fransa, Yunanistan, Avusturya, Slovakya, Gürcistan gibi ülkelerde de konserler verdi. Sanatçı ile geniş röportajımız bu sayımızda.

Timuçin Şahin

Bafa
A.K. Müzik 918-2 (2009)

Müzisyenler
Timuçin Şahin (g)
John O'Gallagher (as)
Thomas Morgan (b)
Tyshawn Sorey (d)

Özel tasarım gitarı ile bizi önce Hollanda sonra ABD'de başarı ile temsil eden Timuçin Şahin albümlerinde canlı elektronikleri de kullanıyor. Önceki çalışmalarında olduğu gibi Bafa'da da akustik seslerle elektronik olanlar arasında doğal bir uyum yakalayan sanatçı; incelikle işlenmiş modern doğaçlamalarına karşılık, perdesiz gitarıyla da Anadolu'yu zihinlere çağrıştırıyor. Adını Bafa Gölü'nden alan, içinde 7 parçanın yer aldığı bu sıra dışı çalışmayı kaçırmayın.

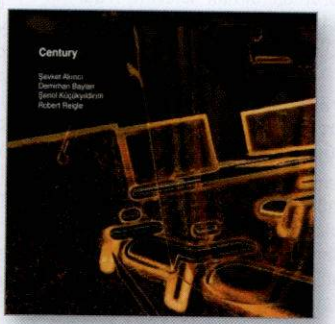

Şevket Akıncı

Century
A.K. Müzik 915-2 (2009)

Müzisyenler
Robert Reigle (s)
Şevket Akıncı (g)
Demirhan Baylan (b)
Şenol Küçükyıldırım (d)

Özgür doğaçlama ve özgür jazz üzerine yaptıkları çalışmalarla, enstrümanlarından farklı sesler de üretilebileceğini gösteren dört önemli isim, ortak ilk albümleri Century ile müziğin deneysel evreninde yeni bir kapıyı aralıyorlar. Gitarlarda Şevket Akıncı, basta Demirhan Baylan, davulda Şenol Küçükyıldırım ve tenor saksofonda Robert Reigle'dan oluşan dörtlü Century'de üretildiği anı, seslendirenlerin özgür iradelerini ve yaşadığımız yüzyılın çok çok ötesini temsil eden yenilikçi müzikleriyle Türkiye'nin deneysel müzik ortamına bir kez daha katkıda bulunuyorlar.

Saygun Arpalı

Merhaba
IMM 68723 (2010)

Müzisyenler
Şenova Ülker (tp)
Serdar Barçın (s)
Göksun Çavdar (clt)
Turhan Yükseler (p, synth)
Mert Topel (synth)
Berç Yenal (g)
İsmail Soyberk (b)
Saygun Arpalı (d)

Tüm besteler ve aranjmanların Saygun Arpalı'ya ait olduğu bu çalışmada tanınmış jazz müzisyenleri yer alıyor. Saygun Arpalı müzisyenlik yaşamının 40. yılını kendi bestelerinden oluşan bir çalışma ile kutluyor. Uzun zamandır Zülfü Livaneli ve Edip Akbayram ile çalışmalarını sürdüren sanatçı ilk ve tek kendi adına olan bu çalışmada müzikal anlayışını "sft rock, pop jazz, blues rock, Latin jazz, modern Arjantin Tango, shuffle rock ve new age"müziklerinin harmanlaması olarak tanımlıyor.

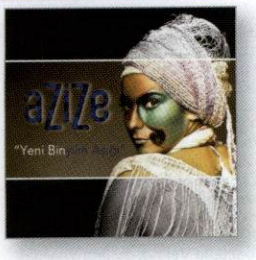

Azize

Yeni Bin Yılın Aşığı
Su +PR 685565 (2009)

Müzisyenler
Azize (vo, söz ve beste)
Yahya Dai (s)
Baki Duyarlar (p)
Ahmet Türkmenoğlu (b)
Ediz Hafızoğlu (d)
Dünya müziği veya pop da diyebileceğimiz farklı bir sunum ile değişik bir sanatçı yeni çalışması ile piyasaya çıktı. Azize; ilk albümü "Yeni Binyılın Aşığı"nda yer alan onüç şarkının tüm sözlerini kendisi yazdı ve farklı müzik dallarından değerli müzik üstatlarının işbirliği ile MDM Stüdyolarında kaydetti. Albümde pek çok konuk müzisyen de yer alıyor; Yinon Muallem (perc), Erdem Şentürk (ud), Burcu Karadağ (ney), Muammer Ketencoğlu (akordeon), Ilhan Erşahin (s), İzzet Kızıl (perc), Turgut Alp Bekoğlu (d), Erkan Oğur (perdesiz gitar), Şirin Pancaroğlu (arp), Cenk Erdoğan (g), Ali Duyarlar (keman), Göksel Baktagir (kanun).

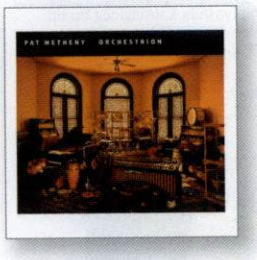

Pat Metheny

Orchestrion
Nonesuch 79847-3 (2010)

Müzisyenler
Pat Metheny (solo)
Gitarist Pat Metheny'nin son dönem çalışması bu solo albüm. Tüm aletleri kendisinin çaldığı, besteleri olduğu kadar müzisyenliğinin de önde görüldüğü çok özel bir çalışma. 5 uzun parçanın yer aldığı albüm sanatçının müziğe yaklaşımını göstermesi açısından büyük önem taşıyor.

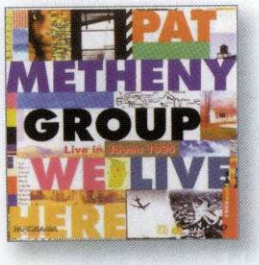

Pat Metheny Group

We Live Here
Nonesuch 79955-2 (2006)

Müzisyenler
Pat Metheny (g)
Lyle Mays (keyb)
Steve Rodby (b)
Paul Vertico (d)
Luis Conte (perc)
Pat Metheny'nin piyasaya tekrar dağıtılan 2006 kaydı We Live Here için Avrupa baskısı, bu kaydın bir de Japon baskısı var.

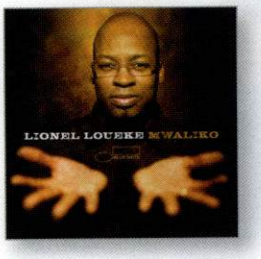

Lionel Louke

Mwaliko
Blue Note 27451 (2010)

Müzisyenler
Lionel Louke (vo, g)
Massimo Biolcati (b)
Ferenc Nemeth (d)
Batı Afrikalı vokalist/gitarist Lionel Loueke'nin yeni albümü "Mwaliko", EMI etiketiyle yayımlandı. Vokalde Angelique Kidjo'nun, vokal/bas gitarda Esperanza Spalding'in ve Richard Bona'nın, davulda Marcus Gilmore'un konuk sanatçı olarak yer aldığı albümde Loueke'nin trio'sunun diğer iki ayağı Massimo Biolcati (bas) ve Ferenc Nemeth'in (davul) büyüleyici performansları da dikkat çekiyor. Hancock'un Grammy ödüllü "River: The Joni Letters" (2008) ve Terence Blanchard'ın Grammy adaylığı sahibi "Flow" (2005) albümlerinde sanatçılara eşlik etmiş olan Lionel Loueke, 2007 tarihi çıkış albümü "Karibu" ile piyasadaki en parlak yeni yıldızlardan biri olarak tanımlanmaya başladı. The New York Times tarafından "dikkat çekici derecede orijinal ses sahibi" olarak betimlenen sanatçının müziği, melodikliği ve özgün ritmik geçişleriyle kulağınızın pasını silecek...

George Benson

Classic Love Songs
Rhino 98119 (2010)

Müzisyenler
George Benson (vo, g)
İlk albümünü sadece 22 yaşındayken yapan sanatçı artık 50 yıllık bir müzikal kariyere sahip. Bu yazıyı yazdığımız gün olan 27 Mart'ta MGM Grand Arena'sında muhteşem bir kutlama konseri veriyor olacak. İşte bu albüm de firması tarafından 2010 yılına özel, toplama bir albüm hazırlamış.

John Pizzarelli

Rockin' in Rhythm
Telarc 31921 (2010)

Müzisyenler
John Pizzarelli (g, vo)
Martin Pizzarelli (b)
Tony Todesco (d)
Larry Fuller (p)
Tony Kadleck (tp)
John Mosca (tb)
Andy Fusco (as)
Kenny Berger (bs)
60 doğumlu Amerikalı jazz gitaristi, şarkıcı, şarkı sözü yazarı 40'dan fazla albüme imza atmış olan sanatçının yeni çalışması Rockin' in Rhythm Duke Ellington'a adanmış çalışma. 12 parçanın yer aldığı albümde konuklar da var; Bucky Pizzarelli (g), Harry Allen, Kurt Elling (vo), Jessica Molaskey (vo).

Hindi Zahra

Handmade
Blue Note 725005 (2009)
Blue Note'un yeni ismi Hindi Zahra, ilk albümü "Hand Made" ile karşınızda. Blues, folk, jazz ve dünya müziğinin benzersiz karışımı olan sound'uyla dikkat çeken genç ve yetenekli müzisyen Hindi Zahra, ilk albümü "Handmade" ile müzikseverlerin karşısına çıkıyor. Yarı Fransız yarı Faslı olan Hindi Zahra, hayatını Paris ve Londra arasında mekik dokuyarak geçiriyor. Amerika, İngiltere ve Avrupa ülkelerinde verdiği konserlerle geniş bir hayran kitlesine sahip olan genç şarkıcı, albümünde 11 şarkıya yer veriyor. A'dan Z'ye albümünü tek başına hazırlayan Zahra, "Bir söz yazıyorum, bir riff çalıyorum, gitarları kaydediyorum, sonra da sözleri üzerine yerleştiriyorum" diyerek bu durumu özetliyor. Albümünde Fas köklerinden de kopmadığı gözlenen Hindi Zahra, şarkılarında bendir gibi enstrümanlara da yer veriyor.

Hiromi

Place to be
Telarc 83695 (2009)

Müzisyenler
Hiromi Uehara (p)
Piyanist Hiromi Uehara ilk solo çalışmasıyla piyasada. Berklee mezunu sanatçı canlı konser kaydı ile dünya jazz çevrelerinde çok büyük ses getirdi.

Amerika'da yayımlanan pek çok piyano dergisine de kapak olan sanatçının albümünde her biri sanatçının teknik ve ustalık gösterisi olan 12 parça yer alıyor.

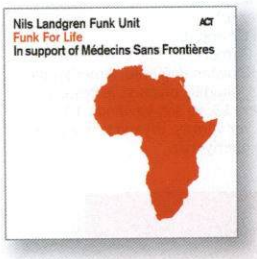

Nils Landgren Funk Unit

Funk For Life
ACT 9500-2 (2010)

Müzisyenler
Nils Landgren (tb, vo)
Magnum Coltrane Price (b, vo)
Magnus Lindgren (woodwinds, vo)
Jonas Wall (woodwinds, vo)
Sebastian Studnitzky (keyb, tp, vo)
Andy Pfeiler (g, vo)
Robert Mehmet Ikiz (d, vo)
Wolfgang Haffner (d)
İsveçli 56 doğumlı tromboncu Nils Landgren'in yeni çalışması Funk Unit'in bizce en önemli özelliği bu albümde Türk davulcu Mehmet İkiz'in de yer alması. Pek çok kaydı bulunan sanatçı bu kaydını çok özel nedenlerle yapıyor. Bu CD için ödediğiniz her 1 Euro Afrika Nairobi, Kiberralı aç çocuklara yardım için bir fona ayrılıyor. 12 Nils Landgren keyifli parçasının yer aldığı albümdeki tüm parçalar da sanatçıya ait.

Nguyen Le

Saiyuki
ACT 9483-2 (2009)

Müzisyenler
Nguyên Lê (g)
Mieko Miyazaki (koto, vo)
Prabhu Edouard (tablas, perc, vo)
Vietnamlı, Hintli ve bir Japon, müzisyenin bir araya gelmesi ile oluşan müzik hakkında ne düşünürsünüz? Cevap bu kayıtta. Sanatçılar yaptıklarına "sihir" diyorlar. Saiyuki adı 16yy yazarlarından Wu Cheng'in aynı adlı kitabından alınmış, "Batı'ya Seyahat" anlamına geliyormuş. Müziği de dinlerseniz harika bir duyguya kapılıyorsunuz.

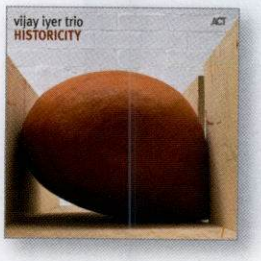

Viyaj Iyer

Historicity
ACT 9489-2 (2009)

Müzisyenler
Vijay Iyer (p)
Stephan Crump (b)
Marcus Gilmore (d)
Güney Hindistan doğumlu, Amerika'da büyümüş, okumuş piyanist ve besteci Vijay Iyer, 13. ve son kaydında 10 parçaya yer vermiş. Piyano trio severlere özellikle öneriyoruz.

E.S.T

The very Best Of
ACT 9021-2 (2009)

Müzisyenler
Esbjörn Svensson (p)
Dan Berglund (b)
Magnus Öström (d, perc)
İsveçli piyanist Esbjörn Svensson 2008'deki trajik ölümüyle jazz dünyasını derinden üzmüştü. Üretici ve yenilikçi kimliğiyle tüm dünyada oldukça geniş bir hayran kitlesi de oluşturan sanatçının sevilen parçalarının bir araya getirildiği bu albümde 13 parçaya yer verilmiş.

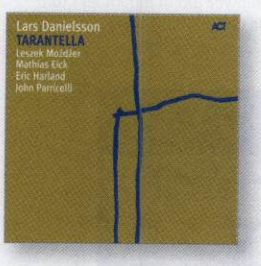

Lars Danielsson

Tarantella
ACT 9477-2 (2009)

Müzisyenler
Lars Danielsson (b, cello)
Leszek Mozdzer (p, celesta, harpsichord)
Mathias Eick (tp)
John Parricelli (g)
Eric Harland (d, perc)
İsveçli bascı Lars Danielsson için belki de dünyanın en çok eşlik etmiş bascısı denilebilir. Ayrıca cello da çaldığı bu kayıtta 13 besteye yer vermiş. Müzikalitesi yüksek keyifli bir kayıt.

Wolfgang Haffner

Round Silence
ACT 9605-2 (2009)

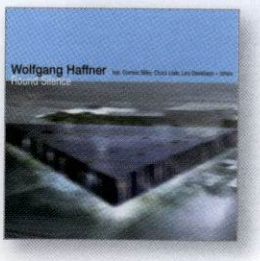

Müzisyenler
Wolfgang Haffner (d, log drum, table tubes)
Hubert Nuss (p)
Lars Danielsson (b, cello)
Sebastian Studnitzky (tp, p, Fender Rhodes)
Christian Diener (b)
Ernst Ströer (perc)
Julian Haffner (- add. perc. prog.)
Fiete Felsch (flt)
Lutz Büchner (lt)
Dan Gottschall (tb)
Alman davulcu Wolfgang Haffner'ın bol müzisyenli ve bol konuklu çalışması, dinlemesi çok rahat albümlerden. 11 parçanın yer aldığı albümün konukları; Dominic Miller (g), Chuck Loeb (g), Kim Sanders (vo), Nils Landgren (tb).

Jan Lundgren Trio

European Standards
ACT 9482_2 (2009)

Müzisyenler
Jan Lundgren (p, fender rhodes)
Mattias Svensson (b)
Zoltan Csörsz Jr. (d, perc)
Geçtiğimiz günlerde Aksanat'da bir konser veren sanatçının yeni albümü Europen Standards ile çok geniş bir yazı Selim Benba'nın kaleminden dergimizin bu sayısında yer alıyor. Ayrıca konser ile ilgili bir yazı da Alexandra Ivanoff'un kaleminden "Neler Oldu?" bölümümüzde, okumanızı öneriyoruz.

Jeff Hamilton Trio

Symbiosis
Capri 40972-1 (2009)

Müzisyenler
Tamir Hendelman (p)
Christoph Luly (b)
Jeff Hamilton (d)
57 yaşındaki ünlü davulcu Jeff Hamilton kendi adını taşıyan üçlüsüsü "The Jeff Hamilton Trio" ile kaydettiği albümü "Symbiosis"i yayınladı. Türkiye'de henüz dağıtılmayan bu çalışma son dönem trio albümlerinin en iyilerinden birisi olarak gösteriliyor. Oscar Peterson, Monty Alexander ve Ray Brown gibi isimlerle de çalışan Jeff Hamilton bu kez kendi triosu ile 9 parça seslendirmiş. Daha önceki yıllarda da birlikte bir kayıt yapan grup üyeleri aynı zamanda Clayton Hamilton Jazz Orchestra'nın da üyeleri. Bu orkestra biliyorsunuz en ünlü vokalistlere eşlik etmektedir. Bunlardan birisi de Diana Krall'dır. Bu albüm için tek kelime ile birinci sınıf bir çalışma diyebiliriz.

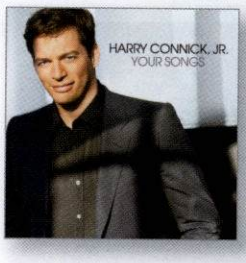

Harry Connick Jr.

Your Songs
Sony 60781-2 (2009)

Müzisyenler
Harry Connick Jr. (vo)
Frank Sinatra ihtişamına sahip, çekici bir şarkıcı ve film yıldızı olan Harry Connick Jr. çok yakında İstanbul'da özel bir konser verecek. Konserden önce sanatçının yeni albümü de piyasaya çıktı. Albümün kaydında herkesin çok yakından tanıdığı pek çok sanatçı da yer almış, Wynton Marsalis'den tutun, albümün son parçasında birlikte düet yaptıkları Carla Bruni'ye kadar dersek daha iyi anlaşılır sanıyoruz.

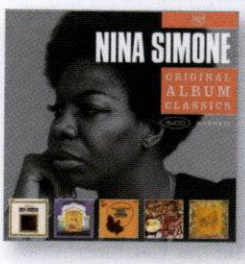

Nina Simone

Original Albüm Classics
Sony 56923-2 (2009)

Müzisyenler
Nina Simone (vo)
Sanatçının daha önce Sony'den çıkan, en çok satan 5 albümünün orijinal baskısı, 5li bir kutuda piyasaya sunulmuş hali. 'Nuff Said', 'To Love Somebody', 'Black Gold', 'It Is Finished' ve 'Nina Simone And Piano!', albüm kapaklarının baskıları da LP kaydı şeklinde hazırlanmış. Oldukça ekonomik fiyatlarla hazırlanan bu kayıtlardan herkesin arşivinde olması gerekiyor.

Mercedes Sosa

Cantora
Sony 67812 (2009)
9 Temmuz 1935 doğumlu Arjantinli şarkıcı Mercedes Sosa'yı 3 Ekim 2009'da kaybettik. Latin Amerika'nın bu büyük sesi, aramızdan ayrılmadan önce gerçekleştirdiği son projesi "Cantora" ile tekrar hayat buluyor!
Bundan tam 60 yıl önce müzik kariyerine başlayan ve 36 stüdyo albüme imza atan Mercedes Sosa, Latin Amerika'nın ve Arjantin'in sesi olarak tarihe geçen en önemli müzisyenler arasında yer alıyor. 3 Ekim 2009'da 74 yaşında Buenos Aires'de hayata gözlerini yuman sanatçı, müzik kariyeri boyunca ilk defa "Cantora" albümünde bir düet çalışması gerçekleştirdi. Shakira, Joan Manuel Serrat, Caetano Veloso, Julieta Venegas, Joaquin Sabina ve birçok büyük müzisyenle gerçekleştirdiği düet albüm, 3 dalda Latin Grammy ödüllerine aday gösterildi.
Ülkemizde de geniş bir hayran kitlesine sahip olan sanatçıyı, latin müziğin en önemli isimleri eşliğinde, sevgi ve umut dolu müziğiyle tekrar anıyoruz.

Dean Martin

Essential Love Songs
Capitol 764423 (2010)
Kendi kendine konuşur ya da mırıldanır gibi şarkı söyleyen oyuncu Dean Martin'in Capitol Records'dan çıkan ve en romantik şarkılarının yer aldığı bu albümde 16 parçaya yer verilmiş. Sanatçının bazı kayıtları piyasada kalmayınca bu tip derlemeler onun yeniden hatırlanması ve iyi müzik dinlemek için de iyi sebep oluyor.

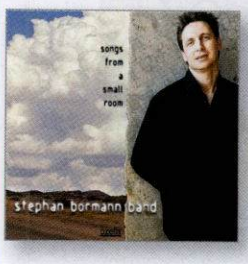

Stephan Bormann

Songs From a Small Room
Ozella 10268 (2005)

Müzisyenler
Stephan Bormann (g)
Volker Schlott (as, ss)
Mohi Buschendorf (b)
Jens Dohle (d)
Ozella Müzik Türkiye'ye yeni giren bir marka. Sanatçıları genelde Orta ve Kuzey Avrupa. Alman virtüoz gitarist Stephan Bormann ülkesinde oldukça tanınan bir gitarist. Bill Frisell ve Pat Metheny'den çokca etkilenmiş. Hatta her ikisinin de karışımı gibi geliyor. Albümde 9 parçaya yer verilmiş. Tüm parçalar sanatçıya ait

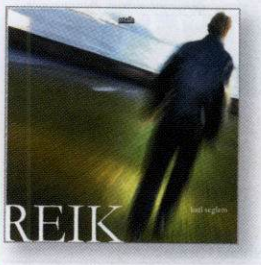

Karl Seglem

Reik
Ozella 119 (2004)

Müzisyenler
Karl Seglem (ts)
Nikolai İvanov (g)
Harald Skullerud (d, perc)
Norveçli tenorcu Karl Seglem Norveç folk unsurlarını da ezgilerine katarak Bulgar gitarist Nikolai Ivanov ve Norveçli davulcu Harald Skullerud ile ortak bir halk dili yakalamışlar ve bunu jazz potasında eritmeye çalışmışlar. 11 parçanın yer aldığı albümdeki parçaların tamamı beste ve ortak çalışma.

Helge Lien Trio

Hello Troll
Ozella 000218 (2008)

Müzisyenler
Helge Lien (p)
Frode Berg (b)
Knut Aaleflæt (d)
Hello Troll, Norveç jazz sahnesinin önemli isimlerinden piyanist Helge Lien'in 6. çalışması. Genelde Amerikan jazz dünyasını izleyen Türk jazz severlere bu kıymetli müzisyenleri de gözlemleri altına almalarını çok istiyoruz. Bu trio da aynı EST gibi bir kariyer ile ilerledikleri basında yer alıyor. Modern ve günümüz jazz'ında hoşlananlara öneriyoruz.

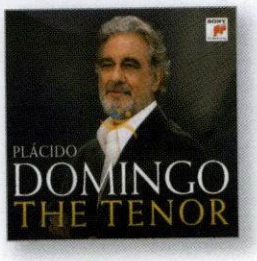

Placido Domingo

The Tenor
Sony 26902 (2009)

Güçlü ve dramatik sesiyle ünlü İspanyol tenorun 3 CD'den oluşan kayıtları piyasada. Birinci CD 1 - Verdi & Puccini, CD 2 - Bravissimo Domingo, ve 3.cü CD 3 - The Songs'dan oluşuyor. Mart 2008'de 128. kez opera sahnesine çıkarak bugüne kadar ki sahne rekorunu kıran sanatçı tenorluğun yanısıra orkestra şefliği de yapıyor ve Washington Ulusal Operaevi'nin de genel direktörüdür. Hem Los Angeles hem de Washington'daki sözleşmeleri 2010-2011 sezonuna kadar uzatılmıştır.

Joshua Bell

At Home with Friends
Sony 55436 (2009)

Ünlü kemancı Joshua Bell'in yeni çalışması da piyasada. Klasik müzik ile de ilgilenenlere duyuruyoruz.

Emma Shapplin

Macadam Flower
Sony 33752 (2009)
Fransız soprano Emma Shapplin, geçtiğimiz Sevgililer Günü'nde albüm tanıtımı kapsamında Türkiye'ye geldi. TV programlarına bile katıldı. Albümü de piyasada.

Brad Mehldau

Highway Rider
Blue Note 98270 (2010)

Müzisyenler
Brad Mehldau (p)
Joshua Redman (ts)
Larry Grenadier (b)
Jeff Ballard (d)
Matt Chamberlain (d)
Piyanist ve besteci Brad Mehldau'nun eserleri 2 CD halinde raflardaki yerini aldı. Yapımcı Jon Brion ile ortak çalışmalarını içeren albümde Mehldau'nun trio'sunun iki ayağı; davulcu Jeff Ballard ve bascı Larry Grenadier de yer almakta. Ayrıca davulcu Matt Chamberlain ve yakın geçmişte İstanbul'da konser vermiş olan saksafoncu Joshua Redman ile Dan Coleman tarafından yönetilen yaylı orkestrası da performanslarıyla albüme katkıda bulundu.
Albümün 15 parçası Mehldau tarafından düzenlendi. "Bir parçayı yazmak ve kafanızda oluşturmak, sonrasında ise bu parçanın mükemmel müzisyenler tarafından çalındığını duymak muazzam bir duygu..." açıklamasında bulunan Mehldau, albümün hazırlık süresinde yaşadığı tecrübelerin duygusal anlarla dolu olduğunu ekliyor.
Albüm tanıtım konseri kapsamındaki konser son anda aldığımız habere göre 11 Mayıs Salı günü CRR'de, kaçırmayın...

Stacey Kent

Raconte-Moi
Blue Note 682329 (2010)

Grammy adaylığı sahibi Amerikalı ünlü jazz sanatçısı Stacey Kent, tüm parçaları Fransızca söylenmiş olan EMI etiketli "Raconte-Moi" albümüyle karşınızda. Sanatçının 8. albümü olan "Raconte-Moi"da yer alan 12 parçadan 10'u Fransız bestecilere ait. Bilhassa Henri Salvador'dan ilham aldığını itiraf eden Stacey Kent, bu albümün 17 yıl kaldığı Fransa'nın şansonlarına olan gönül borcunun eseri olduğunu belirtiyor. "Breakfast on the Morning Tram" adlı önceki albümünde Fransız müziği geleneğinin ustası Serge Gainsbourg'dan iki parçayı seslendiren Stacey Kent'in vokali, özellikle Fransızca ile buluşunca muazzam bir ton kazanıyor..
Sanatçının albümüyle ilgili geniş röportajını bu sayımızda okuyabilirsiniz.

The Italian Job

Blue Note 654524 (2010)
1939'da kurulan, jazz dünyasının en prestijli plak şirketi olarak tanınan Blue Note, usta İtalyan jazz sanatçılarının eserlerini bir araya getirerek eşsiz bir toplama albüm ortaya çıkardı. Uluslararası müzik arenasında değerli başarılara imza atan Paolo Fresu, Stefano Di Battista, Flavio Boltro, Gianluca Petrella ve Fabrizio Bosso Alice Ricciardi'nin parçalarını içeren albüm, jazz severler ve jazz müziğini tanımaya başlamak isteyenler için için kayıtsız kalınamayacak bir fırsat niteliğinde... Albümde yer alan parçalar; Fabrizio Bosso & Javier Girotto Latin Mood – Zoogami, Milestone - Il Cielo In Una Stanza, Paolo Fresu Quintet – Kosmopolites, Flavio Boltro - Doctor K, Alice Ricciardi - Give Me The Simple Life, Gianluca Petrella - Jazz Has Just Left The Building And Now Is Fighting Against Me, Stefano Di Battista - Romeo & Juliet, Franco D'Andrea Quartet - Fragole/Monodic, Paolo Fresu/Uri Caine - Roberto Strepitoso, Funk Off - Follow The White Rabbit, Fabrizio Bosso - You've Changed (Instrumental), Paolo Fresu Devil Quartet - Moto Perpetuo, Giuseppe Emmanuele – Epilogo, High Five - Five For Fun.

Avishai Cohen

Aurora
Blue Note 735806 (2010)

Müzisyenler
Avishai Cohen (b)
Shai (p)
Itamar Doari (perc)
Amos Hoffman (ud)
Karen Malka (vo)
İsrailli jazz sanatçısı Avishai Cohen, sınırları ortadan kaldırdığı yeni albümü "Aurora"yı yayımlıyor. Besteci kimliğinin yanı sıra yaşayan en iyi bas gitaristlerden biri olan Avishai Cohen, oldukça yetenekli bir solist olduğunu da yaptığı çalışmalarla kanıtladı. Müzisyen bir aileden gelen Cohen, 2003 yılında kendi plak şirketi Razdaz Recordz'u kurarak yeni müzikal açılımları keşfetmeye çıktı. Kariyerinin ilk gününden bu yana icra ettiği müzikten vazgeçmeyen ve adım adım zirveye ilerleyen Cohen, yıllar içerisinde dinleyici kitlesini oluştururken tarzını da kabul ettirdi. Sanatçı, yeni albümü "Aurora"da tam bir kültür bileşkesi sunuyor. İbranice, İngilizce, İspanyolca ve Latince kaydedilen albüm, jazz severlerin arşivinde mutlaka bulunmalı.

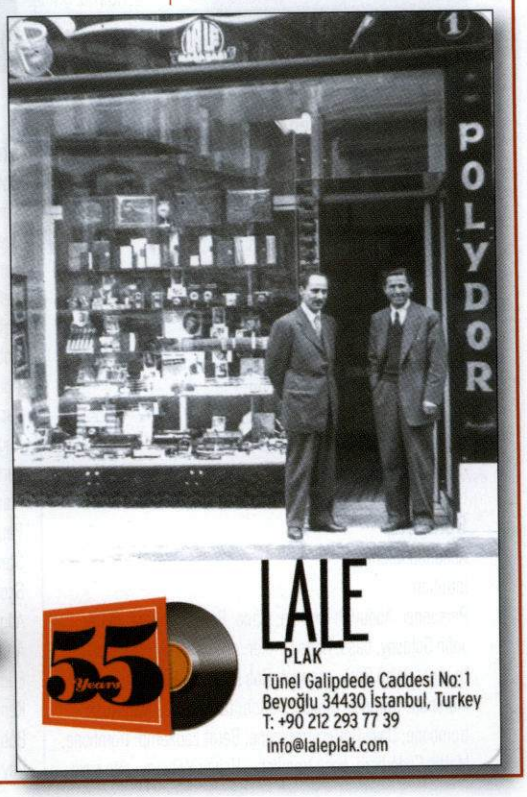

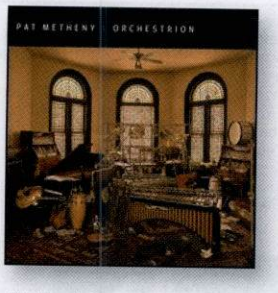

Orchestrion
Pat Metheny
Nonesuch Records
Pat Metheny Mechanical Orchestra, guitar

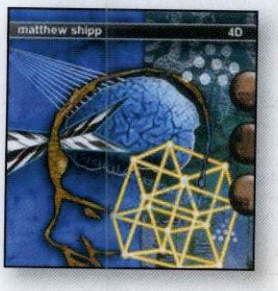

4D
Matthew Shipp
Thirsty Ear Recordings
Matthew Shipp Solo Piano

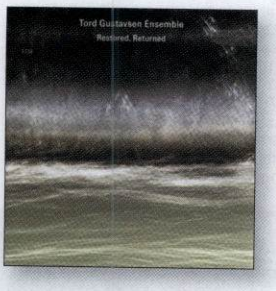

Restored, Returned
Tord Gustavsen
ECM
Hans Frederik Asbjørnsen Liner Notes

Kristin Asbjørnsen	Vocals
Tore Brunborg	Sax (Soprano), Sax (Tenor)
Manfred Eicher	Producer
Mats Eilertsen	Double Bass
Tord Gustavsen	Piano
Sascha Kleis	Design
Jan Erik Kongshaug	Engineer
Jan Kricke	Cover Photo
Jarle Vespestad	

Bombella
Abdullah Ibrahim
Intuition
Personnel: Abdullah Ibrahim: piano; Paul Shigihara: guitar; John Goldsby: bass; Hans Dekker: drums; Andy Haderer: trumpet; Wim Both: trumpet; Rob Bruynen: trumpet; John Marshall: trumpet; Klaus Osterloh: trumpet; Ludwig Nuss: trombone; Dave Horler: trombone; Bernt Laukamp: trombone; Mattis Cederberg: bass trombone; Heiner Wiberny: alto saxophone, flute, clarinet; Karolina Strassmayer: alto saxophone, flute, clarinet; Olivier Peters: tenor saxophone, flute clarinet; Paul Heller: tenor saxophone, flute clarinet; Jens Neufang: baritone saxophone, flute, clarinet.

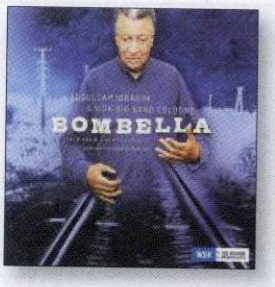

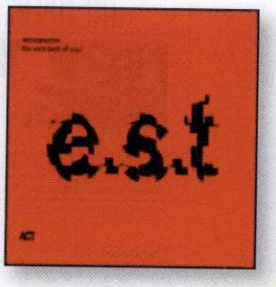

Retrospective: The Very Best of E.S.T
E.S.T

Dan Berglund	Bass
Magnus Öström	Drums
Esbjörn Svensson	

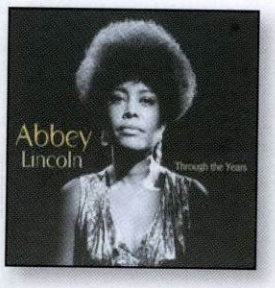

Through the Years: 1956-2007
Abbey Lincoln
Verve

Jean-Philippe Allard	Producer, Selection
Farida Bachir	Production Manager
Kenny Barron	Piano
Patrice Beauséjour	Art Direction
Bob Berg	Sax (Tenor)
Dominique Bernard	Production Assistant
Jacques Bisceglia	Photography
Michael Bowie	Bass
Larry Campbell	Guitar
Marc Cary	Piano
Paul Chambers	Bass
Steve Coleman	Sax (Alto)
Scott Colley	Bass
Adger Cowans	Photography
Art Davis	Bass
Eric Dolphy	Clarinet (Bass)
Kenny Dorham	Trumpet
Bob Douglas	Photography
Ray Drummond	Bass
Art Farmer	Trumpet
Al Foster	Drums
Carol Friedman	Photography
Stan Getz	Sax (Tenor)
Gary Giddins	Liner Notes
Benny Golson	Sax (Tenor)
Jerry Gonzalez	Percussion
Charlie Haden	Bass
Roy Hargrove	Trumpet
Coleman Hawkins	Sax (Tenor)
Billy Higgins	Drums
Bobby Hutcherson	Marimba
Alain Jean-Marie	Piano
J.J. Johnson	Trombone
Mark Johnson	Drums
Hank Jones	Piano
Philly Joe Jones	Drums
Sam Jones	Bass
Clifford Jordan	Sax (Tenor)
Benjamin Joubert	Mastering
Julien Priester	Trombone
Wynton Kelly	Piano
Rodney Kendrick	Piano
Jean-Pierre Leloir	Photography
Victor Lewis	Drums
Dave Liebman	Sax (Tenor)
Abbey Lincoln	Selection
Booker Little	Trumpet
Julien Lourau	Sax (Tenor)
Joe Lovano	Sax (Tenor)
Jean-Marc Lubrano	Photography
Christian McBride	Bass
Jackie McLean	Sax (Alto)
Pat Metheny	Guitar
Cheung Ching Ming	Photography
Bheki Mseleku	Piano
James Mtume	Percussion
Babatunde Olatunji	Percussion
Bill Patten	Photography
Shawn Pelton	Drums
Max Roach	Drums
Maxine Roach	Viola
Sonny Rollins	Sax (Tenor)
Hilton Ruiz	Piano
Archie Shepp	Sax (Tenor)
Marvin "Smitty" Smith	Drums
Grady Tate	Drums
Clark Terry	Trumpet
Stanley Turrentine	Sax (Tenor)
Tommy Turrentine	Trumpet
Freddie Waits	Drums
Mal Waldron	Piano
Cedar Walton	Piano
James Weidman	Piano
David Williams	Bass

The Treasury Shows, Vol. 14
Duke Ellington & His Orchestra
Storyville Records

Cat Anderson	Trumpet
Lawrence Brown	Trombone
Harry Carney	Clarinet, Clarinet (Bass), Sax (Baritone)
Big Sid Catlett	Drums

Kay Davis	Vocals
Duke Ellington	Piano, Arranger, Leader
Sonny Greer	Drums
Fred Guy	Guitar
Jimmy Hamilton	Clarinet, Sax (Tenor)
Otto Hardwick	Sax (Alto)
Shelton Hemphill	Trumpet
Al Hibbler	Vocals
Johnny Hodges	Sax (Alto)
Claude Jones	Trombone
Taft Jordan	Trumpet
Scott Kishbaugh	Liner Notes
Joseph Nanton	Trombone
Russell Procope	Sax (Alto)
Junior Raglin	Bass
Al Sears	Sax (Tenor)
Joya Sherrill	Vocals
Rex Stewart	Cornet
Billy Strayhorn	Piano, Arranger
Jack Towers	Digital Mastering, Digital Transfers
Jørgen Vad	Mastering
Jerry Valburn	

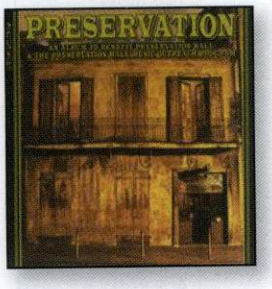

Preservation: An Album to Benefit Preservation Hall & the Preservation Hall Music Outre

Preservation Hall Jazz Band

Presevation Hall Recordings

Tracks/Personnel: Shake It And Break It (with Andrew Bird); Between The Devil And The Deep Blue Sea (with Paolo Nutini); Tootie Ma Was A Big Fine Thing (with Tom Waits); Louisiana Fairytale (with Yim Yames); After You've Gone (with Del McCoury); Freight Train (with Ani DeFranco); Blue Skies (with Pete Seeger and Tao Rodriguez-Seeger); Nobody Knows You (with Jason Isbell); Old Rugged Cross (with Brandi Carlisle); Trouble in Mind (with Richie Havens); Basin Street Blues (with Merle Haggard); There Is A Light (with Blind Boys of Alabama); Winin Boy (with Dr. John); Rockin Chair (with Louis Armstrong); Baby Won't You Please Come Home (with Amy LaVere); Tain't Nobody's Business (Steve Earle); Some Cold Rainy Day (with Cory Chisel); I Ain't Got Nobody (with Buddy Miller); La Vie En Rose (with Angelique Kidjo and Terence Blanchard).

Eleanora Fagan To Billie With Love From Dee Dee Bridgewater

Dee Dee Bridgewater

Dee Dee Bridgewater - Vocals, Producer

Edsel Gomez - Piano, Musical Director

James Carter - Reeds

Christian McBride - Bass

Lewis Nash - Drums

Al Schmitt - Sound Engineer

Justin Gerrish - Assistant Sound Engineer (Recording)

Steve Genewick - Assistant Sound Engineer (Mixing)

Doug Sax - Mastering Engineer

Sangwook "Sunny" Nam - Assistant Mastering Engineer

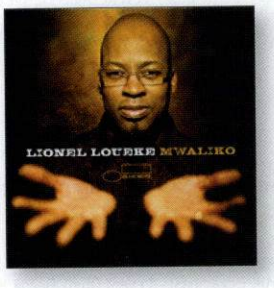

Lionel Loueke

Blue Note

Mwaliko

Personnel: Lionel Loueke: guitar, vocals; Massimo Biolcati: bass; Richard Bona: bass; Marcus Gilmore: drums; Angelique Kidjo: vocals; Ferenc Nemeth: drums; Esperanza Spalding: bass, vocals.

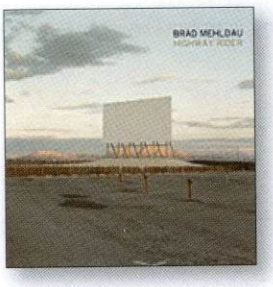

Highway Rider

Brad Mehldau

Nonesuch Records

Personnel: Brad Mehldau (piano); Joshua Redman (tenor saxophone); Jeff Ballard , Matt Chamberlain (drums). -- bassist Larry Grenadier, a chamber orchestra conducted by Dan Coleman

Pathways

Dave Holland Octet

Dare2 Records

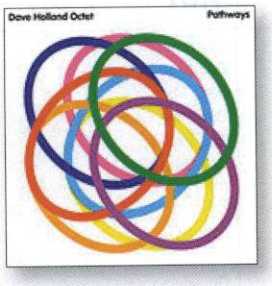

Personnel: Dave Holland: bass; Chris Potter: tenor and soprano saxophones; Robin Eubanks: trombone; Steve Nelson: vibraphone, marimba; Nate Smith: drums; Antonio Hart: alto saxophone, flute; Alex Sipiagin: trumpet, flugelhorn; Gary Smulyan: baritone saxophone.

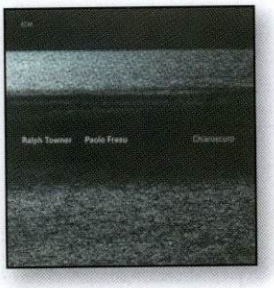

Chiaroscuro

Ralph Towner, Paolo Fresu

ECM

Personnel: Ralph Towner: classical, 12-string and baritone guitars; Paolo Fresu: trumpet, flugelhorn.

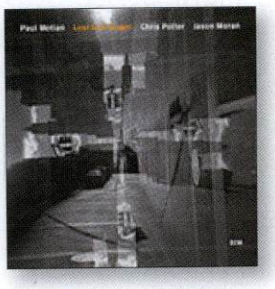

Lost in a Dream

Paul Motian / Chris Potter / Jason Moran | ECM Records

ECM Personnel: Chris Potter: tenor saxophone; Jason Moran: piano; Paul Motian: drums.

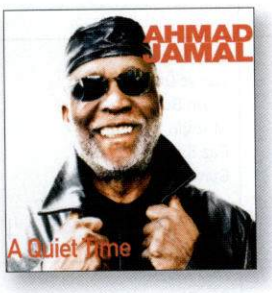

Ahmad Jamal

A Quiet Time

Dreyfus Records

Personnel: Ahmad Jamal: piano; James Cammack: bass; Manolo Badrena: percussion; Kenny Washington: drums.

Filiz Küçük / filizkucuk@yahoo.com

RADYOLAR

NTV RADYO 102.8 AÇIK RADYO 94.9 TRT RADYO-3 88.2
İTÜ RADYOSU 103.8 RADYO ODTÜ 103.1 DİNAMO 103.8

	PROGRAM SAATİ	PROGRAMIN ADI	HAZIRLAYAN SUNAN	RADYO ADI
PAZARTESİ	03:00-04:10	Dünyanın Cazı (Tekrar)	Jak Kohen - Faruk Eczacıbaşı - Levent Öget- Berna Kaytaz - Korhan Ogan	Açık Radyo
	06:10-06:30	Caz Kuşağı		NTV Radyo
	12:00-14:00	Jazz Müzik		İTÜ Radyosu
	17:05-18:00	Dünyanın Cazı	Jak Kohen - Faruk Eczacıbaşı - Levent Öget- Berna Kaytaz - Korhan Ogan	Açık Radyo
	23:00-00:00	Caz Vitrini	Zuhal Focan	TRT Radyo-3
	00:00-01:00	Caz Durağı	Hülya Ayaz İşbilir	TRT Radyo-3
SALI	03:00-04:10	Dünyanın Cazı (Tekrar)	Jak Kohen - Faruk Eczacıbaşı - Levent Öget- Berna Kaytaz - Korhan Ogan	Açık Radyo
	06:10-06:30	Caz Kuşağı		NTV Radyo
	12:00-13:00	Şehrin Ritmi	Berna Kaytaz	Açık Radyo
	12:00-14:00	Jazz Müzik		İTÜ Radyosu
	15:00-17:00	Basic Soul	Simon Harrison	Dinamo 103.8
	17:05-18:00	Dünyanın Cazı	Jak Kohen - Faruk Eczacıbaşı - Levent Öget- Berna Kaytaz - Korhan Ogan	Açık Radyo
	19:10-20:00	Caz Panoraması	Ahmet Berker	TRT Radyo-3
	22:00-23:00	Esintiler	Seda Binbaşıgil	Açık Radyo
	22:10-23:00	Blues'un Tonları	Eyüp İblağ	TRT Radyo-3
	23:00-00:00	Fora	Levent Öget	Açık Radyo
	23:00-00:00	Cazda Modern Kavramlar	Murat Beşer	TRT Radyo-3
	00:00-01:00	Cazın Usta Sesleri	Aslı Avkıran	TRT Radyo-3
ÇARŞAMBA	03:00-04:10	Dünyanın Cazı (Tekrar)	Jak Kohen - Faruk Eczacıbaşı - Levent Öget- Berna Kaytaz - Korhan Ogan	Açık Radyo
	06:10-06:30	Caz Kuşağı		NTV Radyo
	12:00-14:00	Jazz Müzik		İTÜ Radyosu
	17:05-18:00	Dünyanın Cazı	Jak Kohen - Faruk Eczacıbaşı - Levent Öget- Berna Kaytaz - Korhan Ogan	Açık Radyo
	19:10-20:00	Caz Panoraması	Ahmet Berker	TRT Radyo-3
	21:30-22:00	TRT İstanbul Hafif Müzik Ve Caz Orkestrası	Caner Beklim-Atakan Ünüvar	TRT Radyo-3
	22:00-23:00	Ayın Karanlık Yüzü	Yosi Falay	Açık Radyo
	23:00-00:00	Caz Fotoğrafları	Levent Öge	TRT Radyo-3
	23:00-00:00	Caz Portreleri	Mustafa Aykın	Açık Radyo
PERŞEMBE	03:00-04:10	Dünyanın Cazı (Tekrar)	Jak Kohen - Faruk Eczacıbaşı - Levent Öget- Berna Kaytaz - Korhan Ogan	Açık Radyo
	06:10-06:30	Caz Kuşağı		NTV Radyo
	12:00-13:00	Cazır Cazır	Deniz Koloğlu	Açık Radyo
	12:00-14:00	Jazz Müzik		İTÜ Radyosu
	17:05-18:00	Dünyanın Cazı	Jak Kohen - Faruk Eczacıbaşı - Levent Öget- Berna Kaytaz - Korhan Ogan	Açık Radyo
	19:10-20:00	Caz Sokağı	Haluk Ertem	TRT Radyo-3
	20:00-21:30	Konser Salonlarından		TRT Radyo-3
	20:00-21:00	Mavi Tren	Güven İlter-Güray Oskay	Açık Radyo
	22:00-23:00	Cazkolik	Feridun Ertaşkan	Açık Radyo
	23:00-00:00	Az Biraz Caz	Tayfun Yönlü	TRT Radyo-3
CUMA	03:00-04:10	Dünyanın Cazı (Tekrar)	Jak Kohen - Faruk Eczacıbaşı - Levent Öget- Berna Kaytaz - Korhan Ogan	Açık Radyo
	06:10-06:30	Caz Kuşağı		NTV Radyo
	12:00-14:00	Jazz Müzik		İTÜ Radyosu
	17:05-18:00	Dünyanın Cazı	Jak Kohen - Faruk Eczacıbaşı - Levent Öget- Berna Kaytaz - Korhan Ogan	Açık Radyo
	21:00-22:00	Aşağı Mahalle	Ümit Baykara	Açık Radyo
	23:00-00:00	Şu Caz Dedikleri	Ali Sönmez	TRT Radyo-3
CUMARTESİ	12:00-14:00	Jazz Müzik		İTÜ Radyosu
	12:10-13:00	Caz ve Ötesi		NTV Radyo
	13:10-14:00	Cazın Büyüsü	Dr. Hakan Rauf Tüfekçi	NTV Radyo
	14:10-15:00	Müziğin Caz Hali	Berna Kaytaz	NTV Radyo
	22:10-23:00	Caz Saati	Ozan Musluoğlu	TRT Radyo-3
	23:00-00:00	Günümüzde Caz	Hülya Tunçağ	TRT Radyo-3
PAZAR	12:00-14:00	Jazz Müzik		İTÜ Radyosu
	17.00 – 18.00	Caz Bistro	Banu Şahin	Radyo ODTÜ
	17:00-18:00	Öteki Caz	Şevket Akıncı - Volkan Terzioğlu - Korhan Erel - Robert Reigle	Açık Radyo
	18:00-20:00	Beyond Jazz Radio Show	Lennart Schoors & Jurriaan Persyn	Dinamo 103.8
	23:00-00:00	Mavi Nota	Cengiz Işılay	TRT Radyo-3
	23:00-00:00	Aklımda Caz Var		Radyo ODTÜ

Türkiye'nin Tek JAZZ Dergisi

Jazz müziği, diğer müzik türlerinden farklı olarak kalıplara ve sınırlamalara kendini hapsetmemiş, özgürlükçü bir müziktir... Dinleyicisinin yaşı yoktur...

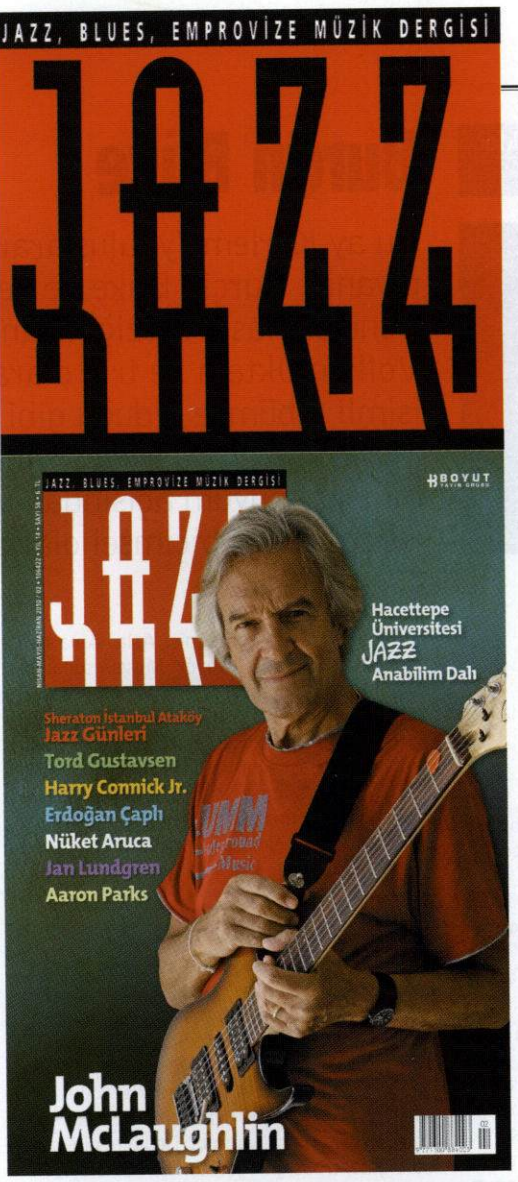

Jazz müziği ile ilgili Türkiye'de kaynak, bilgi ve belge kolay kolay, hatta hiç bulunamadığı için, bu alandaki boşluğu yine jazz müziğini ve dinleyicisini destekleyen kuruluşlarla birlikte **Jazz** dergisi kapatıyor...

ABONE FORMU

Yılda dört sayı yayınlanan **Jazz** dergisine abone olmak istiyorum.

ADI SOYADI

ADRESİ

POSTA KODU

ŞEHİR TEL FAKS

KREDİ KARTI İLE

Kredi kartı hesabıma 24 TL'yi borç kaydediniz

❑ VISA ❑ MASTERCARD ❑ EUROCARD ❑ DINERS CLUB

Kredi Kartı No: ____ ____ / ____ ____

Adı Soyadı: ____

Geçerlilik Tarihi: ____ ____ IMZA:

Şirket ise vergi dairesi ve no.su:

HAVALE İLE

Abone bedeli olan 24 TL'yi Boyut Yayıncılık A.Ş.'nin

❑ İŞ BANKASI HARBİYE ŞB. 396883 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❑ YAPI KREDİ MASSİT ŞB. 1001177 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❑ GARANTİ BANKASI YENİBOSNA ŞB. 6298375 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

■ Bu formu doldurduktan sonra 212.413 33 34 no'lu fax'a ya da Boyut Yayın Grubu Matbaacılar Sitesi, 1. Cad. No: 115 (Milliyet Gazetesi arkası) 34204 Bağcılar-İstanbul adresine gönderiniz. Tel.0212.413 33 33

SUBSCRIBE TO JAZZ

❑ Yes, I want to subscribe to the JAZZ

❑ One year (4 issues) 24.00 $

❑ Check enclosed

❑ Charge my ❑ VISA ❑ MASTERCARD ❑ EUROCARD ❑ DINERS CLUB

Account number: ____ ____

Expiration Date: ____ ____

Signature:

PLEASE PRINT

NAME

STREET

CITY, STATE, PROVINCE

COUNTRY, ZIP/ POSTAL CODE

■ After filling completely, please send this form to the fax number or to the address mentioned below:
Adress: Boyut Yayın Grubu Matbaacılar Sitesi, 1. Cad. No: 115 (Milliyet Gazetesi arkası) 34560 Bağcılar-İstanbul
Phone: +90.212.413 33 33 - Fax: +90.212.413 33 34

Ülkem Özsezen - Piyanist / prodüktor
ulkemplm@yahoo.com

Burçin Büke

Bu ay Körleme'yi uluslararası üne sahip virtüöz piyanist Burçin Büke ile kendi evinde gerçekleştirdik. Kendisi klasik müziğin yanısıra, Volkan Hürsever ve Volkan Öktem ile trio olarak çaldıkları "Hediye" isimli albümde olduğu gibi jazz projelerinde de yer almayı seviyor. Büke, dinlediği parçaları ilk olarak müzikal duyum açısından değerlendiriyor, daha sonra ise teknik ve biçimsel olarak ele alıyor.

Michel Petrucciani

PROMENADE TO DUKE

BlueNote / 1993

C-Jam Blues / D.Ellington

Michel Petrucciani (p)

Türk olabilir bu. Çok güzel sağ eli var bu piyanistin. Yanlız ortalara doğru bir accelerando yaptı. Belki de kayıttan ötürü Türk dedim. Acayip bir sağ el var. Sanki saksofon solo gibi dinliyorum ben bunu. Saksofon ve kontrbas ikilisi gibi çalmış. Pek "chord" basmıyor çünkü. Akor yok. Bir yerde Art Tatum gibi çalıyor. B kısmında, geçiş yerinde...

Burada da Mc Coy Tyner gibi. Mc Coy'a benziyor buralarda. Ama bu McCoy değil yani. Piyanistik olarak çok güzel. Sanki Coltrane'i yıllarca dinlemiş gibi. O havayı verdi bana. Pek akor zenginliği yok. Ama parçada yok zaten galiba. Sol el kontrbas gibi. Ben Burçin olarak, bütün albümleri beğenen bir insanım aslında. Niye burada böyle çalıyor gibi yorumlarım yoktur. Ama tarz olarak bu bir Bill Evans değil, bir Keith Jarrett değil. McCoy havası var. Ama sanmıyorum. McCoy daha sert çalar. Bazı yerlerde onun pentatonic gamlarını kullanıyor. Ama çoğu yerde de mesela Coltrane'in cümlelerini kullanmış. Kerem Görsev de çok yapar bunu. Ama tabii bu ilk intiba.10-15 defa dinlersem tabii başka şeyler de söylerim. Teknik olarak, aslında ben biraz katıyım. Klasik batı müziği çaldığım için, aynı pasajı 20 sene çalışabilen bir adamım. Hiç bir zaman benim için mükemmel olmuyor. Bazı yerlerde klasik batı müziği kulağıyla dinlediğimde, yutma değil, ama istediğim legato ya da senkoplar olmuyor. Ama bu demek değil ki bu icracı yanlış yorumlamış. Asla. Ama ben beğendim, dolu dolu çalıyor. Mesela sonunda sinyal gibi bitiriyor. Bu bir fikir mi yoksa o anda yapılmış birşey mi? Sanki bir fikir gibi. Fa'dan do'ya kadar inerken sol elde yine bunu kullanmış. Başta da var çünkü bu fikir. Bir form yaratmış, ama doğrudan doğaçlamaya giriyor. Parçanın melodisi var mı, o tartışılır. Ama yok gibi geldi bana. Akorların üzerine doğrudan yürüyen birisi gibi geldi.

Albümü gösteriyorum...

Petrucciani. Evet. İlk Caravan'ı çalsaydın anlardım. Kayıt o kadar iyi değil bence. Michel Petrucciani kaydı değil. Ben de inanılmaz kayıtları var. Kayıt olarak söylüyorum, çalış anlamında değil. Steinway çalmış, zaten Steinway sanatçısı ama Steinway gibi gelmedi bana. Sanki çok uzakta mikrofonlar var, uzakta da birisi çalıyor gibi. Dediğim gibi saksofon, kontrbas gibi gördüm ben bu olayı. Piyano gibi değil yani. Ama zaten Petrucciani yapabilir bunu. Daha çok akor kullanır o. McCoy gibi çalmazdı yani. O aradaki "bass line"ı ve üzerine akorlar. O yanılttı beni zannedersem. Çok severim Petrucciani' yi. Satin Doll da çalmış burada. Caravan'ı şöyle çaldığı albüm mü bu? (piyanoya gidip Caravan parçasının ilk bölümünü aynı albümdeki gibi çalıyor).

Evet o albüm.

Evet bu albümü biliyorum.

Chick Corea

NOW HE SINGS, NOW HE SOBS

Toshiba, EMI / 1968

Matrix / Corea

Miroslav Vitous (b)

Roy Haynes (d)

Chick Corea (p)

Benim dinlemeyi çok sevdiğim bir tarz. Çok iyi bir sol eli var. Bazen Michel Camilo çıkışları var sol elde. Ama Michel değil bu. Gonzalo da değil. Ama Gonzalo'nun çaldığı şeyler var böyle. Basçı Christian McBride mı? Bunun kaydı çok daha iyi Petrucciani'ye göre. Benim çok sevdiğim bir tarz bu. Bas solosunda eşlik etmemiş. Onu yanlız bırakmış. Ama kendi solosunda devamlı açılıma giden bir adam. Direkt yükselmiyor. Ama yükseldiği yerde o enerjiyi tutan birisi. Bu davul tarzını da çok beğenmem bu arada. Chick Corea'nın çok eski albümleri vardır, sanki onun tarzına

benziyor gibi. Bartok'da kullanılan çarpık akorlar, biraz da latin havası var bazı yerlerde. Ama Chick demiyorum buna.

Chick Corea' nın ilk albümlerinden biri. Now He sings, Now He Sobs.

Chick'i bu kadar iyi dinlememiştim. Bu albüm yok bende. Davulcu da Roy Haynes. Hakikaten herkesin çok sevdiği bir davulcu, fakat benim davulcum değildir. Ama bas için Miroslav diyecektim. Sonradan Miroslav'ın bu aralar çaldığı grupları düşündüm. Böyle adamlarla çalmıyor çünkü Vitous artık. Çok eski bir kayıt olduğu için Miroslav da eminim çok gençtir burada. Süper bir albüm bu. Felaket iyi çalıyor. Ama şunu söylemek isterim. Son iki konserinde Chick'i solo dinlediğimde hayal kırıklığına uğradım. Artık yeni bir arayışa girdiği için, Bartok değil de, yepyeni bir Bartok yaratmak istiyor gibi. Keith Jarrett'ın da prelüd, fügleri var mesela. Allah kimseyi dinlettirmesin. Yanlış çünkü. Çaykovski 1. Piyano konçertosunu çalıp, ödül alıp, ondan sonra da gidip Keith Jarrett'ın yazılı notasını çalmak gibi birşey. Bazı şeyler olmuyor yani. Keith benim için önemli adamdır. Severim. Ama mesela o klasikleri yapması bana biraz "neden?" dedirtiyor. Chick Corea'nın solo konserlerinde çok sert tuşesi var. Devamlı bir yeri kurcalıyor. O beni bir yere götürmedi yani. Ama bu albümde inanılmaz çalmış. Miroslav diyecektim, o yüzden vazgeçtim çünkü o da artık böyle müzik yapmıyor. Chick olduğunu da çarpık akorları kullanış tarzı, mesela do ve do diyezi beraber kullanması gibi şeylerden anladım. Bu tarzı o yapıyor çünkü. Chick'in daha gelişmişi gibi burada. Onun müzikleri çok değişti şimdi. Onun için öyle bir çağırışım yaptı. Chick'in gelişmişi gibi dedim içimden, (gülüşmeler).

Wynton Marsalis

BLACK CODES (FROM THE UNDERGROUND)

Columbia / 1985

Chambers of Tain/ Kirkland

Wynton Marsalis (tp)

Branford Marsalis (ts)

Jeff 'Tain' Watts (d)

Charlett Moffett (b)

Kenny Kirkland (p)

Freddie Hubbard gibi. Wynton Marsalis de olabilir. Çok geniş bir "register"ı var. Parça, sanki bir gezintiye çıkmışlar, oradan oraya gidiyorlar gibi. Devamlı değişiyor. Saksofon soloda çok "pentatonik"ler var. İnanılmaz çalıyorlar. Lavano olabilir mi? Çok yoğun çalıyorlar. Piyanist hep geri planda (piyano solo giriyor). Piyanist sanki saksofoncunun sololarını bir daha çalıyor gibi. Aynı şeyleri yapıyorlar. Bu kalıplar çok kullanıldı aslında. Sanki kitapda yazıyor da onu çalıyorlar. McCoy Tyner havası var bu piyanistin. Ama genç McCoy, son zamanları değil tabii. Ama bu McCoy olamaz.

Wynton Marsalis Quartet.

İlk giriş bana daha çok Freddie Hubbard gibi geldi. Kapalı çalıyordu çünkü. Marsalis açık çalan bir adamdır. Branford mı çalmış burada? Parça hakikaten beraber bir seyahate çıkmışlar gibi, üç tane ayrı insanın solosu yok... Bir solo çalan, diğerinin solosundan birşeyler alıyor mutlaka. Grup tek bir enstrüman gibi. Saksofon, trompet, davul ve basdan oluşuyor ama, sanki trompet soloya başlamış ve bitiriyor gibi. Sololarda hiç birbirine aykırılık yok. Kimse kişisel çalmıyor. Sanki herkes grup içinde çalmış. Ender rastlanan birşey. Zaten onun için büyük isim oluyorlar.

Piyanist Kenny Kirkland hakkında de düşünüyorsunuz?

Onu çok dinlemedim. Birkaç kere dinledim. Seviyorum, fakat benim A+ müşterisi olduğum bir piyanist değil. Ben aslında hep müzik açısından dinliyorum. İşin öbür tarafı aslında bulmaca gibi. Tabii ezberlediğim bazı piyanistler var. Onların serilerini biliyorum mesela. Wynton'ın konserine gittim, albümlerini de dinledim, tarzını biliyorum ama bu adamlar hakikaten her albümlerinde değişik değişik çalan insanlar. Kendi müziklerinde başka arayışlara giren adamlar. Mesela Wynton 25 senedir sürekli bebop çalmıyor. Başka birçok şeyler de yaptı. Ama tondan kimin çaldığını algılayabiliyorsunuz tabii. İlk başta mesela Freddie Hubbard gibi geldi ama register yükselince Wynton olduğunu anladım. Çünkü Freddie Hubbard o kadar zıplamalar yapan bir trompetçi değil. Genelde ufak bir "register" da kalıp oradan olayı büyütür.

Art Tatum

PIANO STARTS HERE

Sony Music Distrubution, 1968

Sophisticated Lady / D. Ellington

Art Tatum (p)

Art Tatum bu. Parçayı hatırlayamadım. Mi bemol major bir parça. Art Tatum'un cümleleri var hep. Red Garland'da Mi Bemol Major piyanistidir biliyorsun. Genelde Mi Bemol Major çalar yani. Ama o genelde "Block Chords"ları kullanarak çalar tabii. Bunun devamında Oscar Peterson'un hareketleri de var. Unisonlar mesela. Ama Oscar'da böyle çalıyor tabii.

Tek başına çaldığı için araları dolduruyor doğal olarak. Bence Art Tatum klasik çalsaydı eğer, çok büyük bir tehlike arzederdi klasik batı müziği piyanistleri için. Çünkü nota da yazılmayan şeyleri de çalabilen bir adam bu. Mesela şu şelale gibi akan sesler, şimdi bunu notaya döksen belki çalamazsın, çalışman lazım. Hatta çalışılacak birşey de değil, bunlar zaten onun elinin altında olan şeylerdi. İnanılmaz büyük elleri vardı Art Tatum'un. Bunu avantaja dönüştürmüş, ama küçük aralıklara girdiğinde bile başarılı. O da çok ilginç. Mesela İdil Biret'in elleri küçüktür, çok iyi girer aralara. Ama Tatum o büyük elleriyle giriyor. Mesela üçlü aralıkları inmesi... Sanki iki el kromatik çalıyormuş gibi. Ve bir başka özelliği de ara sesler içinde başka sesler de yapıyor. Doğaçlamanın dışında başka bir melodi daha var hep. Sol eldeki ve sağ eldeki baş parmakla başka melodiler yapıyor sürekli. Genelde klasik müzik piyanistlerinde olan bir özellik. Ama bunu bilerek yapmıyordu bence, hissettiği için yapıyordu. Yani notada olmayan birşeyden bile melodi çıkartıyor. Mesela hiç boşluk yok Art Tatum'da... Bazen yorar bu dinleyiciyi. Ama onları yapmak zorunda. Kendine has süslemeleriyle güzelce doldurabiliyor kontrabasın doldurabileceği yerleri. Mesela Buzoni adlı bestecinin "Bach Çeşitlemeleri" vardır. Normal melodinin altına kendisi de akorların içinde gezinen bir yürüyüş koyar. Oralarda da melodi vardır ama sen onu iyi bir yorumcuysan bulursun. Notaya baktığında çıkmıyor. Mesela bu "ragtime"lar hakikaten zor. Sol el hep eşlik ediyor ve sağ elde mütemadiyen melodiyi bozmadan doğaçlama çalıyor. Sağ elde virtüözite gösterişi var ama melodi hep kafasında duruyor aslında. Tartışmasız inanılmaz bir piyanist. Müzik olarak beğenilir beğenilmez, ama piyanist olarak ve teknik olarak harika. Taklidini çalmanız olanaksız. Oscar bile yapamadı bunu.

Üstelik gözleri de görmüyordu...

Belki o da bir avantajdı. Pozitif olarak bakmak lazım.

Körleme'ye katıldığınız için çok teşekkür ederim.

Ben teşekkür ederim.

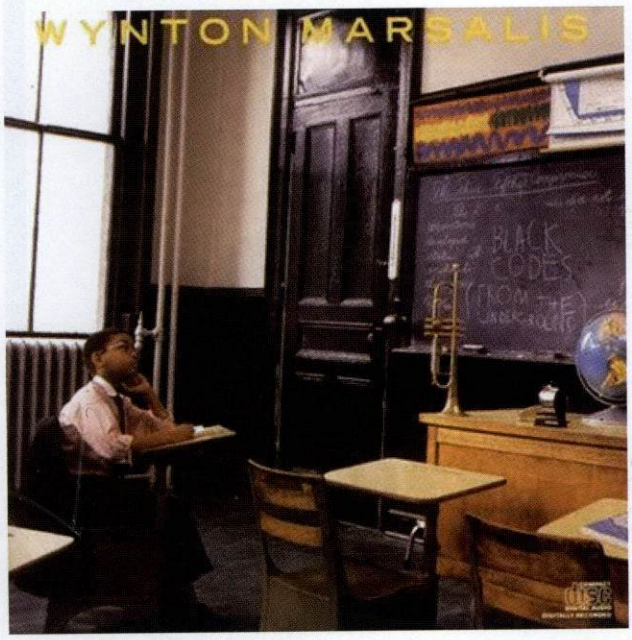

Serdar Karabatı
skarabati@bilgi.edu.tr

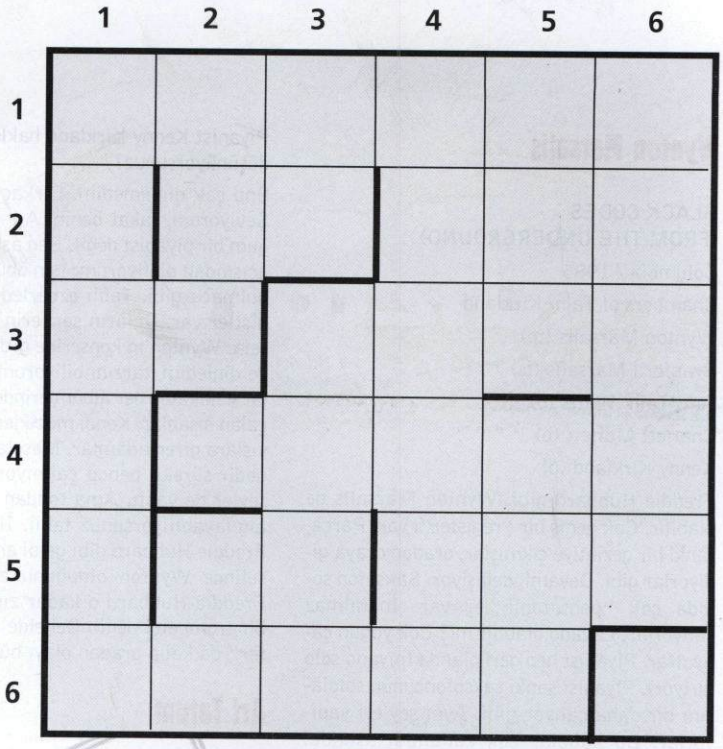

Soldan sağa:

1-Son dönemde, Latin müziğinde ve cazda isim yapmış bir davulcunun soyadı.

2-La notasının harf karşılığı/Basçı John Patitucci'nin ilk kayıtlarındandır: _____ the Corner/Snake Charmer, Bazaar ve Things to Come albümleriyle ismini duyuran gitaristin adı.

3-Rhythm & blues baş harfleri/Portekiz halk müziği türü.

4-Günümüzde ABD'de Zildjian ismiyle faaliyet gösteren firmanın ünlü zil serisi/Ünlü trombonu, salsacı: Willie _____.

5-Mi notasının harf karşılığı/Art Blakey'nin takma adı/Piyanist Don Pullen'ın (1941-1995) yaptığı son kayıtlardandır: _____ to Life.

6-Bill Bruford Earthworks'ün All Heaven Broke Loose albümünde bir parça/Bir Ornette Coleman-Pat Metheny kaydı: Song _____.

Yukarıdan aşağıya:

1-Han Bennink'in son albümü.

2-Kendi gruplarıyla kayıtlar yapmış, Eddie Allen, Josh Roseman ile çalışmış bir saksofoncu: _____ Reddy/ Do notasının harf karşılığı/Ünlü Beatles albümü: Let It _____.

3-Bir Steve Smith-Vital Information albümü: Come On _____/Miles Davis'in 1964 canlı performans kaydı: _____ & More.

4-Tam adı "Nel blu dipinto di blu" olan, operacılardan cazcılara farklı kesimler tarafından seslendirilmiş, 1958 çıkışlı bir pop parçası (tersi).

5-Post-bop döneminin ünlü isimleriyle çalmış bir trompetçi: _____ Curson/Bir George Benson parçası: _____ to a Kudu.

6-Ünlü Japon piyanistlerden birinin soyadı/Phil Collins'in kurucuları arasında bulunduğu, zaman zaman jazz-rock da çalmış olan bir pop-rock grubu: Brand _____.

Bulmacamızı doğru olarak cevaplayan aşağıda isimleri olan okurlarımız bizden CD kazanmışlardır.

Çağatay Afyon - Bostancı / İstanbul
Beran Paçacı - Eyüp / İstanbul
Şive Türk Kunduz Karabağlar / İzmir

Bu sayıdaki bulmacayı doğru olarak yanıtlayanlar CD kazanıyor!

İsim, adres ve telefonlarınızı yazmayı e-mail'lerinizi u n u t m a y ı n !

Jazz/Bulmaca
Kuledibi Sk. No:8
Kuledibi-
Galata/İstanbul

GEÇEN SAYININ DOĞRU CEVABI

	1	2	3	4	5	6
1	C	L	O	I	A	N
2	T	A	N	Y	A	I
3	I	T	B	E	C	K
4	D	E	A	R	T	H
5	J	E	F	F	B	I
6	G	F	A	C	E	S

ÇAZGIR

Özgen Özman

Hemen arayın, adresinize yollayalım

Yıldızlara dokunun!

Gökyüzü Keşif Seti ile heyecan verici bir yolculuğa çıkacaksınız...

"Gökyüzü Keşif Seti" evreni keşfetmek isteyenler için harika bir fırsat...

Bilimsel araştırmanın basit gözlemlerle gökyüzünü izleyerek de yapılabileceğini, ilk kez Galileo'nun teleskopu gökyüzüne tutarak yaptığı şaşırtıcı keşifleri, ayın kraterlerini, Venüs'ün evrelerini, Jüpiter'in etrafında başka aylar döndüğünü görmek için sizi gökyüzünü keşfe davet ediyoruz.

Gökyüzü Atlası, Gökyüzü Tarihi, Yıldızlar ve Gezegenler, Uzay Atlası ve Gökyüzü Keşfi belgesel DVD'sinden oluşan bu muhteşem set ile siz de kâşiflere katılacaksınız.

Haydi, göğe bakın ve hayret edin!

İki muhteşem teleskop ile birlikte!

GÖKYÜZÜ KEŞİF SETİ

4 Kitap + 1 DVD
+ 1 Profesyonel Teleskop
+ 1 Amatör Teleskop

Tek bir telefon ile adresinize hemen teslim, üstelik kargo bedava!

Sınırlı stok, kaçırmayın...

Ayda sadece **18,67 TL** x 12 ay

KÜLTÜR ÜRÜNLERİ DANIŞMA HATTI

0212 **444 53 53**

www.boyutstore.com

BOYUT YAYIN GRUBU

Sheraton
Istanbul
ATAKOY
HOTEL

Ataköy'de Resort Keyfinde "Business Hotel"

Sheraton İstanbul Ataköy Hotel

Kusursuz Konumuyla Şehrin Kalbinde!

- Atatürk Havalimanı'na 8 dakika uzaklık
- Marina ve deniz manzaralı 285 oda
- Her türlü ihtiyacınızın karşılanacağı toplantı ve balo salonları
- CNR ve Tüyap Fuar Merkezleri'ne ücretsiz servis imkanı
- Taksim ve Sultanahmet meydanları ile Atatürk Havalimanı'ndan gün boyu servis imkanı
- Sauna & hamam, fitness ve masaj hizmetiyle Positive Spa
- Galleria Alışveriş Merkezi'ne yürüme mesafesi

SHERATON İSTANBUL ATAKÖY HOTEL
Sahilyolu, 34158 Ataköy - İstanbul
T: 0212 413 06 00 ▪ 0212 413 06 06 (direkt hat)
reservation.atakoy@sheraton.com ▪ www.sheratonistanbulatakoy.com.tr